

EL TREBALL SOCIOEDUCATIU I COMUNITARI AMB FAMÍLIES I INFANTS DEL BARRI CENTRE DE SALT

Una aproximació a les metodologies de treball amb les
famílies que han fet un procés migratori.

Berta Carreras Fernandez

4t, Treball de Final de Grau

Tutora: Núria Simó Gil

Grau en Educació Social

Facultat d'Educació, Traducció i Ciències Humanes

Universitat de Vic – Universitat Central de Catalunya

Vic, 11 de maig de 2020

RESUM

Durant les onades migratòries a Salt (Girona) als anys 1960 i 1970, es van construir diversos edificis al barri Centre per poder allotjar la gent nouvinguda d'arreu d'Espanya. La majoria de persones i generacions que van venir segueixen vivint allà i la gent del poble que ha crescut al barri ha anat marxant. Per tant, ha esdevingut, al llarg del temps, un barri segregat i marginat per la comunitat general de Salt, un barri on hi ha nombroses famílies que presenten diferents necessitats que no s'han gestionat i moltes d'elles no són acceptades a la comunitat i, per tant, s'han generat conflictes al barri Centre.

En aquest treball es realitza una aproximació a alguns dels recursos i serveis que hi ha a Salt i a tots aquells que treballin de manera socioeducativa amb la comunitat per millorar les condicions del barri Centre i afrontar la segregació a més de les desigualtats existents.

Paraules clau: Integració social, espais educatius, famílies, desigualtats socials, migració, treball comunitari.

ABSTRACT

During the migratory waves in Salt (Girona) in the 1960s and 1970s, several buildings were built in the neighbourhood called "Centre" to accommodate the newcomers from all over Spain. Most of the people and generations that came here are still living there and the people in the neighbourhood who had grown up there have left. Therefore, it has, over time, become a segregated and marginalized area by the general Salt community, a neighbourhood where many families have different needs that have not been managed, many of these families are not accepted in the community, and therefore, there has been conflict in Centre neighbourhood.

This work approximates some of the resources and services available in Salt and all those who work in a socio-educational way with the community to improve the conditions in the Centre district and also to face segregation the existing inequalities.

Key words: Social integration, educational spaces, families, social inequalities, migration, community work.

Agraïments

M'agradaria dedicar aquest espai per agrair a moltes persones que m'han ajudat en aquest treball i que han format part d'aquest procés.

Per començar, vull agrair a les persones participants del barri Centre i a les professionals de les entitats i institucions que han facilitat la meva investigació i m'han dedicat el seu temps: gràcies Esther, Carles, Marina, Carla i Emma, sense vosaltres no hagués sigut possible.

A en Jordi Collet, per començar amb mi aquest camí sent el meu tutor inicial. Gràcies per guiar-me en un inici, així com també facilitar-me i aproximar-me a molts professionals de l'àmbit socioeducatiu i comunitari.

En especial a la Núria Simó, persona referent que he tingut durant la meva estada a la universitat i també tutora d'aquest treball. Gràcies per acompanyar-me en aquest camí i fer-lo més enriquidor, ha sigut un plaer compartir-ho amb tu!

A la Júlia, per la conversa que vam tenir al bar fent un cafè, perquè gràcies a això, em va inspirar en la temàtica del meu treball, a més de tot el suport que m'ha donat.

Per acabar, també agraeixo als meus pares, als meus amics i amigues, a les companyes de classe i a en Morrow. A tots i totes elles, per donar-me suport i confiar en mi.

ÍNDIX

1.	Introducció	8
2.	Justificació del projecte	10
3.	Pregunta de recerca	11
4.	Objectius	12
5.	Marc teòric	13
5.1.	Contextualització de Salt	13
5.1.1.	Història i antecedents.....	14
5.1.1.1.	Impacte de les onades migratòries	15
5.2.	La integració social	17
5.2.1.	El treball socioeducatiu i comunitari	18
5.2.1.1.	L'empoderament individual i comunitari	20
5.2.1.2.	La participació i la cohesió social.....	21
5.2.1.3.	L'acompanyament de les professionals.....	22
5.2.2.	Ciutats educadores.....	23
5.2.2.1.	Projectes Educatius de Ciutat.....	24
5.2.2.2.	Plans Educatius d'Entorn	24
5.2.2.3.	Plans de Desenvolupament Comunitari	25
5.2.3.	Salt, ciutat educadora.....	26
5.3.	L'entorn familiar	27
5.3.1.	Famílies que han fet un procés migratori.....	28
5.3.1.1.	Impacte del procés migratori a les famílies.....	30
5.3.2.	La relació entre les famílies i les escoles	31
5.3.2.1.	El paper de les AMPA	32
5.3.2.2.	La implicació d'altres entitats de la comunitat.....	33
6.	Marc pràctic	34
6.1.	Metodologia de recerca	34
6.1.1.	Eines de recollida de dades	35
6.1.1.1.	L'entrevista.....	35
6.1.1.2.	L'observació.....	36

6.1.2.	Treball de camp	37
6.1.3.	Aspectes ètics	39
6.2.	Categorització.....	40
6.3.	Anàlisi de les dades	42
6.4.	Conclusions.....	66
6.5.	Valoració del procés i propostes de millora	73
	Bibliografia i webgrafia.....	75

1. Introducció

El tema del meu Treball de Fi de Grau neix a partir d'una conversa amb la meva amiga Júlia fent un cafè a un bar de Salt. Recordo estar parlant i debatent sobre una notícia que havia llegit feia poc sobre la segregació escolar a Salt. A partir d'aquest tema vam estar parlant sobre altres temàtiques relacionades amb la immigració del poble i en com es devien sentir les famílies dels alumnes que anaven a aquestes escoles.

Quan feia poc que havia nascut vaig viure una de les onades migratòries amb més impacte de diversitat a Salt, la de finals del segle XX i, al llarg dels anys he vist com el poble s'ha anat veient cada vegada més afectat per diferents factors socials, econòmics, polítics, culturals, etc. Aquest fet i la conversa amb la Júlia em van fer decidir sobre la temàtica del meu treball d'investigació.

El següent TFG pretén investigar i conèixer quin és el treball a Salt amb totes aquelles famílies que han fet un procés migratori al municipi, centrant-me sobretot amb la visió i la realitat del barri Centre de Salt, un barri on al llarg dels anys ha esdevingut una zona on hi predominen persones estrangeres.

He volgut investigar quin impacte han tingut aquestes onades migratòries al poble i quin treball socioeducatiu i comunitari es fa per treballar els aspectes educatius, polítics, socials, comunitaris, econòmics, entre d'altres que afecten a moltes famílies immigrades de Salt, tenint en compte també els infants i joves d'aquestes. Per poder realitzar aquesta investigació he contactat amb diferents professionals que treballen en aquests àmbits, a més de conèixer els serveis i recursos que ofereixen a aquestes famílies amb les que treballen per tal de fer front a les desigualtats que es puguin generar i les seves necessitats.

El meu treball doncs, consta de tres parts: Primerament, hi podem trobar els objectius que m'he plantejat i que vull respondre una vegada finalitzi la meva recerca.

Tot seguit, hi trobem el marc teòric, el qual és essencial per poder entendre la recerca i dur a terme la següent part. Per començar aquest apartat he volgut descriure breument Salt i la seva història, ja que ajuda a contextualitzar el meu treball. Bàsicament m'he volgut centrar en aspectes socioeducatius i comunitaris que treballin la integració social amb les famílies i tot el que això implica com, per exemple, la participació d'aquestes, la importància de fer un treball d'empoderament, la cohesió social, quin paper hi tenen els professionals, entre d'altres. Vull destacar que m'he centrat en les famílies que han fet un procés migratori i quin impacte ha tingut tan a nivell individual com comunitari. És aquí on les escoles també hi tenen un paper rellevant i és un factor clau de la meva investigació perquè fan de pont entre la família i la comunitat.

La segona part fa referència a la part pràctica del treball, és a dir, a la recollida de dades que he cregut adient per la meva investigació. En el meu cas, el fet de ser un tema on hi avarca diversitat de persones, m'ha fet decidir per una breu recollida de dades de diversos agents de Salt. He trobat important poder realitzar entrevistes amb diferents professionals de l'àmbit socioeducatiu i comunitari que treballi amb famílies i infants ja que, d'aquesta manera he pogut aproximar-me a la realitat del treball que es duu a terme. A més, com que m'he volgut centrar amb el barri Centre, he decidit fer diferents tipologies d'observacions per tal de conèixer una mica més a fons la realitat del barri.

A partir d'aquí, he pogut realitzar un anàlisi de la informació recollida i, per tant, extreure'n les conclusions finals que m'ajuden a respondre els objectius que em vaig plantejar des d'un principi en el meu treball d'investigació.

2. Justificació del projecte

Un dels principals motius pels quals he decidit treballar el tema de la immigració és perquè em toca molt de prop, ja que visc a Salt i és un poble on hi ha un alt nombre d'immigració i hi juga un gran paper des de fa molts anys. És per això que he volgut aprofundir una mica més en el barri Centre de Salt i analitzar com treballen els diferents agents, professionals, entitats, institucions... al barri Centre i amb les famílies de la comunitat de Salt per tal d'acollir totes les famílies que entre els anys 60 i 70 van arribar d'arreu d'Espanya i posteriorment, a la tercera onada migratòria de finals del segle XX, de països subsaharians i magrebins i, actualment, estan en risc d'exclusió social o viuen en situació d'exclusió social.

L'impacte de les segones onades migratòries dels anys seixanta i setanta que van arribar al poble tenia un projecte de vida nou i amb noves esperances, però amb una realitat cultural diferent, igual que la tercera onada de finals del segle XX. Per aquest motiu, això ha tingut un impacte directe a Salt i hi ha un seguit de factors relacionats amb els serveis públics, la cohesió i la identitat que han hagut de jugar un paper essencial i estar preparats dins la comunitat per l'acollida d'aquestes persones i famílies arribades, amb la finalitat d'aconseguir que es poguessin integrar socialment i educativament.

A dia d'avui, les problemàtiques a Salt continuen existint i els recursos i/o serveis que ofereix el municipi treballen per transformar-les. Com a futura educadora social m'interessa aprofundir en aquest tema i investigar de quina manera es treballa al meu poble per combatre les problemàtiques existents. També m'interessa descobrir quines són les metodologies de treball i els serveis i/o entitats que hi ha, ja que és una manera de conèixer més a fons la realitat on visc i poder ser crítica a l'hora de treballar com educadora social al poble en el cas de ser un possible futur lloc de treball.

3. Pregunta de recerca

A l'hora de plantejar la meva pregunta de recerca em vaig centrar en què és exactament el que volia investigar en el meu treball i poder-lo orientar cap un objectiu més concret. En aquest cas, em pregunto: Quines són les metodologies de treball socioeducatives i comunitàries de les entitats i recursos de Salt que ofereixen i treballen amb les famílies immigrades?

A més, he volgut aprofundir en el barri Centre i saber també: Quina és la realitat de les famílies del barri i com fan front a les desigualtats socials?

El treball posa el focus al barri Centre pel fet que Salt és un municipi molt gran i si el volgués estudiar tot seria una investigació massa àmplia. Vaig voler conèixer quina és la visió social i la realitat del barri, a més del paper que té l'educador social dins la comunitat i l'àmbit familiar.

4. Objectius

A fi de poder portar a terme la meva investigació, m'he proposat un seguit d'objectius específics per encaminar i donar respostes a les preguntes plantejades a l'apartat 3. Aquests són els següents:

- Aprofundir en la realitat del poble de Salt i, més concretament, en el barri Centre.
- Conèixer les problemàtiques associades a la integració social de les famílies del barri Centre de Salt.
- Analitzar les situacions de desigualtat del barri provocades pels factors socials i econòmics de les famílies i les necessitats que presenten aquestes.
- Investigar les diferents entitats, centres i serveis que ofereix el municipi per millorar les desigualtats socials de les famílies que hi viuen.
- Conèixer quin és el paper de l'educador/a social dins l'àmbit familiar i de quina manera vetlla per aquestes famílies i infants.
- Conèixer l'evolució de les metodologies d'intervenció i plans socioeducatius als equipaments del barri amb les famílies i infants que han fet un procés migratori per millorar les condicions.

subsaharianes i magrebines, on es van instal·lar al barri Centre. Tot i això, moltes de les persones que hi vivien van marxar a viure fora del municipi o al nou barri anomenat la Maçana, que es va crear posteriorment al barri Centre.

Actualment, a les dades de l'Idescat registrades l'any 2019¹, la població a Salt és d'un total de 31.362 habitants. Dins del total hi predominen les persones d'origen espanyol amb un total de 19.116 habitants i seguidament les persones procedents d'Àfrica amb un total de 8.092 habitants. Amb aquestes dades es pot observar que, actualment, el nombre de persones estrangeres de fora del país que més predomina és d'origen africà, com fa vint anys enrere.

5.1.1. Història i antecedents

A finals del segle XIX i principis del segle XX el nucli urbà del poble de Salt va créixer en gran mesura gràcies a la industrialització. Als anys 1863 i 1864, les úniques fàbriques que hi havia a Salt eren tres i la més important era de filats i teixits.

Així, la població va anar augmentant a Salt, rebent la primera onada migratòria que procedien tant del Gironès com del Pla de l'Estany, fins que hi va haver la guerra civil espanyola del 1936 al 1939, fet que va incidir a les fàbriques amb la paralització total de la producció tèxtil. Més tard, a partir de la dècada de 1950, la situació va començar a millorar ràpidament i va incrementar el sector tèxtil, la demografia també va créixer i van aparèixer nous sectors industrials com són el de la construcció, les indústries càrniques, la indústria elèctrica i la indústria auxiliar mecànica.

Amb l'aparició de les fàbriques, la gent nouvinguda venia a viure a Salt perquè quedava molt a prop de Girona i, a més, els pisos eren més assequibles que a la ciutat. A més, el fet de l'aparició de les fàbriques va generar molts llocs de treball per a la població i les persones nouvingudes. El 1960 hi havia 7.077 habitants a Salt i al cap de vint anys, al 1980, havia augmentat el nombre a 19.893 habitants (Farjas i Bonet, 2002). Aquest segon gran moviment migratori constava, sobretot, de persones procedents d'Andalusia, Castella i Extremadura.

---

¹ Generalitat de Catalunya. (2020). *Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT)*.

El fet que hi hagués aquesta arribada de persones immigrades va provocar un canvi urbanístic en el poble i aquestes persones es van instal·lar a nous habitatges que van construir a la zona centre de Salt fent, d'aquesta, un barri molt dens, el barri Centre.

Més tard, a finals del segle XX, hi va haver la tercera onada migratòria. El nombre d'habitants va augmentar, però aquesta vegada provenien d'altres països, l'any 2000 la majoria de persones estrangeres eren subsaharianes i marroquines. D'aquestes, 633 eren gambianes i 722 eren marroquines, convertint Gàmbia i Marroc en els dos països de procedència majoritària a Salt (Farjas i Bonet, 2002). Aquestes persones es van instal·lar al barri Centre, i moltes famílies que vivien en aquest barri i s'ho podien permetre van aprofitar per marxar a viure al barri de la Maçana que es va construir més tard o a altres municipis.

5.1.1.1. Impacte de les onades migratòries

A l'informe de l'estudi de cas de Salt del grup de recerca de l'Institut de Govern i Polítiques Públiques, Helena Cruz (2014) afirma que les onades migratòries del poble i els creixements urbans han marcat significativament la configuració social del municipi, provocant una important fragmentació entre els barris i veïns:

Salt no era un municipi preparat per acollir de forma massiva l'arribada de nova població immigrant. L'impacte directe sobre la qualitat dels serveis públics, la cohesió i la identitat del municipi ha estat significatiu i, pel que fa als primers, segurament no han crescut de forma proporcional a les necessitats i noves demandes (p.23).

Després, amb l'arribada de la crisi del 2008, es van produir varis impactes a nivell social. La població estrangera es va organitzar en xarxes d'ajuda solidària i van haver de suportar el pes de l'acollida de persones que havien quedat excloses del mercat laboral. Això moltes vegades va provocar la saturació dels nuclis familiars amb situacions de sobre ocupació d'habitatges i amb dificultats per cobrir les necessitats bàsiques de les pròpies famílies.

A més, al llarg dels últims anys hi ha hagut situacions d'atur crònic, degradació i ocupació d'habitatges, nivell baix de coneixements adquirits de gran part de la població, problemes de convivència entre les persones i l'aparició d'estereotips. Però, a més, la conseqüència més greu ha estat la intensificació de la marginació social d'un sector de la població i la sensació de la població de viure en un municipi on es genera pobresa i on hi ha poques oportunitats a nivell personal i laboral.

Tot i això, el 2002 es va crear a Salt el Pla Local d'Acollida i Formació per iniciativa de l'Escola d'Adults de Salt per tal de donar resposta a alguns reptes que presentava la nova immigració, com l'acollida i formació respecte a la competència lingüística en català i la millora de la convivència i la cohesió social. A partir d'això es van impulsar diferents projectes des d'entitats socials i altres recursos per tal que les persones assolissin l'autonomia dins la societat d'acollida i poder-se desenvolupar.

Més tard, a l'any 2011, l'Ajuntament de Salt va impulsar un Pla pilot per fomentar la cohesió social al municipi arrel d'un seguit d'aldarulls que van succeir. La Secretaria d'Immigració del Govern de l'Estat, al veure l'alt nombre d'immigració a Salt, va destinar una quantitat de diners que procedien de la Unió Europea per tal de crear un pla per resoldre els problemes de convivència i d'exclusió social que hi havia al poble. L'Ajuntament va decidir destinar els diners a complementar el Pla Educatiu d'Entorn² i a fer altres accions com diagnosticar vulnerabilitats, contractar dinamitzadors, cursos de formació, entre d'altres.

Actualment, diverses entitats de l'Administració pública i altres entitats del tercer sector o entitats culturals segueixen treballant per combatre aquestes problemàtiques a Salt elaborant planificacions integrals per tal de resoldre els problemes de convivència i d'exclusió social de les famílies més vulnerables i crear espais de relació i de treball conjunt.

---

² El Pla Educatiu d'Entorn (PEE) es va impulsar pel Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya en el marc del Pla per a la Llengua i la Cohesió Social (aprovat el 2004). Es va plantejar com una eina per donar resposta de manera integrada a les necessitats educatives d'un determinat territori, coordinant les accions educatives que es fan en els diferents àmbits (formal, no formal i informal) i adreçant-se a tothom, però posant especial rellevància als sectors més desfavorits. (Solà-Morales, 2006, p. 33).

5.2. La integració social

Segons Martiniello (2006) citat per l'autora Pinyol-Jiménez (2016), la integració és un concepte que s'utilitza per descriure els processos socials, polítics, culturals i econòmics que es produeixen quan les persones migrants arriben a una nova societat. Tot i això, explica a l'article que no totes les persones que venen de l'estranger són persones per les quals s'hagi de fer accions per aconseguir la seva integració, com seria el cas de les persones residents amb nacionalitat comunitària i els fills i filles de les persones immigrades que han nascut aquí.

Per tal de saber quins són els indicadors bàsics que fan referència, pròpiament, a la integració social d'una persona aquí a Europa, la Unió Europea i el Consell d'Europa van consensuar uns instruments per l'avaluació d'aquesta integració, i al 2010 es va aprovar la Declaració de Saragossa, que es va demanar a la Comissió Europea que posés en marxa una proposta d'indicadors d'integració. Es van definir quatre àmbits d'actuació: l'ocupació, l'educació, la inclusió social i la ciutadania activa.

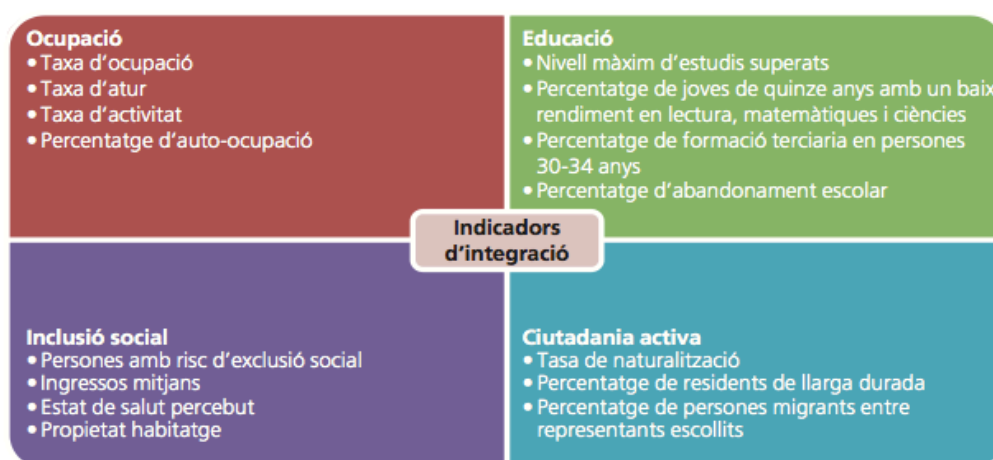

Figura 2: Indicadors sobre la integració de la població migrada. Font: Declaració de Saragossa 2010. Eurostat (2011): *Indicators of Immigrant Integration.*, citat per Generalitat de Catalunya, 2016. Extret de l'article "Informe sobre la integració de les persones immigrades a Catalunya 2015". Generalitat de Catalunya (2016).

A partir dels indicadors de la figura anterior, a l'informe s'ha fet una aproximació a les polítiques d'integració a Catalunya explicant cinc dimensions d'anàlisi d'aquesta integració que són les següents:

- **Dimensió institucional:** recull la perspectiva sobre la qual es dissenyen i s'implementen les polítiques d'integració. S'analitza i s'entén el discurs que és essencial per dissenyar les accions i utilitzar els instruments i les eines que promouen la integració des de les institucions i les administracions.
- **Dimensió polítiques públiques:** són totes aquelles polítiques que estan dissenyades per la població immigrada. Es té en compte com i de quina manera es fa un treball d'acollida, de mediació, quina és la perspectiva de la diversitat en els espais i serveis públics i també la política d'antidiscriminació.
- **Dimensió laboral:** té en compte els indicadors que mostren el rendiment de la població estrangera en comparació amb l'autòctona dins el mercat de treball i, a més, s'examina com s'incorpora la diversitat en l'àmbit de les polítiques públiques. Es comparen l'ocupació, l'atur i l'activitat dels col·lectius estrangers i autòctons.
- **Dimensió educativa:** aquesta dimensió és important ja que, juntament amb l'escola, té una forta influència en la societat, a més de fer de pont entre la comunitat i la família. Han de treballar basant-se amb la igualtat i el respecte. Aquesta dimensió té en compte el nivell d'estudis assolits, l'abandonament escolar i el rendiment dels estudiants. A més, també considera el procés d'incorporació de la diversitat en l'àmbit educatiu.
- **Dimensió sociocultural:** fa referència als indicadors que tenen a veure amb la participació i la interacció de les persones autòctones i immigrants en la societat. Recull el percentatge de nacionals estrangers que han obtingut la nacionalitat i el percentatge dels que disposen de permisos de llarga durada. També es recull la taxa d'exclusió social, que a l'informe fa referència a la pobresa i la propietat de l'habitatge. A més, també s'analitza com la diversitat de persones és present en la vida cultural i social, en els espais d'oci i en els mitjans de comunicació, a més de la llengua.

Cada una d'aquestes dimensions és rellevant en la meua investigació pel fet que interfereixen a la comunitat i s'interrelacionen entre elles en el treball que es fa al municipi, ja que engloba la majoria de les àrees que s'han de tenir en compte.

5.2.1. El treball socioeducatiu i comunitari

El treball socioeducatiu comunitari parteix d'una concepció de les necessitats i els conflictes bàsicament comunitaris, l'anàlisi no es pot aturar en el nivell familiar, hi ha una dimensió comunitària en bona part de les necessitats i els conflictes (Ballester i Muñoz, 2009).

En els casos de risc o exclusió social és més necessari encara aprofundir en aquest treball socioeducatiu d'aprenentatge i pràctica de la participació. És a través de la participació social que generem participació i creació de nous models de ciutadania. És també a partir de la participació social que creem espais i llocs que enforteixen la integració entre diferents cultures, orígens i religions. La participació social té la finalitat un procés de convivència i no només de coexistència (Romero, 2002).

Txus Morata (2014), a l'article "*Pedagogia Social Comunitària: un model d'intervenció socioeducativa integral*", parla que hi ha hagut canvis socials, econòmics, històrics i polítics que han portat a noves formes d'entendre el treball socioeducatiu a les persones més vulnerables, però que també han comportat la marginació de molts grups i que això porta a la necessitat de recuperar el treball comunitari, ja que comenta estar inactiu en l'acció social.

Dins del mateix article, l'autora cita:

L'exclusió social és un procés pel qual determinades persones de la nostra societat viuen en situacions de precarietat, inestabilitat i fragilitat respecte a situacions laborals i també a la manca de suports socials (Subirats, 2004). Aquests processos poden arribar, en la seva forma més pronunciada, com defineix Castel (1990), a la zona de marginació o exclusió, arribant a retirar-se completament del món laboral, tot extingint qualsevol forma de participació social i fent que aquestes persones siguin incapaces de poder sortir endavant per si soles (Subirats, 2004; Hills, Legrand i Piachaud, 2002) (pp. 14-15).

Per aquest motiu, el paper de l'educació social en el treball socioeducatiu i comunitari és important en una comunitat, ja que hi conviuen individus que creen un context social dins d'entorns familiars, d'amistats, culturals, educatius i institucionals, entre d'altres. Aquests entorns juguen un paper important i estan en contínua relació.

5.2.1.1. *L'empoderament individual i comunitari*

En l'article, Morata explica que aquest model pedagògic vol la millora de la qualitat de vida de les persones i el seu benestar, així com també aconseguir la cohesió social per part de les persones que hi habiten i, a més, busca empoderar-les i que hi participin activament. També, afirma que, perquè el procés d'incorporació sigui sòlid, cal treballar de forma acurada i continuada amb la qualitat de vida i el benestar de les persones, dos aspectes clau per aconseguir l'empoderament individual i comunitari.

En el mateix article, l'autora cita a Zimmerman (2000) i comenta que l'empoderament individual és el primer pas cap a un posterior empoderament organitzacional i comunitari. Segons Labornté (1994), en el mateix article, l'empoderament és la clau de l'èxit en el procés de reinserció de les persones, especialment de les més vulnerables. Afegeix que, és aquí on la persona construeix i enforteix la seva identitat potenciant les seves capacitats per transformar-se a ell mateix i també el seu context.

Per altra banda, el meu eix de treball d'investigació no només són les famílies i els individus en si, sinó també quin lloc tenen a la comunitat i com es treballa per incloure-les. És per aquest motiu que trobo important destacar el concepte d'*empoderament comunitari* de Zimmerman (1995, citat per Morata, 2014):

[...] suposa la realització d'accions col·lectives que ajuden a millorar les condicions de vida de les comunitats locals i les connexions que s'estableixen entre organitzacions socials i entre aquestes i altres instàncies o agències. Des d'aquesta perspectiva, una comunitat és competent quan els seus integrants posseeixen les habilitats, desitjos i recursos per implicar-se en activitats que milloren la vida de la mateixa comunitat tot transformant-la (p. 18).

Amb aquest concepte, trobo interessant investigar, tal com m'he marcat en un dels objectius del treball, com treballen les entitats i els serveis de l'àmbit social per poder millorar les condicions de totes les famílies immigrades i de quina manera treballen per millorar la vida de la comunitat amb aquestes famílies.

5.2.1.2. *La participació i la cohesió social*

Els conceptes de participació i cohesió social són importants tenir-los en compte en aquesta investigació, ja que es pretén investigar com influencien a les metodologies de treball de les entitats del municipi, a les famílies i, especialment, a la comunitat. És per aquest motiu que, tal com diu Morata (2010) citat per Morata (2014), actualment hi ha una distribució de grups i classes socials molt desiguals, això és un factor clau que genera la formació de subcultures socials i genera conflictes impeding la cohesió social dels individus a la comunitat.

Morata (2014) citant a Morata (2010), entén la cohesió social com “un procés el qual la ciutadania desenvolupa un instint d’unitat, pertinença i inclusió, la qual participa activament i gaudeix equitativament en un context on les institucions públiques i privades són reconegudes entre si legítimament” (p. 18).

Per tal de fomentar la cohesió social és important aplicar estratègies d’atenció a les persones més vulnerables, realitzar actuacions colaterals i transversals i que tots els agents del territori cooperin per tal d’incidir en el canvi i millores de les polítiques d’inclusió. Per tant, és important la participació de la ciutadania per lluitar contra l’exclusió, la coresponsabilitat de les persones en la comunitat i la sensibilització i el canvi social.

Subirats (2004) destaca que “és habitual relacionar la falta de cohesió social con el nivel de (no) participación política.” Tot i que l’autor parla d’exclusió social fent referència a la restricció de l’accés de la ciutadania, posa d’exemple a les persones immigrades d’aquesta situació:

Las situaciones relacionadas con la falta de acceso a la ciudadanía, o la privación de determinados derechos políticos y/o sociales, son aquellas en que, por ejemplo, no se posee acceso alguno a la ciudadanía – los inmigrantes en situación no regularizada o sin permiso de trabajo – o los que tienen un acceso restringido a la misma por no ser poseedores de la nacionalidad española y no poder, por tanto, ejercer plenamente los derechos que ésta concede, aun pudiendo trabajar y residir legalmente en territorio español. (Subirats, 2004: 31).

A més, afegeix que “[...] la participación política y social puede ser entendida como un

elemento clave en el engranaje de la inclusión plena o exclusión relativa que pueden padecer determinadas personas o grupos sociales.” (p. 31).

Per aquest motiu, en els casos de risc o exclusió social és encara més necessari aprofundir en el treball socioeducatiu d'aprenentatge i pràctica de la participació, ja que és d'aquesta manera com es poden crear models de ciutadania. A partir de la participació social es creen espais on s'enforteixen la integració entre les cultures de la comunitat, com també els diferents orígens i religions, ja que s'ha de potenciar els processos de convivència, no només de coexistència. (Romero, 2002, p. 19, citat per Morata, 2014).

5.2.1.3. L'acompanyament de les professionals

Per tal que el procés de participació, esmentat anteriorment, es produeixi, cal construir contextos, estructures adequades i climes educatius pròxims i de confiança que ofereixin oportunitats a totes aquestes persones per desenvolupar capacitats i habilitats participatives.

Per tant, perquè la participació sigui una eina d'empoderament, cal que tots els agents puguin estar vinculats, cadascú amb les seves diferències, però és important que puguin tenir veu i decidir en els espais de participació. Per aconseguir-ho, és important promoure estructures de participació i que les administracions públiques i organitzacions socials tinguin un espai de diàleg entre elles, a més de promoure treballs eficients en xarxa entre les diferents entitats implicant-se de manera directa, creant espais de relació horitzontal entre els professionals i els destinataris, ja que és important que les persones que es troben en risc o exclusió social puguin comptar amb suport social de tots aquests que volen acompanyar-les. (Morata, 2014).

Tal com explica Morata (2014) en el mateix article, les persones que es troben en situació de vulnerabilitat social necessiten un acompanyament per tal de poder reconduir la seva vida cap a una relació amb la comunitat més eficaç i que, amb això, els hi permeti establir vincles positius amb altres grups i individus, a més de poder tenir presència activa en els seus entorns socials.

5.2.2. Ciutats educadores

L'Ajuntament de Salt va acordar adherir-se a l'Associació Internacional de Ciutats Educadores (AICE a partir d'ara) en el Ple Municipal del 20 de desembre de 1999, acceptant els principis establerts de la carta de ciutats educadores.³

Una ciutat educadora, es presenta com a contenidor de recursos educatius, és a dir, que la ciutat compta de diferents recursos, mitjans, institucions, serveis, o agents educatius; com a agent d'educació, on a partir dels valors, les tradicions, la cultura... es produeix efectes educatius a la ciutat; i com a contingut educatiu, és a dir, la ciutat té espais i serveis que estableixen relació educativa i d'aprenentatge amb el ciutadà/na. (Trilla, 1999, p. 15, citat per Civís, Longás, Longás i Riera, 2007).

Les ciutats educadores tenen per objectiu aprendre, intercanviar, compartir i enriquir la vida dels seus habitants. Tenint en compte que estan en relació amb l'entorn i altres territoris, s'ha de partir de donar atenció a la formació, la promoció i el desenvolupament dels seus habitants atenent a tot tipus de persones per a la formació al llarg de la vida, però sobretot donar oportunitats als infants i joves per tal que puguin tenir un lloc i ser protagonistes actiu de la vida social i la ciutat.

Tenen la intenció que les institucions formals i l'educació no formal i informal de les ciutats educadores col·laborin per tal d'intercanviar experiències. Tanmateix, volen aconseguir l'equilibri i l'harmonia entre la identitat i la diversitat, ja que s'ha de tenir en compte les persones que integren la comunitat i han de sentir-se i ser reconegudes des de la seva identitat cultural.

Per tant, el moviment de ciutats educadores⁴ pren consciència de ser un dret fonamental d'educació dins de les ciutats i fusionar-se entre l'etapa educativa formal i la vida adulta fent, així, territoris que potenciïn el sistema educatiu, laboral i social i fomentar la igualtat entre les persones i tot el que engloba a aquestes dins del territori, tenint en compte la participació i la responsabilitat de cada govern pel que fa a desenvolupar les potencialitats educatives que

---

³ Vegeu Annex 5. Salt, ciutat educadora.

⁴ Vegeu Annex 3. Carta de Ciutats Educadores.

abraça la seva ciutat.

5.2.2.1. Projectes Educatius de Ciutat

Els ajuntaments van tenir la iniciativa de crear els Projectes Educatius de Ciutat (PEC), són plans educatius que volen convertir la seva població en una ciutat educadora, volen sistematitzar els ideals que aquesta té i els objectius en forma d'un sol projecte.

Els PEC neix i es desenvolupa a Catalunya l'any 2004 pel Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya. Actualment hi ha una vintena de poblacions que l'han elaborat i el tenen bastant consolidat, mentre que altres de moment l'estan posant en marxa, cadascuna en un procés diferent.

Per elaborar un PEC es fa una anàlisi de la realitat socioeducativa d'una població i s'elabora un diagnòstic fet per diferents agents de la comunitat. Seguidament, a partir del diagnòstic fet anteriorment, es debat sobre l'educació de la ciutat, les seves necessitats, possibles millores que hi podria haver i es fa una proposta de finalitats, objectius i línies de treball per portar-les a terme. Abracen diferents àmbits socioeducatius com l'educació reglada, la cultura, l'oci, la inserció sociolaboral, entre d'altres. D'aquesta manera, es focalitzen en col·lectius que presentin necessitats d'intervenció socioeducativa, especialment col·lectius vulnerables que hi hagi a la comunitat.

5.2.2.2. Plans Educatius d'Entorn

Els Plans Educatius d'Entorn (PEE) són una iniciativa recent, creada a principis del 2005 pel Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya en el marc del Pla per la llengua i la cohesió social.

Aquests volen donar peu a l'educació no formal i informal, és a dir, a l'acció educativa fora de l'horari escolar per tal de coordinar-se entre escola i altres agents educatius del territori fomentant la cohesió social basant-se en l'educació intercultural i l'ús del català en un marc

més ampli. Per tant, els PEE s'inicien en zones més desfavorides i es van estenent cap a altres barris i comunitats. A més, integra els diferents programes, plans i projectes que estiguin vinculats amb el PEC.

Els PEE parteix de cinc fases:

- La primera pretén sensibilitzar tots els agents educatius sobre la necessitat que hi ha de col·laborar mútuament potenciant la coordinació entre els projectes ja existents.
- Seguidament ve la fase de formalització, on es determina el procés de naixement del PEE.
- La fase d'inici és la següent, es crea la comissió local i es defineix el pla d'actuació.
- A continuació trobem la fase d'aplicació on es defineixen pautes de treballes a escala local on es pretén millorar la qualitat del servei educatiu.
- Finalment hi ha la fase d'avaluació, on es valora com ha anat el pla, és a dir, la seva eficàcia i es fan propostes per millorar-lo.

Per concloure, els PEE són projectes que parteixen d'allò que ja existeix a una comunitat o territori, sobretot pel que fa a plans i programes d'integració.

5.2.2.3. Plans de Desenvolupament Comunitari

Pel que fa als Plans de Desenvolupament Comunitari, la Direcció General de Serveis Comunitaris del Departament de Benestar Social de la Generalitat de Catalunya l'any 1996 els va impulsar, aquests:

[...] s'adrecen a la millora qualitativa dels barris i/o districtes, potenciant un partenariat entre els poders públics i les entitats ciutadanes, sobre la base de la coresponsabilitat de les actuacions i la cogestió de programes socials, per a la consecució d'uns objectius de cohesió i vertebració social en la prevenció i lluita contra l'exclusió social. (Departament de Benestar Social de la Generalitat de Catalunya, 1998, p. 18 citat per Civís, Longás, Longás i Riera, 2007).

Aquests plans tenen la finalitat de modificar i millorar la comunitat a partir d'un diagnòstic de les problemàtiques socials a partir d'una dimensió educativa i des d'un paradigma socioeducatiu. Reben el suport i recolzament de diferents administracions de Catalunya i

fomenten la participació de diferents agents comunitaris que vulguin millorar el barri o la comunitat.

5.2.3. Salt, ciutat educadora

En aquest apartat vull destacar un projecte educatiu de ciutat del municipi molt important que és el Pla Educatiu d'Entorn de Salt (Monterde i Mulet, 2018), ja que pretén donar resposta a necessitats educatives de forma integrada i, a més, com a objectiu es vol implicar tots els àmbits que intervenen al territori com els centres educatius, la inspecció i els serveis educatius, les entitats i associacions del municipi, les AMPA i l'Ajuntament, per tal de millorar la cohesió social.

Aquest Pla Educatiu d'Entorn de Salt es va iniciar el febrer de l'any 2005 i es va començar fent un diagnosi de les necessitats educatives. Es va evidenciar que Salt és un poble d'acollida on s'escolaritzaven una gran quantitat d'alumnes procedents d'altres països i cultures i es va detectar un gran nombre d'infants jugant als carrers, on la gran majoria eren d'origen immigrant. Així doncs, es va començar a proposar programes d'activitats extraescolars per a tots aquests i també es van crear altres espais i plans per donar resposta a la necessitat de l'adquisició de la llengua catalana a les persones nouvingudes.

La intervenció del PEE es basava en donar resposta a les necessitats detectades a partir de la primera diagnosi i a partir d'escoltar la comunitat educativa. Així doncs, es va estructurar la intervenció en diferents blocs d'actuació, que són:

- Sensibilitat i formació
- Optimització de l'escolarització
- Acollida de les famílies
- Activitats complementàries, extraescolars o de vacances
- Incentivació escolar
- Resposta a les demandes socials
- Acompanyament acadèmic-professional
- Espais de trobada i convivència

Tal com he comentat al punt 4.2.2., Salt va esdevenir ciutat educadora el 20 de desembre de 1999. Tanmateix, Salt no només és ciutat educadora sinó que també forma part de la Xarxa de Ciutats Educadores de les comarques gironines⁵ des de l'any 2016. Aquesta xarxa va sorgir a partir de la iniciativa d'algunes ciutats de les comarques gironines, que són: Banyoles, Figueres, Girona, Olot, Palafrugell, Palamós, Salt i Santa Coloma de Farners.

Aquestes, donen importància a compartir i intercanviar experiències i actuacions amb altres ciutats. És per aquest motiu que volen:

- Compartir experiències dels pobles i ciutats entorn al model de les Ciutats Educadores i els objectius de la Carta de Ciutats Educadores.
- Estendre les propostes de Ciutats Educadores a altres municipis de la comarca de Girona definint estratègies en les polítiques socials.
- Intercanviar temàtiques entre els municipis relacionades amb els principis de la Carta.
- Fer una trobada una vegada a l'any entre les Ciutats Educadores de les comarques gironines.
- Tenir en compte les línies de treball de l'AICE i compartir el treball de la xarxa d'aquestes amb l'AICE.

5.3. L'entorn familiar

Dins de l'àmbit comunitari en si, m'he volgut centrar en l'entorn familiar abraçant tot el que comporta el concepte família i posant èmfasi en el concepte de famílies que han fet un procés migratori, i relacionar-ho amb tot el treball socioeducatiu i comunitari del Pla Comunitari de Salt adreçat a famílies ja que és l'eix principal del meu estudi.

Gómez i Guardiola (2014) al seu article anomenat "*Hacia un concepto interdisciplinario de la familia en la globalización*" expliquen que l'entorn familiar es considera un espai que permet a cada persona conèixer, créixer i compartir amb altres persones diferents valors, normes, creences, tradicions, coneixements, experiències, afectes, entre d'altres que és el que fa que puguin desenvolupar-se a la societat. Cada família és única i diferent i la manera de

---

⁵ Vegeu Annex 4. Compromís de les ciutats educadores de les comarques gironines.

desenvolupar totes aquestes funcions dependrà de la seva situació i de quina posició estiguin dins la societat, ja que aquesta acaba sent la que determina a les persones. Tot i això, altres factors que hi juguen a favor o en contra és el rol que aquesta té dins la societat, la quantitat de membres que la formen, les relacions que estableixen entre aquests mateixos i amb altres del seu entorn i la seva activitat i feina que realitzen.

Tot i això, Montero Duhalt (1992) afirma: “la familia constituye un campo clave para comprensión del funcionamiento de la sociedad”. Per aquest motiu, quan algun infant neix i va creixent, va actuant i es comporta a partir de les normes establertes que s’han creat des de la família i la societat; des de petites se les ensenyen unes creences, una escala de valors i una sèrie de normes de conducta. Tal com diu Planiol i Ripert (2002), la família és la primera escola de la humanització, on es transmeten els valors ètics, socials i culturals. Però, alhora, no és un sistema autònom, ja que necessita a la societat i aquesta a la família.

5.3.1. Famílies que han fet un procés migratori

El concepte migració fa referència a un ampli ventall d’aspectes els quals hi engloba els factors socials, polítics, històrics, culturals i econòmics. L’Organització Internacional de les Migracions (OIM) (2011, citat per OIM, 2014) defineix el concepte de migració com:

El movimiento de una persona o de un grupo de personas, ya sea a través de una frontera internacional o dentro de un Estado. Se trata del movimiento de población que abarca cualquier tipo de movimiento de personas, sea cual fuere su magnitud, composición y causas; ello comprende la migración de refugiados, desplazados, migrantes por motivos económicos y personas que se trasladan con otros fines, incluida la reunificación familiar (p. 13).⁶

Emigrar és una necessitat i un acte que afecta l’individu, la família, l’entorn i les societats emissora i receptora. Implica, a nivell individual i familiar, deixar un ‘model de vida’ i d’identitat per incorporar-ne un de ‘nou’, així com a nivell social (a les dues societats) implica canvis estructurals en l’àmbit socioeconòmic i polític. (Sayed-Ahmad Beiruti, 2013).

---

⁶ Organización Internacional para las Migraciones (OIM). (2014). Glosari. 1-30.

És un procés que no és fàcil ja que hi juguen molts factors externs, esdevenint problemes en moltes ocasions amb persones externes de la família, ja que, com explica Sayed-Ahmad Beiruti (2013), “[...] podria crear situacions de tensió que possiblement acabin essent conflictives i, per tant, generin comportaments de segregació i automarginació, tot dificultant l’adaptació, la convivència i el diàleg intercultural.” (p. 88).

Pel que fa a la integració intercultural, segons Sayed-Ahmad Beiruti (2013), beneficia a la població immigrant però també a la societat receptora, ja que contribueix a la millora del clima social i al foment d’actituds de solidaritat i convivència. Tot i això, comenta que per aconseguir una òptima integració intercultural d’aquestes persones i famílies, cal una política migratòria que fomenti la formulació de plans integrals d’immigració que impulsin i coordinin diferents actuacions en els àmbits polítics i socials a nivell estatal, autonòmic i local.

A més, comenta que el veritable procés d’adaptació de les persones i famílies que fan el procés migratori només es pot iniciar quan aquestes hagin resolt les seves necessitats bàsiques, com el treball, l’educació, l’habitatge, la salut, entre d’altres. La inseguretat laboral, la falta d’habitatge digne i la sobre ocupació o el fet de viure diverses famílies en un mateix habitatge, anomenat cohabitació forçada, produeixen moltes dificultats en el procés d’integració i participació (Sayed-Alhmad Beiruti, 2013, p. 90).

Moltes famílies, a falta de recursos, es veuen obligades a viure de maneres que no són dignes tal i com he explicat al paràgraf anterior. A més, moltes d’aquestes possiblement han immigrat ‘sense papers’ i això afecta negativament al seu procés d’adaptació.

Com explica Sayed-Alhmad Beiruti (2013), la situació administrativa adversa influeix negativament en el procés d’adaptació. Els immigrants ‘sense papers’, atesa aquesta situació d’indefensió extrema, pateixen tota mena de situacions de vulnerabilitat com, per exemple, l’explotació, l’extorsió, les vexacions i la violència administrativa, amb un alt risc de marginació i d’exclusió social. Tots aquests factors els impedeix la participació activa en la vida social, i els obliga a viure exclosos, gairebé en la clandestinitat i en guetos.

A més, l'autor comenta que el gènere i l'edat dins de la família són factors que influeixen molt en la vida de les famílies que emigren a un lloc nou, no només depèn de les característiques individuals de la persona i de les diferències culturals, sinó també del rol a la família i a la comunitat que arriba.

La migració actual de dones respon a la demanda creixent de mà d'obra en el sector de serveis per ocupar llocs de treball abandonats per les dones autòctones, les tasques productives més desvaloritzades socialment: el servei domèstic, els serveis de cura personal i els serveis sexuals (Bonelli, 2001). Per tot això, poden patir més situacions d'estrès que els homes, no per ser més febles o tenir menys recursos personals, sinó per la possibilitat de patir situacions familiars, socials, econòmiques i laborals més desfavorables, per la seva condició de dona. (Sayed-Alhmad Beiruti, 2013, p. 91).

5.3.1.1. Impacte del procés migratori a les famílies

A més de tot el que he destacat en el punt anterior, Sayed-Alhmad Beiruti (2013) ens parla, en el mateix article, de quin impacte té el procés migratori sobre la salut mental de les persones, no és un fet clau en el treball, però sí que és rellevant descriure breument com pot afectar el procés migratori a moltes famílies.

L'autor comenta que, com a factors de risc, cal destacar l'absència de suport familiar, la manca de residència fixa, la sobreocupació per part d'alguns sectors de la societat receptora, la marginació com també l'automarginació i l'exclusió social.

S'ha de tenir en compte que, a més, la majoria de persones i famílies que fan un procés migratori pateixen un dol, en més grau o menys i de diferents maneres, però el fet que tinguin manca de suport, de treball digne, de solidaritat, d'habitatge digne, entre d'altres, pot portar a situacions de marginació, d'exclusió social i manques d'expectatives de futur. Fet que és perillós, sobretot a aquella part de joves de les famílies immigrades que no han obtingut la regularització de la seva situació i no tenen feina, ni recursos socioeconòmics, amb risc de marginació i/o exclusió social, amb vivències de fracàs del projecte migratori i por de

reconèixer aquest fracàs o que sigui conegut pels seus familiars al país d'origen. (Sayed-Alhmad Beirutí, 2013).

5.3.2. La relació entre les famílies i les escoles

Un altre tema rellevant en el treball és el paper que juguen les famílies a les escoles i com, des d'aquestes, es treballa amb elles i els seus infants. Les escoles són una institució clau de la comunitat perquè es fan molts projectes educatius i treball amb les famílies.

A Salt, el nombre d'infants que les seves famílies procedeixen de l'estranger és molt elevat, i a les escoles cada vegada ha augmentat més aquest tipus d'alumnat. És per aquest motiu que he trobat important veure com les escoles afronten aquesta situació i quina és la importància de treballar amb els familiars per tal d'aconseguir l'èxit escolar dels infants, entre l'escola i la família.

Tal com explica Susana Torío López (2004) al seu article anomenat "Familia, Escuela y Sociedad", vivim en un temps on les institucions tradicionals es mostren poc capaces de transmetre amb solvència valors i pautes de conducta. Comenta que són dues realitats que s'influeixen poc entre elles. Ianni y Pérez (1998) citada per Torío López (2004) afirma:

En la mayor parte de los casos, la escuela no encuentra a la familia cuando la convoca, a la vez que la familia no siempre tiene un lugar en la escuela, cuando está convencida de que es imprescindible su participación en ella (p. 39).

Segons l'autora, l'escola i la família són insubstituïbles en l'educació. Comenta que la tasca educativa seria més fàcil i més eficaç si aquestes dues figures interactuessin entre elles, ja que tenen la necessitat de coordinar-se i aconseguir objectius i metes conjuntes.

Una de les coses que destaco de l'article quan parla de les demandes que fa la família a l'escola és l'atenció a les diferències. Comenta que la diversitat és un concepte cultural molt ampli, ja que a més de les diferències cognitives, existeixen diferències culturals i individuals

que s'han de considerar a l'hora de planificar i dissenyar els plans i els processos ensenyament-aprenentatge.

Giné (1998) citant a Rogoff (1993) assenyala que "entendre les diferències culturals i individuals és essencial per comprendre el procés de participació guiada i el procés mateix de desenvolupament." (p. 131).

Collet i Tort (2008) comenten que és "normal" que hi hagi dificultats de llenguatge, de comprensió i de participació entre l'escola i la família, ja que es troben en 'estadis' diferents pel fet que les famílies eduquen des d'un espai no institucionalitzat i individual i, en canvi, els centres educatius ho fan de manera diferent en ser institucions fortes i col·lectives.

5.3.2.1. El paper de les AMPA

Des de fa temps que les escoles volen que les famílies siguin part de la institució i les famílies volen que se'ls hi faciliti ser part d'elles. És per aquest motiu que les AMPA, segons Collet i Tort (2008), han sigut un fort agent mediador entre les famílies i les escoles per potenciar la cohesió social i per acceptar i comprendre diferents reptes que es troben les escoles actualment com, per exemple, els intensos processos migratoris. A més, comenten que:

[...] cada vez más las AMPA contribuyen a financiar actividades de la escuela que han dejado de ser periféricas, ya sea del ámbito curricular, como de servicios a los alumnos y a las familias, lo cual supone que las familias contribuyen de una forma directa al soporte económico de aspectos nada marginales de una educación obligatoria (p. 60).

L'escola necessita la família i viceversa per tal d'arribar als objectius que tenen cadascú. Només implicant-se un amb l'altre i col·laborant conjuntament i de manera activa es podran aconseguir, com bé explica Torío López (2004). Per tant, és important establir esquemes de respecte mutu, buscant solucions conjuntes i afrontant el problema d'adaptar l'educació a les exigències actuals de la societat. Per tal que tot això s'aconsegueixi, l'autora comenta que és important promoure la creació d'escoles de pares i mares com, per exemple, les AMPA i, també, fomentar la participació en programes d'orientació educativa per la vida familiar ja

que, això, donarà resposta a les necessitats que hi ha per dues bandes i comprendre's mútuament.

5.3.2.2. La implicació d'altres entitats de la comunitat

És important tenir en compte l'entorn dels centres educatius a Salt i també quines entitats o organitzacions treballen amb les escoles per tal que es consideri la participació de la família a l'escola i a la comunitat. Collet i Tort (2008) afirmen:

Se trata de pasar de una 'implicación asignada' en la que la escuela determina cómo tiene que ser la participación eficaz de las familias, a fórmulas de colaboración adecuadas al tipo de familiar y al entorno social y cultural de la escuela. Formas de colaboración que, en algunos casos, requerirán de la asistencia y mediación de otros organismos o entidades del barrio, del municipio o de servicios comunitarios. (p. 59).

A més, tal com explica Torío López (2004) s'han d'aprofitar els recursos que ofereix l'entorn i incorporar-los als Projectes Educatius de Centre per aconseguir els objectius educatius proposats, ja que l'entorn és un espai educatiu que s'ha de tenir en compte. Per tant, proposa realitzar projectes conjunts entre diferents sectors que engloba la comunitat educativa, ja sigui associacions, altres entitats, institucions, etc.

Per acabar, tal com diuen Collet i Subirats (2008), "si las dificultades y las desigualdades del aula son sociales, sólo socialmente, desde la proximidad, la implicación y el trabajo con el entorno, se pueden combatir y transformar." (p. 55).

6. Marc pràctic

6.1. Metodologia de recerca

Per tal de saber de dur a terme la meua recerca i, per tant, conèixer i investigar quines són les metodologies socioeducatives i comunitàries amb les que es treballa amb les famílies del municipi de Salt, m'he basat en els principis del paradigma interpretatiu (Latorre, Del Rincón i Arnal, 1996), ja que he volgut comprendre i interpretar la realitat del barri Centre de Salt, a més dels diferents agents (entitats i institucions entrevistades) del municipi i la realitat de les famílies immigrades. Per tant, en aquest sentit, és important comprendre que no hi ha una sola realitat, que la realitat d'aquest municipi és múltiple i dinàmica en quant que els seus habitants també ho són. Per tant, es pretén fer una mirada holística per tal de tenir en compte diferents perspectives del treball que es fa a Salt a nivell comunitari amb les famílies i, més específicament, amb les famílies immigrades.

Tot i això, s'ha de tenir en compte que la meua recollida de dades no és representativa de tot els agents socials del municipi, però he fet una aproximació el més àmplia possible del treball socioeducatiu i comunitari de Salt.

Per tal d'aconseguir-ho, m'he basat en la metodologia d'investigació qualitativa per comprendre i interpretar la realitat del municipi realitzant diverses entrevistes a diferents agents i observacions a espais de Salt i el barri Centre. A més, he enfocat la meua investigació basant-me en el mètode de l'estudi de casos, amb una finalitat interpretativa per tal de relacionar les evidències que pugui extreure amb el marc teòric. L'anàlisi del meu cas és de caràcter descriptiu i també heurístic ja que, basant-me amb els meus objectius de la investigació, m'interessa saber com es relacionen els diferents agents i professionals que treballen amb les famílies immigrades, ja que vull conèixer de quina manera treballen en xarxa i també amb els seus destinataris que en aquest cas és les famílies i, a més, la comunitat en si. Per tant, també busco que sigui inductiu per tal de veure si les evidències es fonamenten amb el marc teòric, com he esmentat anteriorment (Merriam, 1988).

6.1.1. Eines de recollida de dades

Les eines que he utilitzat per recollir les dades de la meua investigació han estat escollides tenint en compte els objectius del meu treball els quals em vaig plantejar en un principi i vull assolir. Per tal d'aconseguir-ho he realitzat, com he dit anteriorment, vàries entrevistes i observacions, les quals han sigut tant participant com no participant.

6.1.1.1. *L'entrevista*

Pel que fa a l'entrevista, ha sigut una de les eines més importants que he utilitzat per recollir dades, ja que he pogut obtenir molta informació qualitativa d'algunes entitats del tercer sector de Salt que han pogut respondre, en més o menys grau, els objectius plantejats.

He realitzat les entrevistes de manera semi estructurada, és a dir, amb algunes preguntes tancades i altres obertes per tal que la persona entrevistada pugui expressar-se de manera lliure i també pugui respondre les preguntes des del seu punt de vista i a partir de les experiències que ha viscut dins l'àmbit de treball.

Per tal de realitzar les entrevistes m'he guiat en els temes principals que emmarquen la meua investigació i les preguntes giraven entorn aquests, tenint en compte en tot moment els objectius que m'he marcat en el treball. En aquest sentit, la línia de preguntes són molt similars, adaptant-les en cada context i àmbit de treball depenent de l'entitat o institució. A més, cal esmentar que m'ha permès, també, introduir noves preguntes que han sorgit en el moment de fer l'entrevista i que he cregut important tenir-les en compte una vegada he fet l'anàlisi.

Per tal de recollir la informació que em donaven les persones entrevistades he utilitzat l'enregistrament d'àudio com a eina, ja que d'aquesta manera he pogut registrar totes les dades i informació que em donaven al peu de la lletra sense perill de deixar-me cap detall ni perdre informació necessària per tal de realitzar l'anàlisi i la triangulació.

Tot i això, és important esmentar que una entrevista l'he hagut de realitzar a través del mòbil via *whatsapp* en àudios, ja que en el moment que he concertat l'entrevista amb la persona

de l'entitat ha esdevingut la situació d'estat d'alarma pel *Covid-19* i, per tant, ha impedit poder realitzar-la com la resta en persona. Tot i la situació, s'ha pogut realitzar sense problema i sense cap impediment.

6.1.1.2. *L'observació*

L'observació ha sigut l'altra eina que he utilitzat per tal de recollir les dades que he cregut necessàries per la meua investigació, ja que l'observació m'ha ajudat a veure i percebre la realitat de manera global però focalitzant-me en el barri Centre i en aspectes del barri que són l'eix del meu estudi. Per tal de realitzar-ho, he fet dues gradacions diferents com a observadora, aquestes són l'observació no participant, la qual m'he mantingut allunyada de l'acció del barri sense tenir contacte amb cap persona, i l'observació participant, on aquí he estat implicada en la situació del barri conversant amb persones que hi viuen i comerciants.

- **Observació no participant:** Pel que fa a aquesta, recull narrativament les dades que he observat de la realitat del barri Centre i no s'ha realitzat cap guió previ, per tant, no és una observació estructurada. De tota manera, cal esmentar que a l'hora de realitzar-la he tingut més en compte el focus del que investigo. És a dir, en el meu cas he mostrat més atenció a la vida del barri, el tipus de persona que hi habita, la relació entre les persones, el seu origen, entre d'altres, mitjançant les notes de camp, des d'una modalitat descriptiva de la realitat del barri, com he dit anteriorment, fent una visió general de l'espai, les persones i la vida del barri Centre.
- **Observació participant:** El fet de realitzar una observació participant m'ha ajudat a conèixer percepcions i la visió social que hi ha al barri. Per fer-ho, he escollit un conjunt de comerços del barri de manera aleatòria i he realitzat un guió previ amb unes preguntes que m'han servit per veure una petita part de la visió del barri. Em refereixo a petita pel fet que, igual que l'entrevista, no hi ha una representació total dels habitants del barri ni de les persones que hi viuen. Per tant, és una observació estructurada, ja que anteriorment vaig planificar què vull investigar quant al problema i els objectius, la modalitat d'observació, l'escenari el qual he d'observar, l'enfocament que li dono, les tècniques que vull utilitzar per enregistrar, la

temporització de l'observació i com analitzaré la informació (Del Rincón et al., 1995). En aquest cas, l'observació és focalitzada, ja que he centrat l'atenció en aspectes més concrets a l'hora de parlar amb les persones del barri, mitjançant les notes de camp per recollir la informació necessària.

6.1.2. Treball de camp

A l'hora de començar a pensar el treball de camp vaig voler englobar, pel que fa a les entrevistes, professionals de l'àmbit socioeducatiu i comunitari del municipi que treballessin amb famílies. Per tal d'escollir aquestes entitats o institucions en concret vaig començar fent una selecció petita tenint en compte agents principals com l'escola i Serveis Socials Bàsics, ja que són dos actors que treballen directament amb famílies i infants. A més d'això, vaig poder contactar amb dues altres entitats del tercer sector que treballen en aquest àmbit a Salt. Per tal de contactar amb aquestes persones els hi vaig enviar un correu electrònic per tal de concertar l'entrevista.

Primerament, vaig concertar l'entrevista amb la directora de l'escola Mas Masó de Salt, una escola d'infantil i primària pública i que, per tant, depèn del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya. La majoria de les famílies dels alumnes procedeixen de països estrangers que han anat arribant durant les diferents onades migratòries. Tot i que no està situada al barri Centre, el fet de ser una escola que ja coneixia anteriorment i que col·labora en diferents projectes amb entitats del tercer sector va fer que trobés important entrevistar la directora, la qual va respondre el meu correu amb rapidesa.

Vaig concertar una entrevista, també, amb el Consorci de Benestar Social, el qual engloba els Serveis Socials de Salt, específicament amb una educadora social que és referent de l'àrea d'Infància i Família. Tot i que en el correu em va comentar que en aquell moment tenia l'agenda molt ocupada, vam poder concertar el dia de l'entrevista sense cap impediment i em va atendre molt amablement.

Com que l'escola Mas Masó té diferents projectes gestionats per la Fundació SER.GI, vaig trobar interessant poder concertar una entrevista amb alguna persona de l'entitat, ja que té

un gran pes quant a projectes dins el municipi de Salt. A l'hora de contactar amb ells vaig tenir alguna dificultat i el meu antic tutor, en Jordi Collet, em va facilitar el contacte de la coordinadora de l'àrea d'educació de SER.GI. Aquesta entitat és privada, sense ànim de lucre i treballa per millorar la qualitat de vida de les persones que tenen dificultats per desenvolupar-se personalment, familiarment i socialment.

Quan vam finalitzar l'entrevista, em vaig quedar amb ganes de poder parlar amb alguna educadora social que treballés directament amb les famílies en algun projecte i aquesta em va facilitar el contacte d'una educadora social treballadora de la mateixa Fundació SER.GI, la qual treballa en un projecte a l'escola Mas Masó amb les famílies de l'escola. Per aquest motiu, em va interessar molt conèixer quina era la seva tasca i poder-li fer una entrevista, des d'una altra perspectiva de la mateixa fundació. Vaig contactar amb ella i vam realitzar l'entrevista a les mateixes oficines de SER.GI, igual que amb la coordinadora de l'àrea d'educació.

Per acabar, després de realitzar les observacions, vaig creure adient realitzar alguna entrevista amb alguna entitat o alguna persona que no només treballés amb les famílies, sinó que també tingués una visió més comunitària i de participació d'aquestes a la comunitat. Per aquest motiu, vaig contactar amb Mas Mota, un edifici de l'Ajuntament de Salt on hi ha l'àrea d'integració i convivència i, des d'aquí, es gestionen molts projectes. Jo vaig tenir la oportunitat de poder concertar una entrevista amb un educador social d'una de les entitats que hi ha, anomenada Associació per la Recerca i l'Acció Social, Vincle. Aquesta treballa a partir de la inclusió social i el desenvolupament comunitari potenciant la participació. Com he comentat anteriorment, a causa de la situació de l'estat d'alarma del *Covid-19* va impossibilitar poder quedar amb el professional el qual vaig entrevistar. Tot i això, vaig contactar amb ell per telèfon i vam realitzar l'entrevista a través de missatges de veu pel *Whatsapp* ja que, d'aquesta manera, vaig poder realitzar la transcripció posteriorment.

Pel que fa a les observacions, vaig decidir fer-les en dos dies diferents, ja que així, possiblement, podria veure algun canvi o alguna transformació del barri Centre i/o la gent que hi havia. És per això que vaig realitzar una observació no participant i quatre observacions participants un divendres a la tarda, per veure com era el barri una tarda de final d'entre

setmana on els infants i joves han acabat l'escola aquella setmana i molta gent ja ha acabat la seva jornada laboral.

Referent a l'observació participant, vaig trobar important poder parlar amb diferents treballadores de comerços per tal que m'expliquessin, breument, quina és la seva visió del barri, les seves preocupacions d'aquest, entre d'altres preguntes que prèviament em vaig preparar. A més, vaig tenir la casualitat de trobar-me, en aquell moment, una treballadora del projecte "Juguem?" de Salt, aquest és un projecte socioeducatiu i comunitari que va destinat a infants, joves i les seves famílies a diferents espais públics de Salt per tal de transformar l'espai públic en un espai educatiu i de cohesió social.

Per altra banda, hi vaig anar, també, un dissabte al matí a fer tres observacions participants més ja que, a part que no vaig tenir prou temps de realitzar-la el divendres a la tarda, també era interessant poder veure una altra visió del barri un dia diferent.

6.1.3. Aspectes ètics

A l'hora de realitzar la recollida de dades s'ha de tenir en compte diferents aspectes com és, en aquest cas, l'ètica. Per aquest motiu, en el primer moment de contactar amb les entitats els hi vaig explicar detalladament el tema del meu treball, les finalitats i objectius de la investigació. Prèviament a l'inici de realitzar l'entrevista, es va pactar verbalment si les podia enregistrar en forma d'àudio, sempre respectant la seva confidencialitat i garantint que la finalitat d'aquest enregistrament solament serà per l'ús de la meva investigació acadèmica. Tot i això, cal esmentar que no vaig recordar que em signessin l'autorització conforme podia utilitzar el seu enregistrament de l'entrevista en el treball i, per aquest motiu, he hagut d'enviar, posteriorment, l'autorització via e-mail perquè me la tornessin signada. El fet de la situació de confinament per l'estat d'alarma del Covid-19 ha dificultat contactar amb algunes d'elles i també, el fet de no tenir impressora, algunes autoritzacions han sigut escrites i signades en un correu electrònic o modificant per ordinador el document de *Word* que els hi enviava.

Un altre aspecte ètic a tenir en compte és, una vegada realitzades les entrevistes, que vaig pactar amb les professionals entrevistades el retorn del meu treball d'investigació finalitzat

per tal que en puguin veure el resultat, ja que elles han sigut una part molt important per poder realitzar la meua recollida de dades.

Per últim, pel que fa a les observacions participants es va garantir, també, la confidencialitat de les persones amb les quals vaig parlar, a més d'explicar, prèviament, la finalitat del meu treball i la intenció de parlar amb elles.

6.2. Categorització

Després de recollir les dades (entrevistes i observacions)⁷ he transcrit la informació, he classificat aquestes en diferents categories segons les temàtiques clau de la meua investigació i el meu interès per fer l'anàlisi posteriorment, tenint en compte els objectius que em vaig plantejar en un principi i, també, seguint la línia del marc teòric. Tot i això, algunes categories estan dividides en subcategories, ja que d'aquesta manera la informació està més classificada i m'ha facilitat poder fer l'anàlisi per ordenar la informació.

Seguidament, explicaré les categories del meu treball en l'ordre de les taules de triangulació⁸ establertes. A més, pel que fa a la codificació, per distingir cada categoria, els he atribuït un color. Les transcripcions de la recollida de dades també estan codificades. Per una banda, les entrevistes les he codificat segons si és Entrevista 1 (E1), Entrevista 2 (E2)... la observació no participant està codificada com (ONP) i les observacions participants estan codificades com (OP1), (OP2), etc. segons si és observació participant 1, observació participant 2, etc. A més, he afegit les pàgines on es pot trobar la cita de la recollida de dades i cada paràgraf de la triangulació els he numerat amb P1, P2, P3, etc.

- **Organització:** fa referència a les entitats que hi ha, la organització interna d'aquestes i la responsabilitat que tenen. Tanmateix, he englobat la tasca de la figura de la professional com educadora social o altres, també, els treballs en xarxa entre les

---

⁷ Veure Annex 1.

⁸ Veure Annex 2.

entitats i/o institucions i els vincles que es creen entre elles i quin és el procés d'acollida que fan a les famílies nouvingudes que acudeixen a l'entitat o institució.

- **Metodologies de treball:** fa referència als projectes que es porten a terme al municipi de Salt i al treball que es fa des d'aquests i de quina manera.
- **Àmbit familiar:** aquest apartat té en compte les famílies i tot el que engloba a aquestes. L'he classificat en tres subcategories que són les següents:
  - **Necessitats i/o mancances:** fa referència a les necessitats detectades i mancances que presenten les famílies immigrades a Salt. En aquesta subcategoria hi estan implicats factors socials, culturals, econòmics, entre d'altres que fa que aquestes famílies presentin aquestes necessitats.
  - **Participació, empoderament i compromís:** fa referència al grau de participació de les famílies involucrades als projectes o entitats i institucions, a més de com participen dins la comunitat, de quina manera s'apoderen per poder ser autònomes en molts aspectes i quin és el compromís i implicació que tenen en quant al treball socioeducatiu i comunitari del municipi.
  - **Gènere i rols:** aquesta subcategoria he cregut important afegir-la en aquest apartat, ja que el gènere i els rols que hi ha dins de les famílies són molt diversos i pot haver-hi influència de factors culturals, socials, econòmics... és per això que fa referència a com influeix el gènere i els rols dins la família i a la societat i comunitat.
- **Àmbit comunitari i socioeducatiu:** fa referència als aspectes més comunitaris i socioeducatius de Salt. Com que engloba molts aspectes, he trobat important, també, classificar amb subcategories les dades que tenia, que són les següents:
  - **Cohesió social:** aquest subtema fa referència a com es relacionen moltes persones de la comunitat.
  - **Migració:** fa referència als orígens de les persones immigrades de Salt i la procedència.
  - **Visió social i realitat de Salt i del barri Centre:** fa referència a la realitat de Salt i del barri Centre i, sobretot, a la visió interna i externa del barri i del municipi. A més, també fa referència a quin tipus de persona hi viu, quin estil de vida hi ha, entre d'altres.

- **Relació amb l'entorn:** fa referència a com es relacionen les famílies i els habitants de Salt i del barri amb el seu entorn més proper, i també de quina manera ho aprofiten, com es treballa perquè s'aprofitin els espais, etc.
- **Barreres i oportunitats:** aquesta és l'última categoria i també engloba altres subcategories. Fa referència a les barreres que hi ha a Salt o al barri, però també a les oportunitats i millores que hi ha hagut per a moltes famílies.
  - **Limitacions i problemes:** fa referència a les barreres que hi ha a la societat com també els problemes existents que, per una banda, impedeixen a les famílies immigrades poder-se desenvolupar positivament dins la comunitat i, per altra banda, les mateixes famílies no tinguin interès en participar dels projectes. A més, també engloba les limitacions que tenen les entitats i/o institucions per tal de poder tirar endavant projectes i voler ajudar a les famílies.
  - **Beneficis i oportunitats de millora:** També és important poder investigar quins beneficis hi ha o hi hauria a la comunitat amb els projectes que s'estan portant a terme i també fa referència a aquelles oportunitats de millora que podria haver al barri o al municipi en general.
  - **Procés de canvis i transformacions:** fa referència a les modificacions i canvis que les persones entrevistades creuen que s'hauria de fer per millorar molts aspectes a nivell socioeducatiu i comunitari, com també els canvis i transformacions que hi ha hagut fins a dia d'avui per part de moltes entitats i les maneres de treballar a Salt. Tanmateix, fa referència a l'evolució del municipi, sense necessitat de ser positiva o negativa.

Cal esmentar que l'ordre d'aquestes categories ha sigut per elecció pròpia pensant en l'elaboració de l'anàlisi, ja que d'aquesta manera em facilita poder relacionar els conceptes, encara que no segueixi l'ordre del marc teòric.

6.3. Anàlisi de les dades

L'anàlisi de les dades es basa en les entrevistes i observacions realitzades, així com també amb la categorització realitzada anteriorment. Per tant, en aquest apartat es pretén analitzar totes les dades extretes a la recollida de dades i relacionar la informació amb els diferents

autors i autores destacats al marc teòric. Per aquest motiu, posteriorment a la realització de la categorització vaig realitzar la triangulació, esmentada anteriorment, per tal que la informació em quedés ordenada i poder interpretar les dades amb l'anàlisi i relacionant-ho amb diferents autors.

Per tal de construir aquest anàlisi, he cregut adient ordenar-lo per categories tal i com tinc a la meva triangulació i, seguidament, poder relacionar els conceptes entre les categories.

Tot i això, abans de començar amb l'anàlisi, he trobat important contextualitzar, breument, el barri Centre fent una petita descripció, des de la meva experiència com a ciutadana de Salt i a partir de les observacions que he realitzat, per tal de fer una aproximació sobre la vida quotidiana de les persones que hi viuen, els diferents comerços, entitats, quin tipus de moviment hi ha, etc.

El barri Centre és el barri més cèntric del municipi de Salt. S'hi poden trobar diferents tipus de comerços, des de fleques, botigues de roba de diferents països, una farmàcia, diferents tipus de botigues d'alimentació, entre d'altres. Hi ha diferents places on en una d'elles hi ha diferents bars. Destaca per la quantitat de pisos que hi ha i per ser un barri on hi ha molta vida al carrer, infants jugant a les places, homes asseguts als bars i dones assegudes a la plaça xerrant. Tot i això, la majoria d'aquestes persones són d'origen immigrat i es pot veure que la seva manera de socialitzar-se és al carrer, no se sol veure persones autòctones fent vida al carrer i tampoc socialitzant-se amb persones d'origen estranger.

Això és un fet que em fa pensar i reflexionar sobre la convivència al barri. És per aquest motiu que he realitzat una entrevista al Consorci de Benestar Social, situat al centre del barri, a més de les altres entitats que, possiblement, treballin amb moltes famílies d'aquest i, a més, la realització de les observacions participants de diferents persones que hi ha al barri m'han ajudat en la meva investigació per poder conèixer més a fons la seva realitat.

CATEGORIA 1 – ORGANITZACIÓ

Cada entitat s'organitza i treballa de diferents maneres, tot i això, moltes d'aquestes treballen conjuntament, un aspecte molt important a tenir en compte. Per la informació que he recollit vull destacar el gran treball cooperatiu que hi ha a les entitats entrevistades entre elles i/o entre d'altres de Salt o Girona.

Destaco el fort vincle que hi ha entre l'escola Mas Masó de Salt i Fundació SER.GI, les quals porten deu anys treballant conjuntament i aquesta última aporta molts projectes a l'escola. La Fundació SER.GI no només treballa amb Mas Masó, sinó que també treballa conjuntament amb altres entitats i participen de totes les xarxes que hi ha al municipi com l'Ajuntament, el Consorci de Benestar Social, altres centres educatius, Creu Roja, Càrites, Casal dels Infants, ADIS, Vincle, entre d'altres. També treballen amb les AMPA de les escoles per donar suport. Destaco, a més, el treball cooperatiu entre les diferents àrees que hi ha dins de Serveis Socials Bàsics, ja que l'àrea d'infància i família a l'hora de treballar amb elles fan accions que estan molt lligades a l'àrea comunitària. Tanmateix, l'escola Mas Masó fa de pont entre les famílies i altres entitats o recursos de la comunitat, teixint vincles que relaciona les famílies amb la comunitat i, alhora, és important destacar la voluntat de l'escola de voler treballar amb les famílies per tal d'arribar a objectius comuns. Amb això vull fer referència a les paraules de Torío López (2004), donant importància a la relació entre l'escola Mas Masó i les famílies, amb la necessitat d'implicar-se una amb l'altre, establint bons vincles i treballant conjuntament per tal que els objectius que tenen cadascuna es puguin assolir.

Podem veure, doncs, que hi ha un gran treball cooperatiu entre les entitats del tercer sector a Salt. Tot i això, moltes d'elles coincideixen en que hi hauria d'haver un ordre i una organització més precisa, ja que sinó les famílies tenen múltiples professionals que treballen amb elles i això significa que no tenen un sol referent. Destaquen la importància de que les famílies tinguin els mínims referents possibles ja que, d'aquesta manera, el treball serà més fàcil i més eficient.

Amb això vull fer referència a Morata (2014) quan parla de l'acompanyament amb les persones que es troben en situació de vulnerabilitat, ja que és important que si es vol aconseguir que aquestes tinguin una relació més eficaç amb la comunitat i estableixin vincles positius amb altres grups, és important que l'acompanyament segueixi una línia de treball.

Per tant, el fet que aquestes famílies estiguin multi professionalitzades per diferents entitats o referents, em fa reflexionar sobre la dificultat de treballar amb elles i poder fer un bon acompanyament individualitzat.

A més, és important destacar que, perquè hi hagi més coordinació entre les entitats, es va crear a Salt una taula d'entitats del tercer sector per tal que totes aquestes tinguin un espai de coordinació sense la necessitat de la figura de l'Administració pública i puguin debatre, opinar, detectar necessitats, entre d'altres conjuntament, a més de parlar sobre el treball que s'està fent a Salt per, posteriorment, poder parlar amb l'Administració del que han consensuat i el que volen. D'aquesta manera, tal com afirma Morata (2014), el treball entre les entitats serà més eficient si tenen aquests espais de diàleg.

Encara que les entitats treballin amb famílies immigrades i també amb la comunitat, l'organització interna és diferent a cada entitat, tot i que estan connectades entre elles. A nivell socioeducatiu i comunitari podem veure que totes les entitats treballen amb projectes i, a més, pel que fa al Consorci de Benestar Social i Fundació SER.GI s'organitzen per àrees de treball, on dins de cada àrea s'hi estableixen diferents línies i/o projectes. SER.GI, per exemple, està portant a terme nou projectes a diferents municipis i tres d'ells són a Salt, pel que fa al Consorci tenen quatre línies d'actuació dins l'àrea d'Infància i Família i a cada línia hi ha diferents projectes en marxa, a més, també hi ha l'edifici Mas Mota de l'Ajuntament on hi ha una altra àrea del municipi i, dins d'ell hi ha l'associació Vincle, que també treballa amb projectes. Per tant, es pot veure la complexitat de projectes que hi ha a Salt des de diferents entitats destinats a diferents col·lectius, però tot acaba englobant a l'àmbit familiar i comunitari.

El fet que s'estiguin portant a terme tants projectes dirigits a aquests col·lectius em fa reflexionar sobre la importància que tenen al municipi i en com es poden aprofitar més del que ja s'està fent perquè els pugui aprofitar tothom i arribi a més gent. És per aquest motiu que destaco la idea de Torío López (2004) quan parla d'aprofitar els recursos que ofereix l'entorn i tenir-lo en compte per incorporar-los a projectes de centres educatius, així com també realitzar projectes conjunts entre diferents sectors que englobin la comunitat

educativa. Això em fa pensar que si les actuacions van dirigides, també, a altres col·lectius i sectors de la població de Salt, possiblement, es pugui realitzar un treball més inclusiu.

Respecte la tasca de l'educadora social a les diferents entitats entrevistades té diferents funcions, tot i que tots els agents entrevistats disposen de la figura de l'educador i educadora social, excepte l'escola Mas Masó, que venen d'altres entitats. Tot i això, la tasca de l'educadora social dependrà del treball individualitzat que s'hagi de fer amb la persona o la família. Coincideixen, però, que tant l'educadora social tècnica de famílies de SER.GI com l'educador social de l'associació Vínclé fan assessorament i donen suport, a més de fer un acompanyament, a les AMPA de les escoles, entre d'elles Mas Masó. Això significa ajudar-les a organitzar festes i esdeveniments, suport a les AMPA que estan poc constituïdes, dinamització de les activitats, entre d'altres. Vínclé, a més, potencia el suport al voluntariat, fet que a l'escola tenen la figura del voluntari.

També, des de la figura d'educadora social tècnica de les famílies de l'entitat de SER.GI, es fan sessions informatives a les famílies de les escoles, tallers i tasques de català a l'escola Mas Masó a nivell oral i treballant-ho des de la inclusió, sense nivells i de manera pràctica perquè pugui ser útil en el seu dia a dia. També es va realitzar la creació d'espais de conversa amb les famílies, per tal que aquestes puguin participar. Tot i això, des de l'entitat es detecten necessitats del territori, a vegades conjuntament amb altres agents, miren què hi poden aportar i construeixen els projectes entorn aquestes. Tal i com comenta la coordinadora de l'àrea d'educació de SER.GI:

Nosaltres el que fem és, com que intentem estar molt connectats amb el territori, detectar i no només nosaltres, sinó que a vegades ho fem de forma conjunta amb els altres agents, quines són les necessitats que hi ha al territori i què podem aportar nosaltres. En base a això es construeix la nostra proposta de projecte (p. 14, E2).⁹

Des del Consorci, les tasques són més generals, tot i que la figura d'educadora social hi és present tenint un paper molt important com és, també, la detecció de necessitats a nivell

---

⁹ Vegeu Annex 1. Categorització.

comunitari, intervenció, realització de plans de treball, derivació, etc. Des dels SBAS s'intervé de manera socioeducativa fent orientació, assessorament, valoració de risc, entre d'altres. Destaco, a més, una tasca important que l'educador social de Víncl va estar fent, que és la d'educador de carrer, un aspecte que s'ha de tenir en compte a l'hora de decidir com volem treballar amb aquestes famílies i infants per tal que siguin partícips de la comunitat. Ja que és des de la participació social que es creen els espais que enforteixen la integració de les diferents cultures, orígens i religions (Romero, 2002). A més, seguint amb la idea de l'autor, treballar des del carrer és una manera de fomentar el treball comunitari i això em fa reflexionar sobre el fet que, si es treballés més des d'aquesta línia es treballaria d'una manera més directa amb la comunitat i, possiblement, es podria encaminar el treball cap a un procés que potenciés més la convivència entre les persones.

Pel que fa al procés d'acollida que realitzen les entitats o les institucions a les famílies he pogut veure que els casos es detecten des dels SBAS, que estan dins dels SSB, on primerament es fa una entrevista i es fa una visió general de la situació de la persona, es fa una diagnosi, un pla de treball amb objectius, intervenen i es fa seguiment i, depenent de com, es fa derivació. Tot i això, l'escola també és un agent on es detecten casos. Cal esmentar que el procés d'acollida que Mas Masó fa amb les famílies, és amb aquelles que ja venen derivades des de l'OME, l'Oficina Municipal d'Escolarització, on l'EAP ha fet una primera visita amb elles per tal d'orientar-les en el seu inici del procés d'escolarització. Una vegada arriben a l'escola Mas Masó fan l'acompanyament com creuen millor. Cal destacar que moltes vegades han de recórrer a la figura d'un traductor, el qual es contracta des de la pròpia escola.

SER.GI també fa procés d'acollida a persones i famílies nouvingudes. Tot i això és important destacar que venen derivades de Serveis Socials. SER.GI fa la tasca de detecció de les necessitats que presenta el territori, i a vegades les fan conjuntament amb altres agents comunitaris. D'aquesta manera, a partir d'aquí, treballen i fan les accions comunitàries que creuen necessàries. L'associació Víncl té un tècnic d'acollida contractat, que s'encarrega del tema de les formacions i assessorament a nivell d'acollida.

Relaciono aquests processos d'acollida amb l'article de Pinyol-Jiménez (2016), el qual parla de les dimensions d'anàlisi de la integració social i, una d'elles, és la dimensió polítiques

públiques, la qual té en compte els processos d'acollida de les persones, aspecte molt important a tenir en compte amb les famílies immigrades.

Tot i això, la referent de l'àrea d'Infància i Família del Consorci afirma:

De l'Ajuntament de Salt direcció Bescanó que és on hi ha tot el Barri Centre i tota la concentració de població i on hi ha més la problemàtica, que normalment en els municipis la problemàtica se centra a les afores no? I a Salt passa més al Centre (p. 25, E4).¹⁰

Amb això vull destacar que, tal com diu Farjas i Bonet (2002), la majoria de persones que viuen al barri Centre són famílies immigrades, procedents majoritàriament de Gàmbia i Marroc. Per tant, si la majoria de persones del barri Centre són subsaharianes i magrebines, es pot associar amb l'afirmació de la referent de l'àrea d'Infància i Família del Consorci? Aquesta problemàtica de la qual parla es pot relacionar amb les persones immigrades?

A més, els processos d'acollida a les famílies immigrants en un principi a Salt va ser difícil i va tenir un fort impacte, ja que tal com comenta Cruz (2012) no era un municipi preparat per acollir tantes persones. Tot i això, es van fer diferents plans d'acollida per part d'algunes entitats del tercer sector com, per exemple, SER.GI:

Els anys 90 la fundació sí que va començar amb una cosa que ja és segell de l'entitat i que ens caracteritza encara, que és el treball amb persones que venen de països estrangers a viure i a treballar aquí. Seria acollida de persones i de famílies nouvingudes. Això és una pota que no hem deixat de treballar mai (...) (p. 11, E2).¹¹

Per tant, tot i el fort impacte que va tenir el municipi al rebre la segona onada migratòria ja que hi va haver un gran canvi urbanístic, es va anar treballant per acompanyar a aquestes persones fins a l'actualitat com ho fan moltes altres entitats a més de l'Ajuntament i centres educatius. Tot i això, em pregunto si en algun moment s'ha replantejat la metodologia dels processos d'acollida, ja que hi ha una gran diferència entre la segona i la tercera onada migratòria pel que fa al lloc d'origen, l'idioma, la cultura, entre d'altres.

---

¹⁰ Vegeu Annex 1. Categorització.

¹¹ Vegeu Annex 1. Categorització.

CATEGORIA 2 – METODOLOGIES DE TREBALL

Anteriorment he analitzat com es coordinen les entitats del tercer sector i les institucions, també he parlat que treballen amb projectes i la tasca que fa la figura de l'educadora social. Ara, en aquest apartat especifico més quins projectes he pogut recollir de les dades, quines són les metodologies de treball i com evolucionen al municipi.

Per una banda, trobem que l'escola Mas Masó i SER.GI comparteixen projectes a l'escola, realitzen un taller d'estudi assistit amb famílies per tal de potenciar la participació de les famílies. SER.GI, en general, treballa amb projectes dirigits a l'àmbit educatiu per a infants i joves i també per a les famílies. Incideixen molt a les escoles i es fan molts projectes dirigits a escoles, ja que és un espai educatiu bàsic i fonamental.

Tot i això, SER.GI i Mas Masó també impulsen la coneixença de l'entorn i aprofiten els espais educatius de l'entorn i la comunitat. Es va crear una evolució de les metodologies d'intervenció d'un projecte ja existent per tal de poder arribar a més famílies a través de la realització de sortides i relacionant les famílies amb la comunitat i la coneixença d'aquesta. Aquest aspecte el relaciono amb Torío López (2004) quan fa referència a aprofitar els recursos que ofereix l'entorn, ja que és un espai educatiu molt potent i és una realitat que possiblement moltes famílies no coneixien, fet que és important per ajudar-les en el seu desenvolupament comunitari.

Es fan molts de projectes per a joves que es troben en situació de vulnerabilitat des de SER.GI amb els centres educatius i el Consorci, on molts d'ells ni estudien ni treballen, com el "Porta d'Accés" o "Singulars", o d'altres on s'acompanya als joves perquè puguin seguir endavant amb els seus estudis com el "Projecte Beques" on SER.GI hi treballa a partir de crear itineraris amb aquests joves.

Vincle i el Consorci també treballen conjuntament amb projectes socioeducatius i comunitaris com és el de "Xarxa de Tallers en Família", el qual també es fa des de les escoles a partir de les necessitats que detecten des de la institució o les demandes de les pròpies famílies. A més,

Vincle no fa un treball comunitari en si amb la comunitat del barri Centre o Salt, ja que no treballen per zones del municipi, sinó per escoles.

Una altra metodologia i línia de treball que he pogut observar a la meva recollida de dades és la de treballar des del carrer com educador de carrer. Hi ha diferents projectes que es porten des del Consorci, com és “Tarda oberta” on es detecta joves i se’ls intenta vincular en serveis ja existents o el “Juguem?” que es gestiona des de l’edifici Mas Mota on hi ha l’associació Vincle. Aquest projecte, tal i com explica la treballadora amb la qual parlo durant les observacions participants, és un projecte que treballa al carrer, on es transforma l’espai públic i es potencia que sigui un espai educatiu de manera sana, que se’n faci un bon ús d’aquest. El fet de trobar-me-la al barri Centre trobo important destacar-ho, ja que el projecte té forta influència cap als infants i joves d’aquest barri, perquè tal com diu la jove, molts infants i joves baixen de casa seva per anar a jugar i participar d’aquest.

Per tant, el fet de treballar des de la comunitat a primera línia és una metodologia de treball potent. Ja que, fent referència a les paraules de Collet i Subirats (2008), és en aquests espais on es poden treballar moltes de les desigualtats existents provinents de la societat. Per tant, és important treballar des d’aquesta per poder transformar l’entorn i combatre aquestes necessitats o dificultats que presenten tant els infants com moltes famílies.

És important destacar, però, que els projectes i les metodologies de treball de cada entitat amb les famílies és molt individualitzada, a mida de cada família i adaptant-ho a elles. D’aquesta manera, el que es potencia des de les entitats és la participació d’aquestes famílies. Les paraules de Morata (2014) quan fa referència a la importància de la creació d’espais de relació horitzontals entre professionals i destinataris, les relaciono, també, amb el treball que es fa des dels projectes que hi ha al carrer com el “Juguem?”, ja que tal com diu la jove que hi treballa, es dona importància al vincle i es potencia a través de la proximitat, el joc i oferint espais on els infants i joves puguin explicar les preocupacions, ja que possiblement és un espai que no poden tenir a casa i aquí se senten abraçats i acompanyats:

Les monitores hi són per ensenyar jocs nous i deixar-los material. Quan fa un temps que es coneixen i ja hi tenen més vincle aprofiten per oferir-los-hi un espai on poder explicar les seves

problemàtiques i preocupacions i les monitores intenten fer un acompanyament amb els infants i joves (p. 47, OP4).¹²

Amb això, també ho vull relacionar amb un dels projectes que es porta des del Consorci i altres entitats, el crear el vincle familiar entre pares i fills. Un aspecte i metodologia de treball molt bàsica per a moltes persones i molt important, però que queda reflectit i influencia a la comunitat si no es fa de manera correcta, com és el cas de molts projectes que es troben amb els infants i joves de la comunitat.

CATEGORIA 3 – ÀMBIT FAMILIAR

Com he comentat al punt 5.2 del treball, on parlo de la categorització, aquesta categoria l'he dividit en tres subcategories que són les següents:

- Necessitats i/o mancances

Pel que fa a les necessitats principals que es detecten a les famílies immigrades o famílies en situació de vulnerabilitat són molt diverses, tot i que depenen molt de la tipologia de la família.

L'escola Mas Masó comenta que hi ha molt poc vincle entre les mares i els fills, sobretot amb les famílies gambianes, i això fa que aquests alumnes, una vegada són a l'escola, tinguin un dèficit emocional amb la resta de companys. Ho relaciono amb el que he comentat anteriorment a la "Categoria 2 – Metodologies de treball", on molts infants troben, al projecte "Juguem?", un espai on sentir-se abraçats i escoltats, creant un vincle fort amb les monitores. A més, cal destacar que també he esmentat que al Consorci hi ha un projecte el qual es treballa aquest vincle entre pares/mares i fills/es. Tot i això, també cal considerar les paraules de Gómez i Guardiola (2014), les quals les relaciono amb aquest vincle i afecte que hi ha entre les famílies immigrades. És important destacar que tot aquest afecte, creences, coneixements, valors, entre d'altres depèn de la situació de totes aquestes famílies, com també de la posició que tenen dins de la societat, ja que és la que les acaba determinant, tal

---

¹² Vegeu Annex 1. Categorització.

com diuen els autors. Tot i això, em fa reflexionar si l'estat emocional dels infants influeix negativament en el seu desenvolupament. És a dir, aquest dèficit emocional del que es parla es detecta des de la nostra societat, però forma part de la realitat d'aquestes famílies. Per tant, això em porta a qüestionar de quina manera es pot treballar amb elles aquest vincle i afecte amb els seus infants de manera que es respecti la seva cultura, tradicions, valors, creences, entre d'altres.

L'escola Mas Masó, SER.GI i Vincle coincideixen en que hi ha molt poca participació i poca implicació a l'escola i en les dinàmiques d'aquesta. Coincideixen, també, en que hi ha molta desconexió del sistema educatiu d'aquí.

A més, una altra mancança que coincideixen la tècnica de famílies de SER.GI i l'associació Vincle és aprendre a parlar l'idioma del català, tot i això, les famílies tenen voluntat i demanen tant a SER.GI d'aprendre'n a partir de tallers.

Una altra necessitat que tant el Consorci com la monitora del projecte "Juguem?" em van comentar és que les necessitats bàsiques no estan cobertes i hi ha dificultats en tenir cura dels fills, fins i tot possibles negligències. Tot i això, el Consorci comenta que hi ha més famílies autòctones o procedents de les primeres onades migratòries que necessiten més treball socioeducatiu que famílies immigrades.

Tanmateix, SER.GI comenta que el perfil de famílies que hi ha a l'escola Mas Masó presenten moltes mancances i la majoria es troba en situació de risc o en exclusió social, fet que afecta a nivells econòmics, socials, comunitaris, entre d'altres i necessiten el suport de les entitats, les institucions o l'Administració. Per tal que aquestes persones no arribin a la zona de marginació o exclusió total tal i com afirma Castel (1990) citat a l'article de Morata (2014) i en puguin sortir endavant, em porta a pensar en la importància de fer un bon treball amb aquestes famílies, acompanyant-les en el seu procés d'empoderament per tal que puguin millorar la seva situació. És per aquest motiu que és important la intervenció de tots els agents que hi tenen relació.

Altres necessitats o mancances que presenten moltes famílies de Salt, especialment del barri Centre, i que coincideix amb les dades extrems de la tècnica de famílies de SER.GI, el Consorci

i la monitora del “Juguem?” és que el fet que hi hagi moltes necessitats econòmiques fa que hi hagi moltes dificultats per pagar els lloguers dels habitatges i, això, fa que aquestes famílies ocupin habitatges buits del banc.

Com a última necessitat, però no menys important, és la desconexió que tenen moltes famílies sobre temes legislatius i burocràtics. Trobo important destacar-la, ja que és un dret que tenen com a persones immigrades i poden exercir, així com també saber els seus deures, com aconseguir permisos i la nacionalitat, etc. És un aspecte que pot influir a la persona de manera negativa, ja que tal com comenta l'educador social de Vinçle, no deixa de ser una altra gran necessitat, així com també demanda d'aquestes famílies. Tal com comenta Sayed-Ahmad Beiruti (2013), moltes d'aquestes famílies immigrades possiblement hagin arribat 'sense papers', fet que afecta al seu procés d'adaptació. Tot i això, em qüestiono el treball que es fa referent als processos d'acollida d'aquestes persones i la quantitat de famílies que no s'ha regularitzat la seva situació, em porta a pensar en el gran treball que queda per fer per tal de facilitar l'adaptació a totes aquestes.

- **Participació, empoderament i compromís**

Pel que fa al tema de la participació, generalment, s'ha pogut veure que els professionals parlen de la poca participació que hi ha per part de les famílies a les escoles com també a projectes d'entitats, o si en participen costa que sigui d'una manera estable.

Des d'entitats com SER.GI, Vinçle i l'escola Mas Masó es potencia que les famílies participin i s'impliquin més en els tallers i/o projectes tant de l'escola com de les entitats. A més, es potencia que les famílies participin activament de les activitats dels seus fills i filles i que s'impliquin en els seus itineraris, ja que generalment costa i formen part de les seves vides, a més que, posteriorment, siguin elles qui puguin ajudar als fills de manera autònoma. Destaco aquest treball positivament ja que, possiblement, és una manera de potenciar l'empoderament d'aquestes mares i també de treballar el vincle entre pares/mares i fills que he comentat anteriorment. Per exemple, la coordinadora de l'àrea d'educació de SER.GI argumenta:

Treballem amb el nano però, també, intentem treballar molt amb la família, perquè la nostra manera de fer, la nostra manera de veure-ho és que, evidentment, l'infant o el jove no està sol al món i intentem treballar amb el seu entorn, aquí la família hi té un paper molt important. I en la mesura que podem intentem incloure sempre i treballar amb les famílies per tal que també s'impliquin en aquest itinerari educatiu dels seus fills i filles (p. 14, E2).¹³

A més, cal esmentar que des de Mas Masó i SER.GI es potencia, també, la participació de les AMPA i comenten que, encara que hi hagi poca participació, cada vegada hi ha més voluntat de participació activa, pro activitat i innovació. Per exemple, la directora de l'escola Mas Masó explica:

[...] i ella va dir: "és que clar, és la vostra festa, no és la festa de l'AMPA". Es diu la festa de l'AMPA perquè sembli que la fan, però no, la fan els mestres. I afegeix: "a nosaltres ens agradaria fer alguna cosa" (p. 5, E1).¹⁴

Això es dona, també, a la feina que fan des dels projectes i l'acompanyament de la tècnica de famílies de SER.GI, així com segurament altres entitats que les acompanyen i els hi donen suport. Tot i això, és una de les coses que s'ha de seguir treballant per tal que l'AMPA de Mas Masó i, possiblement, de la resta de centres educatius de Salt sigui participi a l'escola i a la comunitat.

Un altre aspecte que vull destacar és que SER.GI i Vincle coincideixen en que no només s'ha de potenciar la participació amb els projectes de l'escola, sinó també amb els del seu entorn com els del barri o altres que hi hagi a la comunitat. És per això que és important que ho treballin des de l'apoderament tal com comenta SER.GI ja que, relacionant-ho amb Morata (2014), si es posseeixen les habilitats, el desig i els recursos per implicar-se a les activitats, millorarà molts aspectes que s'estan treballant a la comunitat de Salt i serà més fàcil fer una transformació positiva. Tot i això, també és cert que, tal com comenta l'educador social de Vincle, les temàtiques que es treballen a l'escola són extrapolables a la realitat de la comunitat i, per tant, estan relacionades en el seu dia a dia.

---

¹³ Vegeu Annex 1. Categorització.

¹⁴ Vegeu Annex 1. Categorització.

Per acabar aquest apartat, també trobo important analitzar el fet que, tal com expressa la coordinadora de l'àrea d'educació de SER.GI i el Consorci de Benestar Social, no es pot demanar la mateixa implicació a una família que a una altra, cadascuna participarà depenent de la seva situació i de les seves prioritats, és per aquest motiu que, tal com diu la tècnica de famílies de SER.GI, hi ha un ampli ventall d'accions per tal d'acollir a la diversitat de famílies existents al municipi per tal que puguin ser partícips d'una manera que englobi a tothom. Ja que, tal com diu la referent de l'àrea d'Infància i Família del Consorci, és difícil que les famílies més vulnerables participin si no tenen les seves necessitats bàsiques cobertes. És important que primer cobreixin coses bàsiques com, per exemple, anar a recollir els fills a l'escola, per poder implicar-se posteriorment a la comunitat, tot i que ja ho fan indirectament quan fan aquestes petites i bàsiques accions. D'aquesta manera, tal com comenta l'autor Sayed-Alhmad Beiruti (2013), només si han resolt les seves necessitats bàsiques es podrà iniciar un veritable procés d'adaptació, ja que tots aquestes necessitats que presenten moltes famílies immigrades de Salt està dificultant el seu procés d'integració i de participació.

- **Gènere i rols**

Pel que fa a aquest subtema he trobat important afegir-lo ja que, possiblement, siguin dos factors que influeixen a l'hora de participar les famílies immigrades, com també de molts altres aspectes socioeducatius i comunitaris de Salt i del barri Centre.

He pogut veure que la majoria d'agents de la recollida de dades com l'escola, SER.GI, Vinçle i algunes observacions del barri, coincideixen en que hi ha abundància de participació de mares immigrades als tallers de les escoles i també dels projectes de les entitats, en canvi, la figura del pare no hi és present o hi ha molt poca participació per part d'ell, ja que és el que treballa. A més, a l'observació no participant s'observa que les dones són les que cuiden als fills i tenen cura d'ells i, en canvi, els homes estan asseguts al bar de la plaça del barri.

SER.GI i Mas Masó coincideixen en la idea que la cultura del lloc de procedència marca els rols de la família i també la seva participació quant a tallers i projectes. A més, tant Mas Masó com Vinçle, comenten que alguns pares i mares d'origen immigrat adopten, en molts casos, un rol

parental passiu, delegant el rol a terceres persones. L'associació Vínclé, per exemple, comenta:

[...] però quan hi ha algú que se n'està fent càrrec és com que se'n desprenen d'això i no en són partícips i és una responsabilitat que ells automàticament deleguen a altres persones i a altres professionals que ja ho estiguin fent (p. 33, E5).¹⁵

A més, la directora de Mas Masó afirma: "Les mares... bueno, se n'ocupen del nen petit però és que quan en tenen quatre o cinc el nen va sol perquè darrera n'hi ha un o dos més i són nens que van sols..." (p. 4, E1).

Per tant, que moltes famílies immigrades deleguin el rol de fer-se càrrec de l'infant a altres persones i moltes d'elles també permetin que els seus fills i filles vagin soles pel municipi és un fet que em fa plantejar que, possiblement, al seu país d'origen la seva comunitat educui i tal com diu Sayed-Alhmad Beiruti (2013), hi ha factors que influeixen a la vida de les famílies que emigren a un lloc nou, com l'edat, el gènere i el rol que tenen a la família i a la comunitat a la que arriben. Per tant, em qüestiono si és possible treballar per aconseguir que el municipi sigui educatiu com ho són, possiblement, moltes comunitats de les quals provenen moltes persones immigrades. Es podria aprofitar la diversitat de cultures que hi ha a Salt com a element enriquidor i veure-ho com a una oportunitat educativa?

Tot i això, des de l'escola Mas Masó es parla de la figura de la mare com la responsable del que passa a casa si, per exemple, algun alumne porta els deures trencats. Tanmateix, he pogut veure que no hi ha projectes per potenciar la participació dels pares d'aquestes famílies immigrades que participen dels projectes i de tallers. Em fa plantejar si pot ser que les dones no tinguin un alt grau de participació en molts projectes que es realitzen pel fet que, possiblement, se'ls hi atorgui moltes responsabilitats des de diferents bandes com és les escoles, les entitats, l'Ajuntament, les responsabilitats que tingui a casa, etc.

CATEGORIA 4 – ÀMBIT COMUNITARI I SOCIOEDUCATIU

---

¹⁵ Vegeu Annex 1. Categorització.

- **Cohesió social**

Des de l'escola Mas Masó hi ha moltes mares que se senten soles en aspectes de poder tirar endavant propostes, tot i això, la directora de l'escola comenta que tindrien, possiblement, més iniciativa de participació si es donessin suport entre elles i es cohesionessin més.

A més, pel que fa més a la comunitat de Salt, la tècnica de famílies comenta que, normalment, les persones se solen avenir i relacionar-se més amb gent del seu mateix país d'origen, ja sigui per l'idioma o perquè s'hi senten més identificades. Tot i això, comenta que costa que hi hagi una interrelació per aconseguir crear una comunitat on s'hi puguin veure relacions entre persones de diferents llocs d'origen. Això ho relaciono amb les paraules d'una persona participant de la meva observació que comenta que s'han creat conflictes entre les persones autòctones del municipi i les persones immigrades: "(...) s'haurà d'aprendre a conviure amb aquesta gent, però diu que li preocupa aquesta convivència, ja que s'ha creat conflictes entre la gent nouvinguda i la gent que ha nascut a Salt." (p. 49, OP6).¹⁶

Es pot veure doncs, que hi ha poca cohesió social entre gent de la comunitat i és difícil aconseguir fer una cohesió entre totes, ja que són realitats diferents. Morata (2014) també parla de la desigualtat de la distribució de grups i classes socials que hi ha actualment, fent referència a que genera conflictes i impedeix la cohesió social dels individus a la comunitat. Per tant, és important treballar per aconseguir fer front a aquests conflictes que hi ha al barri Centre i també a Salt.

- **Migració**

Pel que fa a la procedència de persones immigrades a Salt hi predomina les persones d'origen magrebí i subsaharià. A més, trobem que a l'escola hi ha el 100% d'alumnes que les seves famílies procedeixen de països estrangers, on hi abunden també famílies magrebines i subsaharianes. Tanmateix, SER.GI treballa amb aquestes famílies, encara que també hi ha moltes famílies sud-americanes. Per tant, podem veure que l'escola Mas Masó és una escola

---

¹⁶ Vegeu Annex 1. Categorització.

segregada al municipi de Salt i pel que fa a la integració d'aquestes, la directora de l'escola destaca en que hi ha una manca d'integració per part d'aquestes, comenta el següent:

[...] n'hi ha d'altres que fa menys que han arribat o viuen més tancades o el que sigui. Doncs tu la veus i clar, costa. Potser ha de passar una generació. Per tant, les filles d'aquesta dona estaran plenament integrades. La formació és el que penso que les farà integrar (p. 5, E1).

Tot i això, aquest fet em fa pensar en el treball que s'ha estat fent durant gairebé vint anys amb les famílies immigrades des de la tercera onada migratòria. Ha sigut suficient el treball que es va fer amb els plans d'acollida de l'any 2002? Com s'ha treballat, posteriorment, la integració amb aquestes famílies? Les entitats entrevistades, segons comenten, segueixen treballant per l'acollida de les famílies immigrades per tal que estiguin incloses a la societat però, com es pot evidenciar que les filles d'aquestes famílies estaran plenament integrades si no s'ha regularitzat la situació d'aquestes? Totes aquestes qüestions que em sorgeixen les relaciono amb les paraules de Cruz (2014) quan parla del fort impacte que hi va haver a Salt sobre la qualitat dels serveis públics i la identitat del municipi al rebre de forma massiva la nova població immigrant.

- **Visió social i realitat de Salt i del barri Centre**

Salt, per part de les entitats entrevistades, comenten que sí que hi ha presència de moltes famílies en risc d'exclusió social i que hi abunda l'ocupació d'habitatges per part de moltes d'elles. A més, SER.GI comenta que no es veu una cohesió de convivència entre les persones pel fet que sembla que el municipi estigui dividit en dos parts segons la posició socioeconòmica de cadascú.

Pel que fa a les accions comunitàries, l'educador social de Víncl e i la referent d'Infància i Família del Consorci tenen la visió que hi ha molts projectes que estan en marxa a Salt i, en general, es fan moltes coses, però no hi ha res que sigui potent i tingui un impacte a la comunitat. A més, comenta l'educador de Víncl e que el que es fa no va adreçat a la diversitat de cultures que hi ha al municipi.

Pel que fa a la visió del barri Centre de Salt, he pogut observar que es fa molta vida al carrer, i la majoria de persones són d'origen estranger, majoritàriament subsaharianes i magrebines. Tot i això, moltes de les persones que han participat a la meua observació coincideixen que hi ha delinqüència, pobresa, robatoris, ocupacions... fan referència, sobretot, a que aquests actes s'han produït des de l'última onada migratòria i que se senten insegures al barri i, en general, hi ha molta més inseguretats per part de molts veïns del barri. Afegeixen que això ha provocat que moltes persones que hi vivien marxessin del barri i clients que tenien tampoc vinguin al barri a comprar.

Es pot veure, per tant, que s'han creat molts estigmes negatius i prejudicis envers aquestes persones i això ha creat un conflicte entre habitants del barri Centre. Relacionant el que he pogut investigar amb la investigació de Cruz (2014), ella també fa referència a la configuració social del municipi que han marcat les onades migratòries del poble i els creixements urbans, fet que ha provocat una fragmentació entre els barris i veïns.

A més, moltes de les persones participants de les observacions, comenten i coincideixen en que hi manca suport per part dels agents de policia i també de l'Ajuntament:

[...] explica que creu que serà difícil de millorar perquè no s'ha fet un bon treball des del principi per part de l'Ajuntament, però creu que estaria bé posar més policia al barri, encara que comenta que en veu a diari i la situació no millora (p. 49, OP7).

Tot i això, l'educador de Vinçle, que va estar fent d'educador de carrer al barri Centre, desmenteix que hi hagi delinqüència al barri i també comenta que Salt no és com la gent diu que és, esmenta que el fet que el municipi hagi crescut fa que ja no es vegi com educa la comunitat. A més, fa el discurs que la gent té por a allò que no coneix però, a més, hi ha poca predisposició a conèixer-ho i es creen els prejudicis. Aquests prejudicis moltes vegades fa desenvolupar a la persona d'una manera o una altra a la societat la qual viu. Comenta que els prejudicis mutus que existeixen a la comunitat poden ser factors d'una convivència negativa entre les persones i condicionarà a la relació entre els individus de manera negativa, cosa que aquests prejudicis faran que es conegui una altra realitat i no hi hagi la predisposició de conèixer la veritable realitat de les persones que hi viuen.

Relaciono les paraules de l'educador social de Vinclé amb les paraules de l'autor Sayed-Ahmad Beirutí (2013) quan fa referència a les possibles situacions conflictives que es pot generar quan una persona emigra quant a comportaments de segregació i automarginació, fets que poden dificultar la seva adaptació i convivència al nou territori a més del diàleg intercultural. Per tant, és important treballar perquè aquestes situacions no succeeixin i em pregunto si es podria treballar a partir de la conscienciació amb la resta de la comunitat, ja que és important conèixer la realitat d'aquestes persones.

- **Relació amb l'entorn**

Tal com hem vist a categories anteriors, moltes entitats com també l'escola Mas Masó treballen en relació a l'entorn a partir d'eines i recursos educatius o espais que poden utilitzar en el seu dia a dia les famílies. SER.GI comenta la importància de treballar amb les famílies en risc d'exclusió social relacionat amb l'entorn, ja que implica treballar amb totes les persones de la comunitat.

Tot i això, moltes famílies immigrades, tal com comenta Mas Masó i Vinclé, tenen la idea que la comunitat educa. Però han de tenir en compte que no és el mateix aquí a Salt que al seu país d'origen, ja que aquí s'hi poden trobar més riscos i, segons diu la directora de Mas Masó, moltes persones s'aprofiten dels més joves perquè delinqueixin. Amb això ho vull relacionar amb el fet que, tot i que Salt sigui ciutat educadora, com es pot veure al carrer? De quina manera la comunitat de Salt educa? Ja que, tal com està explicat a la Carta de ciutats educadores, s'ha de tenir en compte que els habitants estan en relació amb l'entorn i altres territoris i, per tant, s'ha de donar atenció a la formació i el desenvolupaments d'aquests per a la formació al llarg de la vida, però també donar oportunitats als infants i joves per ser protagonistes actius de la vida social i la comunitat.

Cal esmentar, però, que tal com comenta l'educador de Vinclé i també he esmentat anteriorment, a causa del creixement del municipi de Salt, és difícil que la comunitat eduqui, però anteriorment la gent feia més vida al carrer i es relacionava més amb l'entorn, es podria dir que la comunitat de Salt educava més anteriorment. Actualment les dinàmiques han canviat, es pot veure com aquest rol l'ha agafat les persones i famílies que han immigrat al

municipi, ja que als seus països d'origen possiblement la seva relació amb l'entorn i la socialització sigui al carrer.

Tot i això, Vincle comenta que el fet de viure moltes persones d'una família a un pis petit també obliga a moltes d'elles a sortir al carrer a socialitzar-se, com un espai de desconexió de la seva realitat de convivència a casa. Això també es pot trobar en els infants i joves segons la monitora del projecte "Juguem?", que esmenta que pel fet de viure en pisos petits i on a l'estiu hi fa molta calor, fa que molts infants i joves surtin a jugar més al carrer.

[...] és gent que està fent vida al carrer, però perquè moltes vegades a casa no la poden fer, perquè estem parlant de famílies que són, potser, un pare, dos mares i vuit fills en una casa amb dos, tres o quatre habitacions. Realment aquestes persones estan a gust a dins de casa? O necessiten sortir a fora? per tenir espai, per tenir relació amb altres persones, per no sentir-se angoixats o atabalats, per desconnectar de la seva realitat de dins de casa (p. 39, E5).

Per acabar, també trobo important destacar que la relació amb l'entorn per segons quines famílies immigrades pot tenir una forta influència en la seva manera d'actuar i de conèixer a la comunitat. La influència que té l'entorn de la comunitat i la relació que tenen amb aquesta pot generar rebuig si no s'actua com fa molta gent de la comunitat, tant si són persones de la mateixa comunitat cultural com de diferents cultures. Tal com diu l'educador de Vincle fent referència a les famílies nouvingudes:

No volen ser rebutjats de la comunitat, és una cosa a la que s'aferran molt, a la que s'hi senten molt identificats, és una de les poques coses que els hi genera arrelament en el territori i, per tant, amb això són molt respectuosos (p. 42, E5).

Això ho relaciono amb les paraules de Sayed-Ahmad Beiruti (2013) quan parla que el gènere i l'edat és un factor que influeix molt a la vida de les famílies immigrants, ja que depèn de factors externs, no només de les característiques individuals de la persona, sinó també de les diferències culturals, la comunitat a la que arriba, entre d'altres. Tot i que l'autor fa referència al gènere i l'edat, es pot extrapolar a la realitat de moltes famílies que han fet un procés

migratori i tenen dificultats a l'hora de relacionar-se i d'integrar-se a la comunitat o al municipi en general de Salt?.

CATEGORIA 5 – BARRERES I OPORTUNITATS

Per últim, he trobat adient investigar quines barreres hi ha a Salt quant al treball socioeducatiu i comunitari però, alhora, quina oportunitats també hi ha, així com també canvis o transformacions.

- Limitacions i problemes

Pel que fa a aquestes, es dona tant per part de les famílies com, també, per part de les entitats del tercer sector i institucions.

Per una banda, Mas Masó i la coordinadora de l'àrea d'educació de SER.GI comenten que hi ha un gran problema comunicatiu per la falta de l'idioma i de desconeixença de molts aspectes per part de les famílies que fa que no puguin sentir-se empoderades per fer coses per elles soles. Ho relaciono amb la idea de Labornté (1994) quan fa referència a l'empoderament com a eina de reinserció de les persones vulnerables. Em fa pensar en la importància que té que aquestes persones puguin construir i enfortir la seva identitat a través de l'empoderament i potenciant les seves capacitats per transformar-se a elles mateixes com també el context que les envolta. Per tant, és important que les entitats puguin treballar a partir d'aquest empoderament individual amb les famílies, fet que les ajudarà a poder ser persones autònomes i a seguir desenvolupant-se a la comunitat.

Un altre problema o limitació és, tal com diu la tècnica de famílies de SER.GI, que la política és segregacionista pel fet que ha generat que Salt sigui un poble segregat. Tot això fa que s'hagin de destinar moltes ajudes, molt de capital i molts recursos, ja que la quantitat de persones que ho necessita és molt gran. Tanmateix, això va relacionat a un altre dels grans problemes que es troben moltes entitats del tercer sector i moltes escoles, entre d'elles Mas Masó, que és la falta de capital i de recursos que hi ha.

La coordinadora de l'àrea d'educació de SER.GI comenta que moltes vegades han hagut de posar ells mateixos els recursos econòmics a través de subvencions o premis, i no només ells,

sinó que comenta que moltes altres entitats del tercer sector de Salt ho han hagut de fer. A més, comenta que a causa d'això han hagut de tancar l'àrea d'educació en alguna ocasió.

Pel que fa al tema del treball amb les famílies, Vincle comenta que es troba amb un problema que també s'hi troben Serveis Socials i les escoles, que és la dificultat de poder-se trobar i reunir-se amb les famílies. Aquest fet coincideix amb les paraules de Ianni i Pérez (1998) citades per Torío López (2004) quan explica que les escoles no troben a les famílies quan se les convoca, però també comenta que les famílies no sempre tenen un lloc a l'escola. Això em fa pensar si les famílies de l'escola Mas Masó se senten fora de lloc a l'escola, si no se senten part d'ella i, possiblement, això faci que no participin d'aquesta.

Tot i això, tal com diu Vincle i jo he fet la reflexió anteriorment a la categoria 3, les càrregues familiars i els rols que tenen moltes de les mares i famílies a casa és, possiblement, un factor que influeix a la participació d'aquestes en els projectes de les entitats o de les escoles.

Respecte el barri Centre i les problemàtiques que s'hi troben, tal com comenten alguns agents de l'observació participant, és el problema del racisme que hi ha, la dificultat econòmica, els problemes de convivència, entre d'altres. Per exemple, un participant comenta, "[...] això abans de l'última onada migratòria, sobre tot, no passava i que, per culpa d'aquests fets incívics, la gent del barri que porta molts anys vivint aquí s'han tornat racistes." (p. 48, OP5).

Tot i això, segons Cruz (2014), se segueix treballant per combatre aquestes problemàtiques a Salt des de diverses entitats de l'Administració i entitats del tercer sector o entitats culturals, elaborant planificacions integrals per resoldre els problemes de convivència i d'exclusió social, creant espais de relació i treball conjunt. Em plantejo de quina manera es fa aquest treball i si és efectiu. Tanmateix, em porta a pensar que s'ha de tenir més en compte la qualitat del treball que es fa que no la quantitat de projectes o intervencions que es porten a terme a Salt, ja que relacionant-ho amb la idea que comenta la coordinadora de l'àrea d'educació de SER.GI:

[...] a Salt realment hi ha molts recursos, molts de serveis i molts de projectes que treballen amb aquest objectiu. Hi ha molts espais també, en teoria, de xarxa, de taules, de coordinació...

però a la realitat costa molt fer un treball coordinat, moltíssim. O sigui, sembla mentida, hi ha molts espais que promouen o que propicien que pugui haver-hi aquest treball coordinat i costa molt. Acaba passant, a vegades, que cadascú fa una mica la seva o que, a vegades, hi ha persones que no saps per què però estan com doblant circuits i dius ostres... intentes que això no passi, passa que a Salt és una cosa una mica complicada (p. 17, E2).

Així doncs, es pot veure que costa molt fer un treball coordinat i crear aquests espais de relació i de treball conjunt que esmenta l'autora.

- **Beneficis i oportunitats de millora**

Moltes entitats com SER.GI, Vincle i també el Consorci coincideixen en el fet que perquè hi hagi una inclusió real al municipi de Salt hi ha d'haver millores en molts aspectes. Aquests tres agents coincideixen en la idea d'haver de millorar la coordinació entre les entitats del tercer sector, així com també fer un treball real en xarxa i treballar, entre elles, de manera interdisciplinària en comptes de multidisciplinària.

També destaca la idea d'apostar políticament i econòmicament, des de l'Administració i l'Ajuntament, amb els projectes i el treball que s'estan fent. El fet de destinar-hi més recursos pot ajudar a molts aspectes tant a nivell social, com d'habitatges, entre d'altres. A més, la coordinadora de l'àrea d'educació de SER.GI destaca, també, la idea de crear i buscar projectes que englobin la comunitat per tal que s'aconsegueixi passar de la coexistència a la convivència. Relaciono aquesta idea amb la de l'educador social de Vincle quan destaca:

Crec que el que s'hauria de fer, potser, és cadascú conèixer què fan els altres i portar a terme un treball real de treball en xarxa. Cercar sinèrgies, buscar actuacions conjuntes i comunes, treballar des d'una forma interdisciplinària i no multidisciplinària. Crec que això seria important per poder fer aquest canvi, però crec que tot passa per poder conèixer la realitat. No la realitat que hi ha al municipi, sinó la realitat de cada comunitat (p.42, E5).

Relacionant-ho amb les paraules de Romero (2002) fent referència a la participació social com a element integrador entre les diferents cultures, em fa pensar en la importància de conèixer la realitat d'aquestes famílies immigrades, és a dir, conèixer la seva cultura, religió, tradicions,

orígens, entre d'altres, per tal de millorar la convivència entre les persones que hi viuen i, possiblement, es pugui fomentar la seva participació al municipi.

Un altre aspecte positiu de millora que vull destacar és que l'escola Mas Masó reconeix la feina que està fent SER.GI quant a fer sortides amb les mares de l'escola per tal de relacionar-se amb l'entorn i puguin conèixer el que aquest els hi aporta. Encara que l'idioma sigui un problema per elles, tant SER.GI com Vincle creuen que s'ha de seguir potenciant que aquestes mares immigrades puguin seguir millorant l'idioma a través de classes i tallers que s'estan impartint per tal d'empoderar-les i puguin participar més activament de la institució i, també, de la comunitat.

Pel que fa a les persones participants de les observacions, coincideixen en què hi hauria d'haver més agents de policia per tal de millorar el barri Centre. Tot i això, destaco la idea que coincideixen, algunes, en que s'ha de fer front al racisme estructural existent per tal de millorar la convivència entre les persones del barri, tal com comenta una de les participants de les observacions: “[...] li agradaria millorar totes les coses que veu com a problemes però, alhora, verbalitza que sap que, poc a poc, aquestes coses s'estan millorant i, per tant, li agradaria aniquilar el racisme estructural.” (p. 47, OP4).

- **Procés de canvis i transformacions**

Al llarg dels anys, al municipi de Salt hi ha hagut molts canvis i transformacions pel fet de les onades migratòries, però també hi ha molts aspectes que estan en procés de canvi actualment i seguiran canviant en un futur. Pel que he pogut recollir a les entrevistes i observacions n'hi ha uns quants que vull destacar.

Per una banda, vull ressaltar la idea que moltes persones participants de la meva observació destaquen i és que al llarg dels últims anys, des de les últimes onades migratòries, molta gent que vivia al barri Centre ha marxat a viure a altres zones de Salt o, inclús, fora del municipi. A més, comenten que hi ha hagut un gran canvi entre l'anterior i l'actual barri Centre i també a nivell general de Salt. Algunes persones destaquen que la situació ha empitjorat des de les onades migratòries i que els hi agradaria que hi hagués una millora, però comenten que si l'Ajuntament no intervé, la situació al barri cada vegada empitjorarà més.

Per altra banda, vull relacionar una idea que destaca l'educador social de Vínclé quan fa referència a la por i la inseguretad de moltes persones del barri Centre, que és l'ús de la via pública. Un aspecte que ha canviat al llarg dels anys a Salt. Antigament, molta gent que ha crescut al poble abans d'aquest impacte de la tercera onada migratòria, feia molta vida al carrer, des d'infants fins a gent gran. Actualment, aquest ús de la via pública l'estan fent, majoritàriament, persones i famílies que han immigrat al municipi.

Vam tenir un impàs en que semblava que els carrers s'estaven morint perquè no hi havia vida i aquesta vida qui l'està realitzant a l'espai públic estant sent les persones nouvingudes. Per què? Doncs perquè ells, a nivell de comunitat, funcionen així. I si te'n vas a qualsevol dels seus països d'origen, siguin africans, siguin sud-americans, ells fan vida al carrer, al carrer és on passa tot i a casa no hi fan res (p. 38, E5).¹⁷

Tal com diu l'educador de Vínclé, les dinàmiques de la societat europea han canviat i gràcies a aquestes persones immigrades hi ha hagut una transformació al carrer que dona vida al barri i a Salt. Aquest fet és important destacar-lo, ja que em fa pensar que es podria aprofitar aquesta vida que hi ha al barri per fer accions comunitàries de cohesió social, detecció de necessitats, entre d'altres.

Es pot veure, doncs, que la mirada segueix sent en la persona i les famílies que han immigrat al municipi. La tècnica de famílies de SER.GI destaca el fet que s'ha de canviar aquesta mirada que es té cap a aquestes famílies, ja que hi ha unes connotacions racistes. Tot i això, també esmenta que hi hauria d'haver un canvi quant a destinar diners i recursos en això. Tanmateix, la directora de l'escola Mas Masó també fa incís en aquest canvi, fent referència a que tot va lligat a partides pressupostàries i, per tant, hi ha d'haver una voluntat per solucionar les bosses de pobresa que hi ha a Salt.

6.4. Conclusions

---

¹⁷ Vegeu Annex 1. Categorització.

Una vegada he realitzat la triangulació i l'anàlisi de les dades recollides, desenvolupo les conclusions en base a la meva pregunta de recerca i als objectius plantejats en un inici de la meva investigació.

Quines són les metodologies de treball socioeducatives i comunitàries de les entitats i recursos de Salt que ofereixen i treballen amb les famílies immigrades? Quina és la realitat de les famílies del barri Centre i com fan front a les desigualtats socials?

Pel que fa a la primera pregunta he pogut veure que cada entitat o institució de Salt treballa de manera individual amb diferents metodologies. Tot i això, tenen aspectes en comú ja que treballen coordinadament entre elles i això fa que comparteixin idees.

No obstant, un dels aspectes que volen potenciar més entre elles és el treball en xarxa i establir un ordre entre les entitats del tercer sector, ja que s'ha pogut veure que hi ha moltes entitats però falta aquesta xarxa que pot facilitar el treball que es du a terme a Salt amb la comunitat i les famílies immigrades.

A més, he pogut veure que treballen molt per projectes, tant les entitats entrevistades com l'escola i el Consorci de Benestar Social. Tot i això, aquests projectes estan molt enfocats a les escoles i a les famílies d'aquestes. Així doncs, no es veu gaire treball comunitari en general. Cal destacar, però, que algunes entitats que realitzen projectes destinats a les famílies (immigrades en aquest cas) estan molt relacionats amb l'entorn per tal que aquestes s'hi relacionin i, així, potenciar la seva participació. A més, també destaco el treball comunitari que es fa des del carrer adreçat a infants i joves.

Pel que fa a la segona pregunta, el barri Centre és una zona on hi ha molta presència de persones i famílies d'origen estranger, majoritàriament subsaharianes i magrebines. Tot i això, la visió del barri per a moltes persones no és positiva pel que he pogut analitzar. A més, moltes de les famílies que hi habiten es troben en situació vulnerable, on la majoria estan en risc d'exclusió social i tenen dificultats econòmiques, fet que provoca la dificultat per pagar els habitatges i es veuen obligades a ocupar-ne d'altres.

A continuació pretenc donar resposta als objectius específics que em vaig plantejar a l'inici del treball.

La primera qüestió que vull desenvolupar fa referència a la realitat del municipi de Salt i, més concretament, a la del barri Centre. Aquesta, l'he volgut ajuntar amb el quart objectiu perquè estan molt relacionats entre ells i extrauré una conclusió conjunta. Aquest altre objectiu és investigar les diferents entitats, centres i serveis que ofereix el municipi per millorar les desigualtats socials de les famílies que hi viuen.

Pel que fa a Salt, és un municipi que ha canviat molt i s'ha transformat en diferents aspectes amb les persones que han arribat en les diferents onades migratòries. Moltes d'aquestes persones i famílies s'han instal·lat al barri Centre on, actualment, hi ha un alt nombre de famílies subsaharianes i magrebines que hi viuen, entre d'altres procedències. Tot i així, moltes d'elles presenten diferents necessitats i es troben en situació de risc d'exclusió social. Des de les entitats del tercer sector existents a Salt s'ha fet un treball socioeducatiu que s'ha de posar en valor però, tot i això, em fa plantejar tot el treball que queda per fer, sobretot el treball comunitari, al barri i al municipi en general.

Per tal de poder veure les relacions que hi ha a Salt entre entitats, institucions, Ajuntament i les persones que hi viuen, he decidit fer un diagrama perquè es puguin entendre les relacions de forma més visual.

Cal especificar, que aquest diagrama està basat en la recollida de dades realitzada per aquest TFG i, per tant, no representa a tots els agents del municipi ni totes les relacions d'aquest. A més, he dibuixat alguns agents amb qui no hi he pogut realitzar una entrevista, com l'Ajuntament de Salt, l'AMPA de l'escola Mas Masó i les famílies immigrades, perquè a través de la recollida de dades de les persones que he pogut entrevistar, m'han informat de les relacions que tenen entre elles i el treball que s'hi fa.

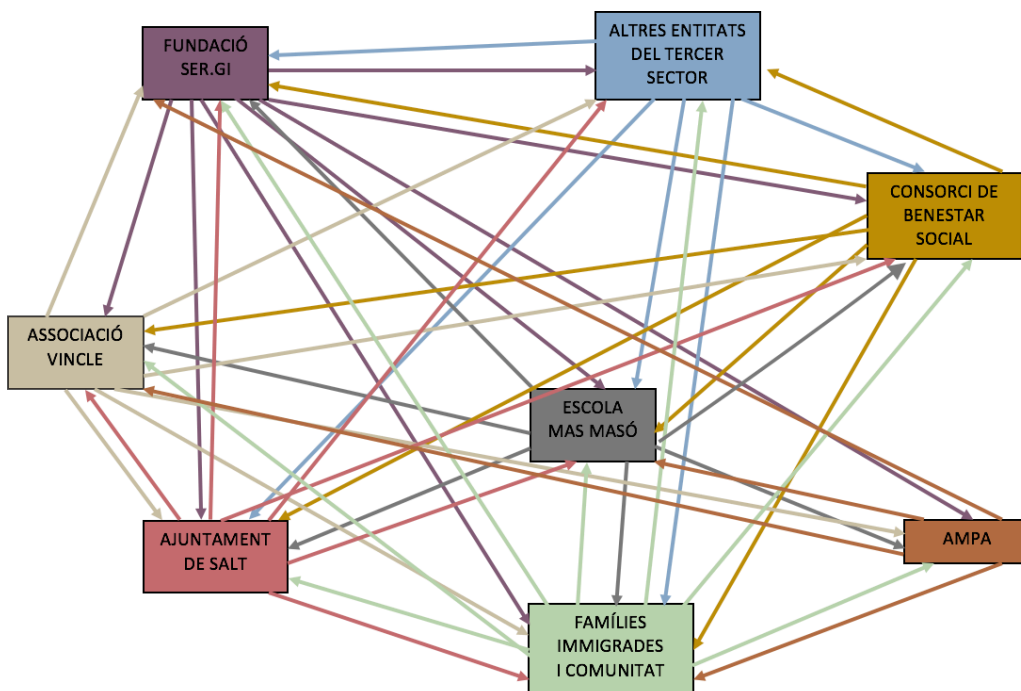

Figura 3- Diagrama de les relacions entre entitats del tercer sector, institucions i comunitat de Salt. Font: Elaboració pròpia.

Pel que es pot veure al diagrama, hi ha una gran relació entre les entitats del tercer sector, les institucions i les famílies o les persones amb les que es treballa de la resta de la comunitat. Tot i això, cal destacar que encara que hi hagi hagut un canvi positiu quant al treball en xarxa entre les entitats segons diu una d'elles, falta potenciar-ho més i ordenar les entitats que hi ha a Salt. Si es fa aquest treball, es pot aconseguir que les famílies no estiguin tan multi professionalitzades quant a referents?

Em plantejo si aquesta multi professionalització de les entitats cap a les famílies influeix en la falta de participació d'aquestes i que no se sentin identificades en cap treball en concret que es fa des de les entitats i els seus projectes. És per això que destaco la importància de potenciar el treball conjunt i establir objectius comuns a treballar amb les famílies tenint els mínims referents possibles.

El segon objectiu que em vaig plantejar fa referència a les problemàtiques associades a la integració social de les famílies del barri Centre. Pel que fa a aquest, també l'he unit amb el tercer objectiu que consisteix en analitzar les situacions de desigualtat del barri provocades

pels factors socials i econòmics de les famílies, a més de les necessitats que presenten aquestes. Són dos objectius que tenen relació i que també es poden respondre conjuntament. Per començar, he pogut veure que hi ha un gran problema pel que fa a l'economia i la manca de recursos de les entitats del tercer sector. Es destinen molts pocs recursos a aquestes i moltes vegades es veuen afectades, fet que també acaba perjudicant a moltes famílies que hi participen. A més, el fet que hi hagi manca de recursos em fa plantejar com s'hauria de millorar aquesta situació. Moltes entitats estan d'acord en que s'hauria de destinar més recursos i apostar, des de l'Administració pública, per tots els projectes que s'estan realitzant. Tot i això, el fet de destinar més capital faria canviar la situació? O s'hauria de canviar cap a una mirada més comunitària amb igualtat d'oportunitats?

Altres factors que influencien negativament a la integració social de les famílies immigrades del barri Centre són els grans problemes de racisme estructural que hi ha i que s'ha generat al llarg dels anys. La por i la inseguretat que s'ha creat per part de moltes persones, ja siguin comerciants del barri com persones externes a aquest, ha fet que es creïn prejudicis i estigmes que té molta gent envers les persones immigrants i això ha portat a problemes de convivència i que hi hagi poca cohesió social entre els habitants del barri.

Tal com es pot veure a l'anàlisi, falta molt de treball comunitari i, per tant, em plantejo si es podria treballar per fer front a aquestes situacions de racisme a nivell comunitari i, possiblement, crear més projectes adreçats a la diversitat de cultures que hi ha al barri Centre i al municipi en general, per tal que aquestes famílies que van immigrar en el seu moment i pateixen racisme per part de persones del seu mateix barri, es puguin sentir identificades amb les accions comunitàries, així com també potenciar la convivència del barri. Es podria aprofitar el fet que hi ha molta vida al barri per potenciar aquest treball comunitari? Si és cert que al seu país d'origen la comunitat educa, es podria aplicar en aquest barri i a la resta del municipi? Em fa plantejar si aquest treball que es necessita es podria fer a través de la coneixença de la realitat de les comunitats existents del barri per tal de millorar la convivència entre elles.

Un altre aspecte que vull destacar, i que vull relacionar-ho amb el sisè objectiu que és l'evolució de les metodologies d'intervenció i plans socioeducatius del municipi i barri amb les famílies immigrades, és el fet de les necessitats que presenten moltes d'aquestes famílies.

Per una banda, el fet que hi hagi una manca de comunicació pel que fa a l'idioma, que moltes famílies immigrades no tinguin les necessitats bàsiques cobertes, que es detectin negligències, en alguns casos, quant a la cura dels fills, i que moltes de les famílies desconeguin els seus drets i deures com a ciutadanes així com altres temes legislatius o burocràtics, em fa plantejar com ha sigut aquesta evolució. De quina manera s'ha regularitzat la seva situació des que van arribar? Moltes d'elles presenten necessitats bàsiques que, possiblement, algunes d'elles s'han treballat i s'han pogut millorar, però moltes altres segueixen existint. Tots aquests aspectes em fan plantejar si caldria revisar i reestructurar el treball de totes les entitats al municipi per tal de fer més treball interdisciplinari que multidisciplinari.

D'altra banda, un altre tema important és el de l'evolució dels habitatges del barri Centre i la situació de les necessitats de les famílies que hi habiten. El fet que s'haguessin construït edificis per acollir les persones i famílies immigrades de les primeres onades migratòries i, posteriorment, totes les altres que han anat arribant, em fa pensar en com ha evolucionat la situació d'aquestes si, actualment, hi ha un alt nombre de famílies que no poden pagar el lloguer a causa de les dificultats econòmiques que presenten i moltes es veuen obligades a ocupar habitatges. Habitatges que, en un inici, es van crear per aquestes famílies nouvingudes i actualment ja no poden afrontar el lloguer i ha generat una problemàtica més als habitants del barri Centre.

Un altre aspecte que he pogut detectar de les famílies que acudeixen a les entitats o institucions entrevistades, és la baixa participació en tallers, activitats o projectes que es planifiquen per a aquestes famílies. Tenint en compte això, destaco la importància de conèixer la realitat de cada família. Hem pogut veure que majoritàriament hi participa la figura de la mare i el pare es troba absent però, tot i això, es voldria que la participació fos més elevada. Em plantejo si aquesta participació és una necessitat per a la família o per a l'entitat, ja que és important conèixer la realitat d'aquella mare que participa. Quin rol té a casa? Quina pressió té des de les entitats? Aquell taller o activitat són adequats a les seves necessitats? Quina ha sigut la seva evolució des que va arribar? Són qüestions que no he pogut respondre però que trobo important plantejar a l'hora de treballar amb aquestes famílies i la

comunitat i conèixer si aquesta persona no participa per la càrrega de responsabilitats que rep.

Per acabar, un altre objectiu que em vaig plantejar va ser conèixer el paper de l'educadora social dins l'àmbit familiar i de quina manera vetlla per aquestes famílies incloent els infants. He pogut veure que l'educadora social té un paper fonamental en aquest procés de treball amb les famílies, pel fet que les acompanya i els hi dona suport perquè s'empoderin i, així, potenciar la seva participació i tenir compromís amb els projectes que es realitzen. Així doncs, he vist que des de les entitats es potencia molt el treball individualitzat amb la persona, creant vincles de confiança, detectant les necessitats d'aquesta i també del territori per tal d'actuar i crear accions.

Per una banda, he pogut veure que la majoria dels projectes i moltes entitats van destinades a les escoles i a les famílies d'aquestes, treballant en relació amb l'entorn perquè coneguin diferents espais educatius i es relacionin amb aquests i la resta de la comunitat però, per altra banda, no he vist gaires projectes, exceptuant algun que s'hi approximi, que sigui plenament comunitari. Tot i això, sí que he pogut veure la tasca de l'educador social de carrer, una figura que destaco perquè em fa plantejar la importància que té per complementar aquest treball comunitari que falta a Salt o que no és tan visible, ja que les accions comunitàries que es realitzen acaben sent enfocades a les famílies.

Per finalitzar, vull fer una reflexió que m'ha sorgit a partir de la situació actual que estem vivint sobre el *Covid-19*. Em pregunto com deuen viure aquesta situació les famílies del barri Centre tenint en compte que moltes d'elles viuen en habitatges d'espai reduït i feien molta vida al carrer. Se'ls hi fa algun seguiment des de les entitats que treballen amb elles? Com es treballa des dels centres educatius i les entitats del tercer sector amb les famílies per tal que els infants segueixin l'educació formal? Com es pot seguir amb l'acompanyament que se'ls hi feia fins ara? Em fa qüestionar el fet que, possiblement, moltes d'aquestes famílies els hi ha afectat molt més la situació del confinament que a altres, ja que si no tenen les necessitats bàsiques cobertes ni se'ls hi ha regularitzat la seva situació serà encara més difícil el seu desenvolupament a la comunitat, a més de la dificultat que comporta poder seguir endavant amb les grans necessitats que presenten.

Així doncs, em pregunto com deu ser la convivència al barri a partir de tot el que està succeint i també si les entitats i institucions del municipi de Salt es deuen estar plantejant desenvolupar accions comunitàries per fer front a la situació que estan patint moltes d'aquestes famílies. Es tornarà a veure la vida que hi ha hagut fins ara? Com afectarà a nivell econòmic, social i polític aquesta situació al barri Centre i sobretot a les famílies vulnerables que hi viuen?

6.5. Valoració del procés i propostes de millora

Una vegada finalitzades les conclusions de la meva investigació, m'ha portat a reflexionar sobre el meu procés de la realització del treball i a possibles millores que desenvoluparia en cas de disposar de més temps o em plantejaria desenvolupar en una possible futura investigació.

M'agradaria destacar que, en un inici, vaig valorar la idea de realitzar un grup de discussió entre professionals de l'àmbit socioeducatiu i comunitari, tot i que aquesta idea va ser descartada pel fet que vaig prioritzar l'entrevista per tal de tenir informació més completa i concreta del que m'interessava a la meva investigació. Ha sigut la principal eina de recollida de dades del meu treball i valoro positivament la facilitat que vaig tenir a l'hora de poder realitzar les entrevistes amb les professionals i la facilitat que també van posar elles per poder realitzar-la.

Pel que fa a la realització de les observacions vull destacar que va ser difícil apropar-me a fer les observacions posant en suspens tot el que ja sabia del barri per la meva experiència i coneixença. D'altra banda, aquesta coneixença també m'ha ajudat a aprofundir més en les dades observades i valoro positivament els resultats que en vaig treure per la varietat de visions que hi havia.

Valoro molt positivament la gran coneixença i el procés d'aprenentatge que he adquirit al llarg de la realització del treball quant a mètodes i línies de treball de Salt, donant especial

èmfasi a la coneixença d'aquestes entitats i la quantitat de projectes que mouen per tal de fer front a moltes de les desigualtats que s'hi troben.

Sobretot, em quedo amb el gran treball que s'ha estat fent fins ara, però destaco especialment la importància que té el treball conjunt i en xarxa en un municipi entre les entitats i institucions existents. La societat evoluciona i s'ha d'avançar al seu ritme per no quedar-se enrere i, en la mesura del possible, és el que s'intenta fer a Salt.

Tot i això, cal esmentar que també hi ha molts aspectes a millorar quant a la meva investigació. Pel que fa a l'autorització de les persones que entrevisto, hauria d'haver tingut en compte portar l'autorització impresa per tal que em signessin al moment el seu consentiment, ja que va ser un error per part meva i me'n vaig oblidar. Tot i que es va acordar en el seu moment verbalment, no deixa de ser un aspecte important que hauré de tenir en compte per a futures investigacions.

A més, per falta de temps no he pogut entrevistar altres agents del municipi que també fan un fort treball socioeducatiu i comunitari amb les famílies immigrades. Podria dir que m'he quedat amb ganes de conèixer més a fons altres entitats del tercer sector de Salt. Tanmateix, un altre aspecte que m'he adonat que hagués sigut important a tenir en compte a la meva investigació és recollir la veu d'alguna família immigrada. En aquest aspecte em refereixo a que hagués sigut interessant poder realitzar alguna entrevista a alguna dona o home de la comunitat que hagi immigrat a Salt, trobo que hagués enriquit la meva investigació. Per tant, ho considero un aspecte a millorar per a una futura investigació.

Per acabar, vull destacar que aquest treball ha sigut molt positiu des del punt de vista personal, encara que m'hagin sorgit molts dubtes i segueixi qüestionant-me alguns aspectes que he investigat, em plantejo en un futur poder incidir en aquest àmbit socioeducatiu i comunitari a nivell familiar per tal de seguir creixent com a futura educadora social i per fer front a les etiquetes que se li atribueix a aquest municipi que hi he crescut, Salt.

Bibliografia i webgrafia

- Ballester, L., i Muñoz, A., (2009). Treball comunitari: treball socioeducatiu en xarxa. IN. Revista Electrònica d'Investigació i Innovació Educativa i Socioeducativa, 1 (1), 91-108. Consultat 20 desembre 2018, des de http://www.in.uib.cat/pags/volumenes/vol1_num1/ballester-munoz/index.html
- Civís, M., Longás, E., Longás, J., i Riera, J. (2007). Educació, territori i desenvolupament comunitari. Pràctiques emergents. *Educació social: Revista d'intervenció socioeducativa*, (36), 13-25. Consultat 20 de desembre 2018, des de <https://www.raco.cat/index.php/educaciosocial/article/viewFile/165565/241136>
- Clara, J. (1977). Salt, a mitjans segle XIX, l'origen de la mà d'obra atreta per la Indústria Tèxtil. *Revista de Girona*, (78), 39-47. Consultat 19 desembre de 2018, des de <https://www.raco.cat/index.php/RevistaGirona/article/view/81826/106436>
- Collet, J., i Subirats, J., (2008). El descubrimiento del entorno. *Cuadernos de Pedagogía*, 375, 54-56. Consultat 7 agost 2019, des de <https://core.ac.uk/download/pdf/78543801.pdf>
- Collet, J., i Tort, A., (2008). Espacios de participación. *Cuadernos de Pedagogía*, 378, 57-60. Consultat 13 febrer 2020, des de https://www.academia.edu/4432627/Espacios_de_participaci%C3%B3n_Escuelas_y_familias
- Cruz, H. (2014). Barris i Crisi. Estudi de cas de Salt, 1-38. Consultat 21 març 2020, des de <https://barrisicrisi.files.wordpress.com/2014/03/salt-barris-i-crisi-igop-22.pdf>
- Del Rincón, D.; Arnal, J.; Latorre, A.; Sans, A. (1995) Técnicas de investigación en ciencias sociales. Madrid: Dykinson.

- Farjas i Bonet, A. (2002). *El procés migratori gambià a comarques gironines: el cas de Banyoles, Olot i Salt*. (Tesi doctoral, Universitat de Girona, Catalunya). Consultat 4 de gener 2019, des de <https://www.tdx.cat/bitstream/handle/10803/7969/tafb.pdf?sequence=8&isAllowed=y>
- Generalitat de Catalunya. (2020). *Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT)*. Consultat 21 març 2020, des de <https://www.idescat.cat/pub/?id=pmh&n=679&geo=mun:171557>
- Giné, C. (1998). El paper de la família i l'entorn microcultural en els processos d'integració. *Educar*, 22, 119-137. Consultat 7 agost 2019, des de <https://www.raco.cat/index.php/Educar/article/view/20684>
- Gómez, E. O., i Guardiola, V. J. V. (2014). Hacia un concepto interdisciplinario de la familia en la globalización. *Justicia juris*, 10 (1), 11-20. Consultat 5 gener 2019, des de <http://www.scielo.org.co/pdf/jusju/v10n1/v10n1a02.pdf>
- Latorre, A.; Del Rincón, D. i Arnal, J. (1996). *Bases metodològiques de la investigació educativa*. Barcelona, 44.
- Merriam (1988) citat a Rodríguez, G.; Gil, J. i García, E. (1999). *Metodología de la investigación cualitativa*. Málaga: Ediciones Aljibe, p. 98.
- Monterde i Mulet, L. (2018). Diagnosi del Pla Educatiu de Salt. *Ajuntament de Salt*, 1-83. Consultat 2 maig 2020, des de <http://viladesalt.cat/contingut/ensenyament/diagnosiplaeducatiu.pdf>
- Morata, T. (2014). Pedagogia Social Comunitària: un model d'intervenció socioeducativa integral. *Educació social: Revista d'Intervenció Socioeducativa*, 57, 13-32. Consultat 12 gener 2019, des de <https://www.raco.cat/index.php/EducacioSocial/article/view/278526/366287>

- Organización Internacional para las Migraciones (OIM). (2014). Glosari. 1-30. Consultat 13 març 2020, des de <https://www.iom.int/files/live/sites/iom/files/Country/docs/MECLEP-Glossary-SP.pdf>

- Pinyol-Jiménez, G. (2016). Informe sobre la integració de les persones migrants a catalunya. *Generalitat de Catalunya*, 1-163. Consultat 13 març 2020, des de https://www.upf.edu/documents/3329791/3455370/Informe_integracio_immigracio_2015_x1x.pdf/d075a5cf-aa06-4ff5-85ae-f08d63b53b46

- Sayed-Alhmad Beiruti, N. (2013). Procés migratori, diversitat sociocultural i impacte sobre la salut mental. *Educació Social: Revista d'Intervenció Socioeducativa*, 54, 87-101. Consultat 13 març 2020, des de <https://www.raco.cat/index.php/EducacioSocial/article/view/267195/354753>

- Solà-Morales, R. (2006). *La gestió de la immigració a l'àmbit local: Reptes i actuacions*. Finestra oberta 50, 54. Consultat 2 maig 2020, des de <https://fbofillnews.cat/sites/default/files/1482.pdf>

- Subirats, J., Riba, C., Giménez, L., Obradors, A., Giménez, M., Queralt, D., Bottos, P., i Rapoport, A. (2004). *Pobreza y exclusión social. Un análisis de la realidad española y europea*. Colección Estudios Sociales, núm. 16. *Barcelona: Fundación La Caixa*, 31. Consultat 2 maig 2020, des de https://www.researchgate.net/profile/Clara_Riba/publication/301824451_Pobreza_y_exclusion_social_Un_analisis_de_la_realidad_espanola_y_europea/links/5729ec3c08ae057b0a076e20.pdf

- Torío López, S. (2004). Familia, Escuela y Sociedad. *Aula Abierta*, 83, 35-52. Consultat 20 febrer 2019, des de <http://digibuo.uniovi.es/dspace/bitstream/10651/26953/1/AulaAbierta.2004.83.35-52.pdf>

ANNEXOS

Berta Carreras Fernandez

4t, Treball de Final de Grau

Tutora: Núria Simó Gil

Grau en Educació Social

Facultat d'Educació, Traducció i Ciències Humanes

Universitat de Vic – Universitat Central de Catalunya

Vic, 11 de maig de 2020

ÍNDEX

ANNEX 1 – Categorització	1
ANNEX 2 – Triangulació.....	51
ANNEX 3 – Carta de ciutats educadores.....	186
ANNEX 4 – Compromís de les ciutats educadores de les comarques gironines.....	196
ANNEX 5 – Salt, ciutat educadora	198
ANNEX 6 – Autoritzacions enregistrament	199

ANNEX 1 – Categorització

E1 - ENTREVISTA DIRECTORA DE L'ESCOLA MAS MASÓ DE SALT

Dia: 8 d'abril de 2019

Hora: 10:00h

Duració: 31:36 minuts

Lloc: Escola Mas Masó de Salt

B: Per començar, m'agradaria saber una mica les dades de infants que les seves famílies hagin fet un procés migratori.

E: Nosaltres tenim un 72% d'alumnat de nens que es poden considerar oficialment immigrants. Per què? Perquè no tenen DNI espanyol. El que passa és que nosaltres tenim el 100% de l'alumnat que procedeix de famílies estrangeres. Per tant, és la diferència. Hi ha alguns nens, el 30% de l'alumnat que ja té DNI espanyol perquè han nascut aquí, perquè la família els hi ha tramitat la nacionalitat espanyola... però, realment, els nens que pertanyen a famílies estrangeres és un 100%. És a dir, totes aquestes famílies han realitzat un procés migratori.

B: Més o menys de quines zones procedeixen?

E: Bàsicament tenim immigració magrebina, de la zona del nord d'Àfrica, principalment de Marroc, i després tenim subsaharians. Aquí es divergeixen més. Principalment teníem molts de gambians però ara tenim gent de Mali, Guinea Conakry, Nigèria, etc. Tenim indis, penso que un parell; xinesos també un o dos; i de l'est és molt puntual el que tenim, potser en aquest moment en tenim tres però dos són germans i estan aquí per unes altres circumstàncies, però no, no en tenim; i, després, tenim sud-americà, bàsicament hondureny.

B: I quin és el total més o menys d'alumnat?

E: en total en tenim uns 400, 402... Bueno, ens movem per aquí al voltant dels 400. Podem estar durant una setmana amb 405 i la següent setmana pots estar amb 402 i l'altre 399. Però diguem-ne que el número és de 400 alumnes.

B: D'acord, perfecte. I quin és el procés d'acompanyament que feu a les famílies?

E: Bueno, què vols dir procés d'acompanyament?

B: em refereixo a que, des que la família arriba, ve a l'escola i diu que vol inscriure el seu fill al Mas Masó, però que, per exemple, no entén l'idioma o té dificultats o qualsevol altre dubte que tingui... a partir d'aquí, hi ha algun procés al llarg d'aquest transcurs per ajudar a les famílies?

E: A veure, generalment, fora que no siguin famílies que arribin directament d'origen, ja saben quin és el procés que han de fer. Vull dir, immigració que vingui directament d'origen, de moment, n'hi ha molt poca. El que tenim és l'alumnat que ja fa temps o que majoritàriament ja té germans aquí, alumnat que, per exemple, teníem aquí i ha marxat a Europa i que ara torna, alumnat que s'ha mogut per altres zones de Catalunya i torna... el que tenim, bàsicament, és això. Famílies que vinguin d'origen no en tenim gaires.

El procés és el que hi ha. A la OME, a la oficina d'escolarització de l'Ajuntament ja tenen tot un procés, els ha vist l'EAP i quan arriben aquí tu fas l'acompanyament que pots i si no ens entenen de res hem de demanar un traductor. Intentem evitar els "traductors amics", allò que ells es porten un amic que tradueix... perquè aquest entendre?, què li passarà?, què li transmetrà? Per tant, intentem fer-ho amb traductor oficial. Però bueno, és complexa i és lent.

B: I vosaltres teniu aquest servei o el contracteu?

E: No, el contractem. Aquí a Salt ja existeix i es contracta. Bueno, t'ho proporcionen, quan tu els truquen doncs et diuen quan i venen. Tot i que les famílies ja d'entrada coneixen més o

menys quin és el procés. Hi ha alguna potser que pot anar més despistada però el coneix, no és allò que vinc de nou i no sé on he d'anar.

B: Totes aquestes famílies de quina manera participen a l'escola?

E: Costa moltíssim que participin, molt, molt i molt. Nosaltres no tenim AMPA, bueno, sí que tenim oficialment una AMPA, però els hi costa molt participar. Anem trencant molt la dinàmica perquè, inicialment, les famílies portaven els nens i tu feies la teva feina, i ells tenien molt clar que tu feies una feina i la feies bé, la veritat és que sempre hem estat molt ben valorats per les famílies, però ells no participen a la vida escolar. Nosaltres sí que vàrem engegar un projecte amb el qual vam guanyar un premi del "Taller d'Estudi Assistit amb Famílies", és a dir, fa anys el que fèiem era, en activitats d'extraescolars, fèiem reforç. Es quedaven els nens, hi havia uns monitors i vàrem intentar canviar aquesta línia i que les famílies participessin en aquest procés de reforç. És a dir, que les mares o els pares entressin en aquest taller i fossin ells qui treballessin amb els nens. Com t'he dit, vam guanyar un premi i la idea està molt bé, va participar SER.GI, la fundació, amb tècnics que ho van dinamitzar molt i, inicialment, va anar molt bé. Déu ni do el nombre de famílies que hi participaven. En general va estar molt bé, però, el compromís amb aquestes famílies costa molt. És clar, què els hi demanàvem? Primer, el que es feia era fer dos dies a la setmana de 17h a 18h però, prèviament, de 15h a 16h es feia venir el pare o la mare que hi participava (bàsicament tot eren mares). A vegades també es buscava alguna dinàmica, o una cosa per fer inicialment amb els seus fills, com algun joc o alguna cosa que poguessin fer ells i després passar a fer deures.

Es feia anar de 15h a 16h perquè els hi expliquessin i entenguessin la dinàmica. Clar, això requeria molt de compromís, és a dir, primer havien d'anar-hi de 15h a 16h i després s'havien de quedar ells a l'escola de 17h a 18h. Això, inicialment, va anar molt bé, la tècnica de SER.GI també... Bueno, a vegades també depèn una mica dels professionals i era gent molt dinàmica i que en sabia, però a la llarga veus que les famílies, és clar... Bueno, potser és més pràctic posar els nens en una extraescolar i jo em quedo a casa o faig el que vull tranquil·lament. També l'han vist aquesta comoditat.

A Salt també des d'Ajuntaments s'han promogut diverses entitats siguin 'Casal dels Infants', 'Pedrera', fins ara fa un temps 'La Casita', casals oberts, centres oberts.... hi ha hagut molta

més oferta d'activitats a cost molt baix per part d'Ajuntament o diferents entitats, com per exemple el 'Juguem'. I què ha fet? Els nens, ja més o menys hi ha molts que fan alguna cosa, i les famílies què fan? Els deixen a un quart de sis i, a vegades, fins a dos quarts de vuit no els has d'anar a buscar. Clar, això és fantàstic. Per tant, quan a ells els hi demanes un compromís doncs... un any sí, dos també, però gaires anys es cansen. I això ha començat a decaure, costa molt, a més, depèn de quin tipus de família i potser tenen més coneixement o tenen més formació o fa més anys que han viscut aquí o s'han mogut per Europa o no ho sé, però el nivell de coneixement de les famílies gambianes és molt baix i també la relació amb els seus fills. Moltes famílies no tenen cap vincle amb els seus nens i, per tant, hi ha mares que no tenen absolutament vincle.

B: i això vosaltres ho noteu?

E: a veure, el dèficit emocional que amb els nens d'aquí presenten és per el baix vincle que tenen. Clar, ara potser està canviant una mica la tendència, però és de ser molt optimista dir això. Les mares... bueno, se n'ocupen del nen petit però és que quan en tenen quatre o cinc el nen va sol perquè darrera n'hi ha un o dos més i són nens que van sols...

(INTERRUPCIÓ D'UNS ALUMNES DE L'ESCOLA)

B: Si no recordo malament estàvem parlant de que a les famílies els hi costa que participin.

E: Sí, participar a l'escola costa moltíssim. Ells t'entreguen els seus fills i et donen a tu la responsabilitat perquè facis la feina que s'hagi de fer. Participar ells a l'escola no, s'ho miren des de fora. A l'AMPA ara comencem a tenir una 'mini' AMPA i, per exemple, ja tenim una mare dins l'AMPA que ella ja va fer el P3 aquí. Per tant, ja és una altra visió, però què li passa? Jo li dic: "hauries de, com a mínim, anar a escoltar les coordinadores d'AMPA", que em sembla que hi ha una coordinadora d'AMPA's que hi participen les AMPA's de tota l'escola. Això tampoc és real, perquè aquella coordinadora d'AMPA's està portada per AMPA's de determinades escoles, lògicament, perquè el que ens passa aquí també passa a Les Deveses, passa a El Pla, passa a La Farga, passa per tot arreu.

I ella em va dir: "ai Esther, és que em fa vergonya perquè i si em pregunten?" se senten insegures, i això els hi costa, el tema de participar. Jo penso que aquesta mare si trobés alguna altra que l'acompanyés i que tingués ganes de tirar endavant coses doncs ja aniríem fent a

poc a poc. Però clar, es troba una mica sola i necessiten acompanyament. Estem en aquesta fase.

Ara per exemple voldríem fer una festa d'AMPA, perquè l'escola organitza la festa, i ella va dir: "és que clar, és la vostra festa, no és la festa de l'AMPA". Es diu la festa de l'AMPA perquè sembli que la fan, però no, la fan els mestres. I afegeix: "a nosaltres ens agradaria fer alguna cosa" i jo els hi vaig dir que hauria de ser fora de l'horari escolar. I ella va dir: "i els mestres ens vindreu a ajudar?" i dic: "home, jo demanar als mestres que vinguin fora d'horari escolar no els hi puc exigir." Vindran, alguns mestres ja sé que sí que vindran. I ella va afegir: "però es faran càrrec dels nens?" i li vaig dir: "això no. Us vindran a ajudar amb alguna cosa, però tenir la responsabilitat fora d'horari no la tindran, perquè no la poden tenir." Clar elles ho veuen gros, i l'altre dia els hi vaig dir que potser ho farem dins l'horari escolar i deixant clar que és una festa de l'AMPA. A vegades t'arriben coses com per exemple que volen fer tallers, i és bo saber què els hi agradaria fer, que en parlin, o també, per exemple, ens van dir que els hi agradaria fer una festa de l'escuma i els hi vaig dir que ens ho havíem de pensar bé, com ens organitzem, com ho fem... i, com a mínim, han trucat a diferents empreses, saben els preus i això. Però clar, ja et dic, és una mare que ja va fer el P3 aquí, ja ha estat escolaritzada aquí. Tingui formació o no en tingui, és igual. Em va dir que ara està passant per un altre procés, va dir: "és que jo em sento tan lluny de les mares magrebines, perquè jo els hi parlo de coses i elles no m'entenen." Per tant, clar, ja està a un altre nivell aquesta mare. Ella ha tingut una formació aquí i, per tant, el que intenta és que les seves filles tinguin el mateix, i n'hi ha d'altres que fa menys que han arribat o viuen més tancades o el que sigui. Doncs tu la veus i clar, costa. Potser ha de passar una generació. Per tant, les filles d'aquesta dona estaran plenament integrades. La formació és el que penso que les farà integrar. Per exemple, l'altre dia va venir una alumna aquí per venir a buscar uns papers del seu germà i li vaig preguntar quin curs feia, ella em va contestar que ja feia 2n de batxillerat i li vaig dir que m'alegrava molt i que què volia fer després i ella em va dir que volia fer infermeria. Clar, tot això ja els hi dona una altra visió, però mentre no sigui així... hi ha famílies que no hi veuen cap interès en l'escolaritat dels fills; n'hi ha que sí que en són conscients; hi ha nanos que veus i penses que farà alguna cosa, tant és si fa una carrera o no, però es clar un cicle formatiu potser sí. Tenen unes altres inquietuds, però hi ha famílies que no t'entenen quan els hi dius: "ei, és que el nen l'únic que necessita a casa és un espai per poder fer els deures. Necessita un llapis, una goma, un boli... només això, i que sigui només per ell." Hi ha famílies que no t'entenen. Aquí

hi ha nens que arriben de casa i et porten els deures trencats, i quan els hi preguntes qui li ha trencat els deures diuen que ha sigut el seu germà. Clar, tu crides aquella mare i li dius: "senyora, l'únic que ha de fer vostè és controlar el petit, no cal que ajudi a fer els deures al gran, ja els farà sol, és igual, però senyora vostè controlï els nens petits, perquè el gran necessita un espai per fer deures, necessita una tranquil·litat. Per tant, la seva funció és gestionar vostè els petits perquè el gran ho pugui fer." Doncs clar, hi ha famílies que això no ho pots aconseguir.

B: tota l'estona estem parlant de la figura de la mare.

E: sí, perquè el pare és més absent en aquestes famílies. El pare és el que treballa. Parlo més de famílies gambianes. La família gambiana el pare treballa, la mare a vegades també treballa però és que hi ha molta diferència entre el que és la família gambiana i la família marroquina. La família gambiana gairebé totes tenen font d'ingressos, és a dir, generalment tots els pares gambians treballen i algunes mares acostumen a tenir unes petites hores de treball. En canvi, la família marroquina és diferent. El pare costa molt més que treballi i la mare a vegades treballa però també costa molt que treballi. És que són diferents tipologies de famílies. Com diuen els pares, "els nens quan són petits són de la mare, jo ja me n'ocuparé quan siguin grans", diu ell. A partir de vuit/nou anys. I parlem de la mare perquè és la que se n'ocupa dels nens, molt pocs se n'ocupen els pares, molt poc. Clar, aquí ja és un element més en el que incidir i aquí hi ha un factor cultural que en aquestes mares ja no si els hi pots demanar. És a dir, esperem que en segona o tercera generació això vagi fent un canvi, però sí, parlem molt de la figura de la mare, perquè nosaltres amb qui ens relacionem bàsicament és amb la mare. Ja hi ha alguns pares, però costa molt més.

Siguem realistes, si aquí a Catalunya hi ha molta part de l'educació dels fills i la responsabilitat que, malgrat que diguem que no, acaba sent de les mares, en aquestes famílies... el pare ja els pot venir a buscar, ja intervenen, però les famílies subsaharianes el pare no ho fa. També és perquè el pare treballa, això també hi és i, per tant, és la mare qui se n'ocupa dels nens.

B: i vosaltres quins projectes educatius teniu dins l'escola?

E: projecte educatiu l'hem de tenir per normativa, però clar, depèn del que em diguis.

B: em refereixo a si treballem amb altres entitats a partir de projectes educatius, com per exemple abans m'has comentat l'entitat de SER.GI.

E: d'acord, nosaltres teníem el taller de famílies gestionat amb SER.GI. Bàsicament el que tenim és això. Amb altres entitats amb el que tenim aquí a Salt, quan ens demanen col·laboració sí, altres no. No, no en tenim més de projectes. Clar, seria ideal poder participar amb projectes artístics, però requereixen un capital. Nosaltres aquest capital no el tenim, no és el mateix funcionament. Nosaltres no podem fer el mateix que qualsevol escola de Girona. Els nostres alumnes paguen 115 euros per tot, per llibres, la llibreta.. no s'han de comprar res, ni la llibreta, ni el llapis, ni la goma, ni els llibres. Amb aquests diners hi entren també les excursions. És a dir, son 115 euros nets, clar, això no dona per gaire, siguem realistes. Tenim projectes de llibres socialitzats que els anem canviant cada 'x' temps quan podem i després els 115 euros ja em diràs tu, vull dir, per fer la comanda, si no han de portar ni el llibre, ni la llibreta, ni el llapis, ni la goma, ni res, perquè els hi donem absolutament tot. És a dir, amb 115 euros queda net tot el curs.

Ara estem fent un projecte de teatre perquè ens va arribar una partida de diners que venen d'un programa que es diu 'Pro educar', això tracta d'uns diners que dona Europa al Govern Central de Madrid. No sé exactament quins són els criteris, m'imagino que l'objectiu és per aconseguir l'èxit educatiu i donen a les escoles que tenim menys èxit educatiu una quantitat de diners perquè promoguis activitats per aconseguir l'èxit. Aleshores, pots fer-ho des d'activitats per fer un reforç escolar o pots fer unes colònies si consideres que han de millorar l'èxit educatiu. Bàsicament activitats diverses, i nosaltres destinem els diners en fer teràpia amb animals. L'any passat vàrem fer un taller de gestió emocional, ja que el nen si emocionalment està més bé doncs els resultats seran millors i aquest any estem fent la gestió emocional a través d'un taller de teatre.

B: i aquí les famílies no participen? És només dins d'horari escolar amb el mestre i l'alumne?

E: exacte, en horari escolar. Però no ho fan els mestres, s'ha de contractar una entitat, perquè ja et diuen que els diners s'han de gastar contractant una entitat i aquest any estem fent això. Sembla que va molt bé amb els nois que ho estan fent. L'empresa que ho porta estan contents i en general molt bé, als nens també els hi agrada.

B: per ells potser és una manera diferent d'estar a l'escola i els hi deu anar bé.

E: exacte, i com extraescolar també. Per tant molt bé. Virgaries no es poden fer, perquè els nostres recursos són limitadíssims.

B: Com creus que podria millorar aquest treball socioeducatiu dins de les escoles de Salt o a la vostra tenint en compte les famílies?

E: Jo penso que la línia de treball que té SER.GI és la línia que s'ha de tenir. Ara, per exemple, s'ha proposat un 'Sortim amb famílies', és a dir, un cop al mes la tècnica de SER.GI ensenya recursos que té el municipi a aquelles famílies que hi volen col·laborar. És a dir, a vegades van a la biblioteca per ensenyar-los-hi que poden anar-hi amb el seu fill, els hi ensenyen la ludoteca, ara tenim prevista una sortida a la zona de les hortes Pla dels Socs. És que no es mouen de plaça Catalunya, doncs un dia sortir a la tarda amb els seus fills i anar fins al Pla dels Socs, jugar una estona i tornar. Això no val diners, no cal saber fer gaire res. I doncs seria això, fer activitats d'aquest tipus.

És un procés llarg, un procés de paciència que han de passar una o dues generacions. No podem canviar la manera de fer d'unes famílies que les has tret d'un ambient que tenia un determinat funcionament i els col·loques al mig d'una ciutat i ells pretenen funcionar de la mateixa manera. Clar, aquestes mares deixen els seus fills perquè, per elles, la comunitat educa. Segurament a Gàmbia la comunitat educa, el veí renyarà el teu fill i no passarà res, d'acord, però aquí no. Aquí els nens van pel carrer i l'únic que fan és estar al carrer, elles no els controlen perquè els nens juguen a fora però aquí el carrer té molts riscos i aquests nens es relacionen amb nens més grans, amb adolescents també vulnerables i que estan en risc i estan essent utilitzats per gent més gran, això és evident. Hi ha adults que utilitzen els nens per cometre delictes perquè són menors. És que tot això és una roda, però fins que aquestes famílies no se n'adonen és un procés. És que no podem dir: "a partir d'ara això serà fantàstic", no, es necessita un temps.

SER.Gi no crec que el puguem mantenir, perquè SER.GI necessita diners per poder aplicar perquè vingui un tècnic o altres professionals, tot això necessita uns diners. Sé que no se'ls hi ha renovat determinades subvencions que tenien, per tant, hauran de deixar projectes, i

nosaltres no podem pagar. Ara, aquest any, SER.GI està subvencionat i paguem una quantitat de diners cada mes. Si l'any que ve ens la doblen o ens la tripliquen l'escola no ho pot assumir de cap manera, per tant, es necessita una voluntat institucional.

Aquí a Salt, no sé si ho saps, s'ha fet tota una nova valoració del Pla Educatiu d'Entorn, s'ha fet tot un nou projecte. Hi ha moltes entitats, es fa molt a nivell de Salt, però hi ha tanta feina a fer i, és el que jo dic: "sí, parlem, parlem, però si no hi ha diners qui els posarà?".

L' 'Educació 360' ha fet molt bona feina a diversos municipis dels voltants de Barcelona i també de Vic, a Manlleu i altres. Aquí a Salt va ser el primer lloc de les comarques de Girona, però a Barcelona hi ha la Diputació de Barcelona, que hi ha posat diners. A Vic no sé qui els hi posa, però i a Girona? Qui hi posa els diners? No hi ha ningú. Per tant, si no hi ha diners no es poden fer les coses. Tot val diners. 'Educació 360' ja ha definit unes línies d'actuació, feina molt ben feta, sí, però com ho fem? Qui posa els diners? Necessitem diners per fer coses. Aquests nanos no poden estar al carrer, aquests nens necessiten activitats d'extraescolars. Qui els hi posa els diners? Jo sempre dic que solucionaríem molts problemes amb una bona oferta d'activitats extraescolars esportives. Clar, jugar a futbol als nens els hi encanta i té molts beneficis, però clar, jo ho entenc, que no tots hi caben a jugar a futbol. I déu ni do el que es fa aquí a Salt, es fa molta cosa, però potser s'hauria d'organitzar. Qui? No ho sé. Els diners d'on? No ho sé.

Tu pots funcionar amb voluntaris i una part poden ser voluntaris, però hi ha tota una altra part de gestió, d'organització... que necessita gent que estigui treballant al voltant d'allò i, per tant, necessites diners, i per organitzar depèn de què també.

Jo recordo una vegada fa molt temps, que va ser molt trist, es feien unes curses i teníem una nena que, sense entrenar, era una crack amb atletisme. Els del GEIEG entrenen a atletisme i ella els guanyava a tots. Era una nena de risc segur i li encantava. Vàrem, finalment, aconseguir que el GEIEG li donés una beca i que pogués anar a entrenar. Però, quin va ser el problema final i que ningú va solucionar? Aquesta nena havia d'anar a Palau, allà dalt, qui la portarà? No tenia ningú que la pogués portar. Per tant, tenim un problema tan simple com això, que no acaba sent simple. Però aquesta nena no hi va poder anar, i n'estic segura que l'haguéssim reconduït, potser m'equivoco, però li encantava. Anant al GEIEG hagués estat en contacte amb altres nens fora de l'entorn de Salt. Doncs no ho va poder fer. És això, són coses tan simples com el transport.

B: i tampoc hi havia persones voluntàries que s'oferissin per portar-la?

E: clar, el voluntari ja et pot funcionar. Quan ve SER.GI i fa una activitat amb les mares totes porten nens petits i hi ha un voluntari que es fa càrrec i cuida aquests nens petits, perquè si a sobre de SER.GI hem de pagar una persona perquè faci de guarderia amb els petits, això l'escola no ho podem assumir. SER.GI ja va trobant voluntaris però clar, ja els han canviat varies vegades, perquè clar, pots fer de voluntari però si et surt una feina hauràs de deixar de fer de voluntari, i és absolutament lògic. És el que jo dic, amb voluntaris pots funcionar per fer depèn què, però hi ha una base que no. Activitats extraescolars com a 'La Pedrera' funcionen molt bé. Sí que hi ha algun voluntari, però la majoria no ho són. 'Casal dels Infants' igual. I, per tant, al darrera què hi acabem trobant sempre? Que sempre ens falta la partida econòmica.

És a dir, jo penso que hi ha d'haver una voluntat institucional per solucionar aquestes bosses de pobresa, hi ha de ser.

Va venir el conseller, va parlar amb els directors de Salt i, al final, jo vaig sortir d'allà i vaig dir: "què hem solucionat? No hem solucionat res". El senyor em va dir clarament que si no hi havia pressupostos no canviarem res. Tot es resumeix a això. Tens reunions amb el delegat territorial i et diu: "nois, esperem que puguem mantenir els recursos d'aquest curs, sinó en tindrem menys pel curs que ve, perquè ni hi haurà pressupost". Sempre va tot lligat a partides pressupostàries i, per tant, o hi ha la voluntat de voler-ho solucionar o malament.

Clar, el conseller ens diu: "ui, ciutat Meridiana està igual o pitjor que vosaltres". N'estic segura, la Mina estarà pitjor segurament, el Raval està molt malament, ciutat Meridiana... n'estic segura que hi ha molta barriada al voltant de Barcelona que també està malament. Però clar, Salt... l'altre dia ho comentàvem, hi ha barriades que, d'acord que siguin municipis més grans, però tot el municipi amb la complexitat de Salt n'hi ha alguna altra a Catalunya? No, no n'hi ha cap més. Salt és, a nivell de municipi, el més complex que hi ha. Però aquí estem.

E2 - ENTREVISTA COORDINADORA ÀREA D'EDUCACIÓ DE FUNDACIÓ SER.GI

Dia: 22 d'agost de 2019

Hora: 10:30h

Lloc: Oficines de Fundació SER.GI, Girona

B: M'agradaria començar amb una mica d'explicació de qui sou, a qui us dirigiu, com treballeu... una mica tot el que és la organització dins de la Fundació SER.GI.

M: La Fundació SER.GI és una entitat que fa 40 anys que estem treballant en el món social. En els seus inicis va començar d'una manera una miqueta diferent al que és ara. En aquell moment era una associació, no una fundació i la primera acció, per dir-ho així, que es va fer va ser ajudar a fer el pas del que era l'antic model de protecció a la infància, que eren els orfenats a l'actual model que són els CRAE's. Aquest va ser l'inici o els inicis de la formació, ajudar a fer aquest canvi i aquest pas.

També, de forma una mica paral·lela immediatament després, la fundació va començar a treballar amb temes relacionats amb la formació de professionals. En aquell moment, per exemple, el grau d'Educació Social no existia. En altres llocs d'Espanya s'estava portant a terme el que en deien l'Escola d'Educadors Especialitzats, no sé si et sona. Que era com una formació que es va muntar per gent que estava treballant en aquest àmbit però, aquell moment, no tenien ni nom ni res. Aleshores, aquí a Girona, durant sis anys la va oferir Fundació SER.GI fins que, també, des de la Universitat de Girona es va decidir fer, en el que era en el seu moment, la diplomatura d'Educació Social.

O sigui, sempre s'ha intentat d'alguna manera cobrir una necessitat que en aquell moment no hi era i, en el moment en que ho ha assumit l'Administració o qui ho havia d'assumir, doncs la Fundació SER.GI passava a fer una altra cosa. També pot ser que hagi sentit a parlar de Fundació SER.GI en relació a tema de drogodependències.

B: No.

M: No? Doncs, realment, és una cosa que va ser als anys 80 i encara ens continua passant que ens relacionen molt amb el tema del treball de drogodependència.

Els anys 80 es va començar a treballar molt amb les famílies i amb els joves en que es trobaven en aquesta situació. El que passa que, al cap de poquet, es va escindir una pota del que era l'entitat que, actualment, estan aquí davant que són 'Teresa Ferrer'.

Els anys 90 la fundació sí que va començar amb una cosa que ja és segell de l'entitat i que ens caracteritza encara, que és el treball amb persones que venen de països estrangers a viure i a treballar aquí. Seria acollida de persones i de famílies novingudes. Això és una pota que no hem deixat de treballar mai i sí que és veritat que cap a l'any 2000, més o menys, va començar el que és l'estructura de la Fundació SER.GI.

Ara mateix a SER.GI hi ha tres grans àrees: una que és l'àrea d'habitatge social, una altra que és l'àrea de ciutadania i participació i l'última que és l'àrea d'educació. Aleshores, cadascuna d'aquestes àrees hi ha una persona que porta la coordinació i després en pengen diferents projectes. Jo porto la coordinació de l'àrea d'educació, que són tots aquells projectes que treballen amb infants i amb joves, sobretot amb risc o en situació de vulnerabilitat. No només, però la majoria de projectes i d'accions van destinades a aquest perfil de joves i infants.

Després, apart, la fundació també estructura una àrea més d'administració, que porta una mica la gestió de tots els projectes i, també, la formació és una cosa que hem intentat. Vam haver de tancar l'àrea en el seu moment, per tema de falta de subvencions, però hem intentat no tancar-ho del tot i seguir fent algunes accions. De fet, cada any programem alguna cosa conjuntament amb algú o amb alguna altra d'entitat de tema de formació per professionals. És una cosa que ens agradava i ens identificava molt, de fet, durant molts anys, em sembla que vint-i-pico anys vam estar fent l'escola d'estiu sobre interculturalitat. Teníem una escola d'estiu que, fa molts anys que es va deixar de fer, però es feia durant una setmana el mes de juliol sobre tema d'interculturalitat i venia gent potent a fer ponències, es feien taules rodones. Era una formació que em sembla que es va fer durant més de vint anys. És una cosa que hem intentat no deixar massa.

Llavors, dins l'àrea d'educació, això que treballem amb infants, joves i amb les seves famílies, ara mateix hi ha dotze persones que hi estan treballant, no tothom a jornada completa, en diferents projectes. Ara mateix hi ha nou projectes diferents i les poblacions, una mica el que té dit abans, a Salt tenim tres projectes, a Lloret de Mar també en tenim, a Celrà, a Girona ciutat i... jo diria que ja està de poblacions. Bueno, a Vilablareix tenim una acció molt petita i Salt és un lloc, justament, on fa molt de temps que hi treballem, que ens estimem i ens agrada moltíssim i hi estem molt vinculats com a entitat perquè a més de tenir-hi projectes, també

participem de totes les xarxes que hi ha. Que si la taula de formacions laboral, que si les comissions del pla comunitari... o sigui, participem amb molts espais de treball en xarxa, que això és un tret una mica definitori de la fundació. De fet, nosaltres sempre ho diem, i a la memòria surt reflectida, si li vols fer un cop d'ull està penjada a la pàgina web. I el tema de la història i els antecedents i tot també hi surt. I surt la quantitat de nens i nenes i joves que hem atès, la quantitat de famílies amb les que hem treballat i la quantitat de professionals i recursos amb els que ens hem coordinat. I, realment, el nombre de recursos i professionals amb els que ens hem coordinat és súper elevat, és una passada. Vull dir, és com una part més de la nostra feina.

B: De fet és que és molt important. Exactament amb quines entitats o recursos us coordineu?

M: Doncs Serveis Socials en tots els territoris, amb persones de diferents àrees de l'Ajuntament: l'àrea d'educació, l'àrea de proporció econòmica, etc. Amb l'Ajuntament hi treballem molt. També amb les escoles i els instituts, moltíssim. Després amb altres serveis i entitats que també treballen en el món social com nosaltres com Creu Roja, Càrites, Casal dels Infants, amb Vinclé, ADIS... que són altres entitats del tercer sector. I, després, més específicament depèn de cada projecte ens coordinem amb uns tipus de serveis o amb uns altres. Doncs, per exemple, el Centre Obert es coordina molt amb el CSMIJ, amb la Casa d'Infants, el Porta d'Accés, que és un projecte que treballa amb joves de més de 16 anys que no estan ni estudiant ni treballant, es coordina molt amb serveis relacionats amb la formació econòmica, amb serveis formatius...

B: Tipus Singulars?

M: Nosaltres fem un Singulars. El fem a Salt, amb col·laboració amb l'Ajuntament de Salt, els col·legis i vàries entitats.

B: Quines són les principals necessitats majoritàries que presenten les famílies que acudeixen a vosaltres?

M: Clar, nosaltres no és que siguem un servei de recepció, això seria més Serveis Socials. Nosaltres el que fem és, com que intentem estar molt connectats amb el territori, detectar i no només nosaltres, sinó que a vegades ho fem de forma conjunta amb els altres agents, quines són les necessitats que hi ha al territori i què podem aportar nosaltres. En base a això es construeix la nostra proposta de projecte. No seria com una carta de, per exemple, què necessites? Què fem? No, és en base a les necessitats que hi ha, doncs si veiem una necessitat decidim si allò ho podem tirar endavant. Nosaltres tenim l'expertesa i l'experiència per poder-ho tirar endavant? Sí, doncs va, posem-nos-hi i veiem com i de quina manera ho fem.

Em parles de Salt en concret?

B: Sí.

M: A Salt, una necessitat que vam detectar ja fa temps (perquè ja fa temps que portem treballant amb aquest tipus de projecte) és el tema de la participació de les famílies a l'escola.

B: D'acord, perquè vaig fer una entrevista a l'escola Mas Masó i vam parlar d'aquest tema.

M: Sí, nosaltres hi treballem des de fa deu anys diria. Aleshores era una necessitat que es detectava i en el seu moment es va començar a tirar un projecte endavant i encara continuem. Ha tingut moltes fluctuacions perquè, realment, el tema de les subvencions és molt complicat, el tema del finançament costa moltíssim, però és una necessitat que si que hi és. En aquest projecte, per exemple, treballem directament amb les famílies i amb l'escola. I amb els altres dos projectes que tenim a Salt no treballem directament amb les famílies, sinó que ho fem amb joves. Hi ha un projecte que es diu 'Projecte Beques', que se'ls hi ofereix a nois i noies que estan fent ESO i fins els estudis universitaris els acompanyem. Són unes beques perquè puguin tirar endavant amb els seus estudis. Són nois i noies que, per un tema econòmic, no despunten. És a dir, van fent, no són nois que venen del fracàs acadèmic però amb aquest tipus de suport el que poden fer és, per exemple, apuntar-se a classes d'anglès, apuntar-se a classes d'ampliació de matemàtiques, poder fer una activitat extraescolar o anar a una acadèmia de reforç d'alguna cosa que els ajudi a complementar.

Aleshores, nosaltres aquí fem una mica de 'pal de paller' entre tots els recursos. Treballem amb el nano però, també, intentem treballar molt amb la família, perquè la nostra manera de

fer, la nostra manera de veure-ho és que, evidentment, l'infant o el jove no està sol al món i intentem treballar amb el seu entorn, aquí la família hi té un paper molt important. I en la mesura que podem intentem incloure sempre i treballar amb les famílies per tal que també s'impliquin en aquest itinerari educatiu dels seus fills i filles.

En aquest sentit sí que detectem que moltes famílies agraeixen que es faci aquest tipus d'acompanyament, perquè és un acompanyament molt de tu a tu, com molt individualitzat i a mida de cadascú. Intentem no fer motlles. Sí que, més o menys, tens una estructura o un itinerari que fas amb els nanos, però no apliques el mateix amb cada nano, sinó que acabes fent un traje com molt a mida.

Després hi ha un altre projecte que és el 'Porta d'Accés', que és aquest que t'explicava amb joves de més de setze anys, que no estudien ni treballen, que molts venen de no treure's el graduat o de treure-se'l justet, deixar-ho i quedar-se penjats i no saber què fer i, potser, no estan massa preparats encara per tornar a un sistema de formació reglada. Doncs també treballem fent itineraris individuals amb aquests i acompanyant a aquests joves. Clar, aquí, al tenir més de setze anys i alguns molts més de divuit, és més complicat de treballar amb les famílies. Sí que ens trobem que a les escoles amb els infants i nens de primària, les famílies s'impliquen més, sobre tot quan són petits però, al ser més grans és més complicat. En el 'Porta d'Accés' també, sobre tot els que són menors de 18 anys sí que intentem que hi hagi el contacte i aquesta implicació també de la família en l'itinerari del seu fill o filla.

B: I de quina manera les famílies participen activament dins dels projectes? Pensant en Salt, dins de la comunitat, incloent els vostres projectes, com són actives?

M: Clar, jo sobretot et puc parlar més de la part relacionada amb l'escola i així. Ja et dic, els projectes que fem més amb joves és una cosa que nosaltres no veiem tant la implicació de la família en la comunitat, sinó en concret del procés del seu fill i filla. És una cosa com més puntual.

El projecte que fem amb l'escola sí que ho veiem més, perquè justament intentem promocionar aquesta participació. No només dins de l'escola sinó també, si pot ser, dins del barri o dins de la ciutat. Aleshores sí que són famílies que moltes d'elles tenen ganes de fer coses, de participar, però hi ha moltes d'elles que no se senten capaces. Jo puc aportar alguna cosa a l'escola? Si jo no sé fer res, no sé l'idioma, no se llegir ni escriure... aleshores, aquest

sentiment de moltes vegades baixa autoestima i frustració en aquest sentit els nens i nenes també ho diuen i ho veuen. "La meva mare no em pot ajudar, la meva mare no sap res", dius ostres, un nen que t'estigui dient això és que aquí passa alguna cosa. Aleshores intentem generar experiències justament d'apoderament en aquest sentit. Que les famílies se sentin capaces d'aportar dins de l'escola i que també puguin crear xarxes en la comunitat, ja sigui participant d'activitats que es fan al barri, fent sortides per conèixer recursos que hi ha al poble que després elles poden portar els seus fills i filles, com promocionant que participin de xarxes de, per exemple, AMPA's o de famílies que hi pugui haver també al municipi.

Bueno, sí que la gent té ganes de participar, però no tothom. Hi ha gent que també depèn de la disponibilitat o del moment en el que està, hi ha qui s'implica d'una forma més estable o menys. El que costa, potser, és que la gent s'impliqui d'una forma més estable. O sigui, quan tu montes una cosa, per exemple, una festa, és fàcil que la gent vingui. I dius, d'acord, busquem un pas més, que la gent s'impliqui, que la preparació i el protagonisme sigui de les mateixes persones que ho fan. No que muntis tu una cosa, la gent vingui i ho consumeixi... no, aquest no és l'objectiu. Passa que a vegades és un primer pas per començar a conèixer gent, de veure, que et coneixin... que s'impliquin d'aquesta manera on poder preparar coses, on poder decidir algunes coses que volen fer en relació a l'escola i així també ho acabes aconseguint i, potser, el que costa més són estructures més formals de participació com, per exemple, que formin part de l'AMPA de l'escola. Això és una cosa que costa una miqueta més, tot i que ho treballem i acabes trobant gent que s'implica més d'aquesta manera però potser aquestes estructures més formals és el que costa més.

B: I les famílies, principalment, quin origen tenen, d'on venen?

M: Clar, a Salt ara no me'n recordo quin era el tant per cent de famílies que venen d'altres països, però és un tant per cent força elevat, però que després nosaltres treballem en concret en una escola de Salt, que és l'escola Mas Masó que aquí hi ha més d'un 90%, suposo que ja t'ho hauran dit, però és més d'un 90% de famílies d'origen d'altres països. Aleshores nosaltres aquí treballem, sobre tot, amb famílies que provenen de Marroc, de Gàmbia i Senegal, després n'hi ha alguna sud americana també, alguna d'Hondures i potser alguna en concret d'algun lloc més, però sobretot amb persones de Marroc, de Gàmbia i de Senegal.

B: Clar per què, al cap i a la fi, les persones que vinguin tant de Marroc com Gàmbia o siguin d'aquí de tota la vida, si acudeixen al vostre projecte, no directament, però si acaben participant del vostre projecte és perquè estan en risc d'exclusió social?

M: Depèn. Per exemple, el projecte aquest que et deia de joves de més de setze anys que no estudien ni treballen, el projecte de 'Beques' que és per famílies que tenen una dificultat econòmica i així, sí que seria un perfil més de persones amb vulnerabilitat i en risc d'exclusió social. A l'escola treballes amb tothom, sí que és veritat que és un perfil d'escola d'alta complexitat. Bueno, totes les escoles de Salt ho són en realitat, però és veritat que Mas Masó, el perfil de famílies és un perfil amb uns ingressos baixos, amb un nivell d'estudis també molt limitat, amb desconeixement de l'idioma... o sigui, el perfil de famílies que ja hi ha és molta família en situació d'exclusió o risc social. Però aquest és un projecte que treballaríem amb tota la comunitat educativa de l'escola i aquest projecte també el fem a altres escoles de Girona, per exemple. Hi ha escoles que tenen un perfil similar a la de Mas Masó, i algunes altres que no, que és més diversificat, que hi ha famílies que venen d'altres països amb una situació de risc o de vulnerabilitat més evident i hi ha famílies autòctones també amb aquesta situació o famílies que no tenen cap tipus de risc de vulnerabilitat i, justament, treballes amb tots, amb tota la comunitat. Per tant, sí que pot passar que et trobes això, que et trobes amb persones de tots els perfils, però és veritat que normalment ens criden i solem treballar en llocs on hi ha aquest perfil de famílies. És una mica com la nostra sanitat, a la missió de la Fundació SER.GI hi és, és el principal col·lectiu amb el qual treballem. Passa que és veritat que si vols treballar amb persones en risc d'exclusió, has de treballar en relació al seu entorn, i si ho treballes en relació al seu entorn és amb totes les persones que hi ha a la comunitat.

B: Com creus que podria millorar el treball socioeducatiu i comunitari del poble de Salt per tal que sigui el màxim inclusiu possible?

M: Uf, súper pregunta! A veure, a Salt realment hi ha molts recursos, molts de serveis i molts de projectes que treballen amb aquest objectiu. Hi ha molts espais també, en teoria, de xarxa, de taules, de coordinació... però a la realitat costa molt fer un treball coordinat, moltíssim. O sigui, sembla mentida, hi ha molts espais que promouen o que propicien que pugui haver-hi aquest treball coordinat i costa molt.

Acaba passant, a vegades, que cadascú fa una mica la seva o que, a vegades, hi ha persones que no saps per què però estan com doblant circuits i dius ostres... intentes que això no passi, passa que a Salt és una cosa una mica complicada. Jo penso que una cosa que caldria per millorar justament tota aquesta situació no és més coordinació, sinó que els espais de coordinació i de relació entre els diferents agents siguin millor aprofitats. Aleshores, en comptes que cadascú presenti el seu projecte o fer-lo, per què no ens trobem tots i presentem com una cosa més comuna? En comptes de fer competència hem de cooperar per cobrir necessitats. Que ja es fa, però se'ns acaben escapant coses i passen aquestes coses que penses que no haurien de passar. Per tant, millorar la coordinació i la col·laboració entre els serveis podria ser bo.

Després, evidentment, aposta política. A Salt fa molt poquet, fa un any o menys que es va presentar crec, les entitats del tercer sector van decidir fer una taula, que en diem la TES (Taula d'Entitats del Sector Social?) ara no me'n recordo. És una taula d'entitats. Aleshores es va fer amb l'objectiu que les entitats poguessin tenir un espai de coordinació propi sense que hi hagi l'Administració pública, només d'entitats i, d'aquesta manera, també poder veure quines són les necessitats que hi ha i de quina manera podem pressionar a l'Administració perquè posin els recursos suficients.

Quan es va fer la presentació oficial que va ser fa uns mesos, vam posar una mica sobre la taula xifres, tant de persones ateses com de recursos que destinàvem al territori. Clar, per exemple, des d'Ajuntament sí que s'hi destinen recursos però la gran majoria de recursos, el tant per cent és elevadíssim i l'estan posant les entitats del tercer sector a través de subvencions, de premis o del que sigui o de coses que et vas buscant la vida i aportes aquest recurs econòmic a Salt per poder fer tots aquests projectes. Vull dir clar, a vegades costa. Els projectes fa molt de temps que funcionen així i penses ostres, com Ajuntament, fa deu anys que s'està fent aquest projecte, poseu-hi recursos, poseu-hi aposta. Que sigui una aposta valenta i política a nivell tant de directriu clara com econòmica jo penso que és una altra cosa que es necessita.

I després, una altra cosa que millori la inclusió són tots els projectes que puguin ajudar a que la ciutadania de Salt, en general, no només coexisteixi, sinó que pugui conviure. Què acaba passant a Salt? Que sí que hi ha espais que participa la gent però, això m'ho deien uns companys meus que treballaven a Salt fa poc, que hi ha com dos Salts. El de les persones que arriben novingudes o que tenen determinada posició socioeconòmica i el Salt de la gent de

tota la vida o de la gent que ha ascendit econòmicament. Aleshores, moltes vegades hi ha això, coexistència, però realment no hi ha una cohesió de convivència i acabes veient com dos mons molt diferenciats. I clar, el poder generar espais on tot això i tota la comunitat de Salt pugui compartir i pugui cooperar, també és una cosa que ajudaria a millorar la inclusió socioeducativa i, en general, de les persones i la comunitat.

No sé si t'he contestat molt general, però ara coses que em vinguin al cap que penso que es podrien millorar és això: millorar la coordinació entre entitats, el tema d'aposta tant política com econòmica per part de l'Administració i, en aquest cas, de l'Ajuntament i, la tercera, d'intentar buscar això, projectes que posin en joc tota la comunitat per tal de passar aquesta coexistència a la convivència.

ENTREVISTA FUNDACIÓ SER.GI – EDUCADORA SOCIAL

Dia: 12 de setembre de 2019

Hora: 11:00h

Duració: 11 minuts

Lloc: Oficines Fundació SER.GI, Girona

B: M'agradaria començar una mica sabent quina és la teva tasca com educadora social. Ja que vaig parlar amb la coordinadora i em va comentar que t'encarregaves de treballar directament amb les famílies.

X: Sí, joestic a l'escola Mas Masó de Salt, noestic a tot Salt i, des d'allà, hi ha un històric de treballar a l'escola des de la fundació. Jo vaig començar fent el taller d'estudi amb famílies, que consistia en fer, dos cops a la setmana, un taller després de classe per fer deures. Però la idea és que no sigui la persona tècnica o la que hi hagi allà la que ajudi, sinó apoderar les pròpies mares i pares perquè siguin ells qui els hi donin un cop de mà als seus fills a l'hora de fer els deures i, així, treballar altres coses alhora. Llavors quedàvem un altre dia al matí amb les mares per preparar una mica el que serien els deures o les activitats, perquè clar, aquest projecte porta vuit anys i s'han hagut d'anar fent modificacions al llarg del temps perquè ja

no funcionava o les famílies ja s'apoderaven i llavors ja no venien al taller, ja feien els deures per compte seva.

L'any passat amb direcció vam decidir donar-li un tomb, perquè les famílies que venien ja només eren un nombre reduït i volíem arribar a més famílies. Per tant, vam decidir fer sortides. Això consistia en que, un cop al mes, fèiem una sortida amb la mateixa idea que es preparava anteriorment amb les famílies. Llavors jo, com a tècnica, feia una sessió informativa oberta a totes les famílies del centre que volguessin participar i, després, venien les famílies interessades i ja preparàvem l'activitat amb elles i un altre dia fèiem l'activitat, que estava dins l'horari escolar i eren coses relacionades amb diferents temes com el medi ambient, coneixença de l'entorn, vam fer voltes pel parc Monar, vam fer una descoberta de barri... com una orientació de varies temàtiques dintre d'aquest projecte.

Alhora, porto el suport a l'AMPA del centre. Sí que hi havia unes hores destinades a això i això significa ajudar-les amb les festes i totes les coses que gestioni l'AMPA, doncs ser una cara visible.

També he fet tasques de català, perquè era una demanda de les famílies de l'escola, que volien aprendre català, perquè com que no hi havia plaça a Les Bernardes per totes, doncs hem fet dos grups i, els dos grups en general eren molt diversos. No hi havia nivells i, sobre tot, treballàvem oral i pràctic per moure's durant el dia a dia.

B: Aquestes famílies, de quina manera eren actives dins l'escola i també parlant de ciutadanes actives de Salt?

E: És que hi ha de tot, dins l'escola hi ha famílies de tot tipus. Des de famílies que jo no conec de res a famílies que venen a tot, que estan súper implicades. Respondre't això és una mica difícil perquè depèn de les famílies, igual que de les persones en el fons una mica. Però sí que hi ha algunes que estan molt implicades, que es mouen més i d'altres que igual només es limiten a coses de l'escola i d'altres que no participen absolutament de res.

Sí que és cert que, al fer tantes coses diferents, he pogut conèixer una mica a moltes famílies que potser si fas només una cosa doncs no t'arriben perquè no els hi interessa o no els hi va bé per l'horari.

B: Imagino que quanta més varietat més diversitat.

E: exacte, sobretot venen mares.

B: Sí, de fet vaig fer una entrevista a l'escola Mas Masó i em van comentar que costa molt que les famílies participin però sobretot sigui la figura de l'home que és el que costa més.

C: Sí, suposo que tot això és cultural. Si són més ells els que treballen i elles es fan cura dels nens i nenes doncs llavors tenen menys temps, no ho sé, és complicat.

B: I quines són les necessitats que detectes en aquestes famílies amb les que treballes?

C: Quin tipus de necessitats?

B: Em refereixo a necessitats bàsiques o necessitats comunitàries i educatives.

C: El problema principal amb el que m'he trobat és l'idioma. Els hi costa molt, entenc que cadascuna té la seva trajectòria, venen quan venen i llavors el fet tan sols d'entendre't ja és complicat. Per això la demanda de català que em van fer. I després, clar, és que hi ha multitud de necessitats que tenen i estan per Serveis Socials o per mil històries, però en general tenen molts nens i tot el que suposa tenir criatures. Els lloguers també estan complicats i moltes ho comenten.

Tema de comprar, justament a Salt al costat del Mas Masó hi havia un Mercadona que els hi anava molt bé i ara els hi ha tret. Llavors han de fer molts kilòmetres, entre cometes, per poder anar a comprar coses barates perquè aquest supermercat era dels més barats.

També penso que com que són moltes comunitats diferents i acaben d'arribar o porten un temps, clar, tendència natural. Tu vas a ajuntar-te amb la gent que parla el teu idioma, que s'assembla a tu... però clar, aconseguir fer realment xarxa i que tot sigui una comunitat com deies tu és complicat, perquè són realitats súper diferents, entre elles també tenen les seves històries i llavors entenen les coses diferents i costa aconseguir una unió, però està allà.

B: Jo que estic fent el treball sobre les famílies en risc d'exclusió social a Salt, m'estic trobant que la majoria de les famílies són famílies que han fet un procés migratori. Les famílies que acudeixen a vosaltres, majoritàriament quin origen tenen?

C: Moltes africanes, sobretot Marroc; un alt percentatge també de Gàmbia i Senegal i no ho sé. Però també n'hi ha de Llatino-Amèrica, alguna de països nòrdics... però sí, majoritàriament trobaríem aquests dos grups.

B: I quin és el procés d'acolliment que els hi feu?

C: Jo, com que estic a projectes concrets, no sóc educadora referent del centre i això. O sigui, jo no faig un procés d'acollida com a tal ni normalitzat però, en el meu cas, sí que sempre estic oberta a preguntar amb quin idioma m'entén, anem a fer-ho pràctic. També intentar fomentar que s'ajudin molt entre elles, que ja ho fan molt, però com que s'ho tradueixen va bé. I, també, la idea de les sortides era conèixer l'entorn, tots els temes bàsics i tots els serveis des de biblioteca, ludoteca, el CAP... tots els recursos que elles puguin necessitar. És com una immersió dins el barri, però clar, jo no sé si ho diria acollida, però és una línia que seguim.

B: Quines creus que són les problemàtiques associades a la integració d'aquestes famílies a Salt?

C: Jo penso que, en general, la política és bastant segregacionista i llavors què fa? Que moltes d'aquestes famílies acabin a Salt, quan si realment volem que sigui una comunitat plural hauria d'estar repartit i ser de més fàcil accés a tot arreu. No només aquí a Salt. El que fan és crear espais i milers de subvencions per treballar allà, enlloc d'intentar que sigui una altra realitat i que no es concentri tota la gent que fa un procés migratori en un espai concret. Perquè també es fa allà perquè tenen més recolzament, els pisos són molt més barats... hi ha una sèrie de condicions, però clar, realment això és el que volem quan parlem d'inclusió?

B: Exacte, ara t'ho volia preguntar. Com seria l'ideal d'inclusió? Perquè clar, estem parlant d'integració, però de quina manera seria inclusió Salt?

C: Personalment una mica això, que no es creïn “guettos” i tenir una mirada diferent. Està clar que encara, actualment, la mirada està en la persona que migra, hi ha unes connotacions racistes, tenen moltes més complicacions en trobar feina, etc. Això hauria de canviar, però també s’haurien de destinar molts més diners en això, perquè jo queestic a Salt veig moltíssimes persones que necessiten un cop de mà, això que deies tu, famílies en risc d’exclusió social, és que n’hi ha moltíssimes. Si contes no només les que estan a Serveis Socials, en són moltes i moltes més... però clar, viuen amb molt poc i aconseguir que tothom tingui les mateixes oportunitats per mi seria una inclusió real.

B: Quines millores creus que hi ha hagut a Salt en quant a eines de treball i recursos que s’han destinat durant aquests anys que portes treballant a Salt?

C: Doncs no sé què dir-te, perquè millores... no ho sé.

B: I algun canvi?

C: Sí que és cert que entre entitats jo penso que, històricament, no es feia tant, que també, però ara sí que hi ha un pla comunitari bastant impulsor i fem comissions d’entitats segons temàtica. Jo, per exemple, estic a la comissió de famílies i em trobo amb tot de professionals que treballen al territori amb diferents projectes en relació a les famílies i creem alguna cosa comuna.

Aquest any passat, per exemple, vam fer un cicle de tertúlies obertes i es van poder parlar moltes temàtiques que detectem que les famílies els hi interessa gràcies a les nostres entitats i això va estar molt bé. Hi ha una feina de xarxa que això sí que ho posaria en valor que ha canviat, però aventurar-me a dir súper canvis no. També hi ha moltes coses negatives que depèn molt de qui governa i ‘bla bla bla’. Però destacaria això principalment.

E4 - ENTREVISTA REFERENT ÀREA INÀNCIA I FAMÍLIA DEL CONSORCI DE BENESTAR SOCIAL

Dia: 27 de maig de 2019

Hora: 10:30h

Duració: 31:36 minuts

Lloc: Oficines Consorci de Benestar Social – Salt – barri Centre.

B: M'agradaria saber quina és la teva tasca com educadora social aquí al Consorci.

X: A Salt, els Serveis Socials, estan gestionats pel Consorci de Benestar Social Gironès – Salt. El Consorci és un servei públic que està format per l'Ajuntament de Salt i el Consell Comarcal del Gironès. Ja saps que els municipis de més de 20.000 habitants tenen Serveis Socials propis i els que menys depèn del Consell Comarcal. Doncs ja fa uns anys es van ajuntar els dos serveis socials i van crear un organisme per gestionar-los i que només ho gestionés serveis socials, i és el Consorci. El Consorci té una directora i, en aquests moments, té uns serveis socials bàsics; hi ha els SBAS, els Serveis Bàsics d'Atenció Social i després altres serveis socioeducatius i altres programes socials.

Nosaltres, com a Consorci, tenim una àrea d'SBAS, una àrea d'Infància i Família, una de gent gran, una altra de gènere i igualtat, una de comunitat i després hi ha la de serveis, que és la part més administrativa. Jo sóc la referent de l'àrea d'Infància i Família del Consorci.

B: I treballeu tots en xarxa oi?

X: Sí, treballem conjuntament perquè tot està dins els Serveis Socials Bàsics. Llavors, això és com a Consorci.

Dins l'àrea d'Infància i Família hi ha el pla d'infància, que ara hem de refer-lo. Prioritzem el treball amb infància i família, on hi ha accions que estan molt lligades a l'àrea comunitària. Dins d'infància i família, una de les coses que estem fent és desenvolupar els serveis d'intervenció socioeducativa, que se'n diuen el SIS actualment. Dins la llei de Serveis Socials parla que dins els SSB hi ha els SBAS i abans parlava dels centres oberts i altres serveis d'intervenció socioeducativa. Ara el que diu és que hi ha els SIS i, dins d'aquí, hi ha diferents línies: la línia 1, que és suport a famílies amb fills de 0 a 3 anys; la línia 2, que és serveis d'atenció diürna, els que abans es coneixien com a centres oberts; la línia 3 serien els SAF, els Serveis Socioeducatius d'Atenció a Famílies, atenció i suport a famílies amb fills de partir de 6 anys i la línia 4 que és la d'Acompanyament Socioeducatiu a Joves.

T'ho explico perquè tot això és la intervenció socioeducativa que s'està fent.

B: I tot el tema de CRAE's, CREI's... entrarien dins d'aquestes línies?

X: Això són Serveis Socials Bàsics, que és el que ens toca com a municipi i com a Consorci també hi ha els especialitzats que és l'EAIa, amb Infància, però aquests són del primer nivell que és el que toca com a municipi com a Salt. Els CRAE's, els CREI's i això són segon nivell dels Serveis Socials Bàsics que pertoca en els municipis.

La intervenció socioeducativa bàsicament és això, que és el que defineix la Generalitat i la que està fent els educadors d'SBAS. Els SBAS ja saps que són equips formats per un educador social i un treballador social, que fan orientació, assessorament, valoració de risc i després la intervenció més socioeducativa sobretot ara s'estan fent en aquests serveis.

A Salt els SBAS els tenim dividits territorialment i per sectors. De l'Ajuntament de Salt direcció Bescanó que és on hi ha tot el Barri Centre i tota la concentració de població i on hi ha més la problemàtica, que normalment en els municipis la problemàtica se centra a les afores no? I a Salt passa més al Centre. Aquí tenim tres sectors formats per un educador a cada un i un TS (treballador social). De l'Ajuntament de Salt direcció Girona tenim dos sectors més. Què fan tots aquests? Doncs el que fan els SBAS, que és la detecció, la intervenció i la derivació. Els casos els hi arriba a través de les escoles, a través d'altres agents del municipi, de la policia. També intervenen, fan l'anàlisi, el deriven i també sí que fan un pla de treball i una mica d'intervenció socioeducativa. Però ara la intervenció socioeducativa se centra sobretot en aquests serveis, nosaltres tenim diferents accions o diferents projectes:

- En 0 a 3 a Salt tenim un servei de maternitat i d'atenció a la primera infància i a les famílies. En aquests moments hi ha una educadora social que fa molt de treball d'interrelació de vincle, pares-fills i les cures bàsiques de la primera infància. Ho fa de forma individual en casos derivats d'aquí o bé també des de llars d'infants o el pediatre que detecten un cas que necessita suport. El que diu la Llei és que han de ser casos de risc social, però a vegades fem una mica de prevenció en aquells casos que amb un parell d'intervencions se'n poden en sortir i/o poden millorar la seva situació. Ho fa a nivell individual i grupal. Fa grups amb famílies per treballar diferents temes en relació a la cura i al vincle a la petita infància, tot i que a vegades ho allarga fins els 6 anys d'edat si veuen que necessiten una continuïtat i treballa molt conjuntament amb Llars d'infants, el CDIAP i escoles de P3, P4 i P5 i SBAS.
- Els serveis d'Atenció diürna a Salt en tenim dos. El que passa que ara s'estan arreglant els locals. Però en tenim legalitzats dos i estem intentant, pel número de població i les

- problemàtiques, ampliar-ho. Tenim un que és el que era el servei diürn de Guimerà i un altre que en aquests moments està al local que era "Som Salt" i és un Centre Obert.
- Hi ha també atenció a les famílies on hi ha un equip anomenat el SAF que està format per dues educadores i una psicòloga i treballa molt la capacitació parental. Les educadores treballen molt la pràctica parental del dia a dia, és a dir, van a domicilis a treballar aspectes bàsics com hora de llevar-se, hora de dutxes, esmorzar, hora de deures, etc. I la psicòloga treballa més la capacitació parental, etc.
  - Després també tenim un servei de suport psicològic i teràpia familiar. Hi ha un psicòleg que treballa tot el tema de suport psicològic o teràpia amb les famílies. Aquest psicòleg acaba tenint més temes de maltractaments i altres temes.
  - A la línia 4 tenim dos accions o dos projectes que estan molt lligats. Per una banda tenim els educadors de carrer, un dels projectes es diu "Tarda oberta" i l'objectiu és detectar joves, vincular amb ells i anar-los lligant amb serveis ja existents. Serveis més normalitzats de lleure com pot ser a l'àrea de joventut o fer intervenció socioeducativa que pot ser des de l'educador de primària a l'altre educador que tenim d'acompanyament a joves que els fa un itinerari i un seguiment més individualitzat als joves que necessiten un suport.
- Per altra banda hi ha un projecte més grupal anomenat "Reactiva't" que, a través de la fotografia o tallers que motivin als joves, fan treball d'habilitats amb els joves.

Això és el més general. Després tenim altres programes socioeducatius comunitaris que són el "Creixem", que és un projecte que treballa conjuntament amb un altre projecte comunitari que es diu "Xarxa de Tallers de Família" i des de l'àrea d'educació, des de l'àrea de convivència de l'Ajuntament aporten coses a les escoles per millorar la vinculació dels pares a l'escola. Com a Serveis Socials què aportem? Doncs formació o suport als pares en relació a temes parentals. Tenim un educador que va fent tallers o xerrades a famílies d'escoles.

També tenim un tema que estem engegant, dic engegant perquè nosaltres ja ho estem fent socioeducativament però falta lligar-ho més bé amb un conveni amb el Departament d'Interior que és tot el tema de prevenció dels joves que estan consumint, que la policia els hi posa una multa perquè estan consumint o pertinença de drogues doncs, en lloc de posar la multa i pagar la multa, fer unes accions socioeducatives per treure la multa. Estem intervenint amb algun jove, el que ara hem de lligar com treure-li la multa. Vull dir que els

joves sí que participen i les famílies també, perquè també vol dir involucrar a les famílies amb accions. En general és això.

B: les famílies que accedeixen aquí a SSB quines són les necessitats principals que presenten?

X: SBAS bàsicament tracten temes socioeconòmics d'habitatge, necessitats bàsiques no cobertes... però després quan vas intervenint i vas treballant vas veient que hi ha altres mancances en relació a això. En relació a temes de parentalitat, de tenir cura dels fills... però bàsicament, en aquests moments a SBAS trobem necessitats bàsiques. Aquí també potser t'arriben més d'altres llocs com l'escola, de manca de límits, d'hàbits... i també situacions més greus com negligències parentals.

B: Llavors, podem veure que a Salt hi ha un gran nombre d'immigració i moltes famílies en risc d'exclusió social, que jo fent el treball he arribat a veure que algunes d'aquestes famílies que estan en risc d'exclusió social són famílies que han fet un procés migratori pel fet d'aquest, és cert?

X: Exactament, però també en tenim d'aquí. Ara no tinc el tant per cent d'unes i de les altres. Sí que és veritat que n'hi ha moltes d'immigrants per les característiques de Salt, però moltes d'aquestes que estan aquí i, sobretot moltes de les que necessiten tot aquest treball més socioeducatiu, moltes vegades són més famílies d'aquí o que fa més anys que estan aquí que famílies d'origen immigrant. T'hauria de mirar percentatges, però en general n'hi ha moltes que necessiten molt treball socioeducatiu que són famílies d'aquí o que van arribar amb les primeres onades.

B: Pel que fa al procés d'acompanyament a les famílies, com actues i com les acompanyes a aquesta família?

X: Cada un dels serveis que hi ha a SS tenen la seva manera. És a dir, arriba una família aquí que ve a fer una demanda de cobertura de necessitats bàsiques, què fa? Doncs primer es fa una primera entrevista als educadors. Normalment és el treballador social que fa una visió general de la situació i comença a fer un diagnosi i un pla de treball, amb uns objectius i cada un dels objectius poden anar des de, per exemple, treballar hàbits amb la família. A partir d'aquí, va fent seguiment i cada un té la seva manera de fer i tots es basen amb un pla general de treball conjunt. Entre SBAS i SIS i, per exemple, el Centre Obert té un PEI per cada nen que

té unes coses molt concretes a treballar en relació al que està treballant al Centre Obert. L'Atenció a Famílies, per exemple, seria aconseguir autonomia en relació que la mare s'impliqui en fer els deures amb el fill, que els pares siguin capaços de fer una estructura bàsica els vespres a l'hora de dutxar o altres. És un pla de treball molt específic en cada servei i aquest d'aquí és més general, per exemple, treballar la pràctica parental.

B: Clar, llavors entenc que aquí hi ha molt traspàs d'informació entre un servei i l'altre.

X: Sí, i també treball en equip, formen una mica del mateix equip i treballen junts. I això, a partir de les necessitats de la família van intervenint els serveis conjuntament. Doncs amb la família una mica al centre i, cada un, treballa la part que toca i anar a la una i, també, evitar multiprofessionalitzar les famílies. Que si aquesta família necessita Centre Obert o SAF o alguna cosa doncs intentar tenir els mínims referents possibles.

B: Clar, pel tema de crear vincles i confiança.

X: Exacte.

B: I, totes aquestes famílies de quina manera són actives dins de la població? Perquè per exemple vaig fer una entrevista a l'escola Mas Masó i em van comentar que la participació és molt i molt baixa en quant a les famílies que han fet un procés migratori o que estiguin en risc d'exclusió social. Vosaltres, aquí, com veieu si són participants del municipi?

X: En aquesta nostra vessant comunitària ho intentem, però és molt difícil perquè són famílies que n'hi ha i, a més, a SS estem parlant de problemàtiques greus, de tema de risc social i és difícil. Primer hem de cobrir necessitats bàsiques i després intentarem que s'impliquin i participin en la comunitat. Per exemple, en el SAF, l'acompanyament en l'activitat dels fills. Les coses bàsiques. Primer, que vagin a buscar i recollir els fills, que vagin a les reunions de les escoles, totes aquestes coses bàsiques i, mica en mica, anar-los implicant. Però sí que és veritat que moltes d'aquestes famílies no participaran a l'AMPA, per exemple, perquè abans tenen altres coses més importants. I no per immigració eh, perquè les famílies immigrants sí que participen, però per totes les altres coses molts no tenen habitatge o tenen habitatges molt precaris i, abans, han de solventar totes aquestes coses.

B: Clar, i el barri Centre, que abans en parlàvem i està just al centre del poble, però és un barri socialment conegut marginat i conflictiu.

X: Què vols dir amb conflictiu?

B: Socialment la realitat és així, és un barri que, entre cometes, m'han dir que és un 'gueto'. Totes les famílies que van arribar les van col·locar allà, això és el que es parla a Salt.

X: El que hi ha és que la primera immigració dels primers anys que la gent venia del sud d'Espanya, van venir aquí i van construir tot el barri Centre. La gent de Salt de sempre vivia al barri Antic, va arribar aquesta primera onada migratòria i van construir-lo. Moltes o algunes d'aquestes han progressat entre cometes i han marxat a viure a altres pobles del voltant o al barri de la Maçana on s'hi ha construït cases i aquests pisos buits han estat ocupats per la població immigrant. Ara, conflictiu no ho és. Potser la visió és conflictiva perquè es veuen molts pisos ocupats. Mira, podries parlar amb els companys d'aquí el costat que és l'oficina d'habitatge i preguntar el nombre de pisos buits... i què em deies?

B: Aquest barri de Salt, com creus que es podria treure aquesta etiqueta que té?

X: Hi ha molta feina, s'hauria de mirar tot el tema d'habitatge. Això, personalment, crec que s'hauria de fer net amb tema d'habitatge i arreglar baixos de comerços que estan abandonats, pisos buits que són del banc tancar-los. Hi ha zones que, per exemple la zona de la plaça Antoni Gaudí?

B: Em sona molt, però ara no sé exactament on està.

X: Passat Passeig Marquès de Camps, tirant cap a Bescanó, el barri dels escriptors queda entre mig i allà hi ha ple de pisos que la meitat estan buits. Doncs el tema d'habitatge és molt important per millorar això del barri Centre. Arreglant tot el tema d'habitatges segurament hi hauria un canvi.

B: Clar, normalment es parla d'integració, d'adaptació d'aquestes persones, però com es pot aconseguir la inclusió d'elles?

X: Jo penso que Salt el canvi passa en això, en descongestionar el barri Centre traient pisos, posant-ne de nous i millorant l'entorn. Aquí ja fariem un pas important, perquè s'està fent moltes coses a nivell de municipi i s'estan fent plans comunitaris, s'estan fent xarxa de tallers de família, hi ha el projecte 'Juguem'... potenciant molt aquests serveis socials que poden donar això del SIS amb un lloc com Salt, pot ser molt important si es potencien aquests serveis

per millorar això. Molts serveis d'aquests d'acompanyament a famílies i de treball amb elles són importants per millorar les seves relacions i necessitats bàsiques. Per tant, socioeducativament ja s'està potenciant però també amb tema d'habitatge penso que l'important és millorar fent això, traient pisos, fer el que sigui, posar estudiants de la universitat a la zona Centre a pisos adequats... millorant el tema d'habitatge penso que es faria una gran feina perquè socialment ja s'estan fent coses.

B: Sí, de fet jo estic treballant al CRAE d'aquí Salt que estàvem aquí en aquest carrer i es diu que es vol tirar l'edifici on estàvem i construir pisos nous per estudiants estil residència.

X: Sí, i per exemple, aquest carrer abans era un carrer molt comercial, doncs potser arreglant el carrer i molts pisos ocupats penso que canviaria tot. I que hi ha molta concentració de pisos amb poc espai.

B: I suposo que també molta concentració de gent en un sol pis. Per exemple, a davant de casa tinc uns pisos que la majoria estan ocupats per vàries famílies. Llavors, tot aquests temes d'ocupació ho treballeu amb les famílies si accedeixen a vosaltres?

X: Tenim molts problemes amb el tema d'ocupació, perquè tenim famílies senceres que estan ocupant, però això és un problema més general de manca d'habitatges. Si hi haguessin més lloguers socials i més habitatges no hi hauria d'haver tantes ocupacions. I són famílies que, bàsicament, no tenen les necessitats bàsiques cobertes i no es poden permetre pisos. Evidentment sí que treballeu amb elles fent un pla de treball perquè busquin feina, perquè busquin habitatge, per si han de legalitzar temes de papers... perquè no estiguin ocupant. Però és molt difícil.

L'altra cosa també és la facilitat d'accedir a pisos ocupats, de màfies o de qui sigui que els hi obren pisos a qualsevol persona si paguen el lloguer. Suposo que tancant o arreglant tot el tema d'aquests habitatges d'abans i fent lloguers més assequibles i més adequats potser evitaríem també tot el tema d'ocupacions. I també he de dir que és un problema que no només passa a Salt, és un problema en general de tot arreu que s'han de fer molts canvis. Aquí ho estem patint per això, perquè i hi ha molts pisos vells de quan hi ha hagut desnonaments i són de bancs.

B: i com creus que tot el treball socioeducatiu i comunitari es podria millorar aquí a Salt?

X: Potser dedicant més recursos, sé que és el més fàcil de dir però és veritat. Per exemple, s'està desplegant tot aquest tema des de la Generalitat, es dona molta importància als serveis socioeducatius. Si el municipi aposta per això, es creu des de l'Ajuntament, s'hi avoquen recursos i es dona importància, es pot créixer molt i pot ser uns serveis que poden donar molt de sí. Perquè l'atenció a les famílies, l'acompanyament a joves... tot això és important i dona molts bons resultats tot el que s'està fent actualment, perquè s'està fent una feina molt específica amb les famílies i millora molt les situacions que estaven molt parades i, dedicant-s'hi un educador allà treballant amb els fills i els pares millora molt la situació d'aquestes famílies. I el que deies, després a partir d'aquí, molts d'aquests poden participar en la comunitat, si van millorant la seva situació doncs l'educadora les pot acompanyar a alguna entitat. Potenciant aquests serveis en un lloc com Salt és important, ja que la Generalitat hi aposta doncs cal aprofitar-ho.

B: Exacte, i que és el que deies abans, que hi ha fundacions i altres entitats molt potents i conegudes aquí a Salt, no sé si treballeu conjuntament amb algunes entitats com per exemple SER.GI o altres.

X: Sí, hi ha moltes entitats a Salt, però no sé si potents o no. El que passa és que s'ha d'ordenar, perquè hi ha moltes entitats i tothom fa de tot i al final penso que el que s'ha de potenciar són els serveis de l'Administració i després treballar a partir d'aquí i que ho puguin complementar amb el que ja s'està fent des de l'Administració i altres entitats, perquè n'hi ha moltes i arriba un moment que tothom vol venir a experimentar a Salt perquè deu donar prestigi. SER.GI, per exemple, està fent alguna cosa a l'escola Mas Masó que jo sàpiga. Estan fent el TEAF del Mas Masó (Taller d'Estudi amb Famílies) i també algun altre projecte de joves que treballem conjuntament que és molt semblant a això. També hi ha Casal dels Infants i moltes altres entitats. De fet, hi ha una taula molt gran del tercer sector que treballa a Salt i és això que et deia, s'hauria d'ordenar.

E5 - ENTREVISTA EDUCADOR SOCIAL ASSOCIACIÓ VINCLE (MAS MOTA SALT)

B: M'agradaria començar amb una petita explicació sobre què és Mas Mota i quina és la teva tasca com educador social al centre.

C: El Mas Mota és un edifici de l'Ajuntament de Salt que és l'espai on hi ha l'àrea de d'integració i convivència. Des d'aquesta àrea es promouen diferents projectes i serveis i no només hi ha persones de l'Ajuntament, sinó que també hi ha altres entitats. Cada entitat fa la seva funció. En aquest sentit jo, des de la meua figura com educador social, el que faig és estar subcontractat per una altra entitat, no per l'Ajuntament directament. Aquesta entitat és Associació per l'Acció Social i la Recerca Vincle i nosaltres portem una part de tot el que es porta dins del Mas Mota.

Nosaltres, des d'aquí, portem un projecte que es diu Xarxa de Tallers amb Famílies, també gestionem el punt de suport al voluntariat, donem una sèrie d'assessorament, acompanyament i dinamització de les AMPA's que hi ha en els centres escolars, els centres educatius, perdonem, i donem assessorament i acompanyament a totes les accions d'aprenentatge – servei, servei comunitari, que realitzen als centres educatius de Salt.

B: Quines són les principals necessitats que presenten les famílies que acudeixen a vosaltres?

C: A Salt hi ha diferents plans: el pla educatiu, pla d'entorn, pla de ciutat i hi ha un pla comunitari. Aquest pla comunitari té cinc àmbits d'actuació. I d'aquests, se'n desprenen cinc comissions i també subcomissions d'aquestes cinc comissions. Un dels àmbits és el de famílies i, d'aquí, se'n desprèn una comissió.

Les necessitats que poden plantejar les famílies poden ser diverses i en funció de cada recurs detectes unes necessitats o unes altres. Jo et puc parlar des de nosaltres, des de Vincle, la part que fem per atendre a famílies.

Per un costat tenim el tema de les AMPA, que és com bé et comentava, aquests 4 projectes que t'he comentat són el mateix projecte però que tenen quatre potes i pel que fa a les AMPA, el que es fa és dinamitzar aquestes AMPA, si estan constituïdes i funcionen doncs l'únic que es fa és acompanyament i es resta en segon terme per si poden necessitar algun tipus d'assessorament o d'orientació i amb les AMPA que no estan constituïdes o estan acabades de constituir es dona un suport per tal que es puguin constituir per tal que si ho acaben fent doncs puguin començar, per dir-ho d'alguna manera engegar i fer les funcions pròpies d'una AMPA.

Des d'aquest projecte el que es detecta és, no necessitats concretes però sí que es pot entreveure necessitats de llenguatge, necessitats de conèixer la realitat de Salt, d'on viuen, i no només la seva de la seva comunitat. En relació a la Xarxa de Tallers en Famílies són tallers

que realitzen a les escoles i són tallers que proposa la pròpia escola en funció de les demandes que puguin realitzar les famílies de l'escola o de les necessitats que puguin detectar l'escola. En aquest sentit, hi ha escoles que participen d'aquests tallers i hi ha escoles que no. Són tallers gratuïts que realitzen un cop per setmana i en aquests tallers les mares, perquè normalment participen les mares, no hi ha gaire participació de pares, elles participen en aquest taller amb la finalitat de que no únicament assoleixin uns continguts, perquè aquests tallers no són cap tipus de formació reglada, sinó, a més que puguin assolir algun tipus de continguts amb aquests tallers, també puguin conèixer la realitat del centre educatiu, s'hi puguin implicar i això pugui tenir un impacte en el desenvolupament dels seus fills a nivell educatiu.

En aquest sentit, les necessitats que detecten les escoles i que són compartides per nosaltres és la desconeixença del funcionament del sistema educatiu de Catalunya i la manca d'implicació en la dinàmica escolar. Això nosaltres ho interpretem amb el fet que majoritàriament són persones d'origen de l'Àfrica subsahariana i, tot i que sí que tenen un concepte de comunitat i de treballar per la comunitat, per altre costat tenen el concepte que tothom educa a la comunitat, però quan hi ha algú que se n'està fent càrrec és com que se'n desprenen d'això i no en són partícips i és una responsabilitat que ells automàticament deleguen a altres persones i a altres professionals que ja ho estiguin fent.

A part d'això, també s'ha detectat el nivell de llengua catalana, per això hi ha un taller que es diu "Parlem", que el realitza gairebé totes les escoles amb persones voluntàries tots els tallers, exceptuant algun que el fa una tècnica que està contractada i d'altres que els fa una monitora que també està contractada, però bàsicament es fan amb persones voluntàries. El taller aquest de "Parlem" és bàsicament és per això, perquè les mares puguin conèixer la llengua catalana o conèixer-la més, o millorar en competències lingüístiques orals. Sí que hi ha moltes mares que participen de l'escola d'adults i es formen allà en llengua catalana, però o perquè el fan servir poc o no acaben de tenir confiança no l'acaben de fer servir i amb aquest taller doncs 'es maten dos ocells d'una tirada', per un costat elles milloren les seves competències lingüístiques i, per altre, tenen una implicació en el centre educatiu, el coneixen i, en principi, ha tenir un impacte en el desenvolupament dels infants.

Això és el que nosaltres fem a nivell d'intervenció de famílies, a banda d'això, al Mas Mota hi ha altres projectes que crec que potser et poden interessar. Un d'ells és el projecte "Juguem?". Aquest projecte, com bé saps suposo, és el projecte de dinamitzar patis i places

al municipi de Salt i, apart d'aquesta dinamització, tenen un servei que es diu el Txec, que fan una intervenció amb famílies i infants. Crec que podria ser interessant que poguessis parlar amb ells. Després, a part d'això, no sé si té relació o no, hi ha les activitats extraescolars que també realitza el "Juguem?", no sé si et podria interessar això, però està destinat bàsicament pels infants i joves, no es fa res amb les famílies a part de que facin la inscripció. No sé si t'estic dient una informació correcta o no, perquè jo no sóc del programa "Juguem?", per tant, t'explico les coses tal i com a mi me les han explicat, o més ben dit, tal com jo les he entès.

Per un altre costat, també hi ha l'espai lector. L'espai lector el que fa és donar un suport a nivell de reforç escolar per infants. El que sí que està bé d'aquest espai lector és que les primeres sessions, si no vaig errat, les famílies han de participar amb els infants, per tant, també és unes persones amb les que podries contactar. A part d'això, dins de Mas Mota, també hi ha un recurs que porta el tècnic d'acollida i que també ho porta una advocada que està contractada per l'entitat Vincle, i, per un costat, el tècnic d'acollida el que fa és tot el tema de formacions i assessorament a nivell d'acollida i, per altre costat, l'advocada el que fa és poder donar assessorament jurídic a les persones que ho necessiten, amb cita prèvia. Aquest assessorament jurídic podem considerar, també, que és una de les necessitats, així com també demanda, que plantegen moltes de les famílies de Salt, bàsicament les persones que són d'origen nouvingut. Tenen moltes necessitats a nivell de conèixer la legislació, de saber els seus drets, de saber els seus deures, de com poden aconseguir la nacionalitat..., tots aquests temes burocràtics i legislatius és una necessitat que tenen bastant grossa i que, entre la persona que fa l'acollida, el tècnic d'acollida i, si hi ha dubtes més grans o més greus, l'advocada, intenten solventar. El tècnic d'acollida no només fa les formacions d'acollida, sinó que, a més, dóna suport a aquesta advocada i si pot doncs traspasa alguns casos a altres recursos com podria ser l'escola d'adults, com podria ser l'EMO, etc.

I, per un altre costat, finalment, lligat amb el treball amb famílies i al comissió amb famílies que et comentava del pla comunitari, en aquesta comissió de famílies hi participen altres recursos de Salt que també treballen amb famílies. En aquest sentit, un dels recursos o una de les entitats que crec que hauries de parlar i que crec que et poden ajudar bastant és el Casal dels Infants. El Casal dels Infants té dos recursos que es diuen "Vincles" i "el Casal Familiar". Aquests dos recursos fan un treball tant amb els infants com amb les famílies de forma conjunta.

A banda d'això, també trobes, dins d'aquesta comissió de famílies, el SAF que és el Servei d'Atenció Familiar. Aquest servei forma part del Consorci i també el que realitzen és fer intervencions amb les famílies, amb els infants i amb els infants i les famílies. I em penso que no em deixo res més. Bueno, després un altre lloc on podries mirar a veure quin treball socioeducatiu realitzen amb les famílies podria ser els Centres Oberts de Salt i tots els Centres Oberts en general en principi, una de les seves funcions és poder realitzar un treball amb les famílies dels nens i nenes amb els que treballen. En aquest sentit, podries contactar, per un costat, amb el Consorci o amb Fundació Privada Resilis, perquè els Centres Oberts municipals els porta Fundació Privada Resilis, subcontractada pel Consorci de Benestar Social i, per un altre costat, hi ha el Casal Obert Infantil i el Casal Obert Adolescent que són dos recursos que no estan considerats Centre Obert però sí que realitzen aquestes funcions i aquests dos recursos són del Casal dels Infants.

B: I vosaltres de quina manera potencieu que aquestes famílies siguin participants activament de la comunitat de Salt?

C: Nosaltres les fem participants a partir de la participació en aquests tallers que et comentava, ja que això fa que s'impliquin en la dinàmica de l'escola i, per tant, en la comunitat, si més no escolar que també és extrapolable a la que troben en el carrer i pel municipi. Això és bàsicament el que nosaltres fem. Tot i això, a nivell comunitari també el fet que es promogui la participació de les famílies a les AMPA fa que també generin certs moments en que es troben amb altres persones d'altres AMPA, d'altres escoles, que dins les AMPA hi hagi, en menor o major grau en funció de l'AMPA, un intercanvi entre diferents comunitats, ja sigui marroquina, les diferents comunitats africanes que hi ha, les pròpies i autòctones per dir-ho d'alguna manera, del municipi de Salt.

B: No sé si coneixes el barri Centre de Salt, però és on em centro més en el meu treball ja que com bé deus saber, al llarg de les onades migratòries les persones novingudes s'instal·laven allà. Parlant amb persones del barri i de diferents comerços, la majoria em parlaven del mateix, que hi ha molta delinqüència al barri, molts robatoris, alguns comenten que hi ha pobresa, que falta molt treball per fer... a mi m'agradaria saber, des de la vostra entitat, com treballeu per combatre per treballar aquestes desigualtats i aquests estigmes que es troben

en aquest barri? No sé si incidiu i treballeu directament al barri, però imagino que moltes o algunes de les famílies amb les quals treballeu, possiblement, visquin allà.

C: Primer de tot, si em permets, et desmentiré aquest argumentari que t'han dit de que hi ha molta delinqüència i molts de robatoris. Des del mes de setembre fins la setmana passada he estat fent d'educador de carrer a Salt, ara sí que estic fent altres funcions més de gestió i de coordinació però fins fa una setmana feia d'educador de carrer, i tot aquest alarmisme social que hi ha es pot desmentir totalment. No hi ha molta delinqüència, no hi ha molts robatoris, no hi ha molts conflictes, no. Hi ha una tensió latent, hi ha una conflictivitat que es respira en l'ambient per les diferents comunitats que hi ha i els problemes que puguin tenir entre ells de convivència, però no es veu això en el carrer, no ho veus en el dia a dia. Tu passeges per Salt i no et trobes ni gent que surt corrents de les botigues perquè han robat ni gent queixant-se pel carrer demanant ajuda perquè els acaben d'atracar, ni gent que els hi ha rebentat el cotxe, ni gent que els hi ha "fotut" la moto. Vull dir, tot el que es produeix no es produeix per aquest volum d'immigració, sinó que això es veu produït pel gruix de població que hi ha a Salt, siguin nouvinguts o siguin autòctons. És una població que té més de vint mil habitants i això suposa que hi hagi tota una sèrie de situacions, i són les mateixes que es produeixen a qualsevol altre municipi que tingui les mateixes o gairebé les mateixes densitats de població. Per tant, aquest argumentari que t'han donat jo no l'accepto. Jo, personalment. Per desmentir-lo del cert potser s'hauria d'anar a la policia i que poguessin dir quines denúncies hi ha i quins casos s'han trobat. Però jo aquest argumentari que fan les botigues no el compro, perquè és el mateix argumentari que em van donar a mi quan vaig començar a fer d'educador de carrer i jo pensava que me n'anava a la selva, que me n'anava a la guerra i no. Vull dir, no té res a veure. És el concepte també que es té, el concepte que té la població cap al que és diferent, cap al que genera por i entenc que, potser, això t'ho han dit persones de botigues que també són nouvingudes, però tot i així jo crec que no és una situació gaire alarmista.

En relació a la intervenció que nosaltres fem a nivell comunitari i amb aquest barri, nosaltres no intervenim per barris, sinó que intervenim, des dels projectes que treballem amb famílies, amb les escoles. Per tant, l'acció o les accions que nosaltres fem per aquesta comunitat que està en aquesta zona de Salt, el barri Centre, va en funció a les escoles a les que vagin. Les que siguin del barri Centre i vagin a l'escola El Pla i participin d'aquests tallers, perquè no són obligatoris, sí que se'n podran beneficiar i tindrà un impacte en la comunitat amb major o menor grau. Nosaltres, de moment, no ens centrem amb un impacte en aquesta zona ni en

cap zona. Simplement el que fem és un impacte dins de l'escola, que això serveixi perquè les famílies s'impliquin en la dinàmica escolar i això tingui un efecte en el desenvolupament dels infants que tenen al seu càrrec, i entenem que tot això després és extrapolable a la seva vida. Si nosaltres hem treballat amb ells un dia el tema de l'amistat, per dir-ho d'alguna manera, tot el que es pugui haver treballat des del taller en relació a l'amistat, en alguns casos, serà extrapolable a la seva vida, tindran en compte a l'hora de desenvolupar-se dintre la societat, però no tenim com objectiu de fer una incisió en cap zona de Salt ni dintre la comunitat de forma directe. Perquè entenem que, per la tipologia de projecte, nosaltres hem d'intervenir des de l'escola, són coses voluntàries i, per tant, potser aquelles mares o aquells pares que sí que seria necessari que poguessin participar d'aquests tallers, no hi estan participant perquè no volen però, per un altre costat potser estan participant en un altre recurs.

Una de les situacions que també es dona bastant és que hi ha moltes famílies o hi ha algunes famílies, et puc dir moltes perquè no sé el nombre, però sí que hi ha algunes famílies que tenen una sobre atenció i que ells van al casal familiar, els fills van al Centre Obert, a més reben una beca de menjador... vull dir, sí que hi ha famílies que estant essent ateses per diferents recursos, per diferents professionals, i això sí que es podria veure com una necessitat. Que davant de tot aquest gruix de recursos que hi ha i també professionals, doncs potser la persona necessita algú que sigui referent de tot això i no que cada lloc on vas hi hagi una persona diferent, ja que això a vegades fa que es perdin.

B: D'on creus que neix la inseguretats i la por de totes aquestes persones del barri Centre que comenten que hi ha delinqüència?

C: Aquesta inseguretats i por si és de persones comerciants de Salt, de "blanquitos" per dir-ho d'alguna manera catalanets o espanyols, és per al que és desconegut, bàsicament. I fer més cas a aquests mites, en aquests prejudicis i en aquestes històries per no dormir que corren, parlant així en plata: "el negro es malo o el moro roba o el moro y el negro traficant", és més aviat aquesta por al que és desconegut i aquesta poca predisposició a conèixer el que em fa por, que suposo que també els hi genera això. Sí que és cert que els prejudicis són necessaris, perquè així a nosaltres els humans ens serveix per poder dir: això m'interessa, això no, amb això he de vigilar i amb això no. Però una cosa és que tu facis un ús i l'altre cosa és que sigui la teva manera o la teva metodologia per desenvolupar-te en la societat, perquè després no tindrà una bona relació, no tindrà una bona convivència des de la societat, perquè estarà

condicionat per tot això i això farà que no doni peu a conèixer la realitat. Per tant, en aquest sentit, crec que pels autòctons deu ser això. Pels nouvinguts, en el cas que tinguin botigues i també s'hi trobin... no crec que s'hi trobin. Si és que s'hi troben no crec que s'hi trobin tant, però suposo que és el fet de la distància entre la realitat d'aquí i la dels seus orígens. En els seus països d'origen la gran majoria tenen un sistema policial i judicial molt restrictiu, amb unes conseqüències molt severes. Estem parlant de que en segons quins llocs si t'enganxen robant et tallen la mà directament i aquí no, aquí hi ha certes llibertats que et permeten fer algunes accions que no tindran unes conseqüències tan altes com les que podrien tenir en els seus països d'origen. I això fa que ells, crec en certa manera, se sentin com més capaços o més tranquils a l'hora de fer alguns actes delictius, centrant en que la inseguretat i la por és per la gent nouvinguda.

Per un altre costat, inseguretat i por, bueno... hi ha una cosa, també, que és important a tenir en compte, que és l'ús de la via pública. No sé si tu ets de les últimes que encara va fer vida de infant en el carrer, jo sí que vaig fer vida d'infant en el carrer i sorties els dissabtes a les nou del matí de casa, tornaves a casa per dinar, estaves a casa entre tres quarts d'hora i dos hores i tornaves a sortir fins que eren les vuit o nou del vespres al carrer. I això suposava estar jugant a pilota, estar passejant amunt i avall, estar assegut, fer algunes trapelleries com trucar algun timbre, d'atabalar a alguna persona, d'anar amb bicicleta... i tota una sèrie de coses que ara, per les dinàmiques de la societat europea, això ha canviat.

Vam tenir un impàs en que semblava que els carrers s'estaven morint perquè no hi havia vida i aquesta vida qui l'està realitzant a l'espai públic estant sent les persones nouvingudes. Per què? Doncs perquè ells, a nivell de comunitat, funcionen així. I si te'n vas a qualsevol dels seus països d'origen, siguin africans, siguin sud americans, ells fan vida al carrer, al carrer és on passa tot i a casa no hi fan res. Què hi fem a casa? Si tot està al carrer, fem vida al carrer... per tant, suposo que això és el que genera com aquesta inseguretat i por de veure tanta gent nouvinguda al carrer. Per què és? Bueno doncs perquè estan fent vida, perquè per ells el carrer és un lloc de socialització, un lloc on compartir, un lloc on trobar-se, on conèixer, on fer vida... cosa que nosaltres els europeus, catalans i espanyols inclosos, hem deixat de fer per estar 'tancadets' a casa amb les màquines, amb els videojocs... i crec que és una de les coses que fa que hi hagi aquesta inseguretat i aquesta por. El fet que la gent que ha sigut de Salt de tota la vida, i gairebé de tota la vida i que no tenen un origen de persones nouvingudes, ho malviuen i pensen que: ui, aquests ens faran fora, i aquests estan al carrer perquè ja

n'estan maquinant alguna. I no hi ha res d'això, absolutament res. Tot el contrari, és gent que està fent vida al carrer, però perquè moltes vegades a casa no la poden fer, perquè estem parlant de famílies que són, potser, un pare, dos mares i vuit fills en una casa amb dos, tres o quatre habitacions. Realment aquestes persones estan a gust a dins de casa? O necessiten sortir a fora? per tenir espai, per tenir relació amb altres persones, per no sentir-se angoixats o atabalats, per desconnectar de la seva realitat de dins de casa. No ho sé. És una situació molt complexa aquesta de la inseguretats i la por, perquè és el que et comentava, no hi ha cap lloc que puguis dir: per aquí no passaré mai. Bueno, pots dir: el parc Monar a les tres del matí no hi passaré. D'acord. Jo segurament tampoc hi passaré, primer, perquè no se m'hi ha perdut res i segon perquè és un lloc fosc, és un lloc poc transitat i fa por. Però no fa por perquè sigui Salt i perquè hi hagi persones novingudes, fa por perquè és un lloc fosc, perquè és un lloc que no saps què t'hi pots trobar i perquè és un lloc que si has de demanar ajuda no podràs demanar-la. Però per tota la resta del municipi? Realment hi ha por i inseguretats?

Vull dir, jo tenia més por quan tenia quinze anys que em venien joves de la meua mateixa edat amb una navalla, o em venien quatre o cinc a amenaçar-me. Ara passar per Salt crec que ningú ha de tenir por, que et pot fer respecte perquè a qui et trobes et genera desconfiança? Bueno, doncs potser per això hi ha certa por i certa inseguretats, però no per les conductes que puguin protagonitzar els joves, les persones adultes, la gent que està pel carrer.

Després hi ha una altra cosa que genera por i inseguretats i ja no només és l'ús del carrer, sinó el to de veu que tenen algunes de les comunitats de Salt. Són unes comunitats que solen tenir un to de veu elevat. Clar, això genera por pel simple fet que tu pots pensar que s'estan discutint, que s'estan cridant i que ves a saber com acaba allò, i no. Si ens centrem en la comunitat marroquina, per exemple, moltes vegades s'estan dient tot de coses boniques i maques entre ells, però com que no entens la seva llengua i el seu estil comunicatiu, jo també, no em refereixo a tu per dir-te a tu, sinó una persona que no sigui d'aquesta comunitat i no la conegui i els veu parlar segons de quina manera, pot pensar que estan enfadats, i tot el contrari, s'estan parlant la mar de bé. L'únic que tenen un to de veu més elevat i sembla que s'estiguin cridant i s'estiguin discutint.

Una altra cosa que pot generar por i inseguretats és el fet de com es dirigeixen algunes persones novingudes cap a altres persones, siguin novingudes o no. Això a vegades és pel desconeixement de la llengua, altres vegades és per les persones amb les que s'hagin pogut relacionar i, per tant, quin tipus de socialització i manera de socialitzar-se hagin adoptat.

I en el cas dels joves, perquè tots sabem com són els joves i els adolescents, no els hi diguis res perquè a la que els hi vas a dir alguna cosa ja salten a la mínima. Però no és perquè siguin d'origen marroquí o de l'Àfrica subsahariana o d'Hondures, és perquè són joves. I si, a més, en aquests joves que ja estan rebotats contra tot pel simple fet de ser joves els hi assumeixes que tenen una vida precària, una vida amb certes necessitats que no les poden cobrir ells, sinó que han de demanar ajuda externa a l'Administració o a recursos d'aquests, doncs aquest malestar encara s'eleva més. I que hi hagi cinc joves en una plaça parlant en un to de veu elevat, passi una persona gran i els hi digui: "ai, no crideu tant nens no sé què" i els joves se li encarin dient: "ai tu a mi no m'has de dir res, que no se què", doncs això ja genera por i inseguretat, quan realment no va així.

També, una de les coses que va lligada amb això dels joves és el fet que van en manada, per dir-ho d'alguna manera, que van en grup. I quan els joves van en grup es creixen i això fa que les persones o algunes persones puguin pensar que pot passar alguna cosa. T'estic parlant molt dels joves, perquè, no sé si ho saps però, a Salt hi ha un gran gruix de població que està entre l'edat infantil i juvenil i amb un gran gruix em refereixo a que hi ha un vint o vint i escaig per cent de la població que està en aquesta franja d'edat. Per tant, jo entenc que qualsevol persones d'edat avançada o que no conegui el col·lectiu jove, si surt de la biblioteca a les sis de la tarda i passa per davant de quaranta ganàpies d'entre dotze i quinze anys que estan cridant, o xutant-se la pilota, o insultant-se, o amb els altaveus, o fent cares rares a la gent que li passa pel costat, o encarant-se amb qui els hi diu alguna cosa... doncs entenc que pugui generar por o inseguretat, però no deixa de ser la mateixa conducta que pot realitzar qualsevol jove de qualsevol altre lloc. El que passa és que potser Salt, al seu un municipi més gran, doncs aquest defecte que parlàvem fa una estona de que la comunitat educa, queda més diluït. No és com si estiguessis a un poblet de set-centes persones on has de vigilar el que fas i el que dius, perquè a la mínima se n'assabenten a casa, que no un municipi de més de vint mil persones on depèn del que facis i on ho facis ningú se n'assabentarà i quedarà en l'oblit i tu quedaràs com un rei davant dels teus amiguets.

B: Com creus que s'està treballant a nivell comunitari per incloure les famílies que es troben en risc d'exclusió o en situació de vulnerabilitat?

C: A nivell comunitari jo diria que no s'està treballant res, pròpiament dit. Sí que hi ha algunes accions concretes, com és el mercat de segona mà de les AMPA, que es va fer el novembre i

era la segona o la tercera edició, sí que hi ha accions d'algunes AMPA, però allò que es diu comunitari per treballar amb les famílies no. Tot i que hi ha la voluntat per part de recursos, però acaba sent un treball familiar, com el que podrien fer els Centres Oberts amb les famílies i els nens, fan accions puntuals, això sí, per tal d'obrir-se a la comunitat. Però comunitari en sí no hi ha res, no només per famílies, sinó per la població en general. Tot el que es fa, tot i que s'obra a tota la població acaba sent una cosa pels "blanquets" i l'altra cosa per tota la resta. Per altra banda, el fet que tot el que es proposa a nivell municipal està més encarat cap una població, en principi, autòctona. Es pot mirar tota la programació municipal i la gran part és destinada a població catalana o espanyola. No es fan coses on la gent d'altres orígens es puguin sentir identificades i si es fan, normalment és d'alguna associació pròpia d'ells. Pots veure-ho a la programació de la festa major, no hi ha cap grup que representi aquestes comunitats que hi ha a Salt. Per tant, directament jo crec que a nivell comunitari a Salt no es fa res. No és que no es faci res, perdó, rectifico, no es fa res que tingui impacte. Sí que es fan coses, per exemple, es fan coses però més cap a col·lectiu d'infants i joves, no tant cap al col·lectiu familiar. Com a col·lectiu de famílies hi ha una acció de la comissió de famílies que es diu el "T de tertúlia", que és que un dimarts al mes queden a un espai de l'ateneu amb una persona especialista en un tema, temes que han triat mares de diferents recursos i està convidat tothom qui vulgui anar-hi i s'ofereix te i unes pastes. El que passa és que sempre hi acaba anant la mateixa gent. Vull dir, una altra de les coses que ho dificulta és la disponibilitat d'aquestes persones per poder participar d'aquestes activitats, perquè tenen unes càrregues familiars que són bastant importants i si, a més, hi sumem el fet que puguin treballar en algun moment, si és jornada parcial o completa, doncs encara ho dificulta més. No crec que sigui tant per falta de voluntat, tot i que també hi és aquesta falta de voluntat i aquesta manca d'implicació, hi ha coses que sembla com que no vagin amb elles. Això es veu evident quan parles amb gent que treballa amb elles des d'altres recursos com, per exemple, l'escola, i a més ho diuen, que és molt difícil, que no venen a les trobades... a Serveis Socials també costa bastant. No tenen aquesta cultura de reunir-se, d'anar a un espai a xerrar. Potser perquè ho desconeixen, i això dona peu a que hi hagi poca implicació per part d'aquestes famílies i poca participació en allò que es pugui fer, a part tot el pas que tenen de les seves comunitats.

Una noia de quinze anys pot acordar a casa seva de no portar mocador, però el fet que la comunitat tingui tant de pes pot fer que els pares acabin canviant el seu discurs i li acabin dient que es posi el mocador, simplement pel fet aquest del pes de la comunitat i la

importància que té per a ells. No volen ser rebutjats de la comunitat, és una cosa a la que s'aferren molt, a la que s'hi senten molt identificats, és una de les poques coses que els hi genera arrelament en el territori i, per tant, amb això són molt respectuosos.

Per tant, no crec que es facin gaires coses en aquest sentit, vull dir de cara a tota la comunitat. A nivell particular sí, cada recurs treballa els seus objectius, per dir-ho d'alguna manera, però no tant a nivell comunitari, sinó a nivell de les necessitats o demandes que pugui tenir la família en matèria a alguna cosa concreta, majoritàriament cap a la criança dels fills i la parentalitat positiva.

O sigui, cada recurs, en certa manera, fa un treball comunitari. Intenten que les famílies o les persones amb les que treballen puguin tenir una inclusió a la societat o pugui millorar la seva situació dintre la comunitat. Però allò que es diu comunitari pròpiament cap a les famílies no hi ha res, a banda de coses que fa cada recurs però no hi ha res. No obstant, el que sí que hi ha i que t'he comentat és la Comissió de Famílies, que depèn del Pla Comunitari i que ara sí que estem començant a plantejar-nos fer accions per tota la població i no només cadascú des del seu recurs, sinó poder fer alguna acció, ni que sigui anual, enfocada cap a les famílies i que pugui tenir un impacte cap a totes elles.

B: Com creus que podria millorar el treball socioeducatiu i comunitari a Salt per tal d'arribar a la màxima inclusió possible?

C: Crec que el que s'hauria de fer, potser, és cadascú conèixer què fan els altres i portar a terme un treball real de treball en xarxa. Cercar sinèrgies, buscar actuacions conjuntes i comunes, treballar des d'una forma interdisciplinària i no multidisciplinària. Crec que això seria important per poder fer aquest canvi, però crec que tot passa per poder conèixer la realitat. No la realitat que hi ha al municipi, sinó la realitat de cada comunitat. Estem parlant d'una gran diversitat a Salt de països d'origen de les famílies i cada comunitat d'aquests països d'origen funciona d'una manera diferent, té uns interessos diferents, té unes motivacions diferents i tenen coses que són comunes. Per tant, crec que ens falta això potser, aquest treball en xarxa, aquest treball interdisciplinari i, per un altre costat, conèixer més a fons la realitat d'aquestes comunitats, no només intuint-ho o pensant que el que funciona aquí ja els hi servirà també a ells.

OBSERVACIÓ NO PARTICIPANT – DIARI DE CAMP

Dia: 28 de febrer de 2020

Hora: de 17:48h a 18:01h

Lloc: Barri Centre de Salt – Plaça Llibertat

S'observa molt moviment a la plaça. Hi ha molta gent al carrer i els comerços estan oberts.

Els tipus de comerços que hi ha són supermercats i fruiteries, tres bars, una botiga de roba i altres accessoris, el banc 'La Caixa' i una carnisseria. Al voltant de la plaça només hi ha pisos i una carretera on hi passen bastants cotxes.

Els tres bars de la plaça estan bastant plens, un bar més que els altres. El bar que està més ple s'observa que només hi ha homes magrebins. A la plaça s'observa que hi ha dues persones vestides amb una armilla taronja on darrera l'armilla hi ha escrita la paraula 'Monitor/a'. Estan dirigint un grup d'aproximadament entre 15 i 20 nens i nenes d'origen subsaharià i magrebí que estan jugant, alguns amb pilotes i altres jugant a un altre joc. A la plaça també s'hi observa varies dones assegudes als bancs de la plaça, alguna d'elles amb els seus nadons i fills que sembla que hagin sortit de l'escola perquè porten motxilles. Entre elles tenen converses, alguna surt del supermercat i s'asseu amb la resta de dones. No s'observa cap tipus de contacte entre homes i dones.

Majoritàriament a la plaça es veu persones d'origen subsaharià i magrebí. De tant en tant també s'observa gent gran i persones adultes d'origen espanyol que travessa la plaça o el carrer.

Els nens que juguen amb els monitors alguns marxen i n'arriben d'altres, també es veuen nens i joves amb bicicleta i patinets a la plaça. A mesura que van arribant altres nens i nens pregunten si poden jugar.

La majoria de dones de la plaça parla en el seu propi idioma (diferent del català o castellà) i es dirigeixen als nens i nenes en el seu idioma. En canvi, observo que entre ells i elles la majoria es parlen en català i alguns en castellà (tots són d'origen subsaharià i alguns magrebins).

Observo, també, que a alguns portals dels blocs de pisos i fora d'alguns comerços hi ha grups d'uns quants d'homes subsaharians drets a fora xerrant.

OBSERVACIÓ PARTICIPANT

Guió de preguntes a realitzar:

- Com va el comerç?
- És d'aquí el barri o de Salt?
- En els seus moments lliures que no treballa aquí fa vida al barri?
- Com veu el barri?
- Què li preocupa del barri Centre?
- Quines problemàtiques hi veu en aquest barri?
- Què li agradaria millorar d'aquest barri?
- Quin tipus de gent i de vida veu al barri?

Observació participant 1

Dia: 28 de febrer de 2020

Hora: 17:02h

Lloc: Barri Centre de Salt

Participant: treballadora botiga

Entro a la botiga i hi ha una persona a la caixa d'origen xinès i una noia d'origen sud-americà. Ens saludem cordialment i els hi explico el motiu pel qual estic allà. L'home de la caixa em comenta que ell està ocupat però que la noia em pot respondre les preguntes.

La dona em comenta que treballa aquí en aquesta botiga però fora de la feina és mestressa de casa i passa temps amb la família a casa o a fora. Comenta que abans vivia al barri Centre, just a un pis d'aquí la plaça, però actualment viu a una altra part de Salt per temes econòmics.

Per altra banda, comenta que sempre que ve a treballar veu molt de moviment a la plaça però que no se sent segura en aquest barri pel fet que hi ha delinqüència, verbalitzant que hi ha molts robatoris. Comenta que creu que per millorar la situació d'aquest barri seria posant més policia, però també comenta que li agradaria que els preus dels lloguers baixessin en general. En aquest moment ve una treballadora d'origen xinès i ens comenta que aquesta noia està treballant i té feina. Ens acomiadem.

Observació participant 2

Dia: 28 de febrer de 2020

Hora: 17:13h

Lloc: Barri Centre de Salt

Participant: treballador òptica

Entro a la òptica del barri i m'atén una noia jove d'origen català. Li comento el motiu pel qual hi sóc explicant-li el treball i em comenta que m'atendrà un home que porta més temps a l'òptica.

L'home em comenta que és de Vilablareix, un poble del costat de Salt, però que a vegades fa vida a Salt, ja que té el comerç aquí des de fa anys i també hi té molts amics.

Comenta que en aquest barri hi veu molta vida migratòria, destacant les persones subsaharianes i magrebines. Comenta que hi ha molta menys seguretat i verbalitza que la majoria que delinqueix al barri són persones magrebines.

El treballador diu que no li preocupa el comerç. Tot i que alguna vegada han entrat a robar però el que li preocupa és que el nivell de vida al barri no és tan alt com possiblement abans de l'última onada migratòria i tenen menys comerciants, però comenta que els clients de tota la vida segueixen venint.

Una altra de les coses que li preocupa és la delinqüència del barri, fent referència als robatoris, i comenta que s'hauria de penalitzar a aquelles persones que ho fan i posar més policia al barri, ja que la gent s'espanta i no se sent segura, sobretot la gent gran.

Observació participant 3

Dia: 28 de febrer de 2020

Hora: 17:26h

Lloc: Barri Centre de Salt

Participant: treballadora supermercat

Entro a un supermercat de la plaça i m'atén una dona d'origen estranger i li comento el motiu pel qual m'agradaria parlar amb ella i em comenta que no hi ha cap problema.

La dona em diu que viu aquí al barri amb la seva família. Quan no està treballant normalment es queda a casa o a vegades surt a fer la compra amb les filles en el barri. Comenta que no està tranquil·la vivint aquí ja que hi ha molts lladres pel carrer, destaca sobre tot a nens, que entren a la botiga i els hi agafa productes d'alimentació. Comenta que quan passa això truca a la policia, però ara ja no ho fa tant perquè la policia no hi fa res.

En aquest mateix moment que ens explica això ve un home d'origen magrebí a la caixa per pagar i la dona s'adona que porta alguna cosa a la butxaca i li demana al senyor que ensenyi les butxaques, que l'està robant. L'home diu que no, que el deixi en pau. La dona crida a l'home dient que li torni el que ha robat i l'home marxa corrent. Una vegada passa això, la dona ens comenta que això passa a diari en aquest supermercat i a la resta de comerços del barri. En aquest cas aquest home ha agafat dos productes i n'ha pagat només un. Comenta que li agradaria que hi hagués més control policial al barri perquè millorés. Ens acomiadem.

Observació participant 4

Dia: 28 de febrer de 2020

Hora: 18:04h

Lloc: Barri Centre de Salt – Plaça Llibertat

Participant: treballadora/monitora projecte 'Juguem'

La jove monitora del projecte 'Juguem' comenta que no té cap comerç, però estava treballant a la plaça del barri i m'he apropat per explicar-li el meu treball i preguntar-li si estaria disposada a contestar-me unes quantes preguntes per a meva recollida de dades, m'ha atès molt amablement.

Comenta que ella és de la frontissa entre Salt i Girona, paga impostos a Girona però fa vida a Salt, sobretot al barri ja que acostuma a freqüentar botigues i bars d'allà.

La jove explica que el barri Centre és una zona molt segregada, que les persones que hi vivien fa uns 10 anys han anat marxant per el constant flux de persones migrades i s'ha anat quedant un barri amb un munt de diferents nacionalitats on hi ha molta cultura i cada vegada més respecte. La jove comenta que en aquest barri es fa molta vida al carrer i que, per ella, el barri Centre és el cor de Salt, ja que és el barri que més representa la diversitat i el sistema d'inclusió fallit.

Afegeix que en aquest barri, sobretot a l'estiu, hi ha molta vida al carrer. Als pisos acostuma a fer-hi més fred a l'hivern i més calor a l'estiu i que, per tant, és molt habitual que la canalla estigui al carrer o a la plaça jugant. La jove comenta que també pel fet que existeix el projecte 'Juguem?' els infants i joves de la zona baixen de casa per anar a jugar.

Explica, també, que el que li preocupa del barri és el tema dels pisos ocupats i la pobresa general que hi regna. Comenta que les famílies que viuen en aquesta zona són de classe mitjana-baixa, gent obrera que treballa moltes hores al dia per sous molt baixos que no ajuda a pagar la quantitat de preu de lloguer i que obliguen que les famílies ocupin pisos de bancs. Afegeix que li preocupa la quantitat d'infants de menys de cinc anys que corren sols pel carrer i la quantitat de pisos de droga que hi ha, on hi viuen famílies amb infants. També que la policia és molt poc efectiva quan se la truca per situacions problemàtiques al barri i Serveis Socials no funciona gens bé en aquests casos. Afegeix que un altre aspecte que li preocupa és que les persones blanques de classe mitjana-alta no aposta per l'escola pública i aquesta, tot i tenir un gran i apte professorat, és una escola segregada al 100%.

La jove comenta que li agradaria millorar totes les coses que veu com a problemes però, alhora, verbalitza que sap que, poc a poc, aquestes coses s'estan millorant i, per tant, li agradaria aniquilar el racisme estructural.

Després, la jove m'explica el projecte 'Juguem?'. Comenta que és un projecte de lleure on hi engloba tres places i dos patis que s'obren depenent del dia de la setmana. A les places el projecte és més de jocs de lleure, tallers i activitats més tranquil·les. En canvi, als patis hi ha una part més esportiva, però sense deixar de ser lleure. Els infants no han d'apuntar-se ni pagar res i, per tant, poden venir i marxar quan vulguin. Les monitores hi són per ensenyar jocs nous i deixar-los material. Quan fa un temps que es coneixen i ja hi tenen més vincle aprofiten per oferir-los-hi un espai on poder explicar les seves problemàtiques i preocupacions i les monitores intenten fer un acompanyament amb els infants i joves.

Observació participant 5

Dia: 29 de febrer de 2020

Hora: 10:11h

Lloc: Barri Centre de Salt

Participant: treballador i treballadora electrodomèstics

Entro a la botiga i em reben una dona i un home d'origen espanyol. Els hi explico el motiu pel qual estic allà i m'atenen.

L'home em comenta que no són de Salt i tampoc hi fan vida social fora d'horari laboral, però viuen a un poble del costat. Comenta que porten trenta anys treballant aquí en aquest comerç i, per tant, han viscut les últimes onades migratòries. Respecte això, comenten que ha anat tot cap a pitjor. Abans tenien més vendes i verbalitzen que, actualment, els clients han deixat de venir per la por a la gent que hi viu al barri, fent referència a persones immigrants. Comenten també que molta gent que vivia aquí i que ells han anat coneixent al llarg d'aquests anys han acabat anant a viure fora del barri o inclús fora de Salt.

Els dos treballadors comenten que la preocupació que tenen principalment és la gent incívica, fent referència a la preocupació de com s'està esdevenint el barri en quant a brutícia, robatoris i ocupacions de pisos. Comenten que això abans de l'última onada migratòria, sobre tot, no passava i que, per culpa d'aquests fets incívics, la gent del barri que porta molts anys vivint aquí s'han tornat racistes. Tot i això comenta que no tots són així i no es pot generalitzar, ja que hi ha gent molt humil. Diuen, també, que els hi agradaria que tot això canviés i pogués millorar, però si l'Ajuntament no intervé seriosament tot això no canviarà i anirà de malament a pitjor.

Observació participant 6

Dia: 29 de febrer de 2020

Hora: 10:23h

Lloc: Barri Centre de Salt

Participant: treballadora pastisseria

Entro a la botiga i em rep una dona, li explico el motiu pel qual estic allà i em comenta que em pot atendre.

Em comenta que viu a Salt, concretament a aquest barri des de fa molts anys. També comenta que la pastisseria és un negoci familiar i des que és jove que els seus pares hi treballaven i ara ho ha agafat ella des de fa anys quan els seus pares es van jubilar. Explica que fora del seu horari laboral passa temps amb la família, sobre tot amb els seus fills al parc. Comenta que aquest barri antigament no era com és ara, però remarca que a nivell general Salt no era així

anteriorment. A més, comenta que les onades migratòries han fet molt mal al poble, però especialment a aquest barri perquè no hi ha hagut cap control i l'Ajuntament se n'ha despreocupat bastant al llarg dels anys.

Explica que moltes persones amb les que ha crescut han marxat fora de Salt a viure i molts clients que venien ja no venen per culpa dels prejudicis que s'ha creat del barri. Tot i això alguns segueixen venint.

Comenta que el que li preocupa del barri és que no millorarà, que s'haurà d'aprendre a conviure amb aquesta gent, però diu que li preocupa aquesta convivència, ja que s'ha creat conflictes entre la gent nouvinguda i la gent que ha nascut a Salt. Comenta que veu molts robatoris a diari i ella no se sent tan segura com abans.

La dona explica que creu que serà difícil de millorar perquè no s'ha fet un bon treball des del principi per part de l'Ajuntament, però creu que estaria bé posar més policia al barri, encara que comenta que en veu a diari i la situació no millora.

Ens acomiadem.

Observació participant 7

Dia: 29 de febrer de 2020

Hora: 10:34h

Lloc: Barri Centre de Salt

Participant: treballador botiga de teles africanes

Entro a la botiga de robes africanes i altres tipus d'accessoris i em rep un home d'origen subsaharià, es mostra molt simpàtic i li comento el motiu pel qual estic allà, m'atén sense problema ja que diu que no està gaire enfeinat.

Em comenta que ell és procedent de Mali, però porta aproximadament quinze anys vivint aquí a Salt i té aquest comerç el qual el local és de lloguer. Em comenta que se sent molt còmode vivint a Salt i que coneix molta gent del barri, ja que ell viu aquí. Tot i això, comenta que es veuen robatoris a diari, sobre tot fa referència al col·lectiu magrebí i a nens i nenes. Comenta que la gent i les famílies s'espavilen com poden perquè hi ha pocs diners, però gent com ell que treballa quasi tot el dia a la botiga s'ho fa com pot per mantenir la seva família i pagar el lloguer del local.

Explica que venen moltes dones subsaharianes a comprar teles però que li preocupa que les vendes baixin per no poder pagar el local. Tot i això diu que, per sort, està a un barri on el nombre d'immigració és molt alt i normalment sempre té clients.

Comenta que creu que el barri milloraria si hi hagués més bona convivència entre persones d'orígens diferents i també si hi hagués més policia. Tot i això comenta que els pares són els que s'han d'encarregar que els seus fills, aquests nens i nenes més joves, no delinqueixin al carrer.

Ens acomiadem.

ANNEX 2 – Triangulació

Llegenda:

- P1, P2, P3...: Paràgraf 1, Paràgraf 2, Paràgraf 3...
- (E1): Entrevista escola Mas Masó de Salt.
- (E2): Entrevista coordinadora àrea d'educació de la Fundació SER.GI.
- (E3): Entrevista educadora social Fundació SER.GI
- (E4): Entrevista educadora social Consorci de Benestar Social Girona-Salt
- (E5): Entrevista educador social projecte "Vincle" Mas Mota de Salt.
- (ONP): Observació no participant
- (OP1), (OP2), (OP3) ...: Observació Participant 1, Observació Participant 2, Observació Participant 3...

ORGANITZACIÓ

TRANSCRIPCIÓ	ANÀLISI	REFERÈNCIES TEÒRIQUES	OBSERVACIONS
<p>P1: “El procés és el que hi ha. A la OME, a la oficina d’escolarització de l’Ajuntament ja tenen tot un procés, els ha vist l’EAP i quan arriben aquí tu fas l’acompanyament que pots i si no ens entenen de res hem de demanar un traductor.” (E1, p.2).</p> <p>P2: “Aquí a Salt ja existeix i es contracta. Bueno, t’ho proporcionen, quan tu els truquen doncs et diuen quan i venen.” (E1, p.2).</p> <p>P3: “[...] vam guanyar un premi i la idea està molt bé, va participar SER.GI, la fundació, amb tècnics que ho van dinamitzar molt i, inicialment, va anar molt bé.” (E1, p.3).</p> <p>P4: “A Salt també des d’Ajuntaments s’han promogut diverses entitats siguin ‘Casal dels Infants’, ‘Pedrera’, fins ara fa un temps ‘La Casita’, casals oberts, centres oberts.... hi ha hagut molta més oferta d’activitats a cost molt baix per part</p>	<p>Procés d’acollida a les famílies que arriben noves a l’escola. Prèviament van a l’Ajuntament. Dins l’escola hi ha la figura del traductor, del qual tenen contacte i treballen conjuntament.</p>		

<p>d'Ajuntament o diferents entitats, com per exemple el 'Juguem'. (E1, pp. 3-4).</p> <p>P5: "Jo li dic: "hauries de, com a mínim, anar a escoltar les coordinadores d'AMPA", que em sembla que hi ha una coordinadora d'AMPA's que hi participen les AMPA's de tota l'escola. Això tampoc és real, perquè aquella coordinadora d'AMPA's està portada per AMPA's de determinades escoles, lògicament, perquè el que ens passa aquí també passa a Les Deveses, passa a El Pla, passa a La Farga, passa per tot arreu." (E1, p.4)</p> <p>P6: "Ara per exemple voldríem fer una festa d'AMPA, perquè l'escola organitza la festa, [...] jo els hi vaig dir que hauria de ser fora de l'horari escolar. I ella va dir: "i els mestres ens vindreu a ajudar?" i dic: "home, jo demanar als mestres que vinguin fora d'horari escolar no els hi puc exigir." Vindran, alguns mestres ja sé que sí que vindran. I ella va afegir: "però es faran càrrec dels nens?" i li vaig dir: "això no. Us vindran a</p>	<p>L'escola fa de pont entre les famílies i altres entitats o altres recursos de la comunitat.</p> <p>Hi ha voluntat d'ajudar a les famílies i acompanyar-les.</p> <p>Alguns mestres fora de l'horari escolar ajuden a les mares. Aquestes volen adjudicar responsabilitats que no els hi corresponen a ells.</p>	<p>"L'escola necessita la família i viceversa per tal d'arribar als objectius que tenen cadascú. Només implicant-se un amb l'altre i col·laborant conjuntament i de manera activa es podran aconseguir." (L'entorn familiar/ La relació entre les famílies i les escoles/ El paper de les AMPA/ Torío López).</p>	
--	---	---	--

<p>ajudar amb alguna cosa, però tenir la responsabilitat fora d'horari no la tindran, perquè no la poden tenir." (E1, p. 5).</p> <p>P7: "nosaltres teníem el taller de famílies gestionat amb SER.GI. Bàsicament el que tenim és això. Amb altres entitats amb el que tenim aquí a Salt, quan ens demanen col·laboració sí, altres no. No, no en tenim més de projectes. Clar, seria ideal poder participar amb projectes artístics, però requereixen un capital." (E1, p.7).</p> <p>P8: "Però no ho fan els mestres, s'ha de contractar una entitat, perquè ja et diuen que els diners s'han de gastar contractant una entitat i aquest any estem fent això." (E1, p.7).</p> <p>P9: "Tu pots funcionar amb voluntaris i una part poden ser voluntaris, però hi ha tota una altra part de gestió, d'organització... que necessita gent que estigui treballant al voltant d'allò i, per tant, necessites diners, i per organitzar depèn de què també." (E1, p.9).</p>	<p>Falta de capital i de recursos per poder gestionar accions i per contractar, des d'algunes entitats, altres entitats per treballar conjuntament amb els projectes.</p> <p>Voluntat de fer diversitat de projectes.</p>		
--	---	--	--

<p>P10: “La Fundació SER.GI és una entitat que fa 40 anys que estem treballant en el món social.</p> <p>En els seus inicis va començar d’una manera una miqueta diferent al que és ara. En aquell moment era una associació, no una fundació i la primera acció, per dir-ho així, que es va fer va ser ajudar a fer el pas del que era l’antic model de protecció a la infància, que eren els orfenats a l’actual model que són els CRAE’s. Aquest va ser l’inici o els inicis de la formació, ajudar a fer aquest canvi i aquest pas.</p> <p>També, de forma una mica paral·lela immediatament després, la fundació va començar a treballar amb temes relacionats amb la formació de professionals. En aquell moment, per exemple, el grau d’Educació Social no existia. En altres llocs d’Espanya s’estava portant a terme el que en deien l’Escola d’Educadors Especialitzats, no sé si et sona. Que era com una formació que es va muntar per gent que estava treballant en aquest àmbit però, aquell moment, no tenien ni nom ni res. Aleshores, aquí a Girona, durant sis anys la va oferir Fundació SER.GI fins que, també, des de la</p>	<p>Presència de persones voluntàries.</p> <p>Durant la trajectòria de la Fundació SER.GI han treballat amb diferents col·lectius.</p>		
--	---	--	--

Universitat de Girona es va decidir fer, en el que era en el seu moment, la diplomatura d'Educació Social.

O sigui, sempre s'ha intentat d'alguna manera cobrir una necessitat que en aquell moment no hi era i, en el moment en que ho ha assumit l'Administració o qui ho havia d'assumir, doncs la Fundació SER.GI passava a fer una altra cosa. També pot ser que hagi sentit a parlar de Fundació SER.GI en relació a tema de drogodependències.” (E2, p. 11).

P11: “Els anys 80 es va començar a treballar molt amb les famílies i amb els joves en que es trobaven en aquesta situació. El que passa que, al cap de poquet, es va escindir una pota del que era l'entitat que, actualment, estan aquí davant que són 'Teresa Ferrer'.

Els anys 90 la fundació sí que va començar amb una cosa que ja és segell de l'entitat i que ens caracteritza encara, que és el treball amb persones que venen de països estrangers a viure i a treballar aquí. Seria acollida de persones i de famílies novingudes. Això és una pota que no hem deixat de treballar

<p>mai i sí que és veritat que cap a l'any 2000, més o menys, va començar el que és l'estructura de la Fundació SER.GI.</p> <p>Ara mateix a SER.GI hi ha tres grans àrees: una que és l'àrea d'habitatge social, una altra que és l'àrea de ciutadania i participació i l'última que és l'àrea d'educació. Aleshores, cadascuna d'aquestes àrees hi ha una persona que porta la coordinació i després en penegen diferents projectes. Jo porto la coordinació de l'àrea d'educació [...].” (E2, p. 12).</p> <p>P12: “Després, apart, la fundació també estructura una àrea més d'administració, que porta una mica la gestió de tots els projectes i, també, la formació és una cosa que hem intentat.” (E2, p. 12).</p> <p>P13: “[...] cada any programem alguna cosa conjuntament amb algú o amb alguna altra d'entitat de tema de formació per professionals.” (E2, p. 12).</p> <p>P14: “Llavors, dins l'àrea d'educació, això que treballem amb infants, joves i amb les seves famílies, ara mateix hi ha dotze</p>	<p>Estableixen un ordre amb diferents àrees de treball i, a partir d'aquestes, treballen amb projectes.</p>		
---	---	--	--

<p>persones que hi estan treballant, no tothom a jornada completa, en diferents projectes. Ara mateix hi ha nou projectes diferents i les poblacions, una mica el que té dit abans, a Salt tenim tres projectes, a Lloret de Mar també en tenim, a Celrà, a Girona ciutat i... jo diria que ja està de poblacions. Bueno, a Vilablareix tenim una acció molt petita i Salt és un lloc, justament, on fa molt de temps que hi treballem, que ens estimem i ens agrada moltíssim i hi estem molt vinculats com a entitat perquè a més de tenir-hi projectes, també participem de totes les xarxes que hi ha. Que si la taula de formacions laboral, que si les comissions del pla comunitari... o sigui, participem amb molts espais de treball en xarxa, que això és un tret una mica definitori de la fundació.” (E2, pp. 12-13).</p> <p>P15: “[...] surt la quantitat de nens i nenes i joves que hem atès, la quantitat de famílies amb les que hem treballat i la quantitat de professionals i recursos amb els que ens hem coordinat. I, realment, el nombre de recursos i professionals amb els que ens hem coordinat és súper elevat, és una</p>	<p>Presència de formacions per professionals (formació contínua).</p> <p>Ampli ventall de projectes i a diferents municipis més enllà de Salt.</p> <p>Fort impacte de SER.GI al municipi de Salt.</p> <p>Fort treball en xarxa des de SER.GI amb altres entitats del municipi.</p>	<p>“[...] s’ha d’aprofitar els recursos que ofereix l’entorn i incorporar-los als Projectes Educatius de Centre per aconseguir els objectius educatius proposats, ja que l’entorn és un espai educatiu que s’ha de tenir en compte. Per tant, proposa realitzar projectes conjunts entre diferents sectors</p>	
--	--	--	--

<p>passada. Vull dir, és com una part més de la nostra feina.” (E2, p. 13).</p> <p>P16: “Doncs Serveis Socials en tots els territoris, amb persones de diferents àrees de l’Ajuntament: l’àrea d’educació, l’àrea de proporció econòmica, etc. Amb l’Ajuntament hi treballem molt. També amb les escoles i els instituts, moltíssim. Després amb altres serveis i entitats que també treballen en el món social com nosaltres com Creu Roja, Càrites, Casal dels Infants, amb Vinclé, ADIS... que són altres entitats del tercer sector. I, després, més específicament depèn de cada projecte ens coordinem amb uns tipus de serveis o amb uns altres. Doncs, per exemple, el Centre Obert es coordina molt amb el CSMIJ, amb la Casa d’Infants, el Porta d’Accés, que és un projecte que treballa amb joves de més de 16 anys que no estan ni estudiant ni treballant, es coordina molt amb serveis relacionats amb la formació econòmica, amb serveis formatius...” (E2, p. 13).</p>	<p>Alta quantitat de coordinació de SER.GI amb diferents professionals, recursos, famílies...</p> <p>Fort treball en xarxa des de SER.GI amb diferents agents de la comunitat i ampli ventall de vincles.</p>	<p>que engloba la comunitat educativa, ja sigui associacions, altres entitats, institucions, etc.” (L’entorn familiar/ La relació entre les famílies i les escoles/ La implicació d’altres entitats de la comunitat/ Torío López).</p>	
---	---	--	--

<p>P17: “El fem a Salt, amb col·laboració amb l’Ajuntament de Salt, els col·legis i vàries entitats.” (E2, p. 13).</p> <p>P18: “[...] nosaltres no és que siguem un servei de recepció, això seria més Serveis Socials. Nosaltres el que fem és, com que intentem estar molt connectats amb el territori, detectar i no només nosaltres, sinó que a vegades ho fem de forma conjunta amb els altres agents, quines són les necessitats que hi ha al territori i què podem aportar nosaltres. En base a això es construeix la nostra proposta de projecte.” (E2, p. 14).</p> <p>P19: “[...] nosaltres hi treballem des de fa deu anys diria.” (E2, p. 14)</p> <p>P20: “A Salt fa molt poquet, fa un any o menys que es va presentar crec, les entitats del tercer sector van decidir fer una taula, que en diem la TES (Taula d’Entitats del Sector Social?) ara no me’n recordo. És una taula d’entitats. Aleshores es va fer amb l’objectiu que les entitats poguessin tenir un espai de coordinació propi sense que hi hagi</p>	<p>Voluntat d’estar en connexió amb el territori.</p> <p>Treballar i fer les accions a partir de la detecció de necessitats del territori.</p> <p>Llarga trajectòria de la relació entre l’escola Mas Masó i Fundació SER.GI (10 anys).</p> <p>Coordinació entre les entitats – és important per tal que les entitats del tercer sector vagin totes a la una, opinin, debatin, discrepin... del treball que s’està fent a Salt.</p> <p>Posar-se d’acord de què volen</p>	<p>[...] anàlisi de la realitat socioeducativa d’una població i s’elabora un diagnòstic fet per diferents agents de la comunitat. Seguidament, a parir del diagnòstic fet anteriorment, es debat sobre l’educació de la ciutat, les seves necessitats, possibles millores que hi podria haver i es fa una proposta de finalitats, objectius i línies de treball per portar-les a terme.” (La integració social/ Ciutats educadores/ Projectes Educatius de la Ciutat/ Carta de ciutats educadores).</p> <p>[...] és important promoure estructures de participació i que les</p>	
---	--	--	--

<p>l'Administració pública, només d'entitats i, d'aquesta manera, també poder veure quines són les necessitats que hi ha i de quina manera podem pressionar a l'Administració perquè posin els recursos suficients." (E2, p. 18).</p> <p>P21: "Llavors jo, com a tècnica, feia una sessió informativa oberta a totes les famílies del centre que volguessin participar [...]." (E3, p. 20).</p> <p>P22: "Ahora, porto el suport a l'AMPA del centre. Sí que hi havia unes hores destinades a això i això significa ajudar-les amb les festes i totes les coses que gestioni l'AMPA, doncs ser una cara visible." (E3, p. 20).</p> <p>P23: "També he fet tasques de català, [...] perquè com que no hi havia plaça a Les Bernardes per totes, doncs hem fet dos grups i, els dos grups en general eren molt diversos. No hi havia nivells i, sobre tot, treballàvem oral i pràctic per moure's durant el dia a dia." (E3, p. 20).</p>	<p>comunicar, demandar, proposar... a l'Administració posteriorment.</p> <p>Figura de suport a les mares i pares que participen de l'AMPA, que no se sentin soles i que sàpiguen que tenen una persona que les acompanya.</p> <p>Oferir un recurs alternatiu a totes aquelles mares de l'escola que volen aprendre el català. Treballar des de la inclusió, sense nivells i de manera pràctica.</p>	<p>administracions públiques i organitzacions socials tinguin un espai de diàleg entre elles, a més de promoure treballs eficients de xarxa entre les diferents entitats implicant-se de manera directa [...]" (La integració social/ El treball socioeducatiu i comunitari/ L'acompanyament de les professionals).</p> <p>"[...] és important que les persones que es troben en risc o exclusió social puguin comptar amb el recolzament i suport social de tots aquests que volen acompanyar-les." (La integració social/ El treball socioeducatiu i comunitari/ L'acompanyament de les professionals).</p>	
--	---	---	--

<p>P24: “Jo, com que estic a projectes concrets, no sóc educadora referent del centre i això. O sigui, jo no faig un procés d’acollida com a tal ni normalitzat [...]” (E3, p. 22).</p> <p>P25: “Jo, per exemple, estic a la comissió de famílies i em trobo amb tot de professionals que treballen al territori amb diferents projectes en relació a les famílies i creem alguna cosa comuna.</p> <p>Aquest any passat, per exemple, vam fer un cicle de tertúlies obertes i es van poder parlar moltes temàtiques que detectem que les famílies els hi interessa gràcies a les nostres entitats i això va estar molt bé.” (E3, p. 23).</p> <p>P26: “A Salt, els Serveis Socials, estan gestionats pel Consorci de Benestar Social Gironès – Salt. El Consorci és un servei públic que està format per l’Ajuntament de Salt i el Consell Comarcal del Gironès. Ja saps que els municipis de més de 20.000 habitants tenen Serveis Socials propis i els que menys depèn del Consell Comarcal. Doncs ja fa uns anys es van ajuntar els dos serveis socials i van crear un organisme per</p>	<p>Agrupament de diversitat de professionals de diferents projectes.</p> <p>Creació d’espais de conversa.</p> <p>Èxit de temàtiques de treball per part de les famílies que participen.</p>	<p>“És també a partir de la participació social que creem espais i llocs que enforteixen la integració entre diferents cultures, orígens i religions encaminades totes elles a l’assentament d’un procés de convivència i no només de coexistència (Romero, 2002).” (La integració social/ El treball socioeducatiu i comunitari).</p>	
--	---	--	--

<p>gestionar-los i que només ho gestionés serveis socials, i és el Consorci. El Consorci té una directora i, en aquests moments, té uns serveis socials bàsics; hi ha els SBAS, els Serveis Bàsics d'Atenció Social i després altres serveis socioeducatius i altres programes socials.</p> <p>Nosaltres, com a Consorci, tenim una àrea d' SBAS, una àrea d' Infància i Família, una de gent gran, una altra de gènere i igualtat, una de comunitat i després hi ha la de serveis, que és la part més administrativa. Jo sóc la referent de l'àrea d' Infància i Família del Consorci." (E4, p. 24).</p> <p>P27: "Sí, treballem conjuntament perquè tot està dins els Serveis Socials Bàsics. Llavors, això és com a Consorci.</p> <p>Dins l'àrea d' Infància i Família hi ha el pla d' infància, que ara hem de refer-lo. Prioritzem el treball amb infància i família, on hi ha accions que estan molt lligades a l'àrea comunitària.</p> <p>Dins d' infància i família, una de les coses que estem fent és desenvolupar els serveis d' intervenció socioeducativa, que se'n diuen el SIS actualment. Dins la llei de Serveis Socials parla que dins els SSB hi ha els SBAS i abans parlava dels</p>	<p>Diferents àrees del Consorci.</p> <p>Totes les àrees treballen conjuntament i en xarxa.</p> <p>Fort lligam i relació entre l'àrea d' infància i família i l'àrea comunitària.</p>		
---	--	--	--

<p>centres oberts i altres serveis d'intervenció socioeducativa. Ara el que diu és que hi ha els SIS i, dins d'aquí, hi ha diferents línies: la línia 1, que és suport a famílies amb fills de 0 a 3 anys; la línia 2, que és serveis d'atenció diürna, els que abans es coneixien com a centres oberts; la línia 3 serien els SAF, els Serveis Socioeducatius d'Atenció a Famílies, atenció i suport a famílies amb fills de partir de 6 anys i la línia 4 que és la d'Acompanyament Socioeducatiu a Joves." (E4, p. 24).</p> <p>P28: "Això són Serveis Socials Bàsics, que és el que ens toca com a municipi i com a Consorci també hi ha els especialitzats que és l'EAiA, amb Infància, però aquests són del primer nivell que és el que toca com a municipi com a Salt. Els CRAE's, els CREI's i això són segon nivell dels Serveis Socials Bàsics que pertoca en els municipis.</p> <p>La intervenció socioeducativa bàsicament és això, que és el que defineix la Generalitat i la que està fent els educadors d'SBAS. Els SBAS ja saps que són equips formats per un educador social i un treballador social, que fan orientació,</p>			
---	--	--	--

<p>assessorament, valoració de risc i després la intervenció més socioeducativa sobretot ara s'estan fent en aquests serveis.</p> <p>A Salt els SBAS els tenim dividits territorialment i per sectors. De l'Ajuntament de Salt direcció Bescanó que és on hi ha tot el Barri Centre i tota la concentració de població i on hi ha més la problemàtica, que normalment en els municipis la problemàtica se centra a les afores no? I a Salt passa més al Centre. Aquí tenim tres sectors formats per un educador a cada un i un TS (treballador social). De l'Ajuntament de Salt direcció Girona tenim dos sectors més. Què fan tots aquests? Doncs el que fan els SBAS, que és la detecció, la intervenció i la derivació. Els casos els hi arriba a través de les escoles, a través d'altres agents del municipi, de la policia. També intervenen, fan l'anàlisi, el deriven i també sí que fan un pla de treball i una mica d'intervenció socioeducativa." (E4, p. 25).</p> <p>P29: "Sí, i també treball en equip, formen una mica del mateix equip i treballen junts. I això, a partir de les necessitats de la família van intervenint els serveis conjuntament. Doncs amb</p>	<p>A diferència d'altres municipis, la problemàtica està situada al centre, on hi ha una massificació. Les persones que viuen al barri Centre (majoritàriament famílies immigrades) són les que aporten problemes?</p> <p>Treball en xarxa i coordinació entre diferents agents i derivació.</p> <p>La família com a eix principal de relació entre l'equip i els serveis.</p>	<p>"D'aquestes, 633 eren gambianes i 722 eren marroquines, convertint Gàmbia i Marroc en els dos països de procedència majoritària a Salt (Farjas i Bonet, 2002). Aquestes persones es van instal·lar al barri Centre [...]". (Contextualització de Salt/ Història i antecedents).</p> <p>"Salt no era un municipi preparat per acollir de forma massiva l'arribada de nova població immigrant. L'impacte directe sobre la qualitat dels serveis públics, la cohesió i la identitat del municipi ha estat significatiu [...]". (Cruz, 2012). (Contextualització de Salt/ Història i antecedents/ Impacte de les onades migratòries).</p>	<p>Atenció a tenir en compte per l'anàlisi!</p>
--	--	--	---

<p>la família una mica al centre i, cada un, treballa la part que toca i anar a la una i, també, evitar multiprofessionalitzar les famílies. Que si aquesta família necessita Centre Obert o SAF o alguna cosa doncs intentar tenir els mínims referents possibles.” (E4, p. 28).</p> <p>P30: “SER.GI, per exemple, està fent alguna cosa a l’escola Mas Masó que jo sàpiga.” (E4, p. 31).</p> <p>P31: “També hi ha Casal dels Infants i moltes altres entitats. De fet, hi ha una taula molt gran del tercer sector que treballa a Salt i és això que et deia, s’hauria d’ordenar.” (E4, p. 31).</p> <p>P32: “El Mas Mota és un edifici de l’Ajuntament de Salt que és l’espai on hi ha l’àrea d’integració i convivència. Des d’aquesta àrea es promouen diferents projectes i serveis i no només hi ha persones de l’Ajuntament, sinó que també hi ha altres entitats. Cada entitat fa la seva funció. En aquest sentit jo, des de la meva figura com educador social, el que faig és estar subcontractat per una altra entitat, no per l’Ajuntament</p>	<p>És important que les famílies tinguin els mínims referents possibles pel tema del vincle, ja que per elles serà més fàcil i, d’aquesta manera, possiblement el treball sigui més eficaç.</p> <p>Que hi hagi un ampli ventall d’entitats del tercer sector al municipi significa que hi hagi un desordre entre les entitats?</p>	<p>“[...] les persones que es troben en situació de vulnerabilitat social necessiten un acompanyament per tal de poder reconduir la seva vida cap a una relació amb la comunitat més eficaç i que, amb això, els hi permeti establir vincles positius amb altres grups i individus [...]” (Morata, 2014). (La integració social/ El treball socioeducatiu i comunitari/ L’acompanyament de les professionals).</p>	
---	--	--	--

<p>directament. Aquesta entitat és l'Associació per l'Acció Social i la Recerca Vincle i nosaltres portem una part de tot el que es porta dins del Mas Mota.</p> <p>Nosaltres, des d'aquí, portem un projecte que es diu Xarxa de Tallers amb Famílies, també gestionem el punt de suport al voluntariat, donem una sèrie d'assessorament, acompanyament i dinamització de les AMPA's que hi ha en els centres escolars, els centres educatius, perdona, i donem assessorament i acompanyament a totes les accions d'aprenentatge – servei, servei comunitari, que realitzen als centres educatius de Salt.” (E5, p. 32).</p> <p>P33: “A Salt hi ha diferents plans: el pla educatiu, pla d'entorn, pla de ciutat i hi ha un pla comunitari. Aquest pla comunitari té cinc àmbits d'actuació. I d'aquests, se'n desprenen cinc comissions i també subcomissions d'aquestes cinc comissions. Un dels àmbits és el de famílies i, d'aquí, se'n desprèn una comissió.” (E5, p. 32).</p>	<p>Mas Mota treballa també amb les AMPA de les escoles.</p> <p>Organització del municipi a partir de plans i fer actuacions a partir d'aquests. (Ciutats educadores).</p>		
--	---	--	--

<p>P34: “Per un costat tenim el tema de les AMPA, que és com bé et comentava, aquests 4 projectes que t’he comentat són el mateix projecte però que tenen quatre potes i pel que fa a les AMPA, el que es fa és dinamitzar aquestes AMPA, si estan constituïdes i funcionen doncs l’únic que es fa és acompanyament i es resta en segon terme per si poden necessitar algun tipus d’assessorament o d’orientació i amb les AMPA que no estan constituïdes o estan acabades de constituir es dona un suport per tal que es puguin constituir per tal que si ho acaben fent doncs puguin començar, per dir-ho d’alguna manera engegar i fer les funcions pròpies d’una AMPA.” (E5, p. 32).</p> <p>P35: “[...] el realitza gairebé totes les escoles amb persones voluntàries tots els tallers, exceptuant algun que el fa una tècnica que està contractada i d’altres que els fa una monitora que també està contractada, però bàsicament es fan amb persones voluntàries.” (E5, p. 33).</p>	<p>Vincle potencia que les AMPA treballin de manera autònoma, ells fan de suport en cas necessari.</p> <p>Figura dels voluntaris.</p> <p>Se’ls hi ofereix des de Vincle una acollida a les famílies i també</p>		
--	---	--	--

<p>P36: “[...] per un costat, el tècnic d’acollida el que fa és tot el tema de formacions i assessorament a nivell d’acollida i, per altre costat, l’advocada el que fa és poder donar assessorament jurídic a les persones que ho necessiten, amb cita prèvia.” (E5, p. 34).</p> <p>P37: “[...] entre la persona que fa l’acollida, el tècnic d’acollida i, si hi ha dubtes més grans o més greus, l’advocada, intenten solventar. El tècnic d’acollida no només fa les formacions d’acollida, sinó que, a més, dóna suport a aquesta advocada i si pot doncs traspasa alguns casos a altres recursos com podria ser l’escola d’adults, com podria ser l’EMO, etc.” (E5, p. 34).</p> <p>P38: “[...] per un altre costat, finalment, lligat amb el treball amb famílies i al comissió amb famílies que et comentava del pla comunitari, en aquesta comissió de famílies hi participen altres recursos de Salt que també treballen amb famílies. En aquest sentit, un dels recursos o una de les entitats que crec</p>	<p>assessorament jurídic que treballen conjuntament. (Altres figures).</p>		
---	--	--	--

<p>que hauries de parlar i que crec que et poden ajudar bastant és el Casal dels Infants.” (E5, p. 34).</p> <p>P39: “[...] també trobes, dins d’aquesta comissió de famílies, el SAF que és el Servei d’Atenció Familiar. Aquest servei forma part del Consorci i també el que realitzen és fer intervencions amb les famílies, amb els infants i amb els infants i les famílies. [...] un altre lloc on podries mirar a veure quin treball socioeducatiu realitzen amb les famílies podria ser els Centres Oberts de Salt i tots els Centres Oberts en general en principi, una de les seves funcions és poder realitzar un treball amb les famílies dels nens i nenes amb els que treballen. En aquest sentit, podries contactar, per un costat, amb el Consorci o amb Fundació Privada Resilis, perquè els Centres Oberts municipals els porta Fundació Privada Resilis, subcontractada pel Consorci de Benestar Social i, per un altre costat, hi ha el Casal Obert Infantil i el Casal Obert Adolescent que són dos recursos que no estan considerats Centre Obert però sí que realitzen aquestes</p>	<p>No només treballen amb centres educatius, sinó que un dels camps d’actuació és al carrer amb la comunitat.</p>		
--	---	--	--

<p>funcions i aquests dos recursos són del Casal dels Infants.” (E5, p. 35).</p> <p>P40: “Des del mes de setembre fins la setmana passada he estat fent d’educador de carrer a Salt, ara sí que estic fent altres funcions més de gestió i de coordinació però fins fa una setmana feia d’educador de carrer” (E5, p. 36).</p> <p>P41: “Jo vaig començar fent el taller d’estudi amb famílies, que consistia en fer, dos cops a la setmana, un taller després de classe per fer deures. [...] Llavors quedàvem un altre dia al matí amb les mares per preparar una mica el que serien els deures o les activitats, perquè clar, aquest projecte porta vuit anys [...]” (E3, p. 19).</p> <p>P42: “Però aquest és un projecte que treballaríem amb tota la comunitat educativa de l’escola i aquest projecte també el fem a altres escoles de Girona, per exemple. Hi ha escoles que tenen un perfil similar a la de Mas Masó, i algunes altres que no, que és més diversificat, que hi ha famílies que venen</p>	<p>Tasca educador social (Vincle).</p> <p>Tasca educadora social (SER.GI).</p>		
---	--	--	--

<p>d'altres països amb una situació de risc o de vulnerabilitat més evident i hi ha famílies autòctones també amb aquesta situació o famílies que no tenen cap tipus de risc de vulnerabilitat i, justament, treballes amb tots, amb tota la comunitat. Per tant, sí que pot passar que et trobes això, que et trobes amb persones de tots els perfils, però és veritat que normalment ens criden i solem treballar en llocs on hi ha aquest perfil de famílies. És una mica com la nostra sanitat, a la missió de la Fundació SER.GI hi és, és el principal col·lectiu amb el qual treballem.” (E2, p. 17).</p> <p>P43: “Cada un dels serveis que hi ha a SS tenen la seva manera. És a dir, arriba una família aquí que ve a fer una demanda de cobertura de necessitats bàsiques, què fa? Doncs primer es fa una primera entrevista els educadors. Normalment és el treballador social que fa una visió general de la situació i comença a fer un diagnosi i un pla de treball, amb uns objectius i cada un dels objectius poden anar des de, per exemple, treballar hàbits amb la família. A partir d'aquí, va fent seguiment i cada un té la seva manera de fer i tots es</p>	<p>SER.GI treballa amb famílies que es troben en situació de risc d'exclusió social i, a més, a nivell comunitari. (Treball comunitari i familiar conjunt).</p> <p>Procés d'acollida de SS a les famílies.</p>		
--	--	--	--

<p>basen amb un pla general de treball conjunt. Entre SBAS i SIS i, per exemple, el Centre Obert té un PEI per cada nen que té unes coses molt concretes a treballar en relació al que està treballant al Centre Obert.” (E4, pp. 27-28).</p>			
---	--	--	--

METODOLOGIES DE TREBALL

TRANSCRIPCIÓ	ANÀLISI	REFERÈNCIES TEÒRIQUES	OBSERVACIONS
<p>P1: “Nosaltres sí que vàrem engegar un projecte amb el qual vam guanyar un premi del “Taller d’Estudi Assistit amb Famílies”, és a dir, fa anys el que fèiem era, en activitats d’extraescolars, fèiem reforç. Es quedaven els nens, hi havia uns monitors i vàrem intentar canviar aquesta línia i que les famílies participessin en aquest procés de reforç. [...] què els hi demanàvem? Primer, el que es feia era fer dos dies a la setmana de 17h a 18h però, prèviament, de 15h a 16h es feia venir el pare o la mare que hi participava” (E1, p. 3).</p>	<p>Potencia la participació de les famílies. (Evolució de les metodologies de treball).</p>		

<p>P2: “Ara estem fent un projecte de teatre perquè ens va arribar una partida de diners que venen d’un programa que es diu ‘Pro educar’, això tracta d’uns diners que dona Europa al Govern Central de Madrid. No sé exactament quins són els criteris, m’imagino que l’objectiu és per aconseguir l’èxit educatiu i donen a les escoles que tenim menys èxit educatiu una quantitat de diners perquè promoguis activitats per aconseguir l’èxit. Aleshores, pots fer-ho des d’activitats per fer un reforç escolar o pots fer unes colònies si consideres que han de millorar l’èxit educatiu. Bàsicament activitats diverses, i nosaltres destinem els diners en fer teràpia amb animals. L’any passat vàrem fer un taller de gestió emocional, ja que el nen si emocionalment està més bé doncs els resultats seran millors i aquest any estem fent la gestió emocional a través d’un taller de teatre.” (E1, p. 7).</p> <p>P3: “Aquí a Salt, no sé si ho saps, s’ha fet tota una nova valoració del Pla Educatiu d’Entorn, s’ha fet tot un nou projecte.” (E1, p. 8).</p>	<p>Tallers amb l’objectiu de millorar el rendiment escolar i tenir èxit educatiu.</p> <p>Evolució de les metodologies d’intervenció.</p>		
--	--	--	--

<p>P4: “[...] que són tots aquells projectes que treballen amb infants i amb joves, sobretot amb risc o en situació de vulnerabilitat. No només, però la majoria de projectes i d’accions van destinades a aquest perfil de joves i infants.” (E2, p. 12).</p> <p>P5: “[...] durant molts anys, em sembla que vint-i-pico anys vam estar fent l’escola d’estiu sobre interculturalitat. Teníem una escola d’estiu que, fa molts anys que es va deixar de fer, però es feia durant una setmana el mes de juliol sobre tema d’interculturalitat i venia gent potent a fer ponències, es feien taules rodones. Era una formació que em sembla que es va fer durant més de vint anys. És una cosa que hem intentat no deixar massa.” (E2, p. 12).</p> <p>P6: “Nosaltres fem un Singulars.” (E2, p. 13).</p>	<p>Projectes majoritàriament destinats als infants i joves des de l’àrea d’educació.</p> <p>Projecte que ha desaparegut (servei que oferia SER.GI a altres professionals per seguir formant-se).</p>		
---	--	--	--

<p>P7: “[...] si veiem una necessitat decidim si allò ho podem tirar endavant. Nosaltres tenim l’expertesa i l’experiència per poder-ho tirar endavant? Sí, doncs va, posem-nos-hi i veiem com i de quina manera ho fem.” (E2, p. 14).</p> <p>P8: “[...] en el seu moment es va començar a tirar un projecte endavant i encara continuem. [...] En aquest projecte, per exemple, treballem directament amb les famílies i amb l’escola. I amb els altres dos projectes que tenim a Salt no treballem directament amb les famílies, sinó que ho fem amb joves. Hi ha un projecte que es diu ‘Projecte Beques’, que se’ls hi ofereix a nois i noies que estan fent ESO i fins els estudis universitaris els acompanyem. Són unes beques perquè puguin tirar endavant amb els seus estudis.” (E2, p. 14).</p> <p>P9: “En aquest sentit sí que detectem que moltes famílies agraeixen que es faci aquest tipus d’acompanyament, perquè és un acompanyament molt de tu a tu, com molt individualitzat i a mida de cadascú. Intentem no fer motlles.</p>	<p>Metodologia de treball envers el grau d’experiència.</p> <p>Projectes que continuen és perquè la necessitat hi segueix sent?</p> <p>Treballen en projectes bastant dirigits a l’àmbit educatiu. Incideixen molt a les escoles.</p> <p>Metodologia de treball individualitzat.</p>	<p>“[...] creant espais de relació horitzontal entre els professionals i els destinataris, ja que és important que les persones que es troben en risc o exclusió social puguin comptar amb el</p>	
--	--	---	--

<p>Sí que, més o menys, tens una estructura o un itinerari que fas amb els nanos, però no apliques el mateix amb cada nano, sinó que acabes fent un traje com molt a mida.” (E2, p. 15).</p> <p>P10: “Després hi ha un altre projecte que és el ‘Porta d’Accés’, que és aquest que t’explicava amb joves de més de setze anys, que no estudien ni treballen, que molts venen de no treure’s el graduat o de treure-se’l justet, deixar-ho i quedar-se penjats i no saber què fer i, potser, no estan massa preparats encara per tornar a un sistema de formació reglada. Doncs també treballem fent itineraris individuals amb aquests i acompanyant a aquests joves.” (E2, p. 15).</p> <p>P11: “Passa que a vegades és un primer pas per començar a conèixer gent, de veure, que et coneguin... [...]” (E2, p. 16).</p>	<p>Treball a partir d’itineraris.</p> <p>Importància de crear un vincle com a metodologia de treball.</p>	<p>recolzament i suport social de tots aquests que volen acompanyar-les.” (Morata, 2014). (La integració social/ El treball socioeducatiu i comunitari/ L’acompanyament de les professionals).</p> <p>“[...] s’ha d’aprofitar els recursos que ofereix l’entorn i incorporar-</p>	
--	---	---	--

<p>P12: “L’any passat amb direcció vam decidir donar-li un tomb, perquè les famílies que venien ja només eren un nombre reduït i volíem arribar a més famílies. Per tant, vam decidir fer sortides. Això consistia en que, un cop al mes, fèiem una sortida amb la mateixa idea que es preparava anteriorment amb les famílies. [...] venien les famílies interessades i ja preparàvem l’activitat amb elles i un altre dia fèiem l’activitat, que estava dins l’horari escolar i eren coses relacionades amb diferents temes com el medi ambient, coneixença de l’entorn, vam fer voltes pel parc Monar, vam fer una descoberta de barri... com una orientació de varies temàtiques dintre d’aquest projecte.” (E3, p. 20).</p> <p>P14: “Però ara la intervenció socioeducativa se centra sobretot en aquests serveis, nosaltres tenim diferents accions o diferents projectes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - En 0 a 3 a Salt tenim un servei de maternitat i d’atenció a la primera infància i a les famílies. En aquests moments hi ha una educadora social que fa 	<p>Evolució de la metodologia d’intervenció en un projecte ja existent, relacionant família amb la comunitat i la coneixença de l’entorn.</p> <p>Diferents projectes i metodologies de treball de les professionals.</p>	<p>los als Projectes Educatius de Centre per aconseguir els objectius educatius proposats, ja que l’entorn és un espai educatiu que s’ha de tenir en compte.” (Torío López). (L’entorn familiar/ La relació entre les famílies i les escoles/ La implicació d’altres entitats de la comunitat).</p>	
---	--	---	--

<p>molt de treball d'interrelació de vincle, pares-fills i les cures bàsiques de la primera infància. Ho fa de forma individual en casos derivats d'aquí o bé també des de llars d'infants o el pediatre que detecten un cas que necessita suport. El que diu la Llei és que han de ser casos de risc social, però a vegades fem una mica de prevenció en aquells casos que amb un parell d'intervencions se'n poden en sortir i/o poden millorar la seva situació. Ho fa a nivell individual i grupal. Fa grups amb famílies per treballar diferents temes en relació a la cura i al vincle a la petita infància, tot i que a vegades ho allarga fins els 6 anys d'edat si veuen que necessiten una continuïtat i treballa molt conjuntament amb Llars d'infants, el CDIAP i escoles de P3, P4 i P5 i SBAS.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Els serveis d'Atenció diürna a Salt en tenim dos. El que passa que ara s'estan arreglant els locals. Però en tenim legalitzats dos i estem intentant, pel número de població i les problemàtiques, ampliar-			
--	--	--	--

<p>ho. Tenim un que és el que era el servei diürn de Guimerà i un altre que en aquests moments està al local que era “Som Salt” i és un Centre Obert.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hi ha també atenció a les famílies on hi ha un equip anomenat el SAF que està format per dues educadores i una psicòloga i treballa molt la capacitatió parental. Les educadores treballen molt la pràctica parental del dia a dia, és a dir, van a domicilis a treballar aspectes bàsics com hora de llevar-se, hora de dutxes, esmorzar, hora de deures, etc. I la psicòloga treballa més la capacitatió parental, etc. - Després també tenim un servei de suport psicològic i teràpia familiar. Hi ha un psicòleg que treballa tot el tema de suport psicològic o teràpia amb les famílies. Aquest psicòleg acaba tenint més temes de maltractaments i altres temes. - A la línia 4 tenim dos accions o dos projectes que estan molt lligats. Per una banda tenim els educadors de carrer, un dels projectes es diu “Tarda			
---	--	--	--

<p>oberta” i l’objectiu és detectar joves, vincular amb ells i anar-los lligant amb serveis ja existents. Serveis més normalitzats de lleure com pot ser a l’àrea de joventut o fer intervenció socioeducativa que pot ser des de l’educador de primària a l’altre educador que tenim d’acompanyament a joves que els fa un itinerari i un seguiment més individualitzat als joves que necessiten un suport.</p> <p>Per altra banda hi ha un projecte més grupal anomenat “Reactiva’t” que, a través de la fotografia o tallers que motivin als joves, fan treball d’habilitats amb els joves.” (E4, pp. 25-26).</p> <p>P15: “Després tenim altres programes socioeducatius comunitaris que són el “Creixem”, que és un projecte que treballa conjuntament amb un altre projecte comunitari que es diu “Xarxa de Tallers de Família” i des de l’àrea d’educació, des de l’àrea de convivència de l’Ajuntament aporten coses a les escoles per millorar la vinculació dels pares a l’escola. Com a Serveis Socials què aportem? Doncs</p>	<p>La majoria de projectes van destinats a les escoles.</p>		
--	---	--	--

<p>formació o suport als pares en relació a temes parentals. Tenim un educador que va fent tallers o xerrades a famílies d'escoles." (E4, p. 26).</p> <p>P16: "També tenim un tema que estem engegant, dic engegant perquè nosaltres ja ho estem fent socioeducativament però falta lligar-ho més bé amb un conveni amb el Departament d'Interior que és tot el tema de prevenció dels joves que estan consumint, que la policia els hi posa una multa perquè estan consumint o pertinença de drogues doncs, en lloc de posar la multa i pagar la multa, fer unes accions socioeducatives per treure la multa. Estem intervenint amb algun jove, el que ara hem de lligar com treure-li la multa." (E4, p. 26).</p> <p>P17: "L'Atenció a Famílies, per exemple, seria aconseguir autonomia en relació que la mare s'impliqui en fer els deures amb el fill, que els pares siguin capaços de fer una estructura bàsica els vespres a l'hora de dutxar o altres. És un pla de treball molt específic en cada servei i aquest</p>	<p>Altres línies de treball.</p> <p>Metodologia de treball en quant als plans de treball.</p>		
--	---	--	--

<p>d'aquí és més general, per exemple, treballar la pràctica parental.” (E4, p. 28).</p> <p>P18: “Estan fent el TEAF del Mas Masó (Taller d’Estudi amb Famílies) i també algun altre projecte de joves que treballem conjuntament que és molt semblant a això.” (E4, p. 31).</p> <p>P19: “En relació a la Xarxa de Tallers en Famílies són tallers que realitzen a les escoles i són tallers que proposa la pròpia escola en funció de les demandes que puguin realitzar les famílies de l’escola o de les necessitats que puguin detectar l’escola.” (E5, pp. 32-33).</p> <p>P20: “[...] per això hi ha un taller que es diu “Parlem” [...].” (E5, p. 33).</p> <p>P21: “Això és el que nosaltres fem a nivell d’intervenció de famílies, a banda d’això, al Mas Mota hi ha altres projectes que crec que potser et poden interessar. Un d’ells és el</p>	<p>Projectes semblants.</p> <p>Intervenció a partir de les necessitats detectades o demandes de les pròpies famílies.</p>	<p>“Se trata de pasar de una ‘implicación asignada’ en la que la escuela determina cómo tiene que ser la participación eficaz de</p>	
---	---	--	--

<p>P24: “El Casal dels Infants té dos recursos que es diuen “Vincles” i “el Casal Familiar”. Aquests dos recursos fan un treball tant amb els infants com amb les famílies de forma conjunta.” (E5, p. 34).</p> <p>P25: “En relació a la intervenció que nosaltres fem a nivell comunitari i amb aquest barri, nosaltres no intervenim per barris, sinó que intervenim, des dels projectes que treballem amb famílies, amb les escoles. Per tant, l’acció o les accions que nosaltres fem per aquesta comunitat que està en aquesta zona de Salt, el barri Centre, va en funció a les escoles a les que vagin.” (E5, p. 36).</p> <p>P26: “Sí que es fan coses, per exemple, es fan coses però més cap a col·lectiu d’infants i joves, no tant cap al col·lectiu familiar. Com a col·lectiu de famílies hi ha una acció de la comissió de famílies que es diu el “T de tertúlia”, que és que un dimarts al mes queden a un espai de l’ateneu amb una persona especialista en un tema, temes que han triat mares</p>	<p>Altres projectes que també treballen en l’àmbit familiar.</p> <p>No treball comunitari directament amb el barri, sinó que van per escoles.</p> <p>Oferir un espai a les famílies en funció dels seus interessos i parlar-ne (formació).</p>		
--	--	--	--

<p>de diferents recursos i està convidat tothom qui vulgui anar-hi i s'ofereix te i unes pastes." (E5, p. 41).</p> <p>P27: "A la plaça s'observa que hi ha dues persones vestides amb una armilla taronja on darrera l'armilla hi ha escrita la paraula 'Monitor/a'. Estan dirigint un grup d'aproximadament entre 15 i 20 nens i nenes d'origen subsaharià i magrebí que estan jugant, alguns amb pilotes i altres jugant a un altre joc." (ONP, p. 43).</p> <p>P28: "La jove comenta que també pel fet que existeix el projecte 'Juguem?' els infants i joves de la zona baixen de casa per anar a jugar." (OP4, p. 47).</p> <p>P29: "[...] la jove m'explica el projecte 'Juguem?'. Comenta que és un projecte de lleure on hi engloba tres places i dos patis que s'obren depenent del dia de la setmana. A les places el projecte és més de jocs de lleure, tallers i activitats més tranquil·les. En canvi, als patis hi ha una part més esportiva, però sense deixar de ser lleure. Els infants no han</p>	<p>Projecte que treballa al carrer, transformar l'espai públic i potenciar que sigui un espai educatiu de manera sana i se'n faci un bon ús. El fet que estiguin a la plaça del barri Centre què em fa pensar?</p> <p>Forta influència d'aquest projecte cap als infants i joves del barri Centre.</p> <p>Espai obert i lliure, potenciar el vincle des de la proximitat i la</p>	<p>"si las dificultades y las desigualdades del aula son sociales, sólo socialmente, desde la proximidad, la implicación y el trabajo con el entorno, se pueden combatir y transformar." (Collet i Subirats, 2008). (L'entorn familiar/ La relació entre les famílies i les escoles/ La implicació d'altres entitats de la comunitat).</p> <p>"[...] creant espais de relació horitzontal entre els professionals</p>	
---	---	---	--

<p>d'apuntar-se ni pagar res i, per tant, poden venir i marxar quan vulguin. Les monitores hi són per ensenyar jocs nous i deixar-los material. Quan fa un temps que es coneixen i ja hi tenen més vincle aprofiten per oferir-los-hi un espai on poder explicar les seves problemàtiques i preocupacions i les monitores intenten fer un acompanyament amb els infants i joves.” (OP4, p. 47).</p>	<p>confiança i oferir espais on els infants i joves puguin explicar les preocupacions possiblement és un espai que no poden tenir a casa i aquí se senten abraçats i se'ls hi fa un acompanyament que possiblement a casa no es fa.</p>	<p>i els destinataris, ja que és important que les persones que es troben en risc o exclusió social puguin comptar amb el recolzament i suport social de tots aquests que volen acompanyar-les.” (Morata, 2014) ((La integració social/ El treball socioeducatiu i comunitari/ L'acompanyament de les professionals).</p>	
---	---	---	--

ÀMBIT FAMILIAR

SUBCATEGORIA	TRANSCRIPCIÓ	ANÀLISI	REFERÈNCIES TEÒRIQUES	OBSERVACIONS
NECESSITATS I/O MANCANCES	<p>P1: “[...] depèn de quin tipus de família i potser tenen més coneixement o tenen més formació o fa més anys que han viscut aquí o s’han mogut per Europa o no ho sé, però el nivell de coneixement de les famílies gambianes és molt baix i també la relació amb els seus fills. Moltes famílies no tenen cap vincle amb els seus nens i, per tant, hi ha mares que no tenen absolutament vincle.” (E1, p. 4).</p> <p>P2: “[...] el dèficit emocional que amb els nens d’aquí presenten és per el baix vincle que tenen. Clar, ara potser està canviant una mica la tendència, però és de ser molt optimista dir això. Les mares... bueno, se n’ocupen del nen petit però és que quan en tenen quatre o cinc el nen va sol perquè</p>	<p>Baix nivell de coneixement de les famílies gambianes (depenent de la trajectòria de vida). Manca de vincle entre mare i fill.</p> <p>Que els infants tinguin dèficit emocional és causat pel baix vincle que tenen amb les mares. Fet cultural? Allà al seu país d’origen possiblement no hi hagi tants perills de casa a l’escola i també ho facin aquí, tot i que</p>	<p>“[...] l’entorn familiar es considera un espai que permet a cada persona conviure, créixer i compartir amb altres persones diferents valors, normes, creences, tradicions, coneixements, experiències, afectes, entre d’altres que és el que fa que puguin desenvolupar-se a la societat. Cada família és única i diferent i la manera de desenvolupar totes aquestes funcions dependrà de la seva situació i de quina posició estiguin dins la societat, ja que aquesta acaba sent la que determina a les persones.” (Gómez i</p>	<p>Moltes necessitats i mancances són aspectes que se’ls hi demana pel tipus de societat on vivim, però a nivell comunitari ens adaptem a elles per poder fer una inclusió?</p>

	<p>darrera n'hi ha un o dos més i són nens que van sols...". (E1, p. 4).</p> <p>P3: "A Salt, una necessitat que vam detectar ja fa temps (perquè ja fa temps que portem treballant amb aquest tipus de projecte) és el tema de la participació de les famílies a l'escola." (E2, p. 14).</p> <p>P4: "[...] el projecte aquest que et deia de joves de més de setze anys que no estudien ni treballen, el projecte de 'Beques' que és per famílies que tenen una dificultat econòmica i així, sí que seria un perfil més de persones amb vulnerabilitat i en risc d'exclusió social. A l'escola treballes amb tothom, sí que és veritat que és un perfil d'escola d'alta complexitat. Bueno, totes les escoles de Salt ho són en realitat, però és veritat que Mas Masó, el perfil de famílies és</p>	<p>aquí hi ha més perills i potser no és tan comú.</p> <p>Detecció de necessitat - Poca participació de les famílies a l'escola.</p> <p>Famílies amb manca de recursos amb dificultats econòmiques.</p>	<p>Guardiola, 2014). (L'entorn familiar).</p> <p>"Aquests processos poden arribar, en la seva forma més</p>	
--	--	---	---	--

	<p>un perfil amb uns ingressos baixos, amb un nivell d'estudis també molt limitat, amb desconeixement de l'idioma... o sigui, el perfil de famílies que ja hi ha és molta família en situació d'exclusió o risc social." (E2, p. 17).</p> <p>P5: "El problema principal amb el que m'he trobat és l'idioma. Els hi costa molt, entenc que cadascuna té la seva trajectòria, venen quan venen i llavors el fet tan sols d'entendre't ja és complicat. Per això la demanda de català que em van fer. I després, clar, és que hi ha multitud de necessitats que tenen i estan per Serveis Socials o per mil històries, però en general tenen molts nens i tot el que suposa tenir criatures. Els lloguers també estan complicats i moltes ho comenten.</p>	<p>Perfil de famílies escola Mas Masó amb mancances i en situació d'exclusió o risc social.</p> <p>Manca i necessitat d'aprendre l'idioma, tot i que hi ha una voluntat per aprendre'l.</p> <p>Moltes famílies derivades de SS. Molts fills/es i afecta a nivell econòmic.</p>	<p>pronunciada, com defineix Castel (1990), a la zona de marginació o exclusió, arribant a retirar-se completament del món laboral, tot extingint qualsevol forma de participació social i fent que aquestes persones siguin incapaces de poder sortir endavant per si soles (Subirats, 2004; Hills, Legrand i Piachaud, 2002)." (Morata, 2014) (La integració social/ El treball socioeducatiu i comunitari).</p>	
--	---	--	--	--

	<p>Tema de comprar, justament a Salt al costat del Mas Masó hi havia un Mercadona que els hi anava molt bé i ara els hi ha tret. Llavors han de fer molts kilòmetres, entre cometes, per poder anar a comprar coses barates perquè aquest supermercat era dels més barats.” (E3, p. 21).</p> <p>P6: “SBAS bàsicament tracten temes socioeconòmics d’habitatge, necessitats bàsiques no cobertes... però després quan vas intervenint i vas treballant vas veient que hi ha altres mancances en relació a això. En relació a temes de parentalitat, de tenir cura dels fills... però bàsicament, en aquests moments a SBAS trobem necessitats bàsiques. Aquí també potser t’arriben més d’altres llocs com l’escola, de manca de límits, d’hàbits... i també situacions més</p>	<p>Lloguers alts i tenen dificultats per pagar.</p> <p>Necessitats bàsiques no cobertes, altres mancances com falta d’hàbits, tenir cura dels fills i negligències.</p> <p>Com ho treballen?</p>		
--	--	--	--	--

	<p>greus com negligències parentals.” (E4, p. 27).</p> <p>P7: “Sí que és veritat que n’hi ha moltes d’immigrants per les característiques de Salt, però moltes d’aquestes que estan aquí i, sobretot moltes de les que necessiten tot aquest treball més socioeducatiu, moltes vegades són més famílies d’aquí o que fa més anys que estan aquí que famílies d’origen immigrant. T’hauria de mirar percentatges, però en general n’hi ha moltes que necessiten molt treball socioeducatiu que són famílies d’aquí o que van arribar amb les primeres onades.” (E4, p. 27).</p> <p>P8: “Tenim molts problemes amb el tema d’ocupació, perquè tenim famílies senceres que estan ocupant, però això és un problema més general de manca</p>	<p>Més famílies autòctones o de les primeres onades migratòries que necessiten treball socioeducatiu que famílies immigrades.</p>		
--	--	---	--	--

	<p>d'habitatges. Si hi haguessin més lloguers socials i més habitatges no hi hauria d'haver tantes ocupacions. I són famílies que, bàsicament, no tenen les necessitats bàsiques cobertes i no es poden permetre pisos. Evidentment sí que treballem amb elles fent un pla de treball perquè busquin feina, perquè busquin habitatge, per si han de legalitzar temes de papers... perquè no estiguin ocupant. Però és molt difícil." (E4, p. 30).</p> <p>P9: "Les necessitats que poden plantejar les famílies poden ser diverses i en funció de cada recurs detectes unes necessitats o unes altres." (E5, p. 32).</p> <p>P10: "Des d'aquest projecte el que es detecta és, no necessitats concretes però sí que es pot entreveure necessitats de</p>	<p>Famílies ocupes per manca d'habitatges i necessitats econòmiques.</p> <p>Varietat de necessitats familiars.</p>	<p>"[...] s'ha d'aprofitar els recursos que ofereix l'entorn i</p>	
--	--	--	--	--

	<p>llenguatge, necessitats de conèixer la realitat de Salt, d'on viuen, i no només la seva de la seva comunitat.” (E5, p. 32).</p> <p>P11: “En aquest sentit, les necessitats que detecten les escoles i que són compartides per nosaltres és la desconeixença del funcionament del sistema educatiu de Catalunya i la manca d’implicació en la dinàmica escolar.” (E5, p. 33).</p> <p>P12: “A part d’això, també s’ha detectat el nivell de llengua catalana, [...]” (E5, p. 33).</p> <p>P13: “Aquest assessorament jurídic podem considerar, també, que és una de les necessitats, així com també demanda, que plantegen moltes de les famílies de Salt, bàsicament les persones que són d’origen nouvingut. Tenen moltes necessitats a nivell</p>	<p>Necessitats de conèixer el municipi més enllà del barri o comunitat on visquin. (Relació amb l’entorn).</p> <p>Les escoles i Vínclle comparteixen la necessitat de la desconeixença del sistema educatiu i manca d’implicació a l’escola. Qui les hi fa l’acolliment?</p> <p>Manca de parlar el català.</p> <p>Les famílies demanen ajuda a nivell d’assessorament jurídic i legislatiu, majoritàriament immigrades. Desconeixença dels</p>	<p>incorporar-los als Projectes Educatius de Centre per aconseguir els objectius educatius proposats, ja que l’entorn és un espai educatiu que s’ha de tenir en compte. Per tant, proposa realitzar projectes conjunts entre diferents sectors que engloba la comunitat educativa, ja sigui associacions, altres entitats, institucions, etc.” (Torío López, 2004). (L’entorn familiar/ La relació entre les famílies i les escoles/ La implicació d’altres entitats de la comunitat).</p> <p>“[...] moltes d’aquestes possiblement han immigrat ‘sense papers’ i això afecta negativament al seu procés</p>	
--	--	--	--	--

	<p>de conèixer la legislació, de saber els seus drets, de saber els seus deures, de com poden aconseguir la nacionalitat..., tots aquests temes burocràtics i legislatius és una necessitat que tenen bastant grossa [...]” (E5, p. 34).</p> <p>P14: “Una de les situacions que també es dona bastant és que hi ha moltes famílies o hi ha algunes famílies, et puc dir moltes perquè no sé el nombre, però sí que hi ha algunes famílies que tenen una sobre atenció i que ells van al casal familiar, els fills van al Centre Obert, a més reben una beca de menjador... vull dir, sí que hi ha famílies que estant essent ateses per diferents recursos, per diferents professionals, i això sí que es podria veure com una necessitat. Que davant de tot aquest gruix de recursos que hi ha i també professionals, doncs potser la</p>	<p>seus drets com a persones immigrades, temes legislatius i burocràtics...</p> <p>Famílies ateses per múltiples professionals. Quin ordre segueixen les entitats? Quin control hi ha entre entitats? Quina informació reben les famílies de cada recurs on acudeixen? Quins referents tenen que hagin de recórrer a varis serveis i recursos?</p>	<p>d’adaptació. [...] la situació administrativa adversa influeix negativament en el procés d’adaptació.” (Sayed-Alhmad Beiruti, 2013). (L’entorn familiar/ Famílies que han fet un procés migratori).</p>	
--	--	--	--	--

	<p>persona necessita algú que sigui referent de tot això i no que cada lloc on vas hi hagi una persona diferent, ja que això a vegades fa que es perdin.” (E5, p. 37).</p> <p>P15: “I si, a més, en aquests joves que ja estan rebotats contra tot pel simple fet de ser joves els hi assumeixes que tenen una vida precària, una vida amb certes necessitats que no les poden cobrir ells, sinó que han de demanar ajuda externa a l’Administració o a recursos d’aquests, doncs aquest malestar encara s’eleva més.” (E5, p. 40).</p> <p>P16: “Comenta que les famílies que viuen en aquesta zona són de classe mitjana-baixa, gent obrera que treballa moltes hores al dia per sous molt baixos que no ajuda a pagar la quantitat de preu de lloguer i que obliguen</p>	<p>Les necessitats no només afecten als pares i mares en quant a lloguer, idioma, papers, economia... sinó que també afecta als seus fills i filles, que a més ells també tenen necessitats que depenen dels seus pares i mares.</p> <p>Necessitats econòmiques que fa que les famílies hagin d’ocupar pisos.</p>	<p>“[...] pot portar a situacions de marginació, d’exclusió social i manques d’expectatives de futur. Fet que és perillós, sobretot a aquella part de joves de les famílies immigrades que no han obtingut la regularització de la seva situació i no tenen feina, ni recursos socioeconòmics, amb risc de marginació i/o exclusió social.” (Sayed-Alhmad Beiruti, 2013). (L’entorn familiar/ Famílies que han fet un procés</p>	
--	--	---	--	--

	<p>que les famílies ocupin pisos de bancs. Afegeix que li preocupa la quantitat d'infants de menys de cinc anys que corren sols pel carrer i la quantitat de pisos de droga que hi ha, on hi viuen famílies amb infants." (OP4, p. 47).</p> <p>P17: "Comenta que la gent i les famílies s'espavilen com poden perquè hi ha pocs diners, però gent com ell que treballa quasi tot el dia a la botiga s'ho fa com pot per mantenir la seva família i pagar el lloguer del local." (OP7, p. 49).</p>	<p>Preocupació que els infants estiguin desprotegits i visquin negligències greus a casa.</p> <p>Necessitats econòmiques però amb capacitat de resiliència.</p>	<p>migratori/ Impacte del procés migratori a les famílies).</p>	
<p>PARTICIPACIÓ, EMPODERAMENT I COMPROMÍS</p>	<p>P1: "Costa moltíssim que participin, molt, molt i molt. Nosaltres no tenim AMPA, bueno, sí que tenim oficialment una AMPA, però els hi costa molt participar. Anem trencant molt la dinàmica perquè, inicialment, les famílies portaven els nens i tu feies la teva feina, i ells tenien molt clar</p>	<p>Poca participació per part de les famílies i l'AMPA de l'escola. Tot i això, bona valoració de l'escola per part de les famílies.</p>	<p>"[...] la tasca educativa seria més fàcil i més eficaç si aquestes dues figures</p>	

	<p>que tu feies una feina i la feies bé, la veritat és que sempre hem estat molt ben valorats per les famílies, però ells no participen a la vida escolar.” (E1, p. 3).</p> <p>P2: “[...] que les mares o els pares entressin en aquest taller i fossin ells qui treballessin amb els nens.” (E1, p. 3)</p> <p>P3: “Déu ni do el nombre de famílies que hi participaven. En general va estar molt bé, però, el compromís amb aquestes famílies costa molt.” (E1, p. 3).</p> <p>P4: “Es feia anar de 15h a 16h perquè els hi expliquessin i entenguessin la dinàmica. Clar, això requeria molt de compromís, és a dir, primer havien d’anar-hi de 15h a 16h i després s’havien de quedar ells a l’escola de 17h a 18h.” (E1, p. 3).</p>	<p>Potencien la implicació de les famílies als tallers.</p> <p>Força participació de les famílies de les escoles al projecte “Taller de Participació amb Famílies” de SER.Gi.</p> <p>Potencien que les famílies tinguin un mínim compromís amb l’escola.</p>	<p>interactuessin entre elles, ja que tenen la necessitat de coordinar-se i aconseguir objectius i metes conjuntes.” (Torío López, 2004). (L’entorn familiar/ La relació entre les famílies i les escoles).</p>	
--	--	--	---	--

	<p>P5: “Els nens, ja més o menys hi ha molts que fan alguna cosa, i les famílies què fan? Els deixen a un quart de sis i, a vegades, fins a dos quarts de vuit no els has d’anar a buscar. Clar, això és fantàstic. Per tant, quan a ells els hi demanes un compromís doncs... un any sí, dos també, però gaires anys es cansen. I això ha començat a decaure, costa molt [...]”. (E1, p. 4).</p> <p>P6: “[...] participar a l’escola costa moltíssim. Ells t’entreguen els seus fills i et donen a tu la responsabilitat perquè facis la feina que s’hagi de fer. Participar ells a l’escola no, s’ho miren des de fora.” (E1, p. 4).</p> <p>P7: “[...] es troba una mica sola i necessiten acompanyament.” (E1, p. 5).</p>	<p>Aquest compromís costa de mantenir per part de les famílies, acaben tenint poc compromís en anar a buscar els fills a les activitats extraescolars o altres tipus d’activitats escolars.</p> <p>Molt poca participació de les famílies a les escoles, poca responsabilitat per part d’elles.</p> <p>Mare que participa més a l’escola i necessita el suport de professionals de l’escola.</p>	<p>“[...] és ‘normal’ que hi hagi dificultats de llenguatge, d’entendiment i de participació entre l’escola i la família, ja que es troben en ‘estadis’ diferents pel fet que les famílies és un espai no institucionalitzat i individual i, en canvi, els centres educatius es van modernitzant a més de ser institucions fortes i col·lectives.” (Collet i Tort, 2008). (L’entorn familiar/ La relació entre les famílies i les escoles).</p> <p>“[...] creant espais de relació horitzontal entre els professionals i els destinataris,</p>	
--	--	--	--	--

	<p>P8: “[...] i ella va dir: “és que clar, és la vostra festa, no és la festa de l’AMPA”. Es diu la festa de l’AMPA perquè sembli que la fan, però no no, la fan els mestres. I afegeix: “a nosaltres ens agradaria fer alguna cosa”. (E1, p. 5).</p> <p>P9: “A vegades t’arriben coses com per exemple que volen fer tallers, i és bo saber què els hi agradaria fer, que en parlin, o també, per exemple, ens van dir que els hi agradaria fer una festa de l’escuma i els hi vaig dir que ens ho havíem de pensar bé, com ens organitzem, com ho fem... i, com a mínim, han trucat a diferents empreses, saben els preus i això.” (E1, p. 5).</p> <p>P10: “Aleshores, nosaltres aquí fem una mica de ‘pal de paller’ entre tots els recursos. Treballem amb el nano però,</p>	<p>Voluntat d’organització per part de l’AMPA.</p> <p>Voluntat de participació, de ser proactives, d’innovació...</p>	<p>ja que és important que les persones que es troben en risc o exclusió social puguin comptar amb el recolzament i suport social de tots aquests que volen acompanyar-les. (Morata, 2014).” (La integració social/ El treball socioeducatiu i comunitari/ L’acompanyament de les professionals).</p>	
--	--	---	---	--

	<p>també, intentem treballar molt amb la família, perquè la nostra manera de fer, la nostra manera de veure-ho és que, evidentment, l'infant o el jove no està sol al món i intentem treballar amb el seu entorn, aquí la família hi té un paper molt important. I en la mesura que podem intentem incloure sempre i treballar amb les famílies per tal que també s'impliquin en aquest itinerari educatiu dels seus fills i filles." (E2, pp. 14-15).</p> <p>P11: "En el 'Porta d'Accés' també, sobre tot els que són menors de 18 anys sí que intentem que hi hagi el contacte i aquesta implicació també de la família en l'itinerari del seu fill o filla." (E2, p. 15).</p> <p>P12: "[...] els projectes que fem més amb joves és una cosa que nosaltres no veiem</p>	<p>Des de les entitats potencien que la família participi i sigui activa en les activitats dels seus fills i filles. Que s'impliquin i tinguin un compromís, ja que elles formen part de la vida dels seus fills i filles.</p> <p>Fomentar la participació de les famílies i tinguin part en la vida i activitat dels seus fills i filles.</p> <p>Costa que les famílies participin i s'impliquin en els projectes que fan els seus fills i filles.</p>	<p>"[...] fomentar la participació en programes d'orientació educativa per la vida familiar ja que, això, donarà resposta a les necessitats que hi ha per dues bandes i comprendre's mútuament." (Torío López, 2004). (L'entorn familiar/ La relació entre les famílies i les escoles/ El paper de les AMPA).</p>	
--	--	---	---	--

	<p>tant la implicació de la família en la comunitat, sinó en concret del procés del seu fill i filla. És una cosa com més puntual.</p> <p>El projecte que fem amb l'escola sí que ho veiem més, perquè justament intentem promocionar aquesta participació. No només dins de l'escola sinó també, si pot ser, dins del barri o dins de la ciutat. Aleshores sí que són famílies que moltes d'elles tenen ganes de fer coses, de participar [...]". (E2, p. 15).</p> <p>P13: "[...] Aleshores intentem generar experiències justament d'apoderament en aquest sentit. Que les famílies se sentin capaces d'aportar dins de l'escola i que també puguin crear xarxes en la comunitat, ja sigui participant d'activitats que es fan al barri, fent sortides per conèixer recursos que hi ha al poble que després elles poden</p>	<p>Des de SER.GI no només potencien la participació de les famílies als projectes de l'escola, sinó també als del seu entorn.</p> <p>Voluntat de potenciar l'apoderament de les famílies perquè participin d'altres recursos de la comunitat.</p>	<p>"[...] una comunitat és competent quan els seus integrants posseeixen les habilitats, desitjos i recursos per implicar-se en activitats que milloren la vida de la mateixa comunitat tot transformant-la." (Morata, 2014). (La integració social/ El treball socioeducatiu i comunitari/ L'empoderament individual i comunitari).</p> <p>"[...] l'empoderament individual és el primer pas cap a un posterior empoderament organitzacional i comunitari." (Zimmerman, 2000). (La integració social/ El treball socioeducatiu i comunitari/</p>	
--	---	---	---	--

	<p>portar els seus fills i filles, com promociant que participin de xarxes de, per exemple, AMPA's o de famílies que hi pugui haver també al municipi.</p> <p>Bueno, sí que la gent té ganes de participar, però no tothom. Hi ha gent que també depèn de la disponibilitat o del moment en el que està, hi ha qui s'implica d'una forma més estable o menys. El que costa, potser, és que la gent s'impliqui d'una forma més estable. O sigui, quan tu montes una cosa, per exemple, una festa, és fàcil que la gent vingui. I dius, d'acord, busquem un pas més, que la gent s'impliqui, que la preparació i el protagonisme sigui de les mateixes persones que ho fan. No que muntis tu una cosa, la gent vingui i ho consumeixi... no, aquest no és l'objectiu. [...] que s'impliquin d'aquesta manera on poder preparar coses, on poder decidir algunes coses que volen fer en</p>	<p>No es pot demanar la mateixa implicació a una família que a una altra, cadascuna participa depenent de la seva situació. Tot i això, costa que participin de manera estable.</p>	<p>L'empoderament individual i comunitari)</p> <p>“[...] perquè la participació sigui una eina d'empoderament, cal que tots els agents puguin estar vinculats, cadascú amb les seves diferències, però és important que puguin tenir veu i decidir en els espais de participació.” (Morata, 2004). (La integració social/ El treball socioeducatiu i comunitari/ L'acompanyament de les professionals).</p>	
--	---	---	---	--

	<p>relació a l'escola i així també ho acabes aconseguint i, potser, el que costa més són estructures més formals de participació com, per exemple, que formin part de l'AMPA de l'escola." (E2, p. 16).</p> <p>P14: "Però la idea és que no sigui la persona tècnica o la que hi hagi allà la que ajudi, sinó apoderar les pròpies mares i pares perquè siguin ells qui els hi donin un cop de mà als seus fills a l'hora de fer els deures i, així, treballar altres coses alhora." (E3, p. 19).</p> <p>P15: "[...] les famílies ja s'apoderaven i llavors ja no venien al taller, ja feien els deures per compte seva." (E3, p. 20).</p> <p>P16: "[...] era una demanda de les famílies de l'escola, que volien aprendre català [...]". (E3, p. 20)</p>	<p>Potenciar l'apoderament dels pares i mares perquè posteriorment siguin ells qui puguin ajudar als seus fills de manera autònoma.</p> <p>Situacions d'èxit quan les famílies s'han apoderat i no necessiten més aquest acompanyament.</p> <p>Voluntat d'aprendre el català, és una manera d'apoderar-se un mateix.</p>		
--	---	--	--	--

	<p>P17: “hi ha de tot, dins l’escola hi ha famílies de tot tipus. Des de famílies que jo no conec de res a famílies que venen a tot, que estan súper implicades. Respondre’t això és una mica difícil perquè depèn de les famílies, igual que de les persones en el fons una mica. Però sí que hi ha algunes que estan molt implicades, que es mouen més i d’altres que igual només es limiten a coses de l’escola i d’altres que no participen absolutament de res.</p> <p>Sí que és cert que, al fer tantes coses diferents, he pogut conèixer una mica a moltes famílies que potser si fas només una cosa doncs no t’arriben perquè no els hi interessa o no els hi va bé per l’horari.” (E3, p. 20).</p>	<p>Varietat de famílies, n’hi ha que participen més i n’hi ha que participen menys.</p> <p>Ampli ventall d’accions per tal d’acollir a la diversitat de famílies existents al municipi i en puguin ser partícips.</p>		
--	--	---	--	--

	<p>P18: "Vull dir que els joves sí que participen i les famílies també, perquè també vol dir involucrar a les famílies amb accions." (E4, pp. 26-27).</p> <p>P19: "En aquesta nostra vessant comunitària ho intentem, però és molt difícil perquè són famílies que n'hi ha i, a més, a SS estem parlant de problemàtiques greus, de tema de risc social i és difícil. Primer hem de cobrir necessitats bàsiques i després intentarem que s'impliquin i participin en la comunitat. [...]. Les coses bàsiques. Primer, que vagin a buscar i recollir els fills, que vagin a les reunions de les escoles, totes aquestes coses bàsiques i, mica en mica, anar-los implicant. Però sí que és veritat que moltes d'aquestes famílies no participaran a l'AMPA, per exemple, perquè abans tenen altres coses més importants. I no per immigració eh,</p>	<p>En alguns casos les famílies participen perquè el projecte dels seus fills/es fa que participin, no per voluntat pròpia.</p> <p>És difícil que les famílies més vulnerables participin si no tenen les seves necessitats bàsiques cobertes. És important que primer cobreixin això per poder després, mica en mica, implicar-se a la comunitat. Tot i que ho fan indirectament quan treballen per cobrir les seves necessitats.</p> <p>Les famílies prioritzen les seves necessitats i prioritzen participar</p>	<p>"[...] el veritable procés d'adaptació de les persones i famílies que fan el procés migratori només es pot iniciar quan aquestes hagin resolt les seves necessitats bàsiques, com el treball, l'educació, l'habitatge, la salut, entre d'altres. La inseguretat laboral, la falta d'habitatge digne i la sobre ocupació o viure diverses famílies en un mateix habitatge, anomenat cohabitació forçada,</p>	
--	---	---	--	--

	<p>perquè les famílies immigrants sí que participen, però per totes les altres coses molts no tenen habitatge o tenen habitatges molt precaris i, abans, han de solventar totes aquestes coses.” (E4, p. 28).</p> <p>P20: “Sí que hi ha moltes mares que participen de l’escola d’adults i es formen allà en llengua catalana, però o perquè el fan servir poc o no acaben de tenir confiança no l’acaben de fer servir [...]” (E5, p. 33).</p> <p>P21: “El que sí que està bé d’aquest espai lector és que les primeres sessions, si no vaig errat, les famílies han de participar amb els infants [...]” (E5, p. 34).</p> <p>P22: “Nosaltres les fem partícips a partir de la participació en aquests tallers que et comentava, ja que això fa que s’impliquin en</p>	<p>als llocs depenent del que considerin més important per a elles.</p> <p>Participació de mares en aprendre el català, però per alguns factors ho deixen.</p> <p>Potenciar la figura dels pares o mares als projectes destinats a infants.</p> <p>Les temàtiques que treballin als tallers de l’escola estan relacionades amb el seu dia a dia</p>	<p>produeixen moltes dificultats en el procés d’integració i participació. (Sayed-Alhmad Beiruti, 2013).” (L’entorn familiar/ Famílies que han fet un procés migratori).</p>	
--	---	---	--	--

	<p>la dinàmica de l'escola i, per tant, en la comunitat, si més no escolar que també és extrapolable a la que troben en el carrer i pel municipi." (E5, p. 35).</p> <p>P23: "Perquè entenem que, per la tipologia de projecte, nosaltres hem d'intervenir des de l'escola, són coses voluntàries i, per tant, potser aquelles mares o aquells pares que sí que seria necessari que poguessin participar d'aquests tallers, no hi estan participant perquè no volen però, per un altre costat potser estan participant en un altre recurs." (E5, p. 37).</p>	<p>i a la realitat del carrer i del municipi.</p> <p>Voluntat de decisió de participació de les famílies per part de l'entitat.</p>	<p>"[...] "si las dificultades y las desigualdades del aula son sociales, sólo socialmente, desde la proximidad, la implicación y el trabajo con el entorno, se pueden combatir y transformar." (Collet i Subirats, 2008). (L'entorn familiar/ La relació entre les famílies i les escoles/ La implicació d'altres entitats de la comunitat).</p>	
GÈNERE I ROLS	<p>P1: "[...] (bàsicament tot eren mares)." (E1, p. 3)</p> <p>P2: "[...] però a la llarga veus que les famílies, és clar... Bueno, potser és més pràctic posar els nens en una extraescolar i jo em quedo a</p>	<p>Abundància de la figura de la mare a "Taller d'Estudi Assistit amb Famílies" a l'escola.</p> <p>Alguns pares i mares adopten un rol parental passiu.</p>		

	<p>casa o faig el que vull tranquil·lament. També l'han vist aquesta comoditat." (E1, p. 3)</p> <p>P3: "[...] hi ha famílies que no t'entenen quan els hi dius: "ei, és que el nen l'únic que necessita a casa és un espai per poder fer els deures. Necessita un llapis, una goma, un boli... només això, i que sigui només per ell." Hi ha famílies que no t'entenen. Aquí hi ha nens que arriben de casa i et porten els deures trencats, i quan els hi preguntes qui li ha trencat els deures diuen que ha sigut el seu germà. Clar, tu crides aquella mare i li dius: "senyora, l'únic que ha de fer vostè és controlar el petit, no cal que ajudi a fer els deures al gran, ja els farà sol, és igual, però senyora vostè controli els nens petits, perquè el gran necessita un espai per fer deures, necessita una tranquil·litat. Per tant,</p>	<p>Es parla de la figura de la mare com a responsable.</p> <p>Possiblement la mare estigui molt ocupada? Quin rol té a casa? I el pare on és? La mare pot dedicar 100% l'atenció al seu fill petit?</p>		
--	---	---	--	--

	<p>la seva funció és gestionar vostè els petits perquè el gran ho pugui fer.” Doncs clar, hi ha famílies que això no ho pots aconseguir.” (E1, pp. 5-6).</p> <p>P5: “[...] perquè el pare és més absent en aquestes famílies. El pare és el que treballa. Parlo més de famílies gambianes. La família gambiana el pare treballa, la mare a vegades també treballa però és que hi ha molta diferència entre el que és la família gambiana i la família marroquina.</p> <p>La família gambiana gairebé totes tenen font d’ingressos, és a dir, generalment tots els pares gambians treballen i algunes mares acostumen a tenir unes petites hores de treball. En canvi, la família marroquina és diferent. El pare costa molt més que treballi i la mare a vegades treballa però també costa molt que treballi. És que són diferents</p>	<p>Absència de la figura del pare.</p> <p>Es podria potenciar des de l’escola poder parlar amb els dos pares i potenciar la participació de la figura del pare?</p> <p>La cultura del lloc de procedència marca els rols.</p>	<p>“[...] pel que fa al gènere i l’edat dins de la família és un factor que influencia molt en la vida de les famílies que emigren a un lloc nou, no només depèn de les característiques individuals de la persona i de les diferències</p>	
--	--	---	---	--

	<p>tipologies de famílies. Com diuen els pares, “els nens quan són petits són de la mare, jo ja me n’ocuparé quan siguin grans”, diu ell. A partir de vuit/nou anys. I parlem de la mare perquè és la que se n’ocupa dels nens, molt pocs se n’ocupen els pares, molt poc. [...] parlem molt de la figura de la mare, perquè nosaltres amb qui ens relacionem bàsicament és amb la mare. Ja hi ha alguns pares, però costa molt més.” (E1, p. 6).</p> <p>P6: “Siguem realistes, si aquí a Catalunya hi ha molta part de l’educació dels fills i la responsabilitat que, malgrat que diguem que no, acaba sent de les mares, en aquestes famílies... el pare ja els pot venir a buscar, ja intervenen, però les famílies subsaharianes el pare no ho fa. També és perquè el pare treballa, això també hi és i, per tant, és la mare qui se n’ocupa dels nens. (E1, p. 6)</p>	<p>Com es poden treballar aquests rols? Ho treballen des dels centres educatius i les entitats?</p>	<p>culturals, sinó també de quin rol tenen a la família i a la comunitat que arriba.” (Sayed-Alhmad Beiruti, 2013)” (L’entorn familiar/ Famílies que han fet un procés migratori).</p>	
--	---	---	--	--

	<p>P7: “[...] sobretot venen mares.” (E3, p. 21).</p> <p>P8: “[...] suposo que tot això és cultural. Si són més ells els que treballen i elles es fan cura dels nens i nenes doncs llavors tenen menys temps, no ho sé, és complicat.” (E3, p. 21).</p> <p>P9: “Són tallers gratuïts que realitzen un cop per setmana i en aquests tallers les mares, perquè normalment participen les mares, no hi ha gaire participació de pares, [...]” (E5, p. 33).</p> <p>P10: “[...] però quan hi ha algú que se n’està fent càrrec és com que se’n desprenen d’això i no en són partícips i és una responsabilitat que ells automàticament</p>	<p>La cultura marca els rols i la participació de les famílies.</p> <p>Poca participació de la figura dels pares als tallers.</p> <p>Deleguen el rol d’educar a terceres persones. Possiblement</p>	<p>“[...] la diversitat és un concepte cultural molt ampli, ja que a més de les diferències cognitives, existeixen diferències culturals i individuals que s’han de considerar a l’hora de planificar i dissenyar els plans i els processos ensenyament-aprenentatge.” (Torío López, 2004). (L’entorn familiar/La relació entre les famílies i les escoles).</p>	
--	---	---	--	--

	<p>deleguen a altres persones i a altres professionals que ja ho estiguin fent.” (E5, p. 33).</p> <p>P11: “El bar que està més ple s’observa que només hi ha homes magrebins.” (ONP, p. 43).</p> <p>P12: “A la plaça també s’hi observa varies dones assegudes als bancs de la plaça, alguna d’elles amb els seus nadons i fills que sembla que hagin sortit de l’escola perquè porten motxilles. Entre elles tenen converses, alguna surt del supermercat i s’asseu amb la resta de dones. No s’observa cap tipus de contacte entre homes i dones.” (ONP, p. 43).</p> <p>P13: “Tot i això comenta que els pares són els que s’han d’encarregar que els seus fills,</p>	<p>els carrers i les persones del seu país d’origen eduquin?</p> <p>Abundància d’homes magrebins als bars, i les dones?</p> <p>Figura de la dona com a cuidadora del fill/a.</p>		
--	---	--	--	--

	aquests nens i nenes més joves, no delinqueixin al carrer.” (OP7, p. 50).			
--	---	--	--	--

ÀMBIT COMUNITARI I SOCIOEDUCATIU				
SUBCATEGORIA	TRANSCRIPCIÓ	ANÀLISI	REFERÈNCIES TEÒRIQUES	OBSERVACIONS
COHESIÓ SOCIAL	<p>P1: “Jo penso que aquesta mare si trobés alguna altra que l’acompanyés i que tingués ganes de tirar endavant coses doncs ja aniríem fent a poc a poc.” (E1, pp. 4-5).</p> <p>P2: “També penso que com que són moltes comunitats diferents i acaben d’arribar o porten un temps, clar, tendència natural. Tu vas a ajuntar-te amb la gent que parla el teu idioma,</p>	<p>Algunes mares possiblement tindrien més iniciativa de participació si es donessin suport entre elles.</p> <p>Les persones, se solen avenir i relacionar-se més amb gent del seu mateix país d’origen, ja sigui per</p>	<p>“[...] actualment hi ha una distribució de grups i classes</p>	

	<p>que s'assembla a tu... però clar, aconseguir fer realment xarxa i que tot sigui una comunitat com deies tu és complicat, perquè són realitats súper diferents, entre elles també tenen les seves històries i llavors entenen les coses diferents i costa aconseguir una unió, però està allà." (E3, p. 21).</p> <p>P3: "[...] s'haurà d'aprendre a conviure amb aquesta gent, però diu que li preocupa aquesta convivència, ja que s'ha creat conflictes entre la gent nouvinguda i la gent que ha nascut a Salt." (OP6, p. 49).</p>	<p>l'idioma o perquè s'hi senten més identificades. Costa que hi hagi una interrelació per aconseguir crear una comunitat on s'hi pugui veure relacions de diferents llocs d'origen.</p> <p>A més, hi ha conflictes entre les persones autòctones i les persones immigrades, la convivència és fluixa.</p>	<p>socials molt desiguals, això és un factor clau que genera la formació de subcultures socials i genera conflictes impedit la cohesió social dels individus a la comunitat." (Morata 2010). (La integració social/ El treball socioeducatiu i comunitari/ La participació i la cohesió social).</p>	
MIGRACIÓ	<p>P1: "Nosaltres tenim un 72% d'alumnat de nens que es poden considerar oficialment immigrants. Per què? Perquè no tenen DNI espanyol. El que passa és que nosaltres tenim el</p>			

	<p>100% de l'alumnat que procedeix de famílies estrangeres. Per tant, és la diferència. Hi ha alguns nens, el 30% de l'alumnat que ja té DNI espanyol perquè han nascut aquí, perquè la família els hi ha tramitat la nacionalitat espanyola... però, realment, els nens que pertanyen a famílies estrangeres és un 100%. És a dir, totes aquestes famílies han realitzat un procés migratori." (E1, p. 1).</p> <p>P2: "Bàsicament tenim immigració magrebina, de la zona del nord d'Àfrica, principalment de Marroc, i després tenim subsaharians. Aquí es divergeixen més. Principalment teníem molts de gambians però ara tenim gent de Mali, Guinea Conakry, Nigèria, etc. Tenim indis, penso que un</p>	<p>Segregació escolar.</p>		
--	--	----------------------------	--	--

	<p>parell; xinesos també un o dos; i de l'est és molt puntual el que tenim, potser en aquest moment en tenim tres però dos són germans i estan aquí per unes altres circumstàncies, però no, no en tenim; i, després, tenim sud-americà, bàsicament hondureny.” (E1, p. 1).</p> <p>P3: “[...] generalment, fora que no siguin famílies que arribin directament d’origen, ja saben quin és el procés que han de fer. Vull dir, immigració que vingui directament d’origen, de moment, n’hi ha molt poca. El que tenim és l’alumnat que ja fa temps o que majoritàriament ja té germans aquí, alumnat que, per exemple, teníem aquí i ha marxat a Europa i que ara torna, alumnat que s’ha mogut per</p>	<p>La majoria de famílies que arriben noves a l’escola ja saben el procediment i el funcionament.</p>		
--	--	---	--	--

	<p>altres zones de Catalunya i torna... el que tenim, bàsicament, és això. Famílies que vinguin d'origen no en tenim gaires." (E1, p. 2)</p> <p>P4: "[...] n'hi ha d'altres que fa menys que han arribat o viuen més tancades o el que sigui. Doncs tu la veus i clar, costa. Potser ha de passar una generació. Per tant, les filles d'aquesta dona estaran plenament integrades. La formació és el que penso que les farà integrar." (E1, p. 5)</p> <p>P5: "[...] a Salt ara no me'n recordo quin era el tant per cent de famílies que venen d'altres països, però és un tant per cent força elevat, però que després nosaltres trebalem en concret en una escola de Salt, que és l'escola</p>	<p>Manca d'integració de les famílies immigrades pel fet de la migració. Com podem facilitar que aquestes famílies s'adaptin al nou context?</p>	<p>"Salt no era un municipi preparat per acollir de forma massiva l'arribada de nova població immigrant. L'impacte directe sobre la qualitat dels serveis públics, la cohesió i la identitat del municipi ha estat significatiu [...]." (Cruz, 2014)" (Contextualització de Salt/ Història i antecedents/ Impacte de les onades migratòries).</p>	
--	--	--	---	--

	<p>Mas Masó que aquí hi ha més d'un 90%, suposo que ja t'ho hauran dit, però és més d'un 90% de famílies d'origen d'altres països. Aleshores nosaltres aquí treballem, sobre tot, amb famílies que provenen de Marroc, de Gàmbia i Senegal, després n'hi ha alguna sud americana també, alguna d'Hondures i potser alguna en concret d'algun lloc més, però sobretot amb persones de Marroc, de Gàmbia i de Senegal." (E2, p. 16).</p> <p>P6: "Moltes africanes, sobretot Marroc; un alt percentatge també de Gàmbia i Senegal i no ho sé. Però també n'hi ha de Llatino-Amèrica, alguna de països nòrdics... però sí, majoritàriament trobaríem aquests dos grups." (E3, p. 22).</p>	<p>Abundància de persones subsaharianes i magrebines.</p>	<p>"Dins del total hi predomina el nombre d'origen espanyol amb un total de 19.116 habitants i seguidament hi predominen persones procedents d'Àfrica amb un total de 8.092 habitants." (Idescat). (Contextualització de Salt/ Història i antecedents).</p>	
--	---	---	---	--

	<p>P7: “Això nosaltres ho interpretem amb el fet que majoritàriament són persones d’origen de l’Àfrica subsahariana i, tot i que sí que tenen un concepte de comunitat i de treballar per la comunitat, per altre costat tenen el concepte que tothom educa a la comunitat [...]”. (E5, p. 33).</p> <p>P8: “El que hi ha és que la primera immigració dels primers anys que la gent venia del sud d’Espanya, van venir aquí i van construir tot el barri Centre. La gent de Salt de sempre vivia al barri Antic, va arribar aquesta primera onada migratòria i van construir-lo. Moltes o algunes d’aquestes han progressat entre cometes i han marxat a viure a altres pobles del voltant o al</p>	<p>Les famílies immigrades tenen la visió del seu país que la comunitat i la gent de la comunitat educa. I aquí? És el que voldríem?</p> <p>Història de les immigracions de Salt.</p>		
--	---	---	--	--

	<p>barri de la Maçana on s'hi ha construït cases i aquests pisos buits han estat ocupats per la població immigrant.” (E4, p. 29).</p>			
<p>VISIÓ SOCIAL I REALITAT DE SALT I DEL BARRI CENTRE</p>	<p>P1: “[...] n'estic segura que hi ha molta barriada al voltant de Barcelona que també està malament. Però clar, Salt... l'altre dia ho comentàvem, hi ha barriades que, d'acord que siguin municipis més grans, però tot el municipi amb la complexitat de Salt n'hi ha alguna altra a Catalunya? No, no n'hi ha cap més. Salt és, a nivell de municipi, el més complex que hi ha. Però aquí estem.” (E1, p. 10).</p> <p>P2: “Què acaba passant a Salt? Que sí que hi ha espais que participa la gent però, això m'ho deien uns companys meus que treballaven a Salt fa poc, que</p>	<p>Salt és, possiblement, el municipi amb més complexitat de Catalunya.</p>	<p>[...] actualment hi ha una distribució de grups i classes socials molt desiguals, això és un factor clau que genera la</p>	

	<p>hi ha com dos Salts. El de les persones que arriben nouvingudes o que tenen determinada posició socioeconòmica i el Salt de la gent de tota la vida o de la gent que ha ascendit econòmicament. Aleshores, moltes vegades hi ha això, coexistència, però realment no hi ha una cohesió de convivència i acabes veient com dos mons molt diferenciats.” (E2, pp. 18-19).</p> <p>P3: “[...] jo queestic a Salt veig moltíssimes persones que necessiten un cop de mà, això que deies tu, famílies en risc d’exclusió social, és que n’hi ha moltíssimes.” (E3, p. 23).</p> <p>P4: “[...] conflictiu no ho és. Potser la visió és conflictiva perquè es veuen molts pisos ocupats.” (E4, p. 29).</p>	<p>Hi ha la visió que Salt està dividida en dues parts segons la posició socioeconòmica de la població. A causa d’això no hi ha una cohesió de convivència.</p> <p>Presència de moltes famílies en risc d’exclusió social.</p> <p>Hi ha la visió que el barri Centre no és un barri conflictiu, però hi abunda la ocupació d’habitatges.</p>	<p>formació de subcultures socials i genera conflictes impedit la cohesió social dels individus a la comunitat.” (Morata, 2010, citat per Morata, 2014). (La integració social/ El treball socioeducatiu i comunitari/ La participació i la cohesió social).</p> <p>“[...] al llarg dels últims anys hi ha hagut situacions d’atur</p>	
--	--	--	--	--

	<p>P5: “L'altra cosa també és la facilitat d'accedir a pisos ocupats, de màfies o de qui sigui que els hi obren pisos a qualsevol persona si paguen el lloguer. [...] Aquí ho estem patint per això, perquè i hi ha molts pisos vells de quan hi ha hagut desnonaments i són de bancs.” (E4, p. 30).</p> <p>P6: “[...] hi ha moltes entitats a Salt, però no sé si potents o no.” (E4, p. 31)</p> <p>P7: “[...] si em permets, et desmentiré aquest argumentari que t'han dit de que hi ha molta delinqüència i molts de robatoris. [...] i tot aquest alarmisme social que hi ha es pot desmentir totalment.” (E5, p. 36).</p>	<p>Abundància de pisos ocupats i hi ha facilitat d'accedir a pisos.</p> <p>Quantitat no és igual a qualitat.</p>	<p>crònic, degradació i ocupació d'habitatges [...]” (Cruz, 2014).” (Contextualització de Salt/ Història i antecedents/ Impacte de les onades migratòries).</p>	
--	---	--	---	--

	<p>P8: “No hi ha molta delinqüència, no hi ha molts robatoris, no hi ha molts conflictes, no. Hi ha una tensió latent, hi ha una conflictivitat que es respira en l’ambient per les diferents comunitats que hi ha i els problemes que puguin tenir entre ells de convivència, però no es veu això en el carrer, no ho veus en el dia a dia. Tu passeges per Salt i no et trobes ni gent que surt corrents de les botigues perquè han robat ni gent queixant-se pel carrer demanant ajuda perquè els acaben d’atracar, ni gent que els hi ha rebentat el cotxe, ni gent que els hi ha “fotut” la moto. Vull dir, tot el que es produeix no es produeix per aquest volum d’immigració, sinó que això es veu produït pel gruix de població que hi ha a Salt, siguin nousvinguts o siguin</p>	<p>També hi ha la visió que Salt no és com diu la gent, no es veu delinqüència al carrer. I si n’hi ha no és per l’arribada de la gent immigrant, sinó perquè Salt</p>		
--	--	--	--	--

	<p>autòctons. És una població que té més de vint mil habitants i això suposa que hi hagi tota una sèrie de situacions, i són les mateixes que es produeixen a qualsevol altre municipi que tingui les mateixes o gairebé les mateixes densitats de població.</p> <p>Per tant, aquest argumentari que t'han donat jo no l'accepto. Jo, personalment. Per desmentir-lo del cert potser s'hauria d'anar a la policia i que poguessin dir quines denúncies hi ha i quins casos s'han trobat. Però jo aquest argumentari que fan les botigues no el compro, perquè és el mateix argumentari que em van donar a mi quan vaig començar a fer d'educador de carrer i jo pensava que me n'anava a la selva, que me n'anava</p>	<p>és un municipi gran i passen més coses per la quantitat de gent que hi ha vivint. S'han creat prejudicis del barri Centre a causa de la immigració?</p>		
--	---	--	--	--

	<p>a la guerra i no. Vull dir, no té res a veure.” (E5, p. 36).</p> <p>P9: “És el concepte també que es té, el concepte que té la població cap al que és diferent, cap al que genera por i entenc que, potser, això t’ho han dit persones de botigues que també són nouvingudes, però tot i així jo crec que no és una situació gaire alarmista.” (E5, p. 36).</p> <p>P10: “Aquesta inseguretats i por si és de persones comerciants de Salt, de “blanquitos” per dir-ho d’alguna manera catalanets o espanyols, és por al que és desconegut, bàsicament. I fer més cas a aquests mites, en aquests prejudicis i en aquestes històries per no dormir que corren, parlant així en</p>	<p>Allò que és desconegut i és diferent ens fa tenir por.</p>		
--	--	---	--	--

	<p>plata: “el negro es malo o el moro roba o el moro y el negro traficant”, és més aviat aquesta por al que és desconegut i aquesta poca predisposició a conèixer el que em fa por, que suposo que també els hi genera això. Sí que és cert que els prejudicis són necessaris, perquè així a nosaltres els humans ens serveix per poder dir: això m’interessa, això no, amb això he de vigilar i amb això no. Però una cosa és que tu facis un ús i l’altre cosa és que sigui la teva manera o la teva metodologia per desenvolupar-te en la societat, perquè després no tindrà una bona relació, no tindrà una bona convivència des de la societat, perquè estarà condicionat per tot això i això farà que no doni peu a conèixer la realitat. Per tant, en</p>	<p>Hi ha gent que té por a allò que no coneix, però hi ha poca predisposició a conèixer-ho i es creen els prejudicis. Aquests prejudicis moltes vegades et fa desenvolupar d’una manera o una altra a la societat la qual vius. Els prejudicis mutus que existeixen a la comunitat poden ser factors d’una convivència negativa entre les persones i condicionarà a la relació entre els individus de manera negativa, cosa que aquests prejudicis faran que es conegui una altra realitat i no hi hagi la predisposició de conèixer la veritable realitat de les persones que hi viuen.</p>	<p>“És també a partir de la participació social que creem espais i llocs que enforteixen la integració entre diferents cultures, orígens i religions encaminades totes elles a l’assentament d’un procés de convivència i no només de coexistència (Romero, 2002).” (La integració social/ El treball socioeducatiu i comunitari).</p>	
--	--	--	--	--

aquest sentit, crec que pels autòctons deu ser això.” (E5, pp. 37-38).

P11: “Pels nouvinguts, en el cas que tinguin botigues i també s’hi trobin... no crec que s’hi trobin. Si és que s’hi troben no crec que s’hi trobin tant, però suposo que és el fet de la distància entre la realitat d’aquí i la dels seus orígens. En els seus països d’origen la gran majoria tenen un sistema policial i judicial molt restrictiu, amb unes conseqüències molt severes. Estem parlant de que en segons quins llocs si t’enganxen robant et tallen la mà directament i aquí no, aquí hi ha certes llibertats que et permeten fer algunes accions que no tindran unes conseqüències tan altes com les que podrien tenir en els seus

	<p>països d'origen. I això fa que ells, crec en certa manera, se sentin com més capaços o més tranquils a l'hora de fer alguns actes delictius, centrant en que la inseguretat i la por és per la gent nouvinguda." (E5, p. 38).</p> <p>P12: "El fet que la gent que ha sigut de Salt de tota la vida, i gairebé de tota la vida i que no tenen un origen de persones nouvingudes, ho malviuen i pensen que: ui, aquests ens faran fora, i aquests estan al carrer perquè ja n'estan maquinant alguna. I no hi ha res d'això, absolutament res." (E5, pp. 38-39).</p> <p>P13: "[...] una de les coses que va lligada amb això dels joves és el fet que van en manada, per dir-ho d'alguna</p>	<p>Presència de prejudicis per part de la gent autòctona.</p> <p>A Salt hi ha un nombre molt gran d'infants i joves.</p>		
--	---	--	--	--

	<p>manera, que van en grup. I quan els joves van en grup es creixen i això fa que les persones o algunes persones puguin pensar que pot passar alguna cosa. T'estic parlant molt dels joves, perquè, no sé si ho saps però, a Salt hi ha un gran gruix de població que està entre l'edat infantil i juvenil i amb un gran gruix em refereixo a que hi ha un vint o vint i escaig per cent de la població que està en aquesta franja d'edat." (E5, p. 40).</p> <p>P14: "El que passa és que potser Salt, al seu un municipi més gran, doncs aquest defecte que parlàvem fa una estona de que la comunitat educa, queda més diluït. No és com si estiguessis a un poblet de set-centes persones on has de vigilar el que fas i</p>	<p>El fet que Salt sigui un municipi gran s'ha perdut o no es veu com educa la comunitat.</p>		
--	--	---	--	--

	<p>el que dius, perquè a la mínima se n'assabenten a casa, que no un municipi de més de vint mil persones on depèn del que facis i on ho facis ningú se n'assabentarà [...].” (E5, p. 40).</p> <p>P15: “A nivell comunitari jo diria que no s'està treballant res, pròpiament dit. Sí que hi ha algunes accions concretes, com és el mercat de segona mà de les AMPA, que es va fer el novembre i era la segona o la tercera edició, sí que hi ha accions d'algunes AMPA, però allò que es diu comunitari per treballar amb les famílies no. Tot i que hi ha la voluntat per part de recursos, però acaba sent un treball familiar, com el que podrien fer els Centres Oberts amb les famílies i els</p>	<p>No hi ha cap treball comunitari en sí, hi ha hagut la intenció i la voluntat però ha acabat sent un treball per la família.</p>		
--	--	--	--	--

	<p>nens, fan accions puntuals, això sí, per tal d'obrir-se a la comunitat. Però comunitari en sí no hi ha res, no només per famílies, sinó per la població en general.” (E5, pp. 40-41).</p> <p>P16: “Tot el que es fa, tot i que s’obra a tota la població acaba sent una cosa pels “blanquets” i l’altra cosa per tota la resta. Per altra banda, el fet que tot el que es proposa a nivell municipal està més encarat cap una població, en principi, autòctona. Es pot mirar tota la programació municipal i la gran part és destinada a població catalana o espanyola. No es fan coses on la gent d’altres orígens es puguin sentir identificades i si es fan, normalment és d’alguna associació pròpia d’ells. Pots veure-ho a la programació de la festa</p>	<p>Les poques accions que es fan comunitàries estan destinades a la població autòctona (catalana o espanyola). No és inclusiu. Si volen algun acte on se sentin identificades les persones estrangeres surt d’alguna associació seva.</p> <p>Com es poden sentir incloses i sentir-se que formen part de la comunitat de Salt?</p>		
--	--	--	--	--

	<p>major, no hi ha cap grup que representi aquestes comunitats que hi ha a Salt. Per tant, directament jo crec que a nivell comunitari a Salt no es fa res. No és que no es faci res, però, rectifico, no es fa res que tingui impacte.” (E5, p. 41).</p> <p>P17: “[...] no crec que es facin gaires coses en aquest sentit, vull dir de cara a tota la comunitat. A nivell particular sí, cada recurs treballa els seus objectius, per dir-ho d’alguna manera, però no tant a nivell comunitari, sinó a nivell de les necessitats o demandes que pugui tenir la família en matèria a alguna cosa concreta, majoritàriament cap a la criança dels fills i la parentalitat positiva.” (E5, p. 42).</p>	<p>Important el fet de saber que es fan moltes coses, però res que tingui un impacte a la comunitat.</p> <p>Es fa molt de treball dirigit a potenciar un vincle parental positiu amb les famílies, ja que és una demanda de les famílies.</p> <p>El fet de no fer un treball comunitari amb aquestes famílies,</p>		
--	---	--	--	--

	<p>P18: "O sigui, cada recurs, en certa manera, fa un treball comunitari. Intenten que les famílies o les persones amb les que treballen puguin tenir una inclusió a la societat o pugui millorar la seva situació dintre la comunitat. Però allò que es diu comunitari pròpiament cap a les famílies no hi ha res, a banda de coses que fa cada recurs però no hi ha res." (E5, p. 42).</p> <p>P19: "Majoritàriament a la plaça es veu persones d'origen subsaharià i magrebí. De tant en tant també s'observa gent gran i persones adultes d'origen espanyol que travessa la plaça o el carrer.</p> <p>Els nens que juguen amb els monitors alguns marxen i n'arriben d'altres,</p>	<p>Abundància al barri de persones subsahariana i magrebina i poca gent d'origen autòcton. Molt moviment a la plaça, què em fa pensar?</p>		
--	---	--	--	--

	<p>també es veuen nens i joves amb bicicleta i patinets a la plaça.” (ONP, p. 43).</p> <p>P20: “Observo, també, que a alguns portals dels blocs de pisos i fora d’alguns comerços hi ha grups d’uns quants d’homes subsaharians drets a fora xerrant.” (ONP, p. 43).</p> <p>P21: “[...] comenta que sempre que ve a treballar veu molt de moviment a la plaça però que no se sent segura en aquest barri pel fet que hi ha delinqüència, verbalitzant que hi ha molts robatoris.” (OP1, p. 44).</p> <p>P22: “Comenta que en aquest barri hi veu molta vida migratòria, destacant les persones subsaharianes i</p>	<p>El fet de socialitzar-se entre ells al carrer i que es vegi gent al carrer.</p> <p>Inseguretat al barri per part de botigueres a causa de la delinqüència que ha viscut.</p> <p>Treballadors del barri comenten que hi ha menys seguretat al barri des que hi ha tanta presència de persones immigrades.</p> <p>Baix nivell de vida al barri a causa de l’última onada migratòria.</p>	<p>[...] les onades migratòries del poble i els creixements urbans que hi ha hagut han marcat significativament la configuració social del</p>	
--	---	---	--	--

	<p>magrebines. Comenta que hi ha molta menys seguretat i verbalitza que la majoria que delinqueix al barri són persones magrebines. [...] el que li preocupa és que el nivell de vida al barri no és tan alt com possiblement abans de l'última onada migratòria i tenen menys comerciants" (OP2, p. 45).</p> <p>P23: "Comenta que no està tranquil·la vivint aquí ja que hi ha molts lladres pel carrer, destaca sobre tot a nens, que entren a la botiga i els hi agafa productes d'alimentació. Comenta que quan passa això truca a la policia, però ara ja no ho fa tant perquè la policia no hi fa res.</p> <p>En aquest mateix moment que ens explica això ve un home d'origen</p>	<p>Altres comerciants comenten que hi ha molta presència de robatoris per part de nens que entren a la seva botiga. La policia no fa res al respecte.</p> <p>Presència d'un robatori en directe.</p>	<p>municipi, provocant una important fragmentació entre els barris i veïns." (Cruz, 2014)." (Contextualització de Salt/ Història i antecedents/ Impacte de les onades migratòries).</p>	
--	--	--	---	--

	<p>magrebí a la caixa per pagar i la dona s'adona que porta alguna cosa a la butxaca i li demana al senyor que ensenyi les butxaques, que l'està robant. L'home diu que no, que el deixi en pau. La dona crida a l'home dient que li torni el que ha robat i l'home marxa corrent. Una vegada passa això, la dona ens comenta que això passa a diari en aquest supermercat i a la resta de comerços del barri." (OP3, p. 46).</p> <p>P24: "Comenta que ella és de la frontissa entre Salt i Girona, paga impostos a Girona però fa vida a Salt, sobretot al barri ja que acostuma a freqüentar botigues i bars d'allà.</p> <p>La jove explica que el barri Centre és una zona molt segregada, que les persones que hi vivien fa uns 10 anys</p>	<p>Robatoris diaris al barri.</p> <p>Visió del barri com una zona molt segregada però alhora hi viuen moltes nacionalitats i s'ha convertit en un barri amb múltiples cultures.</p> <p>Hi abunda la vida al carrer.</p>	<p>"[...] per aconseguir una òptima integració intercultural d'aquestes persones i famílies, cal una</p>	
--	---	---	--	--

	<p>han anat marxant per el constant flux de persones migrades i s'ha anat quedant un barri amb un munt de diferents nacionalitats on hi ha molta cultura i cada vegada més respecte. La jove comenta que en aquest barri es fa molta vida al carrer i que, per ella, el barri Centre és el cor de Salt, ja que és el barri que més representa la diversitat i el sistema d'inclusió fallit.</p> <p>Afegeix que en aquest barri, sobretot a l'estiu, hi ha molta vida al carrer. Als pisos acostuma a fer-hi més fred a l'hivern i més calor a l'estiu i que, per tant, és molt habitual que la canalla estigui al carrer o a la plaça jugant.”</p> <p>(OP4, pp. 46-47).</p> <p>P25: “[...] el que li preocupa del barri és el tema dels pisos ocupats i la</p>	<p>El fet d'haver-hi tanta diversitat de nacionalitats en un mateix lloc com és el barri Centre, es pot veure com ha fallat la intenció d'inclusió d'aquestes.</p> <p>Al barri Centre hi ha ocupació i pobresa.</p> <p>Manca de suport per part de Serveis Socials i la policia quan se'ls hi demana.</p>	<p>política migratòria que fomenti la formulació de plans integrals d'immigració que impulsin i coordinin diferents actuacions en els àmbits polítics i socials a nivell estatal, autonòmic i local.”</p> <p>(Sayed-Ahmad Beiruti, 2013). (L'entorn familiar/ Famílies que han fet un procés migratori).</p>	
--	--	---	--	--

	<p>pobresa general que hi regna. (...)</p> <p>També que la policia és molt poc efectiva quan se la truca per situacions problemàtiques al barri i Serveis Socials no funciona gens bé en aquests casos. Afegeix que un altre aspecte que li preocupa és que les persones blanques de classe mitjana-alta no aposta per l'escola pública i aquesta, tot i tenir un gran i apte professorat, és una escola segregada al 100%." (OP4, p. 47).</p> <p>P26: "[...] verbalitzen que, actualment, els clients han deixat de venir per la por a la gent que hi viu al barri, fent referència a persones immigrants. [...]</p> <p>Els dos treballadors comenten que la preocupació que tenen principalment és la gent incívica, fent referència a la</p>	<p>Segregacions de les escoles.</p> <p>Culpabilització a les famílies immigrades per la por que s'ha generat.</p> <p>Està esdevenint un barri amb robatoris, brutícia i ocupacions.</p> <p>Rebuig a les persones immigrades per la seva arribada al poble i</p>		
--	---	---	--	--

	<p>preocupació de com s'està esdevenint el barri en quant a brutícia, robatoris i ocupacions de pisos." (OP5, p. 48).</p> <p>P27: "A més, comenta que les onades migratòries han fet molt mal al poble, però especialment a aquest barri perquè no hi ha hagut cap control i l'Ajuntament se n'ha des preocupat bastant al llarg dels anys." (OP6, p. 49).</p> <p>P28: "[...] molts clients que venien ja no venen per culpa dels prejudicis que s'ha creat del barri." (OP6, p. 49).</p> <p>P29: "Comenta que veu molts robatoris a diari i ella no se sent tan segura com abans." (OP6, p. 49).</p>	<p>culpabilització d'aquestes pel que s'ha generat a Salt i al barri.</p> <p>Despreocupament de l'Ajuntament.</p> <p>Barri on s'han creat molts prejudicis, la gent de fora no ve per això.</p> <p>Inseguretat pels robatoris.</p> <p>Robatoris diaris per nens i nenes i persones magrebines.</p> <p>Preocupació econòmica, però l'abundància de dones subsaharianes</p>	<p>"És un procés que no és fàcil ja que hi juguen molts factors externs, esdevenint problemes en moltes ocasions amb persones externes de la família, ja que, com explica Sayed-Ahmad Beiruti (2003), "[...] podria crear situacions de tensió que possiblement acabin essent conflictives i, per tant, generin comportaments de segregació i automarginació, tot dificultant l'adaptació, la convivència i el diàleg intercultural."). (L'entorn familiar/ Famílies que han fet un procés migratori).</p>	
--	---	---	--	--

	<p>P30: “[...] comenta que es veuen robatoris a diari, sobre tot fa referència al col·lectiu magrebí i a nens i nenes.” (OP7, p. 49).</p> <p>P31: “Explica que venen moltes dones subsaharianes a comprar teles però que li preocupa que les vendes baixin per no poder pagar el local. Tot i això diu que, per sort, està a un barri on el nombre d’immigració és molt alt i normalment sempre té clients.” (OP7, p. 50).</p>	<p>al seu comerç i la quantitat de persones immigrades al barri fa que entrin al seu comerç i venen molts clients.</p>		
RELACIÓ AMB L’ENTORN	<p>P1: “[...] un cop al mes la tècnica de SER.GI ensenya recursos que té el municipi a aquelles famílies que hi volen col·laborar. És a dir, a vegades van a la biblioteca per ensenyar-los-hi</p>			

	<p>que poden anar-hi amb el seu fill, els hi ensenyen la ludoteca, ara tenim prevista una sortida a la zona de les hortes Pla dels Socs. És que no es mouen de plaça Catalunya, doncs un dia sortir a la tarda amb els seus fills i anar fins al Pla dels Socs, jugar una estona i tornar. Això no val diners, no cal saber fer gaire res. I doncs seria això, fer activitats d'aquest tipus." (E1, p. 8).</p> <p>P2: "[...] aquestes mares deixen els seus fills perquè, per elles, la comunitat educa. Segurament a Gàmbia la comunitat educa, el veí renyarà el teu fill i no passarà res, d'acord, però aquí no. Aquí els nens van pel carrer i l'únic que fan és estar al carrer, elles no els controlen perquè</p>	<p>Treball de relació amb l'entorn a partir d'eines i recursos educatius o espais que poden utilitzar en el seu dia a dia.</p> <p>Moltes famílies segueixen pensant que aquí la comunitat educa, però no és el mateix aquí que al seu país d'origen i aquí comporta més riscos, encara que seria ideal aconseguir que la comunitat eduqui, però de manera sana i no que els més joves siguin utilitzats pels més</p>	<p>"Les ciutats educadores tenen per objectiu aprendre, intercanviar, compartir i enriquir la vida dels seus habitants. Tenint en compte que estan en relació amb l'entorn i altres territoris, s'ha de partir de donar atenció a la formació, la promoció i el desenvolupament dels seus habitants atenent a tot tipus</p>	
--	--	--	---	--

	<p>els nens juguen a fora però aquí el carrer té molts riscos i aquests nens es relacionen amb nens més grans, amb adolescents també vulnerables i que estan en risc i estan essent utilitzats per gent més gran, això és evident. Hi ha adults que utilitzen els nens per cometre delictes perquè són menors.” (E1, p. 8).</p> <p>P3: “Passa que és veritat que si vols treballar amb persones en risc d’exclusió, has de treballar en relació al seu entorn, i si ho treballes en relació al seu entorn és amb totes les persones que hi ha a la comunitat.” (E2, p. 17).</p> <p>P4: “[...] la idea de les sortides era conèixer l’entorn, tots els temes bàsics</p>	<p>grans i que delinqueixin. Com aconseguir que els més joves tinguin uns referents positius a la comunitat?</p> <p>(Tot i que Salt es considera ciutat educadora, com i on es pot veure que la comunitat de Salt eduqui? És accessible per a tothom i la gent ho coneix? On es veu en el carrer?)</p> <p>La importància de treballar en l’entorn amb es famílies en risc d’exclusió social, ja que això implica treballar amb tota la comunitat, hi hagi gent més vulnerable o menys vulnerable, però d’una manera conjunta i que englobi a tothom.</p>	<p>de persones per a la formació al llarg de la vida, però sobretot donar oportunitats als infants i joves per tal que puguin tenir un lloc i ser protagonistes actiu de la vida social i la ciutat.” (Carta de ciutats educadores). (La integració social/ Ciutats educadores).</p>	
--	--	--	--	--

	<p>i tots els serveis des de biblioteca, ludoteca, el CAP... tots els recursos que elles puguin necessitar. És com una immersió dins el barri, però clar, jo no sé si ho diria acollida, però és una línia que seguim.” (E3, p. 22).</p> <p>P5: “[...] a nivell comunitari també el fet que es promogui la participació de les famílies a les AMPA fa que també generin certs moments en que es troben amb altres persones d’altres AMPA, d’altres escoles, que dins les AMPA hi hagi, en menor o major grau en funció de l’AMPA, un intercanvi entre diferents comunitats, ja sigui marroquina, les diferents comunitats africanes que hi ha, les pròpies i autòctones per dir-ho d’alguna</p>	<p>Coneixença de l’entorn com a treball amb les famílies.</p> <p>Interrelació entre comunitats i d’aquesta manera es promou la participació.</p>	<p>[...] s’ha d’aprofitar els recursos que ofereix l’entorn i incorporar-los als Projectes Educatius de Centre per aconseguir els objectius educatius proposats, ja que l’entorn és un espai educatiu que s’ha de tenir en compte.</p>	
--	---	--	--	--

	<p>manera, del municipi de Salt.” (E5, p. 35).</p> <p>P6: “Les que siguin del barri Centre i vagin a l’escola El Pla i participin d’aquests tallers, perquè no són obligatoris, sí que se’n podran beneficiar i tindrà un impacte en la comunitat amb major o menor grau.” (E5, p. 36).</p> <p>P7: “Per un altre costat, inseguretats i por, bueno... hi ha una cosa, també, que és important a tenir en compte, que és l’ús de la via pública. No sé si tu ets de les últimes que encara va fer vida de infant en el carrer, jo sí que vaig fer vida d’infant en el carrer i sorties els dissabtes a les nou del matí de casa, tornaves a casa per dinar,</p>	<p>Les famílies que participin en els tallers del seu barri que es facin des de l’escola, ja és una manera de relacionar-se amb el seu entorn i crear impacte, tant per elles com per la comunitat.</p> <p>Actualment les persones no es relacionen amb el seu entorn com anys enrere. Les dinàmiques han canviat. La</p>	<p>Per tant, proposa realitzar projectes conjunts entre diferents sectors que engloba la comunitat educativa [...]” (Torío López, 2004). (L’entorn familiar/ La relació entre les famílies i les escoles/ La implicació d’altres entitats de la comunitat).</p>	
--	--	---	---	--

	<p>estaves a casa entre tres quarts d'hora i dos hores i tornaves a sortir fins que eren les vuit o nou del vespres al carrer. I això suposava estar jugant a pilota, estar passejant amunt i avall, estar assegut, fer algunes trapellereries com trucar algun timbre, d'atabalar a alguna persona, d'anar amb bicicleta... i tota una sèrie de coses que ara, per les dinàmiques de la societat europea, això ha canviat." (E5, p. 38).</p> <p>P8: "[...] ells, a nivell de comunitat, funcionen així. I si te'n vas a qualsevol dels seus països d'origen, siguin africans, siguin sud americans, ells fan vida al carrer, al carrer és on passa tot i a casa no hi fan res. Què hi fem a casa? Si tot està al carrer, fem vida al carrer... per tant, suposo que això és el</p>	<p>comunitat educava més abans que actualment?</p> <p>L'entorn com a eina de socialització i de relacions. Les persones immigrades ho solen fer més, ja que als seus països d'origen és el seu <i>'modus vivendi'</i>.</p>		
--	---	--	--	--

	<p>que genera com aquesta inseguretat i por de veure tanta gent nouvinguda al carrer. Per què és? Bueno doncs perquè estan fent vida, perquè per ells el carrer és un lloc de socialització, un lloc on compartir, un lloc on trobar-se, on conèixer, on fer vida... cosa que nosaltres els europeus, catalans i espanyols inclosos, hem deixat de fer per estar 'tancadets' a casa amb les màquines, amb els videojocs... i crec que és una de les coses que fa que hi hagi aquesta inseguretat i aquesta por." (E5, p. 38).</p> <p>P9: "[...] és gent que està fent vida al carrer, però perquè moltes vegades a casa no la poden fer, perquè estem parlant de famílies que són, potser, un pare, dos mares i vuit fills en una casa</p>	<p>Les persones autòctones no ho solem fer tant i possiblement això fa que generi por quan ho veiem?</p> <p>El fet de viure moltes persones a casa també és un fet que obliga a moltes famílies a sortir al carrer a socialitzar-</p>	<p>"La inseguretat laboral, la falta d'habitatge digne i la sobre ocupació o viure diverses famílies en un mateix habitatge, anomenat</p>	
--	--	---	---	--

	<p>amb dos, tres o quatre habitacions. Realment aquestes persones estan a gust a dins de casa? O necessiten sortir a fora? per tenir espai, per tenir relació amb altres persones, per no sentir-se angoixats o atabalats, per desconnectar de la seva realitat de dins de casa.” (E5, p. 39).</p> <p>P10: “Una altra cosa que pot generar por i inseguretat és el fet de com es dirigeixen algunes persones novingudes cap a altres persones, siguin novingudes o no. Això a vegades és pel desconeixement de la llengua, altres vegades és per les persones amb les que s’hagin pogut relacionar i, per tant, quin tipus de socialització i manera de socialitzar-se hagin adoptat.” (E5, p. 39).</p>	<p>se, com un espai de desconexió de la seva realitat de convivència de viure tantes persones en un espai reduït.</p> <p>La relació entre persones de l’entorn.</p>	<p>cohabitació forçada, produeixen moltes dificultats en el procés d’integració i participació. (Sayed-Alhmad Beiruti, 2013).” (L’entorn familiar/ Famílies que han fet un procés migratori).</p>	
--	---	---	---	--

	<p>P11: “Una noia de quinze anys pot acordar a casa seva de no portar mocador, però el fet que la comunitat tingui tant de pes pot fer que els pares acabin canviant el seu discurs i li acabin dient que es posi el mocador, simplement pel fet aquest del pes de la comunitat i la importància que té per a ells. No volen ser rebutjats de la comunitat, és una cosa a la que s’aferren molt, a la que s’hi senten molt identificats, és una de les poques coses que els hi genera arrelament en el territori i, per tant, amb això són molt respectuosos.” (E5, pp. 41-42).</p> <p>P12: “La dona em diu que viu aquí al barri amb la seva família. Quan no està treballant normalment es queda a casa</p>	<p>La influència que té l’entorn de la comunitat i la relació que tenen amb aquesta pot generar rebuig si no se segueix com ho fa tothom. Tant si són persones de la mateixa comunitat cultural com de diferent cultura.</p> <p>Comerciants del barri fan vida al mateix barri.</p>	<p>“[...] pel que fa al gènere i l’edat dins de la família és un factor que influencia molt en la vida de les famílies que emigren a un lloc nou, no només depèn de les característiques individuals de la persona i de les diferències culturals, sinó també de quin rol tenen a la família i a la comunitat que arriba.” (Sayed-Ahmad Beiruti, 2013). (L’entorn familiar/ Famílies que han fet un procés migratori).</p>	
--	---	---	--	--

	<p>o a vegades surt a fer la compra amb les filles en el barri.” (OP3, p. 46).</p> <p>P13: “Comenta que ella és de la frontissa entre Salt i Girona, paga impostos a Girona però fa vida a Salt, sobretot al barri ja que acostuma a freqüentar botigues i bars d’allà.” (OP4, p. 46).</p> <p>P14: “Em comenta que se sent molt còmode vivint a Salt i que coneix molta gent del barri, ja que ell viu aquí.” (OP7, p. 49).</p>	<p>Persones externes del barri Centre fan vida social en aquest.</p> <p>Comerçant que se sent a gust al barri i es relaciona amb persones d’aquest i amb el barri mateix.</p>		
--	---	---	--	--

BARRERES I OPORTUNITATS

SUBCATEGORIA	TRANSCRIPCIÓ	ANÀLISI	REFERÈNCIES TEÒRIQUES	OBSERVACIONS
<p>LIMITACIONS I PROBLEMES</p>	<p>P1: “I ella em va dir: “ai Esther, és que em fa vergonya perquè i si em pregunten?” se senten insegures, i això els hi costa, el tema de participar.” (E1, p. 4).</p> <p>P2: “Em va dir que ara està passant per un altre procés, va dir: “és que jo em sento tan lluny de les mares magrebines, perquè jo els hi parlo de coses i elles no m’entenen.” (E1, p. 5).</p> <p>P3: “[...] hi ha famílies que no hi veuen cap interès en l’escolaritat dels fills [...].” (E1, p. 5).</p> <p>P4: “Nosaltres aquest capital no el tenim, no és el mateix funcionament.</p>	<p>Que les mares se sentin insegures és una barrera que tenen després per participar.</p> <p>A vegades la comunicació és una barrera.</p> <p>Que les famílies no tinguin interès en l’escolarització dels seus fills pot ser un problema pel seu desenvolupament.</p>	<p>“[...] l’empoderament és la clau de l’èxit en el procés de reinserció de les persones, especialment de les més vulnerables. Afegeix que, és aquí on la persona construeix i enforteix la seva identitat potenciant les seves capacitats per transformar-se a ell mateix i també el seu context.” (Labornté, 1994). (La integració social/ El treball socioeducatiu i comunitari/ L’empoderament individual i comunitari).</p>	

	<p>Nosaltres no podem fer el mateix que qualsevol escola de Girona.” (E1, p. 7).</p> <p>P5: “Virgaries no es poden fer, perquè els nostres recursos són limitadíssims.” (E1, p. 8).</p> <p>P6: “SER.Gi no crec que el puguem mantenir, perquè SER.GI necessita diners per poder aplicar perquè vingui un tècnic o altres professionals, tot això necessita uns diners. Sé que no se’ls hi ha renovat determinades subvencions que tenien, per tant, hauran de deixar projectes, i nosaltres no podem pagar. Ara, aquest any, SER.GI està subvencionat i paguem una quantitat de diners cada mes. Si l’any que ve ens la doblen o ens la tripliquen l’escola no ho pot assumir</p>	<p>El capital com a limitació per fer accions.</p> <p>Manca de recursos.</p> <p>Que no es puguin mantenir els projectes d’entitats externes de l’escola per falta de capital és un problema, ja que totes les famílies que hi participen poden quedar despenjades del projecte.</p>	<p>“Actualment, diverses entitats de l’Administració</p>	
--	---	---	--	--

	<p>de cap manera, per tant, es necessita una voluntat institucional.” (E1, pp. 8-9).</p> <p>P7: “L’ “Educació 360” ha fet molt bona feina a diversos municipis dels voltants de Barcelona i també de Vic, a Manlleu i altres. Aquí a Salt va ser el primer lloc de les comarques de Girona, però a Barcelona hi ha la Diputació de Barcelona, que hi ha posat diners. A Vic no sé qui els hi posa, però i a Girona? Qui hi posa els diners? No hi ha ningú. Per tant, si no hi ha diners no es poden fer les coses. Tot val diners. ‘Educació 360’ ja ha definit unes línies d’actuació, feina molt ben feta, sí, però com ho fem? Qui posa els diners? Necessitem diners per fer coses. Aquests nanos no</p>	<p>Falta de capital.</p>	<p>pública i altres entitats del tercer sector o entitats culturals segueixen treballant per combatre aquestes problemàtiques a Salt elaborant planificacions integrals per tal de resoldre els problemes de convivència i d’exclusió social de les famílies més vulnerables i crear espais de relació i de treball conjunt.” (Cruz, 2014). (Contextualització de Salt/ Història i antecedents/ Impacte de les onades migratòries).</p>	
--	---	--------------------------	---	--

	<p>poden estar al carrer, aquests nens necessiten activitats d'extraescolars. Qui els hi posa els diners?" (E1, p. 9).</p> <p>P8: "Quan ve SER.GI i fa una activitat amb les mares totes porten nens petits i hi ha un voluntari que es fa càrrec i cuida aquests nens petits, perquè si a sobre de SER.GI hem de pagar una persona perquè faci de guarderia amb els petits, això l'escola no ho podem assumir. SER.GI ja va trobant voluntaris però clar, ja els han canviat varies vegades, perquè clar, pots fer de voluntari però si et surt una feina hauràs de deixar de fer de voluntari, i és absolutament lògic. És el que jo dic, amb voluntaris pots funcionar per fer depèn què, però hi ha una base que no. Activitats</p>	<p>Els voluntaris no són estables. Falta de capital.</p>		
--	---	--	--	--

	<p>extraescolars com a 'La Pedrera' funcionen molt bé. Sí que hi ha algun voluntari, però la majoria no ho són. 'Casal dels Infants' igual. I, per tant, al darrera què hi acabem trobant sempre? Que sempre ens falta la partida econòmica." (E1, p. 10).</p> <p>P9: "Vam haver de tancar l'àrea en el seu moment, per tema de falta de subvencions, però hem intentat no tancar-ho del tot i seguir fent algunes accions." (E2, p. 12).</p> <p>P10: "Ha tingut moltes fluctuacions perquè, realment, el tema de les subvencions és molt complicat, el tema del finançament costa moltíssim, però és una necessitat que si que hi és." (E2, p. 14).</p>	<p>La falta de subvencions també fa que s'hagin de tancar àrees d'actuació d'algunes entitats.</p>		
--	--	--	--	--

	<p>P11: “[...] al tenir més de setze anys i alguns molts més de divuit, és més complicat de treballar amb les famílies. Sí que ens trobem que a les escoles amb els infants i nens de primària, les famílies s’impliquen més, sobre tot quan són petits però, al ser més grans és més complicat.” (E2, p. 15).</p> <p>P12: “[...] però hi ha moltes d’elles que no se senten capaces. Jo puc aportar alguna cosa a l’escola? Si jo no sé fer res, no sé l’idioma, no se llegir ni escriure... aleshores, aquest sentiment de moltes vegades baixa autoestima i frustració en aquest sentit els nens i nenes també ho diuen i ho veuen. “La meva mare no em pot</p>	<p>Al llarg que els fills d’algunes famílies creixen, aquestes es desvinculen i costa més que s’impliquin. És un problema, no es pot fer seguiment.</p> <p>La falta i mancança d’idioma o de coneixença d’alguns aspectes influeix negativament en els seus fills i filles, ja que no els poden ajudar. A més, el problema és que les famílies mateixes no se senten capaces de</p>		
--	--	---	--	--

	<p>ajudar, la meva mare no sap res”, dius ostres, un nen que t’estigui dient això és que aquí passa alguna cosa.” (E2, pp. 15-16).</p> <p>P13: “[...] a Salt realment hi ha molts recursos, molts de serveis i molts de projectes que treballen amb aquest objectiu. Hi ha molts espais també, en teoria, de xarxa, de taules, de coordinació... però a la realitat costa molt fer un treball coordinat, moltíssim. O sigui, sembla mentida, hi ha molts espais que promouen o que propicien que pugui haver-hi aquest treball coordinat i costa molt.</p> <p>Acaba passant, a vegades, que cadascú fa una mica la seva o que, a vegades, hi ha persones que no saps per què però estan com doblant</p>	<p>fer-ho. Quina motivació poden tenir? Com podem fer que se sentin part i útils en aquests aspectes?</p> <p>Que costi fer un treball coordinat entre les entitats és un problema, ja que no hi ha uns objectius comuns i cadascú fa el que creu, sense seguir una línia d’actuació. Això també és un problema per les famílies ateses, ja que deuen rebre informació molt diferent i es poden sentir perdudes i confoses.</p>	<p>“[...] és important promoure estructures de participació i que les administracions públiques i organitzacions socials tinguin un espai de diàleg entre elles, a més de promoure treballs eficients de xarxa entre les diferents entitats implicant-se de manera directa [...]” (Morata, 2014). (La integració social/ El treball socioeducatiu i comunitari/ L’acompanyament de les professionals).</p>	
--	---	--	--	--

	<p>circuits i dius ostres... intentes que això no passi, passa que a Salt és una cosa una mica complicada.” (E2, pp. 17-18).</p> <p>P14: “Quan es va fer la presentació oficial que va ser fa uns mesos, vam posar una mica sobre la taula xifres, tant de persones ateses com de recursos que destinàvem al territori. Clar, per exemple, des d’Ajuntament sí que s’hi destinen recursos però la gran majoria de recursos, el tant per cent és elevadíssim i l’estan posant les entitats del tercer sector a través de subvencions, de premis o del que sigui o de coses que et vas buscant la vida i aportes aquest recurs econòmic a Salt per poder fer tots aquests projectes. Vull dir clar, a vegades costa. Els</p>	<p>És un gran problema que la majoria de recursos els hagi de posar les pròpies entitats i que l’Ajuntament no hi destini tants recursos ni capital com hauria, ja que al cap i a la fi és per una millora del municipi.</p>		
--	--	--	--	--

	<p>projectes fa molt de temps que funcionen així i penses ostres, com Ajuntament, fa deu anys que s'està fent aquest projecte, poseu-hi recursos, poseu-hi aposta." (E2, p. 18).</p> <p>P15: "Jo penso que, en general, la política és bastant segregacionista i llavors què fa? Que moltes d'aquestes famílies acabin a Salt, quan si realment volem que sigui una comunitat plural hauria d'estar repartit i ser de més fàcil accés a tot arreu. No només aquí a Salt. El que fan és crear espais i milers de subvencions per treballar allà, enlloc d'intentar que sigui una altra realitat i que no es concentri tota la gent que fa un procés migratori en un espai concret. Perquè també es fa allà perquè tenen més</p>	<p>El fet que Salt aculli tantes persones immigrades és un problema pel simple fet que està acabant sent un poble segregat i fa que les entitats i serveis que ofereix el poble demanin moltes ajudes, molt de capital i molts recursos, ja que la quantitat de persones que ho necessiten és molt</p>		
--	--	--	--	--

	<p>recolzament, els pisos són molt més barats... hi ha una sèrie de condicions, però clar, realment això és el que volem quan parlem d'inclusió?" (E3, p. 22).</p> <p>P16: "El que passa és que sempre hi acaba anant la mateixa gent. Vull dir, una altra de les coses que ho dificulta és la disponibilitat d'aquestes persones per poder participar d'aquestes activitats, perquè tenen unes càrregues familiars que són bastant importants i si, a més, hi sumem el fet que puguin treballar en algun moment, si és jornada parcial o completa, doncs encara ho dificulta més. No crec que sigui tant per falta de voluntat, tot i que també hi és aquesta falta de voluntat i aquesta</p>	<p>gran. Com volem que sigui Salt? On està la inclusió que es vol?</p> <p>Que no es trobi a les famílies, o no tinguin disponibilitat és una barrera a l'hora de treballar amb elles. Mostren poca participació i implicació, poca voluntat. Les càrregues familiars i els rols que tenen a casa és un gran</p>		
--	--	---	--	--

	<p>manca d'implicació, hi ha coses que sembla com que no vagin amb elles. . Això es veu evident quan parles amb gent que treballa amb elles des d'altres recursos com, per exemple, l'escola, i a més ho diuen, que és molt difícil, que no venen a les trobades... a Serveis Socials també costa bastant. No tenen aquesta cultura de reunir-se, d'anar a un espai a xerrar. Potser perquè ho desconeixen, i això dona peu a que hi hagi poca implicació per part d'aquestes famílies i poca participació en allò que es pugui fer, a part tot el pas que tenen de les seves comunitats." (E5, p. 41).</p> <p>P17: "Comenta que abans vivia al barri Centre, just a un pis d'aquí la plaça, però actualment viu a una altra part</p>	<p>factor que influeix. Com treballar entorn a això?</p>		
--	---	--	--	--

	<p>de Salt per temes econòmics.” (OP1, p. 44).</p> <p>P18: “Una altra de les coses que li preocupa és la delinqüència del barri, fent referència als robatoris, i comenta que s’hauria de penalitzar a aquelles persones que ho fan i posar més policia al barri, ja que la gent s’espanta i no se sent segura, sobretot la gent gran.” (OP2, p. 45).</p> <p>P19: “Comenten que això abans de l’última onada migratòria, sobre tot, no passava i que, per culpa d’aquests fets incívics, la gent del barri que porta molts anys vivint aquí s’han tornat racistes.” (OP5, p. 48).</p>	<p>L’economia és un problema per a moltes persones del barri.</p> <p>La delinqüència al barri és un problema que genera por.</p> <p>Hi ha un problema de convivència i de racisme al barri Centre.</p>		
--	---	--	--	--

	<p>P20: "Comenta que el que li preocupa del barri és que no millorarà [...]." (OP6, p. 49).</p> <p>P21: "La dona explica que creu que serà difícil de millorar perquè no s'ha fet un bon treball des del principi per part de l'Ajuntament, però creu que estaria bé posar més policia al barri, encara que comenta que en veu a diari i la situació no millora." (OP6, p. 49).</p>	<p>Poques expectatives que millori el barri.</p> <p>La situació al barri no millora.</p>		
<p>BENEFICIS I OPORTUNITATS DE MILLORA</p>	<p>P1: "A l'AMPA ara comencem a tenir una 'mini' AMPA i, per exemple, ja tenim una mare dins l'AMPA que ella</p>	<p>Mica en mica les AMPA milloren.</p>		

	<p>ja va fer el P3 aquí. Per tant, ja és una altra visió [...]” (E1, p. 4).</p> <p>P2: “Jo penso que la línia de treball que té SER.GI és la línia que s’ha de tenir. Ara, per exemple, s’ha proposat un ‘Sortim amb famílies’, és a dir, un cop al mes la tècnica de SER.GI ensenya recursos que té el municipi a aquelles famílies que hi volen col·laborar. És a dir, a vegades van a la biblioteca per ensenyar-los-hi que poden anar-hi amb el seu fill, els hi ensenyen la ludoteca, ara tenim prevista una sortida a la zona de les hortes Pla dels Socs. És que no es mouen de plaça Catalunya, doncs un dia sortir a la tarda amb els seus fills i anar fins al Pla dels Socs, jugar una estona i tornar. Això no val diners, no</p>	<p>Relacionar-se amb l’entorn i conèixer el que aquest ens aporta.</p>	<p>“Les ciutats educadores tenen per objectiu aprendre, intercanviar, compartir i enriquir la vida dels seus habitants. Tenint en compte que estan en relació amb l’entorn i altres territoris, s’ha de partir de donar atenció a la formació, la promoció i el desenvolupament dels seus habitants atenent a tot tipus de persones per a la formació al llarg de la vida [...]” (Carta de ciutats educadores). (La integració social/ Ciutats educadores).</p>	
--	---	--	---	--

	<p>cal saber fer gaire res. I doncs seria això, fer activitats d'aquest tipus." (E1, p. 8).</p> <p>P3: "Jo sempre dic que solucionaríem molts problemes amb una bona oferta d'activitats extraescolars esportives. Clar, jugar a futbol als nens els hi encanta i té molts beneficis, però clar, jo ho entenc, que no tots hi caben a jugar a futbol. I déu ni do el que es fa aquí a Salt, es fa molta cosa, però potser s'hauria d'organitzar. Qui? No ho sé. Els diners d'on? No ho sé." (E1, p. 9).</p> <p>P4: "Jo penso que una cosa que caldria per millorar justament tota aquesta situació no és més coordinació, sinó que els espais de coordinació i de</p>	<p>Oportunitats de millora amb bona oferta d'activitats extraescolars.</p>		
--	---	--	--	--

	<p>relació entre els diferents agents siguin millor aprofitats. Aleshores, en comptes que cadascú presenti el seu projecte o fer-lo, per què no ens trobem tots i presentem com una cosa més comuna? En comptes de fer competència hem de cooperar per cobrir necessitats. Que ja es fa, però se'ns acaben escapant coses i passen aquestes coses que penses que no haurien de passar. Per tant, millorar la coordinació i la col·laboració entre els serveis podria ser bo.</p> <p>Després, evidentment, aposta política.” (E2, p. 18).</p> <p>P5: “Que sigui una aposta valenta i política a nivell tant de directriu clara com econòmica jo penso que és una altra cosa que es necessita.</p>	<p>Que s'aprofitin els espais de coordinació i de relació entre els agents. Cooperar entre tots els agents i entitats per cobrir les necessitats.</p> <p>Aposta política com a millora.</p>		
--	--	---	--	--

	<p>I després, una altra cosa que millori la inclusió són tots els projectes que puguin ajudar a que la ciutadania de Salt, en general, no només coexisteixi, sinó que pugui conviure.” (E2, p. 18).</p> <p>P6: “[...] el poder generar espais on tot això i tota la comunitat de Salt pugui compartir i pugui cooperar, també és una cosa que ajudaria a millorar la inclusió socioeducativa i, en general, de les persones i la comunitat.” (E2, p. 19).</p> <p>P7: “No sé si t’he contestat molt general, però ara coses que em vinguin al cap que penso que es podrien millorar és això: millorar la coordinació entre entitats, el tema d’aposta tant política com econòmica</p>			
--	--	--	--	--

	<p>per part de l'Administració i, en aquest cas, de l'Ajuntament i, la tercera, d'intentar buscar això, projectes que posin en joc tota la comunitat per tal de passar aquesta coexistència a la convivència." (E2, p. 19).</p> <p>P8: "[...] en el meu cas, sí que sempre estic oberta a preguntar amb quin idioma m'entén, anem a fer-ho pràctic. També intentar fomentar que s'ajudin molt entre elles, que ja ho fan molt, però com que s'ho tradueixen va bé." (E3, p. 22).</p> <p>P9: "Si contes no només les que estan a Serveis Socials, en són moltes i moltes més... però clar, viuen amb molt poc i aconseguir que tothom</p>	<p>Resum d'oportunitats de millora a Salt.</p> <p>La comunicació és important, per tant fer que sigui un benefici en comptes d'una barrera és el que s'ha de buscar. Fomentar l'ajuda entre les mares dels projectes les beneficiarà.</p>		
--	--	---	--	--

	<p>tingui les mateixes oportunitats per mi seria una inclusió real.” (E3, p. 23).</p> <p>P10: “Hi ha molta feina, s’hauria de mirar tot el tema d’habitatge. Això, personalment, crec que s’hauria de fer net amb tema d’habitatge i arreglar baixos de comerços que estan abandonats, pisos buits que són del banc tancar-los.” (E4, p. 29).</p> <p>P11: “Jo penso que Salt el canvi passa en això, en descongestionar el barri Centre traient pisos, posant-ne de nous i millorant l’entorn. Aquí ja faríem un pas important, perquè s’està fent moltes coses a nivell de municipi i s’estan fent plans comunitaris, s’estan fent xarxa de tallers de família, hi ha el projecte</p>	<p>Tenir les mateixes oportunitats seria una millora per aconseguir la inclusió real.</p> <p>Millorar els habitatges.</p> <p>Millorar l’entorn.</p>		
--	--	---	--	--

	<p>'Juguem'... potenciant molt aquests serveis socials que poden donar això del SIS amb un lloc com Salt, pot ser molt important si es potencien aquests serveis per millorar això. Molts serveis d'aquests d'acompanyament a famílies i de treball amb elles són importants per millorar les seves relacions i necessitats bàsiques. Per tant, socioeducativament ja s'està potenciant però també amb tema d'habitatge penso que l'important és millorar fent això, traient pisos, fer el que sigui, posar estudiants de la universitat a la zona Centre a pisos adequats... millorant el tema d'habitatge penso que es faria una gran feina perquè socialment ja s'estan fent coses." (E4, pp. 29-30).</p>	<p>Potenciar els serveis comunitaris.</p> <p>Millorar els projectes d'acompanyament a famílies millorant les seves relacions i necessitats bàsiques.</p>		
--	--	--	--	--

	<p>P12: “Suposo que tancant o arreglant tot el tema d’aquests habitatges d’abans i fent lloguers més assequibles i més adequats potser evitariem també tot el tema d’ocupacions.” (E4, p. 30).</p> <p>P13: “Potser dedicant més recursos, sé que és el més fàcil de dir però és veritat. Per exemple, s’està desplegant tot aquest tema des de la Generalitat, es dona molta importància als serveis socioeducatius. Si el municipi aposta per això, es creu des de l’Ajuntament, s’hi avoquen recursos i es dona importància, es pot créixer molt i pot ser uns serveis que poden donar molt de sí. Perquè l’atenció a les famílies,</p>	<p>Millorar l’economia dels habitatges.</p> <p>Dedicar més recursos per millorar.</p>		
--	---	---	--	--

	<p>l'acompanyament a joves... tot això és important i dona molts bons resultats tot el que s'està fent actualment, perquè s'està fent una feina molt específica amb les famílies i millora molt les situacions que estaven molt parades i, dedicant-s'hi un educador allà treballant amb els fills i els pares millora molt la situació d'aquestes famílies. I el que deies, després a partir d'aquí, molts d'aquests poden participar en la comunitat, si van millorant la seva situació doncs l'educadora les pot acompanyar a alguna entitat. Potenciant aquests serveis en un lloc com Salt és important, ja que la Generalitat hi aposta doncs cal aprofitar-ho." (E4, p. 31).</p>	<p>Que l'Ajuntament aposti pel treball que s'està fent destinant més recursos seria una millora molt important.</p> <p>És un benefici i un aspecte positiu que la Generalitat aposti per aquests projectes.</p>		
--	---	---	--	--

	<p>P14: “El que passa és que s’ha d’ordenar, perquè hi ha moltes entitats i tothom fa de tot i al final penso que el que s’ha de potenciar són els serveis de l’Administració i després treballar a partir d’aquí i que ho puguin complementar amb el que ja s’està fent des de l’Administració i altres entitats [...]” (E4, p. 31).</p> <p>P15: “El taller aquest de “Parlem” és bàsicament és per això, perquè les mares puguin conèixer la llengua catalana o conèixer-la més, o millorar en competències lingüístiques orals. [...] amb aquest taller doncs ‘es maten dos ocells d’una tirada’, per un costat elles milloren les seves competències lingüístiques i, per altre, tenen una implicació en el centre educatiu, el</p>	<p>Potenciar els serveis de l’Administració pot ser una oportunitat de millora.</p> <p>Millorar en l’idioma és una manera d’empoderar les mares i, per tant, que participin més i s’impliquin en les activitats. Amb això es pot aconseguir una millora.</p>		
--	---	--	--	--

	<p>coneixen i, en principi, ha tenir un impacte en el desenvolupament dels infants.” (E5, p. 33).</p> <p>P16: “[...] el que sí que hi ha i que t’he comentat és la Comissió de Famílies, que depèn del Pla Comunitari i que ara sí que estem començant a plantejar-nos fer accions per tota la població i no només cadascú des del seu recurs, sinó poder fer alguna acció, ni que sigui anual, enfocada cap a les famílies i que pugui tenir un impacte cap a totes elles.” (E5, p. 42).</p> <p>P17: “Crec que el que s’hauria de fer, potser, és cadascú conèixer què fan els altres i portar a terme un treball real de treball en xarxa. Cercar sinèrgies, buscar actuacions conjuntes</p>	<p>Desenvolupament d’accions comunitàries.</p> <p>Escoltar-nos, conèixer-nos, no mirar cap a una altra banda quan algú</p>		
--	--	--	--	--

	<p>i comunes, treballar des d'una forma interdisciplinària i no multidisciplinària. Crec que això seria important per poder fer aquest canvi, però crec que tot passa per poder conèixer la realitat. No la realitat que hi ha al municipi, sinó la realitat de cada comunitat. Estem parlant d'una gran diversitat a Salt de països d'origen de les famílies i cada comunitat d'aquests països d'origen funciona d'una manera diferent, té uns interessos diferents, té unes motivacions diferents i tenen coses que són comunes. Per tant, crec que ens falta això potser, aquest treball en xarxa, aquest treball interdisciplinari i, per un altre costat, conèixer més a fons la realitat d'aquestes comunitats, no només intuït-ho o pensant que el</p>	<p>acudeix a l'ajuda o proposa alguna cosa. Trobar un equilibri, trobar l'equitat en comptes de la igualtat i conèixer la realitat.</p>		
--	---	---	--	--

	<p>que funciona aquí ja els hi servirà també a ells.” (E5, p. 42).</p> <p>P18: “Comenta que creu que per millorar la situació d’aquest barri seria posant més policia, però també comenta que li agradaria que els preus dels lloguers baixessin en general.” (OP1, p. 44).</p> <p>P19: “Comenta que li agradaria que hi hagués més control policial al barri perquè millorés.” (OP3, p. 46).</p> <p>P20: “La jove comenta que li agradaria millorar totes les coses que veu com a problemes però, ahora, verbalitza que sap que, poc a poc, aquestes coses s’estan millorant i, per tant, li</p>	<p>Persones del barri comenten que és important més vigilància per millorar la situació.</p> <p>Fer front amb el racisme estructural milloraria la situació del barri Centre.</p>		
--	---	---	--	--

	<p>agradaria aniquilar el racisme estructural.” (OP4, p. 47).</p> <p>P21: “Comenta que creu que el barri milloraria si hi hagués més bona convivència entre persones d’orígens diferents i també si hi hagués més policia.” (OP7, p. 50).</p> <p>P22: “Doncs el tema d’habitatge és molt important per millorar això del barri Centre. Arreglant tot el tema d’habitatges segurament hi hauria un canvi.” (E4, p. 29).</p>	<p>Tenir una millor convivència seria una oportunitat de millora.</p>		
<p>PROCÉS DE CANVIS I TRANSFORMACIONS</p>	<p>P1: “[...] aquí ja és un element més en el que incidir i aquí hi ha un factor cultural que en aquestes mares ja no si els hi pots demanar. És a dir, esperem que en segona o tercera</p>	<p>Es veuran canvis d’aquí uns anys? Es pot veure un canvi actualment amb les mares?</p>		

	<p>generació això vagi fent un canvi [...].” (E1, p. 6).</p> <p>P2: “És un procés llarg, un procés de paciència que han de passar una o dues generacions. No podem canviar la manera de fer d’unes famílies que les has tret d’un ambient que tenia un determinat funcionament i els col·loques al mig d’una ciutat i ells pretenen funcionar de la mateixa manera.” (E1, p. 8).</p> <p>P3: “És que tot això és una roda, però fins que aquestes famílies no se n’adonen és un procés. És que no podem dir: “a partir d’ara això serà fantàstic”, no, es necessita un temps.” (E1, p. 8).</p>	<p>Els processos de canvi requereixen el seu temps.</p>		
--	---	---	--	--

	<p>P4: “És a dir, jo penso que hi ha d’haver una voluntat institucional per solucionar aquestes bosses de pobresa, hi ha de ser. [...] Sempre va tot lligat a partides pressupostàries i, per tant, o hi ha la voluntat de voler-ho solucionar o malament.” (E1, p. 10).</p> <p>P5: “[...] s’han hagut d’anar fent modificacions al llarg del temps perquè ja no funcionava [...].” (E3, pp. 19-20).</p> <p>P5: “Personalment una mica això, que no es creïn “guettos” i tenir una mirada diferent. Està clar que encara, actualment, la mirada està en la persona que migra, hi ha unes connotacions racistes, tenen moltes</p>	<p>Si es fa un canvi a nivell de pressupostos possiblement es solucioni la pobresa.</p> <p>Modificacions de projectes.</p> <p>S’ha de canviar la mirada que es té a les famílies immigrades.</p>		
--	--	--	--	--

	<p>més complicacions en trobar feina, etc. Això hauria de canviar, però també s'haurien de destinar molts més diners en això [...].” (E3, p. 23).</p> <p>P6: “Sí que és cert que entre entitats jo penso que, històricament, no es feia tant, que també, però ara sí que hi ha un pla comunitari bastant impulsor i fem comissions d’entitats segons temàtica [...].” (E3, p. 23).</p> <p>P7: “Hi ha una feina de xarxa que això sí que ho posaria en valor que ha canviat, però aventurar-me a dir súper canvis no. També hi ha moltes coses negatives que depèn molt de qui governa i ‘bla bla bla’.” (E3, p. 23).</p>	<p>Canvi del pla comunitari i actualment es fan més comissions d’entitats segons la temàtica.</p> <p>Hi ha hagut un canvi significatiu en quant al treball en xarxa.</p>	<p>“[...] hi ha hagut canvis que han portat noves formes d’entendre el treball socioeducatiu encarat a persones més vulnerables i que ha comportat la marginació a molts grups. També comenta que tot això ha portat que s’hagi de recuperar el treball comunitari.” (Morata, 2014). (La integració social/ El treball socioeducatiu i comunitari).</p>	
--	--	--	---	--

	<p>P8: “[...] elles participen en aquest taller amb la finalitat de que no únicament assoleixin uns continguts, perquè aquests tallers no són cap tipus de formació reglada, sinó, a més que puguin assolir algun tipus de continguts amb aquests tallers, també puguin conèixer la realitat del centre educatiu, s’hi puguin implicar i això pugui tenir un impacte en el desenvolupament dels seus fills a nivell educatiu.” (E5, p. 33).</p> <p>P9: “[...] que això serveixi perquè les famílies s’impliquin en la dinàmica escolar i això tingui un efecte en el desenvolupament dels infants que tenen al seu càrrec, i entenem que tot això després és extrapolable a la seva vida. Si nosaltres hem treballat amb</p>	<p>Canvis i transformacions a partir de la participació de tallers i projectes, per tal de tenir un impacte.</p> <p>El fet de treballar uns conceptes amb les famílies, aquestes poden aplicar-ho durant el seu dia a dia i mica en</p>		
--	--	---	--	--

	<p>ells un dia el tema de l'amistat, per dir-ho d'alguna manera, tot el que es pugui haver treballat des del taller en relació a l'amistat, en alguns casos, serà extrapolable a la seva vida, tindran en compte a l'hora de desenvolupar-se dintre la societat, però no tenim com objectiu de fer una incisió en cap zona de Salt ni dintre la comunitat de forma directe." (E5, p. 37).</p> <p>P10: "Per un altre costat, inseguretat i por, bueno... hi ha una cosa, també, que és important a tenir en compte, que és l'ús de la via pública. No sé si tu ets de les últimes que encara va fer vida de infant en el carrer, jo sí que vaig fer vida d'infant en el carrer i sorties els dissabtes a les nou del matí</p>	<p>mica transformar el seu desenvolupament a la societat.</p> <p>L'ús de la via pública de Salt ha canviat al llarg dels anys.</p>		
--	--	--	--	--

	<p>de casa, tornaves a casa per dinar, estaves a casa entre tres quarts d'hora i dos hores i tornaves a sortir fins que eren les vuit o nou del vespres al carrer. I això suposava estar jugant a pilota, estar passejant amunt i avall, estar assegut, fer algunes trapelleries com trucar algun timbre, d'atabalar a alguna persona, d'anar amb bicicleta... i tota una sèrie de coses que ara, per les dinàmiques de la societat europea, això ha canviat.” (E5, p. 38).</p> <p>P11: “Vam tenir un impàs en que semblava que els carrers s'estaven morint perquè no hi havia vida i aquesta vida qui l'està realitzant a l'espai públic estant sent les persones nouvingudes.” (E5, p. 38).</p>	<p>Transformació de vida al carrer gràcies a les persones nouvingudes.</p>		
--	--	--	--	--

	<p>P12: “La majoria de dones de la plaça parla en el seu propi idioma (diferent del català o castellà) i es dirigeixen als nens i nenes en el seu idioma. En canvi, observo que entre ells i elles la majoria es parlen en català i alguns en castellà (tots són d’origen subsaharià i alguns magrebins).” (ONP, p. 43).</p> <p>P13: “[...] comenten que ha anat tot cap a pitjor.” (OP5, p. 48).</p> <p>P14: “Comenten també que molta gent que vivia aquí i que ells han anat coneixent al llarg d’aquests anys han acabat anant a viure fora del barri o inclús fora de Salt.” (OP5, p. 48).</p>	<p>Es pot veure un canvi generacional en quant a l’idioma de comunicació entre mares i fills.</p> <p>Canvis al barri des de les últimes onades migratòries.</p> <p>Molta gent ha marxat del barri.</p>	<p>“L’Ajuntament de Salt, l’any 2011, va veure necessari fer un canvi per poder millorar</p>	
--	---	--	--	--

	<p>P15: “Diuen, també, que els hi agradaria que tot això canviés i pogués millorar, però si l’Ajuntament no intervé seriosament tot això no canviarà i anirà de malament a pitjor. (OP5, p. 48).</p> <p>P16: “Comenta que aquest barri antigament no era com és ara, però remarca que a nivell general Salt no era així anteriorment.” (OP6, pp. 48-49).</p> <p>P17: “Explica que moltes persones amb les que ha crescut han marxat fora de Salt a viure [...]” (OP6, p. 49).</p>	<p>L’Ajuntament és un fort agent de canvi i hauria d’intervenir.</p>	<p>tota aquesta situació, ja que des que van haver-hi les onades migratòries no es va fer cap pla d’immigració concret ni es va treballar amb aquest tema. Per tant, Salt va impulsar un Pla pilot per fomentar la cohesió social.” (Cruz, 2014). (Contextualització de Salt/ Història i antecedents/ Impacte de les onades migratòries).</p>	
--	---	--	---	--

CARTA

DE CIUTATS EDUCADORES

International Association of
Educating Cities
Association Internationale des
Villes Éducatrices
Asociación Internacional de
Ciudades Educadoras

CIUTATS EDUCADORES
per a un món millor

CARTA DE CIUTATS EDUCADORES

Les ciutats amb representació al I Congrés Internacional de Ciutats Educadores, celebrat a Barcelona l'any 1990, van recollir a la Carta inicial els principis bàsics per a l'impuls educatiu de la ciutat. Partien del convenciment que el desenvolupament dels seus habitants no es pot deixar a l'atzar. La Carta es va revisar al III Congrés Internacional (Bolonya, 1994) i al VIII Congrés (Gènova, 2004), per adaptar els seus plantejaments als nous reptes i necessitats socials.

Aquesta Carta es fonamenta en la Declaració Universal de Drets Humans (1948), en el Pacte Internacional de Drets Econòmics, Socials i Culturals (1966), en la Convenció sobre els Drets de la Infància (1989), en la Declaració Mundial sobre Educació per a Tothom (1990) i en la Declaració Universal sobre la Diversitat Cultural (2001).

PREÀMBUL

Avui més que mai, la ciutat, gran o petita, disposa d'incomptables possibilitats educadores, però també poden incidir-hi forces i inèrcies deseducadores. D'una manera o d'una altra, la ciutat presenta elements importants per a una formació integral, és un sistema complex i, alhora, un agent educatiu permanent, plural i polièdric, capaç de contrarestar els factors deseducatius.

La ciutat educadora té personalitat pròpia, integrada en el país on s'ubica. Per tant, la seva identitat és interdependent amb la del territori del qual forma part. És també una ciutat que es relaciona amb el seu entorn, amb altres nuclis urbans del seu territori i amb ciutats d'altres països. El seu objectiu constant serà aprendre, intercanviar, compartir i, per tant, enriquir la vida dels seus habitants.

La ciutat educadora ha d'exercitar i desenvolupar aquesta funció de manera paral·lela a les tradicionals (econòmica, social, política i de prestació de serveis), amb una atenció especial a la formació, la promoció i el desenvolupament de tots els seus habitants. Atendrà sobretot els infants i els joves, però amb voluntat decidida d'incorporació de persones de totes les edats a la formació al llarg de la vida.

Les raons que justifiquen aquesta funció són d'ordre social, econòmic i polític, orientades sobretot a un projecte d'ordre cultural i formatiu eficient i convivencial. Aquests són els grans reptes del segle XXI: en primer lloc "invertir" en l'educació, en cada persona, de manera que aquesta persona sigui cada cop més capaç d'expressar, afirmar i desenvolupar el seu propi potencial humà amb la seva

singularitat, creativitat i responsabilitat. En segon lloc, promoure condicions de plena igualtat perquè tots puguin sentir-se respectats i ser respectuosos, capaços de dialogar. I en tercer lloc, conjugar tots els factors possibles perquè es pugui construir, ciutat a ciutat, una veritable societat del coneixement sense exclusions, per la qual cosa cal preveure, entre d'altres necessitats, un accés fàcil de tota la població a les tecnologies de la informació i de les comunicacions que permeten el seu desenvolupament.

Les ciutats educadores amb les seves institucions educatives formals i intervencions no formals (amb intencionalitat educativa fora de l'educació reglada) i informals (no intencionades ni planificades) col·laboraran, de forma bilateral o multilateral per fer realitat l'intercanvi d'experiències. Amb esperit de cooperació, donaran suport mutu als projectes d'estudi i d'inversió, sigui en forma de cooperació directa o col·laborant amb organismes internacionals.

La humanitat no està vivint només una etapa de canvis, sinó un veritable canvi d'etapa. Les persones han de formar-se per la seva adaptació crítica i la seva participació activa en els reptes i possibilitats que s'obren amb la globalització dels processos econòmics i socials; per la seva intervenció des del món local en la complexitat mundial i per mantenir la pròpia autonomia enfront una informació desbordant i controlada des de centres de poder econòmic i polític.

D'altra banda, l'infant i el jove han deixat de ser protagonistes passius de la vida social i, per tant, de la ciutat. La Convenció de les Nacions Unides del 20 de novembre de 1989,

que desenvolupa i considera vinculants els principis de la Declaració Universal de 1959, els ha convertit en ciutadans i ciutadanes de ple dret en atorgar-los drets civils i polítics. Poden, per tant, associar-se i participar d'acord al seu grau de maduresa.

La protecció de l'infant i del jove a la ciutat no consisteix únicament a privilegiar la seva condició. És important trobar el lloc que en realitat els correspon al costat d'uns adults que posseeixin com a virtut ciutadana la satisfacció que ha de presidir la convivència entre generacions. Infants i adults apareixen, a primers del segle XXI, igualment necessitats d'una educació al llarg de la vida, d'una formació sempre renovada.

La ciutadania global es va configurant sense que existeixi encara un espai global democràtic, sense que molts països hagin assolit una democràcia efectiva i al mateix temps respectuosa amb els seus genuïns patrons socials i culturals i sense que les democràcies amb més tradició puguin sentir-se satisfetes amb la qualitat dels seus sistemes. En aquest context, les ciutats de tots els països han d'actuar, des de la seva dimensió local, com a plataformes d'experimentació i consolidació d'una ciutadania democràtica plena, promotores d'una convivència pacífica mitjançant la formació en valors ètics i cívics, el respecte a la pluralitat de les diverses formes possibles de govern i l'estímul d'uns mecanismes representatius i participatius de qualitat.

La diversitat és inherent a les ciutats actuals i se'n preveu un major increment en el futur. Per això, un dels reptes de la ciutat educadora és promoure l'equilibri i l'harmonia entre identitat i diversitat, tenint present

les aportacions de les comunitats que la integren i el dret de totes les persones que hi conviuen a sentir-se reconegudes des de la seva pròpia identitat cultural.

Vivim en un món d'incertesa que dona la màxima importància a la recerca de seguretat, la qual sovint s'expressa com a negació de l'altre i amb malfiança mútua. La ciutat educadora n'és conscient, no busca solucions unilaterals simples; accepta la contradicció i proposa processos de coneixement, diàleg i participació com a camí idoni per conviure en i amb la incertesa.

S'afirma doncs el dret a la ciutat educadora, que s'ha d'entendre com una extensió efectiva del dret fonamental a l'educació. S'ha de produir una veritable fusió, en l'etapa educativa formal i en la vida adulta, dels recursos i la potència formativa de la ciutat amb el desenvolupament ordinari del sistema educatiu, laboral i social.

El dret a la ciutat educadora ha de ser una garantia rellevant dels principis d'igualtat entre totes les persones, de justícia social i d'equilibri territorial.

Tot això accentua la responsabilitat dels governs locals en el sentit de desenvolupar totes les potencialitats educatives que acull la ciutat, tot incorporant al seu projecte polític els principis de la ciutat educadora.

PRINCIPIS

EL DRET A LA CIUTAT EDUCADORA

1 Tots els habitants d'una ciutat tindran el dret de gaudir en condicions de llibertat i d'igualtat, dels mitjans i oportunitats de formació, entreteniment i desenvolupament personal que la pròpia ciutat ofereix.

El dret a la ciutat educadora es proposa com una extensió del dret fonamental de totes les persones a l'educació. La ciutat educadora renova de manera permanent el seu compromís amb la formació dels seus habitants al llarg de la vida en els aspectes més diversos. I perquè això sigui possible haurà de tenir en compte tots els grups, amb les seves necessitats particulars.

En la planificació i govern d'una ciutat es prendran les mesures adients per eliminar els obstacles de qualsevol mena, incloent-hi les barreres físiques, que impedeixin l'exercici del dret a la igualtat. En seran responsables tant l'administració municipal com d'altres administracions que incideixen a la ciutat, i hi estaran compromesos també els mateixos habitants, tant a nivell personal com a través de les diverses formes d'associació a les quals pertanyin.

---

2 La ciutat promourà l'educació en la diversitat per a la comprensió, la cooperació solidària internacional i la pau en el món. Una educació que combati qualsevol forma de discriminació. Afavorirà la llibertat d'expressió, la diversitat cultural i el diàleg en condicions d'igualtat. Acollirà tant les

iniciatives d'avantguarda com les de cultura popular, sigui quin sigui el seu origen. Contribuirà a corregir les desigualtats que aflorin en la promoció cultural fruit de criteris exclusivament mercantils.

---

3 Una ciutat educadora fomentarà el diàleg entre les generacions, no únicament com a fórmula de convivència pacífica, sinó com a cerca de projectes comuns i compartits entre grups de persones d'edats diferents. Aquests projectes s'haurien d'orientar a la realització d'iniciatives i accions cíviques, el valor de les quals sigui precisament el seu caràcter intergeneracional i l'aprofitament de les respectives capacitats i valors propis de les diferents edats.

---

4 Les polítiques municipals de caràcter educatiu s'entendran sempre referides a un context més ampli inspirat en els principis de la justícia social, el civisme democràtic, la qualitat de vida i la promoció dels seus habitants.

---

5 Els ajuntaments exerciran amb eficàcia les competències que els corresponguin en matèria d'educació. Sigui quin sigui l'abast d'aquestes competències, hauran de plantejar una política educativa àmplia i de caràcter transversal i innovador i incloure totes les modalitats d'educació formal, no formal i informal i les diverses manifestacions culturals, fonts d'informació i vies de descobriment de la realitat que es produeixen a la ciutat.

El paper de l'administració municipal és establir les polítiques locals que es considerin possibles i avaluar-ne l'eficàcia i, a més, obtenir els pronunciaments legislatius oportuns d'altres administracions, estatals o regionals.

6 Amb la finalitat de realitzar una actuació adient, les persones responsables de la política municipal d'una ciutat hauran de tenir informació precisa sobre la situació i les necessitats dels seus habitants. En aquest sentit duran a terme estudis que mantindran actualitzats i faran públics i establiran canals permanents oberts a individus i col·lectius que permetin formular propostes concretes i de política general.

Tanmateix el municipi, en el procés de presa de decisions en qualsevol dels àmbits de la seva responsabilitat, tindrà present l'impacte educatiu i formatiu d'aquestes decisions.

EL COMPROMÍS DE LA CIUTAT

7 La ciutat ha de saber trobar, preservar i presentar la seva pròpia i complexa identitat. Això la farà única i serà la base per a un diàleg productiu al seu si i amb altres ciutats. La valoració dels seus costums i dels seus orígens ha de ser compatible amb les formes de vida internacionals. D'aquesta manera podrà oferir una imatge atractiva sense desvirtuar el seu entorn natural i social.

A més, promourà el coneixement, l'aprenentatge i l'ús de les llengües presents a la ciutat com a element integrador i factor de cohesió entre les persones.

8 La transformació i el creixement d'una ciutat hauran d'estar presidits per l'harmonia entre les noves necessitats i la perpetuació de construccions i símbols que constitueixen referents clars del seu passat i de la seva existència. La planificació urbana haurà de tenir en compte el gran impacte de l'entorn urbà en el desenvolupament de tots els individus, en la integració de les seves aspiracions personals i socials i haurà d'actuar contra la segregació de generacions i de persones de diferents cultures, les quals poden aprendre molt les unes de les altres.

L'ordenació de l'espai físic urbà atindrà les necessitats d'accessibilitat, trobada, relació, joc i esbarjo i un major apropament a la natura. La ciutat educadora atorgarà una cura especial a les necessitats de les persones amb dependència, en la planificació urbanística i d'equipaments i serveis, amb la finalitat de garantir-los un entorn amable i respectuós amb les limitacions que puguin presentar, sense que hagin de renunciar a la màxima autonomia possible.

9 La ciutat educadora fomentarà la participació ciutadana des d'una perspectiva crítica i corresponsable. Per a això, el govern local facilitarà la informació necessària i promourà, des de la transversalitat, orientacions i activitats de formació en valors ètics i cívics.

Estimularà també la participació ciutadana en el projecte col·lectiu a partir de les institucions i organitzacions civils i socials, tenint present les iniciatives privades i altres formes de participació espontània.

10 El govern municipal haurà de dotar la ciutat dels espais, equipaments i serveis públics adients al desenvolupament personal, social, moral i cultural de tots els seus habitants, amb atenció especial a la infància i la joventut.

11 La ciutat haurà de garantir la qualitat de vida de tots els seus habitants. Això suposa l'equilibri amb l'entorn natural i el dret a un medi ambient saludable, a més del dret a l'habitatge, al treball, a l'esbarjo i al transport públic, entre d'altres.

Al mateix temps, promourà de manera activa l'educació per a la salut i la participació de tots els seus habitants en bones pràctiques de desenvolupament sostenible.

12 El projecte educatiu explícit i l'implícit en l'estructura i el règim de la ciutat, els valors que aquesta ciutat fomenti, la qualitat de vida que ofereixi, les celebracions que organitzi, les campanyes o projectes de qualsevol mena que prepari, han de ser objecte de reflexió i participació, amb els instruments que calgui per ajudar les persones a créixer personalment i col·lectivament.

AL SERVEI INTEGRAL DE LES PERSONES

13 L'ajuntament avaluarà l'impacte de les propostes culturals, de lleure, informatives, publicitàries i de qualsevol altra mena, així com les de les realitats que els infants i els joves reben sense cap mediació. Arribat el cas, emprendre sense dirigismes, accions que donin lloc a una explicació o a una interpretació raonables. Procurarà que s'estableixi un equilibri entre la necessitat de

protecció i l'autonomia pel descobriment. De la mateixa manera, proporcionarà àmbits de formació i debat que incloguin l'intercanvi entre ciutats amb la finalitat que tots els seus habitants puguin assumir plenament les novetats que les ciutats generen.

14 La ciutat procurarà que les famílies rebin la formació que els permeti ajudar els seus fills a créixer i a fer ús de la ciutat, dins l'esperit de respecte mutu. En aquest mateix sentit desenvoluparà propostes de formació per als educadors en general i per a les persones (particulars o personal de serveis públics) que a la ciutat compleixen, sovint sense ser-ne conscients, funcions educatives. Així mateix, s'encarregarà que els cossos de seguretat i de protecció civil que depenen directament del municipi actuïn d'acord amb aquestes propostes.

15 La ciutat haurà d'oferir als seus habitants la perspectiva d'ocupar un lloc a la societat; els facilitarà l'assessorament necessari per a l'orientació personal i vocacional i possibilitarà la seva participació en activitats socials. En el terreny específic de la relació educació-treball és important assenyalar l'estreta relació que haurà d'existir entre la planificació educativa i les necessitats del mercat de treball.

En aquest sentit, les ciutats definiran estratègies de formació que tinguin en compte la demanda social i cooperaran amb les organitzacions sindicals i empresarials en la creació de llocs de treball i en activitats formatives de caràcter formal i no formal al llarg de la vida.

16 Les ciutats han de ser conscients dels mecanismes d'exclusió i marginació que les afecten i de les modalitats que revesteixen, i desenvoluparan les polítiques d'acció afirmativa necessàries. Atendran, d'una manera especial, les persones novingudes, immigrants o refugiades, que tenen dret a sentir amb llibertat la ciutat com a pròpia. Dedicaran esforços a fomentar la cohesió social entre els barris i els seus habitants de tota condició.

---

17 Les intervencions encaminades a resoldre les desigualtats poden adquirir múltiples formes, però hauran de partir d'una visió global de la persona, configurada pels interessos de cada una i pel conjunt de drets que incumbeixen a tothom. Qualsevol intervenció significativa ha de garantir la coordinació entre les administracions implicades i els seus serveis. Es fomentarà també la cooperació de les administracions amb la societat civil organitzada de manera lliure i democràtica en institucions de l'anomenat tercer sector, organitzacions no governamentals i associacions anàlogues.

---

18 La ciutat estimularà l'associacionisme com a forma de participació i corresponsabilitat cívica, amb la finalitat de canalitzar actuacions al servei de la comunitat i d'obtenir i difondre informació, materials i idees per al desenvolupament social, moral i cultural de les persones.

Al mateix temps, contribuirà a la formació per a la participació en els processos de presa de decisions, de planificació i de gestió que comporta la vida associativa.

---

19 El municipi haurà de garantir informació suficient i comprensible i incentivar els seus habitants a informar-se. Tot considerant el valor que suposa seleccionar, entendre i tractar el gran cabdal d'informació actualment disponible, la ciutat educadora facilitarà recursos a l'abast de tothom. El municipi identificarà els col·lectius que necessitin una atenció singularitzada i posarà a la seva disposició punts especialitzats d'informació, orientació i acompanyament.

A més, establirà programes formatius en tecnologies de la informació i les comunicacions per a totes les edats i grups socials, amb la finalitat de combatre noves formes d'exclusió.

---

20 La ciutat educadora ha d'oferir a tots els seus habitants, com a objectiu cada cop més necessari per a la comunitat, formació en valors i pràctiques de ciutadania democràtica: el respecte, la tolerància, la participació, la responsabilitat i l'interès per la cosa pública, pels seus programes, els seus béns i els seus serveis.

Aquesta Carta expressa el compromís de les ciutats que la subscriuen amb tots els valors i principis que s'hi manifesten. Es defineix com oberta a la seva pròpia reforma i s'haurà d'ampliar amb els aspectes que la ràpida evolució social demani en el futur.

United Cities and Local Governments
Cités et Gouvernements Locaux Unis
Ciudades y Gobiernos Locales Unidos

Diputació
Barcelona

Ajuntament de Barcelona

International Association of
Educating Cities
Association Internationale des
Villes Éducatrices
Asociación Internacional de
Ciudades Educadoras
Associació Internacional de
Ciutats Educadores

Avinyó, 15 - 4ª planta - 08002 Barcelona
Tel: +34 93 342 77 20 - Fax: +34 93 342 77 29
edcities@bcn.cat
www.edcities.org

D.L.: B-5.906-2009

ANNEX 4 – Compromís de les ciutats educadores de les comarques gironines

COMPROMÍS DE LES CIUTATS EDUCADORES DE LES COMARQUES GIRONINES

Reunits a Girona, el dia 29 de novembre de 2016, els representants de les ciutats de Banyoles, Figueres, Girona, Olot, Palafrugell, Palamós, Salt i Santa Coloma de Farners, totes elles membres de l'Associació Internacional de Ciutats Educadores (AICE), **constatem que:**

Les ciutats educadores treballem perquè l'educació sigui eix transversal de totes les polítiques locals, reforçant el potencial educador de les actuacions i programes de salut, medi ambient, urbanisme, mobilitat, cultura, esport, etc. Perquè entenem l'educació com un procés integral que ha d'implicar a tota la ciutadania en qualsevol lloc o en qualsevol moment del seu cicle vital.

Donem molta importància al valor afegit que podem donar a les nostres actuacions, si reflexionem, compartim i intercanviem experiències amb altres ciutats.

Ser membres de l'Associació Internacional de Ciutats Educadores (AICE) ens dóna l'oportunitat de conèixer i compartir experiències amb moltes ciutats culturalment i socialment molt diferents a nosaltres però també la riquesa i benefici que ens comporta poder-ho fer amb els pobles i ciutats més afins, territorialment més propers.

I acordem:

Crear una Xarxa de Ciutats Educadores de les Comarques Gironines per:

- Compartir experiències de les nostres viles i ciutats entorn a aquest model i els objectius de la Carta de Ciutats Educadores.

- Fer extensives les propostes de Ciutats Educadores a altres municipis de les comarques gironines contribuint a la continuïtat del discurs de ciutat educadora amb la definició d'estratègies per a la seva implementació en les polítiques socials.
- Impulsar intercanvis sobre temàtiques relacionades amb els principis de la Carta entre els municipis de les comarques gironines.
- Fer una trobada anual de Ciutats Educadores de les Comarques Gironines.
- Tenir en compte les línies de treball de l'AICE per determinar els compromisos i propostes de la Xarxa Gironina i, al mateix temps, compartir amb l'AICE el treball de la nostra xarxa.

I per deixar constància d'aquest compromís, signem aquest document,

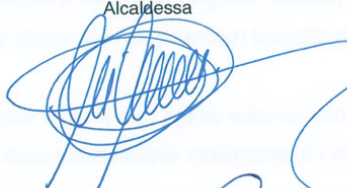
Banyoles

Im. Sr. Miquel Noguer i Planas
Alcalde
Delega la signatura en la Sra.
Ester Busquets, regidora
d'Educació

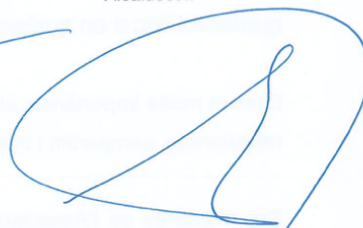
Girona

II-Ima. Sra. Marta Madrenas i Mir
Alcaldessa

Figueres

II-Ima. Sra. Marta Felip i Torres
Alcaldessa

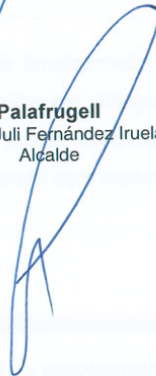
Salt

Im. Sr. Jordi Viñas
Alcalde

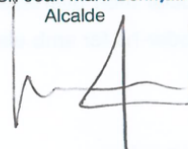
Palafrugell

Im. Sr. Juli Fernández Iruela
Alcalde

Santa Coloma de Farners

Im. Sr. Joan Martí Bonmatí
Alcalde

Palamós

Im. Sr. Lluís Puig Martorell
Alcalde
Delega la signatura en la Sra.
Natàlia Casellas, regidora
d'Educació

Olot

Im. Sr. Josep M. Corominas i
Barnadas
Alcalde
Delega la signatura en el Sr.
Jaume Mir, regidor d'Educació

ANNEX 5 – Salt, ciutat educadora

SALT, CIUTAT EDUCADORA

En el Ple Municipal de data 20 de desembre de 1999, l'Ajuntament de Salt va acordar l'adhesió a l'Associació Internacional de Ciutats Educadores, acceptant els principis bàsics de la carta de la Declaració de Barcelona de 1990.

Amb aquesta adhesió, Salt s'incorpora a l'Associació Internacional permetent així un intercanvi d'experiències concretes amb d'altres ciutats de tot el món, i exercint amb la màxima eficàcia possible les competències municipals en matèria d'educació.

La Carta de les Ciutats Educadores recull els principis que conformen l'impuls educatiu de les ciutats, que ha de permetre la promoció i el desenvolupament de la seva ciutadania, la cooperació entre diferents ciutats, el foment i l'intercanvi d'experiències, el suport mutu a projectes diversos i arrelats a cada territori i la inversió en forma de cooperació directa o com intermediaris d'organismes internacionals.

Aquesta Carta, com no podia ser d'altra manera, es fonamenta en la Declaració Universal de Drets Humans (1948) i en la Declaració Mundial sobre Educació per a Tothom (1990), entre d'altres.

El dret a l'educació i el dret en sí mateix a la ciutat educadora és una garantia dels principis d'igualtat entre totes les persones, de justícia social i d'equilibri territorial. Tot això accentua la responsabilitat dels governs locals en el sentit de desenvolupar totes les potencialitats educatives que acull la ciutat.

Des d'aquest punt de partida, doncs, SALT promou el coneixement, l'aprenentatge i la llengua com a element integrador i factor de cohesió entre les persones que conformen la nostra ciutadania. En aquest sentit també fomenta la participació ciutadana des d'una perspectiva crítica i corresponsable, tal com recullen els principis bàsics de la Carta de Ciutats Educadores.

Des de l'any 2016, Salt també forma part integrant de la Xarxa de Ciutats Educadores de les comarques gironines, a partir d'una iniciativa sorgida d'entre algunes de les ciutats de les comarques gironines que ja formen part de l'Associació Internacional.

ANNEX 6 – Autoritzacions enregistrament

En/ Na Esther Company Esparraguera amb DNI 40320091X autoritzo que la Berta Carreras Fernández, estudiant de 4rt d'Educació Social de la UVic-UCC, pugui utilitzar amb la finalitat exclusiva de realitzar el seu Treball de Final de Grau les dades extretes de l'entrevista.

Per la seva part, l'estudiant es compromet a: “respectar els drets fonamentals de les persones, siguin infants o persones adultes; demanar el consentiment de les persones que col·laborin o participin en el treball; respectar l'esfera privada de totes les persones, grups o institucions que participin o estiguin relacionades amb el treball; utilitzar la informació obtinguda només amb finalitats científiques i donar compte dels resultats del treball a les persones, grups o institucions col·laboradores”.

I per què així consti responc aquest correu amb les dades de l'autorització

Nom i Cognoms: Esther Company i Esparraguera

Equip directiu

C/ Pep Ventura, 1, 17190 Salt
972941382

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació

Abans d'imprimir aquest missatge, pensa si es realment necessari fer-ho: el medi ambient és cosa de tothom.

Avis de confidencialitat:

Aquest missatge conté informació que pot ser CONFIDENCIAL i/o d'ÚS RESTRINGIT.

Si no sou el receptor desitjat del missatge (o no heu estat autoritzat per l'emissor a rebre'l) no us està permès copiar, reenviar o divulgar el missatge o el seu contingut.

Si heu rebut aquest missatge per error, si us plau, notifiqueu-ho electrònicament de seguida i esborreu-ho.

AUTORITZACIÓ

El/La Sr./Sra. Carles Roig Martínez com a tècnic de l'Associació/Fundació/Institució Associació per a la Recerca i l'Acció Social - VINCLE autoritza a enregistrar en forma d'àudio la seva entrevista amb la finalitat exclusiva de recollir dades per a la realització del Treball de Final de Grau de l'estudiant Berta Carreras Fernandez, amb DNI 41579356W de la Facultat d'Educació, Traducció i Ciències Humanes de la Universitat de Vic.

Per la seva part, l'estudiant s'ha compromès a: "respectar els drets fonamentals de les persones, siguin infants o persones adultes; demanar el consentiment de les persones que col·laborin o participin en el treball; respectar l'esfera privada de totes les persones, grups o institucions que participin o estiguin relacionades amb el treball; utilitzar la informació obtinguda només amb finalitats científiques i donar compte dels resultats del treball a les persones, grups o institucions col·laboradores".

Signatura

Carles Roig Martínez

40535706-T

Vic, 14 d'Abril de 2020.

AUTORITZACIÓ

El/La Sr./Sra. MARLINA VALLADARES com a responsable de l'Associació/Fundació/Institució FUNDACIÓ SER.GI autoritza a enregistrar en forma d'àudio la seva entrevista amb la finalitat exclusiva de recollir dades per a la realització del Treball de Final de Grau de l'estudiant Berta Carreras Fernandez, amb DNI 41579356W de la Facultat d'Educació, Traducció i Ciències Humanes de la Universitat de Vic.

Per la seva part, l'estudiant s'ha compromès a: "respectar els drets fonamentals de les persones, siguin infants o persones adultes; demanar el consentiment de les persones que col·laborin o participin en el treball; respectar l'esfera privada de totes les persones, grups o institucions que participin o estiguin relacionades amb el treball; utilitzar la informació obtinguda només amb finalitats científiques i donar compte dels resultats del treball a les persones, grups o institucions col·laboradores".

Signatura

Vic, 20 de/d' ABRIL de 2020

AUTORITZACIÓ

El/La Sr./Sra. Emma Vinyoles i Juventench com a responsable de l'Associació/Fundació/Institució àrea d'infància i família del Consorci de Benestar Social Gironès Salt autoritza a enregistrar en forma d'àudio la seva entrevista amb la finalitat exclusiva de recollir dades per a la realització del Treball de Final de Grau de l'estudiant Berta Carreras Fernandez, amb DNI 41579356W de la Facultat d'Educació, Traducció i Ciències Humanes de la Universitat de Vic.

Per la seva part, l'estudiant s'ha compromès a: "respectar els drets fonamentals de les persones, siguin infants o persones adultes; demanar el consentiment de les persones que col·laborin o participin en el treball; respectar l'esfera privada de totes les persones, grups o institucions que participin o estiguin relacionades amb el treball; utilitzar la informació obtinguda només amb finalitats científiques i donar compte dels resultats del treball a les persones, grups o institucions col·laboradores".

Signatura

**TCAT P EMMA
VINYOLES
JUVENTENCH -
DNI 79300640K**

Firmado digitalmente
por TCAT P EMMA
VINYOLES JUVENTENCH
- DNI 79300640K
Fecha: 2020.04.14
08:16:01 +02'00'

Vic, __14_ de/d' __abril__ de __2020__

El/La Sr./Sra. Carla Menéndez Adrián com a responsable de l'Associació/Fundació/Institució Fundació SER.GI autoritza a enregistrar en forma d'àudio la seva entrevista amb la finalitat exclusiva de recollir dades per a la realització del Treball de Final de Grau de l'estudiant Berta Carreras Fernandez, amb DNI 41579356W de la Facultat d'Educació, Traducció i Ciències Humanes de la Universitat de Vic.

Per la seva part, l'estudiant s'ha compromès a: “respectar els drets fonamentals de les persones, siguin infants o persones adultes; demanar el consentiment de les persones que col·laborin o participin en el treball; respectar l'esfera privada de totes les persones, grups o institucions que participin o estiguin relacionades amb el treball; utilitzar la informació obtinguda només amb finalitats científiques i donar compte dels resultats del treball a les persones, grups o institucions col·laboradores”.

Signatura

Carla Menéndez Adrián

Vic, 14 de/d' abril del 2020

Carla Menéndez
families@fundaciosergi.org
Projecte Famílies

Aquest missatge i els seus arxius adjunts van dirigits exclusivament al seu destinatari, poden contenir informació confidencial sotmesa a secret professional. No està permesa la seva reproducció o distribució sense l'autorització expressa de **FUNDACIÓ SERVEI GIRONÍ DE PEDAGOGIA SOCIAL**. Si vostè no és el destinatari final per favor elimini-ho i informi'ns per aquesta via. Li informem que tractem les seves dades personals amb la finalitat de realitzar **la gestió administrativa, comptable i fiscal, així com enviar-li comunicacions comercials sobre els nostres productes i/o serveis**. Les dades proporcionades es conservaran mentre es mantingui la relació comercial o durant els anys necessaris per complir amb les obligacions legals. Les dades no se cediran a tercers excepte en els casos en què existeixi una obligació legal. Així mateix, li informem de la possibilitat d'exercir els següents drets sobre les seves dades personals: dret d'accés, rectificació, supressió o oblit, limitació, oposició, portabilitat i a retirar el consentiment prestat. Per a això podrà enviar un email a: **info@fundaciosergi.org**. A més, l'interessat pot dirigir-se a l'Autoritat de Control en matèria de Protecció de Dades competent per obtenir informació addicional o presentar una reclamació. Si vostè no desitja rebre la nostra informació, posi's en contacte amb nosaltres enviant un correu electrònic a la següent adreça: **info@fundaciosergi.org**

Dades identificatives:

FUNDACIÓ SERVEI GIRONÍ DE PEDAGOGIA SOCIAL, G17148693, Plaça Lluís Companys 12 - 17003 - Girona - GIRONA, 972213050

